

LAPPAJÄRVI

Lappajärven kunta

Tilinpäätös 2022

Sisällys

1 Johdanto.....	5
1.1. Tilinpäätössäännökset.....	5
1.2. Tilinpäätösasiakirjat	5
2 Toimintakertomus.....	5
2.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	5
2.1.1 Kunnanjohtajan katsaus vuoteen 2022.....	5
2.1.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset.....	7
2.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	10
2.1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	15
2.1.5 Kunnan henkilöstö	19
2.1.6 Ympäristöasiat.....	19
2.1.7 Muut ei-taloudelliset asiat	21
2.1.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä.....	21
2.1.9 Arvio merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	22
2.2 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä.....	26
2.2.1 Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistapa ja havainnot	26
2.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus.....	29
2.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	29
2.3.2 Toiminnan rahoitus	30
2.4 Rahoitusasema ja sen muutokset	31
2.5. Kokonaistulot ja –menot.....	32
2.6 Kuntakonsernin toiminta ja talous.....	33
2.6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	33
2.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus	33
2.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	34
2.6.4 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä.....	35
2.6.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä.....	36
2.6.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut.....	37
2.7 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet	42
2.7.1 Tilikauden tuloksen käsittely.....	42
2.7.2 Talouden tasapainottamistoimenpiteet	42
3 Talousarvion toteutuminen	43
3.1 Kuntakonsernille asetettujen tavoitteiden toteutuminen.....	43
3.2 Käyttötalouden toteutuminen	44
3.2.1 Yleishallinto	44
3.2.2 Sosiaali- ja terveystoimi	47

3.2.3	Sivistystoimi	79
3.2.4	Muut palvelut.....	92
3.2.5	Tekninen toimi	94
3.2.6	Elinvoimapalvelut.....	101
3.3	Tuloslaskelmaosan toteutuminen.....	103
3.4	Investointien toteutuminen	105
3.5	Rahoitusosan toteutuminen	109
3.6	Yhteenveto talousarvion toteutumisesta	110
4	Tilinpäätöslaskelmat	114
4.1	Tuloslaskelma.....	114
4.2	Rahoituslaskelma	115
4.3	Tase	116
4.4	Konsernitilinpäätös	118
4.4.1	Konsernituloslaskelma	118
4.4.2	Konsernirahoituslaskelma.....	119
4.4.3	Konsernitase.....	120
5	Liitetiedot	122
5.1	Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot.....	122
5.1.1	Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	122
5.1.2	Kunnan tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot.....	123
5.1.3	Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	123
5.2	Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	124
5.3	Tasetta koskevat liitetiedot.....	127
5.3.1	Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	127
5.3.2	Taseen vastattavia koskevat liitetiedot.....	130
5.4	Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot.....	133
5.5	Henkilöstöä koskevat liitetiedot	136
6	Vesihuoltolaitos.....	137
6.1	Liiketoiminnan tuloslaskelma.....	142
7	Henkilöstöraportti.....	143
7.1	Yleistä	143
7.2	Henkilöstövoimavarat	143
7.2.1	Koko henkilöstön määrä vuosina 2020– 2022	143
7.2.2	Toistaiseksi voimassa olevassa palvelussuhteessa oleva henkilöstö toimialueittain	144
7.2.3	Määräaikainen henkilöstö.....	145
7.2.4	Henkilöstön määrä työehtosopimuksittain.....	146
7.3	Henkilöstön ikärakenne ja sitoutuminen	146
7.3.1	Vakituisen henkilöstön ikärakenne	146

7.3.2 Määräaikaisten ikärakenne.....	147
7.3.3 Henkilöstön sitoutuminen työyhteisöön	147
7.3.4 Eläköityminen.....	148
7.3.5 Poissaolot vuonna 2022	150
7.4 Henkilöstön osaaminen, kehittäminen ja koulutus	150
7.5 Panostukset henkilöstöön.....	151
7.6 Työsuojelu	151
7.6.1 Työsuojelutoimikunta	151
7.6.2 Ohjeistus	152
7.6.3 Työterveyshuolto	152
8 Allekirjoitukset ja merkinnät.....	154
9 Tilinpäätösmerkintä	155
10 Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista	156
11 Tunnuslukujen selvitteet.....	157
11.1 Tuloslaskelman tunnusluvut	157
11.2 Rahoituslaskelman tunnusluvut.....	158
11.3 Taseen tunnusluvut.....	159

1 Johdanto

1.1. Tilinpäätössäännökset

Kunnan tilinpäätöksen laadinnasta on säännökset kuntalaissa ja kirjanpitolaissa. Kuntalain (410/2015) 113 §:n mukaan kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien on tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä. Lisäksi kuntalain 114 §:ssä säädetään konsernitilinpäätöksestä. Tilintarkastajien on kuntalain 123 §:n tarkastettava tilikauden hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös. Kunnan tilikausi on kalenterivuosi. Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet ja kunnanjohtaja.

1.2. Tilinpäätösasiakirjat

Kunnan tilinpäätöksen sisältö määritellään kuntalaissa. Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus sekä konsernitilinpäätös. Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta sekä toiminnasta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot on ilmoitettava liitetiedoissa. Tilinpäätökseen kuuluvat myös tarkastuskertomus ja tarkastuslautakunnan arviointikertomus. Nämä kertomukset esitetään erillisinä asiakirjoina.

Kunnan tilinpäätös ja siihen sisältyvät asiakirjat ovat julkisia sen jälkeen, kun kunnanhallituksen jäsenet ja kunnanjohtaja ovat allekirjoittaneet tilinpäätöksen (julkisuuslain 6 §:n 2. kohta). Julkisia ovat tuloslaskelman, rahoituslaskelman, taseen ja niiden liitetietojen lisäksi myös muut tase-erittelyt ja liitetietojen erittelyt siltä osin kuin ne eivät sisällä salassa pidettäviä tietoja (julkisuuslain 24 §).

Työ- ja elinkeinoministeriön kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on antanut seuraavat ohjeet:
Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta (2020)
Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tuloslaskelman laatimisesta (2021)
Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän taseen laatimisesta (2016)
Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän rahoituslaskelman laatimisesta (2018)
Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen liitetiedoista (2020)
Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän konsernitilinpäätöksen laatimisesta (2021)
Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän eriytetyn liiketoiminnan kirjanpidosta ja tilinpäätöksestä (2021)
Yleisohje ympäristöasioiden kirjaamisesta ja esittämisestä kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksessä (2018)
Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän suunnitelman mukaisista poistoista (2016)

2 Toimintakertomus

2.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

2.1.1 Kunnanjohtajan katsaus vuoteen 2022

Yleismaailmallinen tilanne ja yhteiskunnan rakenteiden nopeat sekä laajat muutokset luovat vuoteen 2023 epävarmuutta, haasteita ja ennusteiden vaikeutta. Talousarviossa vuosikatteeksi oli arvioitu 1.460.180 euroa. Tilinpäätöksessä vuosikate oli 1.239.923,50 euroa. Ylijäämää syntyi poistojen sekä varausten ja rahastojen muutosten jälkeen 241.511,69 euroa. Tulos oli 177.938,31 euroa huonompi alkuperäiseen budjettiin

nähdän. Verotuloja kertyi 10,2 milj. euroa ja valtionosuuksia kertyi 12,5 milj. euroa. Lappajärven kunta sai valtion myöntämää koronatukea noin 260.000 euroa. Lappajärven kunnalla ei ole taseessa katettavia alijäämiä aikaisemmilta vuosilta.

Lappajärven kunta on talouden lukujen valossa suhteellisen hyvässä tasapainossa, mutta muutosalueille siirtyminen vuoden 2023 alusta luo yllämme uhkakuvia, joihin varautuminen on vaikeaa ja haasteellista. Meidän tulee kuntana jatkaa ja pitää yllä huolellista talouskuria ja yleistä vakautta. Lappajärven kunta on kuitenkin valinnut vahvan ja kunnianhimoisen elinvoimaistumiseen tähtäävän strategian, joka vaatii investointeja kohti missiomme ja visiomme velvoittamaa koko elämänkokoista kuntaa. Lappajärven tulevaisuuden suunnitelmissa matkailulla ja matkailun kehittämisellä on erittäin painava rooli, joten investointeja tämän mahdollistamiseksi joudutaan tekemään myös jatkossa. Meidän on kuitenkin hyvä jatkossakin muistaa kohtuullisen korkea lainamäärämme per asukas, joka täytyy huomioida kaikessa toiminnassamme, jotta maksukykyimme säilyykin hyvänä nopeastikin muuttuvien tilanteiden johdosta.

Kunnat ovat kovin haasteellisessa, huonosti ennakoitavissa ja rajusti muuttuneessa tilanteessa. Sama ennustettavuuden vaikeus näyttää jatkuvankin vuoden 2023 aikana. Koronan jälkeinen elämä on pikkuhiljaa tasaantumaan päin, vaikka sen kerrannaisvaikutukset näkyvät kunnissa vielä pitkään. Muutosalueille siirtyminen tämän vuoden alusta, on historialliselta perspektiiviltään laajin muutos koko kuntasektorilla. Kysymys on laajuudeltaan valtavasta kokonaisuudesta terveydenhoidon, pelastustoimen, hoivan ja koko sote-kentän siirtymisestä kunnilta muutosalueille, leikaten noin puolet kuntiemme verotuloista tämän järjestelmän ylläpitämiseen. Huolta ja päänvaivaa tuottaa muutosalueiden kustannusrakenteiden mahdollinen lisääntyminen ja alijäämäisyys sekä hoidon ja hoivan alueellisten epätasaisuuksien puutteet.

Venäjän laajamittainen hyökkäyssota Ukrainaun ja Suomen, sekä koko Euroopan turvallisuusrakenteiden nopea muutos ja sen tuoma epävarmuus, energian, polttoaineiden, ruuan, turvallisuuden, viennin ja tuonnin kuin yleisen epävakauden ylläpitäjänä miljoonine pakolaisineen ja humanitäarisine hätätiloineen ovat haasteita, joihin meidän tulee Lappajärven kuntanakin jatkossakin varautua. Olemme kuntana kuitenkin onnistuneet tarjoamaan sotaa pakeneville ihmisille myös kunnastamme turvapaikkaa, työtä ja koulutusta. Lappajärven kunta on kokoonsa nähden vahvasti mukana yhteisessä rintamassa. Meillä tehdään ja on tehty paljon asioita kotouttamisen ja osallistavan toiminnan laajalla kentällä.

Lappajärven kunta on parantanut ja parantaa aktiivisesti viestintää ja näkyvyyttä, sekä markkinointia määrätietoisesti, koko elämän kokoisena kuntana. Lappajärven kunta on raikas, energinen ja eteenpäin katsova eturivin asuin- ja matkailukunta, sekä kraatterijärven geopark-veturi, jossa yrittämisellä ja aktiivisella tekemisellä on pitkät perinteet.

Muutosalueille siirtymisen ja yleismaailmallisen tilanteen johdosta kuntatalous on hyvin vaikeasti ennustettavassa tilanteessa, Lappajärven kunta on kuitenkin vakaa ja valoisaan tulevaisuuteen katsova koko elämän kokoinen kunta. Lappajärven kunta on valinnut kunnianhimoisen vision ja mission elinvoiman edistäjänä, jossa vetoon ja pitoon panostetaan.

Yhdessä, yhteistyössä ja periksi antamattomuudessa,

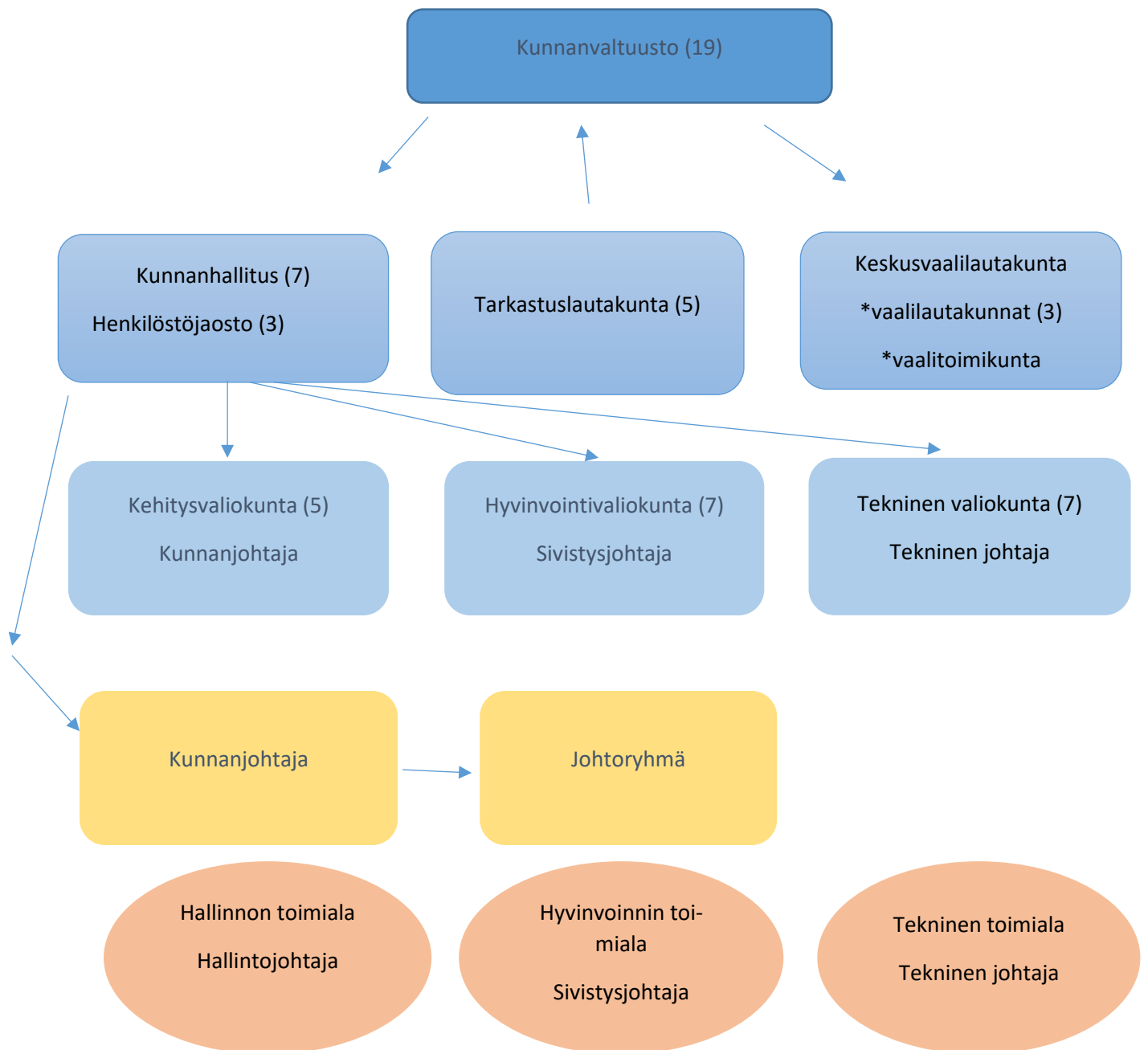
Sami Alasara,
Kunnanjohtaja

2.1.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kuntalain 16 §:n mukaan valtuutettujen lukumäärästä päättää valtuusto. Lappajärven kunnanvaltuusto päätti 14.12.2020 § 72, että vuonna 2021 valittavan valtuuston jäsenmäärä on 19. Samassa kokouksessa kunnanvaltuusto päätti, että kunnan hallinnossa siirrytään ns. hiljaiseen valiokuntamalliin.

Hallintosäännön mukaan kunnassa on kunnanhallituksen, tarkastuslautakunnan ja keskusvaalilautakunnan lisäksi kehitysvaliokunta, hyvinvointivaliokunta ja tekninen valiokunta. Lisäksi on henkilöstöjaosto.

Kunnan organisaatiokaavio:

Kunnanvaltuusto

Vuonna 2021 toimitetuissa kunnallisvaaleissa Lappajärven kunnanvaltuustoon valittiin 19 valtuutettua:

Puolue	Äänimäärä	%-osuus	Paikat
Suomen Keskusta	811	54,9	11
Kansallinen Kokoomus	114	7,7	1
Perussuomalaiset	349	13,6	5
Suomen Kristillisdemokraatit	133	9,0	1
Suomen Sosiaalidemokraattinen puolue	70	4,7	1

Kunnanvaltuuston jäsenet 2022

Puheenjohtaja	Ollila Jari	Keskusta
Varapuheenjohtajat	Angervisto Marko	PS
	Väkeväinen Ville	Keskusta
Jäsenet	Ala-aho Ville	Keskusta
	Angervisto Marko	PS
	Angervisto Raimo	Kokoomus
	Hernesniemi Mari	Keskusta
	Honkaniemi Heikki	Keskusta
	Juttuniemi Aku-Matti	PS
	Karlström Sari	PS
	Keskinen Pekka	SDP
	Kuoppala Petri	PS
	Kraatari Vuokko	Keskusta
	Lammi Pirkko	Keskusta
	Lamminen Keijo	Keskusta
	Luoma Vesa	KD
	Ollila Jari	Keskusta
	Sadeharju Minna	Keskusta
	Savola Sami	PS
	Särkiniemi Virpi	Keskusta
	Viinämäki Tuija	Keskusta
	Väkeväinen Ville	Keskusta

Kunnanhallitus

Ala-aho Ville, pj
Kuoppala Petri, vpj
Kraatari Vuokko
Karlström Sari
Honkaniemi Heikki
Lammi Pirkko
Luoma Vesa

Tarkastuslautakunta

Sadeharju Minna, pj
Savola Sami, vpj
Ojala Timo
Honkaniemi Vuokko
Ketola Minna

Kehitysvaltiokunta	Hernesniemi Mari, pj Juttuniemi Aku-Matti, vpj Lamminen Keijo Viinamäki Seppo Niemelä Sanna	
Hyvinvointivaliokunta	Viinamäki Tuija, pj Luoma Vesa, vpj Särkiniemi Virpi Kangastie Arvi Dinga Bo Ollila Tapio Viita-aho-Tohni Maria	
Tekninen valiokunta	Väkeväinen Ville, pj Angervisto Marko, vpj Hernesniemi Jari Karlström Sari Paavola Inka Nyyssölä Riitta Keskinen Pekka	
Keskusvaalilautakunta	Keski-Vinkka Seppo, pj Peltola Matti, vpj Granholt Sanna Perälä Jouko Tissarinen Kaisa	
Toimielinten esittelijät	Kunnanhallitus Kehitysvaliokunta Hyvinvointivaliokunta Tekninen valiokunta Henkilöstöjaosto	kunnanjohtaja kunnanjohtaja sivistysjohtaja tai vapaa-aikasihteeri tekninen johtaja, yhdyskuntainsinööri, ympäris- tösihteeri tai rakennustarkastaja hallintojohtaja

Tilivelvolliset viranhaltijat

Osasto

Luottamushenkilöhallinto
Yleiset toimistopalvelut
Muu yleishallinto
Työllistäminen
Sivistystoimen hallinto
Perusopetus
Peruskoulujen yhteinen toiminta
Lukiokoulutus
Ammatillinen ja muu koulutus
Kirjastotoimi
Varhaiskasvatus
Vapaa-aikatoimi

Tilivelvollinen viranhaltija

kunnanjohtaja
hallintojohtaja
"
"
sivistysjohtaja
"
"
"
"
"
"
vapaa-aikasihteeri

Oikeudenhoito ja turvallisuus	yleinen edunvalvoja
Yhdyskuntasuunnittelu	tekninen johtaja
Yhdyskuntapalvelut	”
Toimitila- ja vuokrauspalvelut	”
Vesihuolto	”
Jätehuolto	”
Maa- ja metsätilat	”
Muu liikeluonteinen toiminta	”
Muu toiminta	”
Rakennusvalvonta	rakennustarkastaja
Ympäristön huolto	ympäristösihteeri
Elinvoimapalvelut	kunnanjohtaja
Elinkeinoelämän edistäminen	kunnanjohtaja

2.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

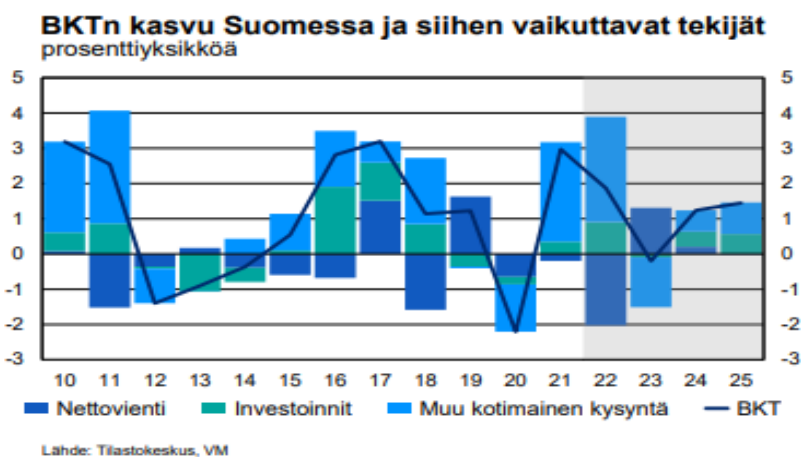
Maailmantalous

Valtiovarainministeriön talouskatsauksen mukaan maailmantalouden näkymät ovat synkät Venäjän hyökkäyssodan ja Euroopan energiakriisin jatkuessa. Maailmantalouden kasvu hidastuu vuoden 2022 2,9 prosentista 1,9 prosenttiin vuonna 2023, mutta elpyy 3 prosentin kasvuun vuonna 2024.

Euroalueen näkymät ovat vaikeat energiakriisin ja kuluttajien heikon luottamuksen takia. Katsauksen mukaan vuoden 2022 viimeisellä neljänneksellä ja vuoden 2023 ensimmäisellä neljänneksellä talous on teknisessä taantumassa. Kasvu kuitenkin elpyy ja on 0,2 prosenttia vuonna 2023. Kasvu elpyy 1,5 prosenttiin vuonna 2024.

Valtionhallinto

Valtiovarainministeriön kansantalousosaston taloudellisessa katsauksessa (Talvi 2022, VM:n julkaisu 2022:80) todettiin Suomen bruttokansantuotteen kääntyneen lievään laskuun syksyllä ja heikon talouskehityksen odotetaan jatkuvan talven ajan. Vuonna 2023 BKT supistuu 0,2 prosenttia, kun hintojen nousu heikentää kotitalouksien ostovoimaa ja vähentää kulutusta. Inflaation hidastuminen kääntää kuitenkin reaalitytulot kasvuun jo vuoden 2023 aikana. Suomen talous kasvaakin jälleen vuosina 2024 ja 2025 1,2 ja 1,4 prosenttia. Ennusteeseen liittyy huomattavan paljon epävarmuutta. On hyvin mahdollista, että sodan uusilla käänteillä on merkittäviä ja nopeasti leviäviä vaikutuksia talouteen. Myös kotitalouksien kulutuskäyttäytymiseen liittyy riskejä hintojen noustessa ennätysnopeasti.

Valtiovarainministeriön julkaisun mukaan Venäjän hyökkäys Ukrainaun aiheuttaa kuluvalle vuodelle ja seuraaville vuosille lisää menoja maanpuolustukseen, maahanmuuttoon ja huoltovarmuuteen. Toisaalta alijäämää supistavat covid-19-epidemiasta johtuvien tukimenojen pieneneminen. Hyvä työllisyyskehitys ja nopea nimellinen talouskasvu ovat johtaneet verotulojen kasvuun. Ennustejakson lopussa valtionhallinnon investoinnit nousevat tuntuvasti F35-monitoimihävittäjien toimituksista johtuen.

Pääministeri Marinin hallitus on antanut vuoden 2022 aikana neljä lisätalousarviota, joiden menolisäykset kohdistuvat mm. maanpuolustukseen, pakolaisten vastaanottamiseen, huoltovarmuuden turvaamiseen ja matkailu- ja ravintola-alan sekä tapahtuma-alan yritysten kustannustukeen. Vuonna 2022 valtionhallinnon RRF-menot ovat lähes 500 milj. euroa, josta energiainfrastruktuurin ja uuden energiateknologian kehittämiseen ohjataan yli 110 milj. euroa uusia investointiavustuksia.

Vuonna 2023 alijäämä kasvaa edellisestä vuodesta huomattavasti ollen n. 8,9 mrd. euroa, mikä on 3,1 prosenttia suhteessa BKT:hen. Vuoden 2024 nopeutuva talouskasvu kirittää valtiohallinnon tulot menoja nopeampaan kasvuun. Tästä huolimatta alijäämä on jäämässä korkealle tasolle. Vuodelle 2024 menoja kasvattaa korkomenojen kasvun jatkuminen ja TKI-toiminnan rahoituksen kasvattaminen.

Kuntahallinto

Paikallishallinnon alijäämän arvioidaan heikkenevän vuonna 2022 0,4 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Verorahoitusta on kertynyt vuonna 2022 kunnille hyvin siitäkin huolimatta, että yhteisöveron jako-osuuden korotus ja covid-19-tukiin liittyvät valtionosuuslisäykset päättyivät. Paikallishallinnon menot ovat kuitenkin kasvaneet tuloja nopeammin. Kulutusmenojen kasvua ovat ylläpitäneet vuonna 2022 palvelutarpeen kasvun lisäksi hoito- ja palveluvelan purkamisen sekä hallitusohjelman mukaiset kuntien tehtävien laajennukset, joissa kustannukset nousevat vuosittain. Lisämenoja on aiheutunut myös Venäjän hyökkäyssotaa pakenneiden ukrainalaisten maahanmuutosta, josta syntyviä kuluja mm. opetuksessa ja kotouttamisessa hallitus on sitoutunut korvaamaan kunnille.

Vuonna 2023 sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävät siirtyivät hyvinvointialueille ja niitä vastaava rahoitus valtiolle. Kuntien tulot sekä menot lähes puolittuvat uudistuksen seurauksena. Kuntahallintoon (paikallishallinto pl. hyvinvointialueet) luettavat tehtävät painottuvat uudistuksen jälkeen varhaiskasvatukseen ja koulutukseen, joiden yhteenlaskettu palvelutarve on laskeva koko 2010-luvun jatkuneen syntyvyyden alenemisen vuoksi. Kehitysarviossa palvelutarpeen laskua on totuttuun tapaan hieman pehmenetty, sillä pienissä kunnissa mahdollisuudet kouluverkon sopeuttamiseen ovat rajalliset ja lisäksi varhaiskasvatuksen osallistumisaste on ollut viime vuosina kasvussa. Julkisen talouden niukat resurssit kuitenkin haastavat kuntia pohtimaan myös alueellisia ratkaisuja. Kaikkien palveluiden ei tarvitse olla oman kunnan alueella, mutta niiden tulee olla laadukkaita ja saavutettavissa.

Kuntahallinnosta siirtyy hyvinvointialueiden mukana investointeja arviolta 1,2 mrd. euron edestä. Kuntahallinnon investointipaineet pysyvät mittavina jatkossakin muun muassa rakennuskannan iän, väestön muutoliikkeen ja ilmastonmuutoksen edellyttämän vihreän siirtymän vuoksi. Kuntahallinnon alijäämän arvioidaan pysyvän n. 0,4 prosentissa suhteessa BKT:hen vuonna 2023.

Vaikka väestön ikääntymisestä aiheutuvat sosiaali- ja terveydenhuollon kasvavat menopaineet poistuvat kuntien vastuulta sote-uudistuksen myötä, jää kuntahallinnon tulojen ja menojen välille painelaskelmassa kasvavaa epätasapainoa. Kuntahallinnon alijäämä kasvaa 0,5 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuosina 2024-2025 ja 0,6 prosenttiin suhteessa BKT:hen tarkastelujakson lopulla vuosina 2026-2027.

Sote-uudistuksen seurauksena kuntataloudesta siirtyy n. 5,1 mrd. euroa velkaa hyvinvointialueille vuonna 2023. Kuntahallintoon jää mittavat velat, jotka kasvavat alijäämien myötä. Alijäämän kasvun tasaantuminen näkyy kuitenkin velkasuhteen kasvun hidastumisena viime vuosikymmenen keskimääräiseen kasvuvauhtiin verrattuna.

Hyvinvointialuehallinto

Hyvinvointialueet aloittivat varsinaisen toimintansa vuoden 2023 alussa, mistä alkaen ne on eriytetty omaksi alasektorikseen julkisen talouden ennusteessa. Hyvinvointialueisiin luetaan ennusteessa uusien hyvinvointialueiden toiminta, HUS-yhtymä sekä Helsingin kaupungin pelastustoimi ja sote-tehtävät.

Hyvinvointialueet ovat toimintansa aluksi hieman alijäämäisiä. Alijäämä on noin 0,4 prosenttia suhteessa BKT:hen ja johtuu pääosin sosiaali- ja terveydenhuollon investointien korkeasta tasosta, joka laskee hieman seuraavina vuosina.

Hyvinvointialueet saavat rahoituksensa pääosin valtiolta. Valtionrahoitus kehittyi kahtena ensimmäisen toimintavuonna arvioidulla palvelutarpeen kasvulla lisättynä 0,2 prosenttiyksiköllä sekä hyvinvointialueindeksiin ja tehtävämuutosten mukaan. Lisäksi hyvinvointialueet saavat jonkin verran maksutuottoja. Vuonna 2023 sektorin kokonaistulot ovat 27,5 mrd. euroa, josta 90 prosenttia tulee valtiolta.

Hyvinvointialueiden menokehitys perustuu palvelutarpeen kasvuun sekä ennakoituun hintakehitykseen. Menoihin ei ole ennakoitu alueiden toimintaa tehostavia toimia. Arvio investoinneista perustuu alueiden investointisuunnitelmiin. Pääosa hyvinvointialueiden menoista koostuu sosiaali- ja terveystalouden tuotantokustannuksista. Vuonna 2023 menoista 26,4 mrd. euroa on henkilöstökuluja tai tavaroiden ja palveluiden ostomenoja.

Hyvinvointialueille aiheutuu aluksi myös muutuskustannuksia toiminnan aloittamisesta ja järjestäytymisestä. Muutuskustannusten mittaluokkaan liittyy edelleen epävarmuutta. Ennusteessa on oletettu, että palkkojen yhdenmukaistamisesta aiheutuvat muutuskustannukset toteutuvat syksyllä 2022 työmarkkinajärjestöjen kesken tehdyn sopimuksen mukaisesti vuosina 2023-2026.

Lähde: Taloudellinen katsaus, Talvi 2022, Valtiovarainministeriön kansantalousosasto, Valtiovarainministeriön julkaisu 2022:80

Etelä-Pohjanmaa

Etelä-Pohjanmaan erityishaasteita ovat epäsuotuisa demografinen kehitys, työvoiman saatavuus, heikko kansainvälistymisaste ja väestön alhainen koulutustaso. Veto- ja pitovoimatekijöiden parantaminen on merkittävä tulevaisuushaaste, johon vastaaminen edellyttää uusia panostuksia myös maakunnan edunvalvontaan ja imagon kehittämiseen. Samaan aikaan pitäisi kyetä tekemään strategista kehittämisloikkaa elinkeinorakenteen uudistamisessa ja monipuolistamisessa, jotta maakunta pystyisi paremmin vastaamaan alati kasvavaan muutosvauhtiin ja kilpailemaan osaavasta työvoimasta. Myönteistä on, että uuden EU-ohjelmakauden tarjoamat rahoitusmahdollisuudet ovat erinomaisen hyvät, ja kehittämistoimijoilla uskoa tulevaan riittää. Käsillä olevan geopoliittisen tilanteen epävakaus ja suhdannenäkymien sumuisuus tuovat omat haasteensa, mutta tilanne luo myös mahdollisuuksia uudistumiseen, jotka on kyettävä rohkeasti hyödyntämään.

Talouden ja työllisyyden näkökulmasta voidaan todeta, että meneillään olevien kriisien aiheuttamat uhkavat eivät ole toteutuneet pelätyllä laajuudella, mutta tilanteen pitkittyessä seuraukset alkavat näkyä yhä

selvemmin myös työmarkkinoilla. Talousennusteet ennakoivat taantumaa, mutta myös Venäjän sotatoimien arvaamattomuus ja uudet ilmenemismuodot luovat uusia jännitteitä. Läntinen Suomi on vaikutusten aikajänteen osalta suotuisemmassa asemassa kuin itäiset maakunnat, joille Venäjän hyökkäyssota ja rajojen sulkeutuminen on muodostanut akuutin shokin. Ukrainan kriisin konkreettiset haasteet ovat ilmenneet muun muassa raaka-aineiden saatavuutena ja viime kuukausien ajan vahvasti pinnalla ovat olleet energia- ja huoltovarmuuskysymykset.

Maakunnalle merkittävän ruokaketjun osalta erityisenä kipupisteenä on alkutuotannon kyky taistella kroonisen kannattavuusongelman kanssa, johon tuotantokustannusten valtava nousu on tuonut merkittäviä lisähaasteita.

Tilastokeskuksen mukaan Etelä-Pohjanmaalla asui viime vuoden joulukuun lopussa 191 762 henkilöä. Tietojen pohjalta väestömäärä väheni vuoden 2021 aikana 388 henkilöllä, mikä on edellisiä vuosia positiivisempi tulos, mihin vaikutti maan sisäisen muuttoliikkeen suotuisa kehitys. Kuluneen vuoden ennakkotietojen mukaan väestön väheneminen tulee jatkumaan. Suurimmat muuttotappiot syntyvät nuorista, jotka muuttavat opintojen perässä esimerkiksi yliopistokaupunkeihin. Etelä-Pohjanmaalla on selkeästi vähiten korkeakoulutuksen aloituspaikkoja suhteessa 15–24-vuotiaiden ikäryhmään, mikä on kärjistänyt muuttotappioita.

Ulkomaalaisten osuus väestöstä on edelleen valtakunnan alhaisin, vaikka viimeisen kymmenen vuoden periodilla ulkomaalaisten määrä on kasvanut selvästi. Huomionarvoista on, että maakuntaan saapuneet ukrainalaiset ovat tehneet eräänlaista pioneerityötä työllistyessään alueelle. Tämä on myönteinen ilmiö, jonka toivotaan tuottavan kauaskantoista rohkaisua pk-yritysten kansainvälisen työvoiman rekrytointiin.

Etelä-Pohjanmaa tunnetaan yrittäjyydestä, vahvasta maataloussektorista sekä monipuolisesta kulttuuritarjonnasta. Vahvimmat klusterit ovat teknologiateollisuus (pääpaino kone- ja metalliteollisuudessa), elintarviketuotanto, sekä puutuote- ja huonekaluteollisuus. Kaupan alan keskittymiä löytyy Seinäjoelta sekä seutukuntakeskuksista.

Yrittäjäkunnan ikääntyminen on ollut haasteena jo pidemmän aikaa. Tilastokeskuksen mukaan uusien yritysten perustamisaktiivisuus on piristynyt viime vuosina, mikä on myönteinen signaali. Myös yrityskanta on kasvanut maltillisesti. Konkurssiin haettujen yritysten määrä on suunnilleen viime vuosien tasolla, joten tältä osin tilanteessa ei ole mitään dramatiikkaa. Eri barometrien valossa elinkeinoelämä varautuu selvästi nykyistä heikompaan suhdannetilanteeseen.

Toisaalta meneillään oleva kriisi voi vauhdittaa myönteistä kehitystä, kuten esimerkiksi kiertotaloutta, digitalisaatiota, energiaomavaisuutta ja erilaisiin riskeihin varautumista. On tärkeää, että yritysten toimintaympäristöä pyritään vakauttamaan ja varmistamaan erilaisten yrityspalveluiden ja -rahoituksen saatavuus. Yritysten kehittämispalvelujen (mm. erilaiset konsultoinnit) hyvä kysyntä viittaa siihen, että erilaisille yritysparrauksille on edelleen kasvavaa tilausta.

Elintarviketuotannon osalta meneillään oleva Ukrainan kriisi on valtava haaste. Ukrainan sota vaikuttaa elintarvikealan yrityksiin raaka-aineiden ja energian huomattavana kallistumisena. Elintarviketeollisuudella on edelleen painetta siirtää kohonneita tuotantokustannuksia myyntihintoihin, jotka ovat jo nousseet merkittävästi. Elintarvikepuolella on syntynyt ja syntymässä uusia innovaatioita ja tuotantoa. Esimerkiksi Atria on toteuttamassa historiansa suurinta investointia: 155 miljoonaa euroa siipikarjatuotannon laajennukseen Nurmon tuotantolaitoksen yhteyteen. Investoinnin myötä Atria Suomen siipikarjan tuotantokapasiteetti lisääntyy noin 40 %. Uuden tehtaan arvioidaan olevan kokonaisuudessaan valmis aikaisintaan vuoden 2024 aikana.

Alkutuotannossa kannattavuuskurimus jatkuu akuuttina, ja tilojen lopettamiset ja konkurssit ovat todennäköisiä lähitulevaisuudessa. Toisaalta myös kasvihuonetuotannon ennakoitaan supistuvan. Haasteena on energian, polttoaineiden, rehun ja lannoitteiden hintojen rakettimäinen nousu. Myös työvoiman saatavuus maatalouteen on ollut suuri haaste.

Teknolomiteollisuudessa, josta kone- ja metallituoteteollisuus muodostaa leijonanosan, tilanne on monisyyinen, ja erot yritysten välillä ovat kasvamassa. Yleisesti arvioidaan, että tilanteeseen nähden tilauskannat ovat pysyneet varsin kohtuullisina, mistä kertoo myös se, että rekrytoinnit eivät ole seisahtuneet. Krooninen työvoimapula on luonut epävarmuutta yritysten toiminnan suunnitteluun ja mahdollisiin tuleviin investointeihin. Puutuote- ja sahateollisuudessa tilanne on tällä hetkellä kohtuullisen myönteinen.

Kaupan ja palveluiden näkymät arvioidaan kohtuullisiksi, vaikkakin varsinaisen kasvun aikaansaaminen on haastavaa. Osa palvelualan yrityksistä on kärsinyt koronan seurauksista (kysyntä, työvoimapako), mutta suunta on ollut parempi rajoitusten poistumisen ja liikkumisrohkeuden lisääntymisen myötä.

Myös maakunnalle tärkeiden kesätapahtumien järjestämiset tuovat huomattavan lisäyksen alueelle suuntautuvaan kesämatkailuun, ja tarjoavat työmahdollisuuksia monelle kulttuurialan toimijalle. Tapahtumiin liittyvän matkailun ohella virkistys- ja luontomatkailu ovat teemoja, joiden nostamiseen on luottamusta jatkossakin, ja ne tarjoavat konkreettisia kehittämismahdollisuuksia erityisesti maakunnan reuna-alueilla.

Työmarkkinoiden tilanne ja näkymät

Maakunnan työllisyysaste on työvoimatutkimuksen perusteella valtakunnallisen tavoitteen (75 %) kannassa. Syksyn ammattibarometrin mukaan työvoiman saatavuushaasteiden määrä ja kirjo on edelleen huomattava. Erityisen suuri puute työvoimasta oli sosiaali- ja terveysalalla, teknolomiteollisuudessa, ICT-alalla ja palvelualoilla, erityisesti horeca-kokonaisuudessa. Lähtökohtaisesti maakunnan työvoimapula on kroonistunut ja osaavan työvoiman saatavuushaasteet ovat arkipäivää lähestulkoon kaikilla toimialoilla. Ulkomaisen työvoiman tarve on maakunnassa ilmeinen, mutta on epätodennäköistä, että alue pystyy menestyksellisesti kilpailemaan työvoimasta Euroopan talousalueella (EU- ja ETA-maat). Merkittävänä haasteena on myös se, että työvoimakoulutusten volyymin ei kyetä nostamaan, koska edes tarjolla oleviin koulutuksiin ei useinkaan saada riittävästi osallistujia.

Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja: Alueelliset kehitysnäkymät syksyllä 2022: 2022:59

Työllisyyskatsaus, joulukuu 2022

EteläPohjanmaan alueella oli joulukuun lopussa 6454 työtöntä työnhakijaa. Vuoden takaisesta vertailuajankohdasta määrä kasvoi yhdellä työnhakijalla eli pysyi lähes samana (0,0 %). Koko maassa työttömien työnhakijoiden määrä laski samalla ajanjaksolla 5,4 prosentilla. Lomautettujen lukumäärä joulukuun lopussa oli 1073, jossa nousua viime vuoden vertailuajankohtaan oli 138 henkilöä eli 14,8 %. Työttömien työnhakijoiden osuus EteläPohjanmaan työvoimasta oli 7,5 prosenttia, joka oli MannerSuomen toiseksi alhaisin. Koko maassa työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 9,9 prosenttia.

Maakunnan alhaisimmat työttömien työnhakijoiden osuudet olivat Kuortaneella (4,7 %), Isossakyrössä (5,4 %), Ilmajoella (6,0 %) ja Isojoella (6,0 %). Korkeimmat osuudet olivat Kauhajoella (9,8 %), Teuvalla (9,6 %), Karijoella (8,9 %) ja Soinissa (8,9 %).

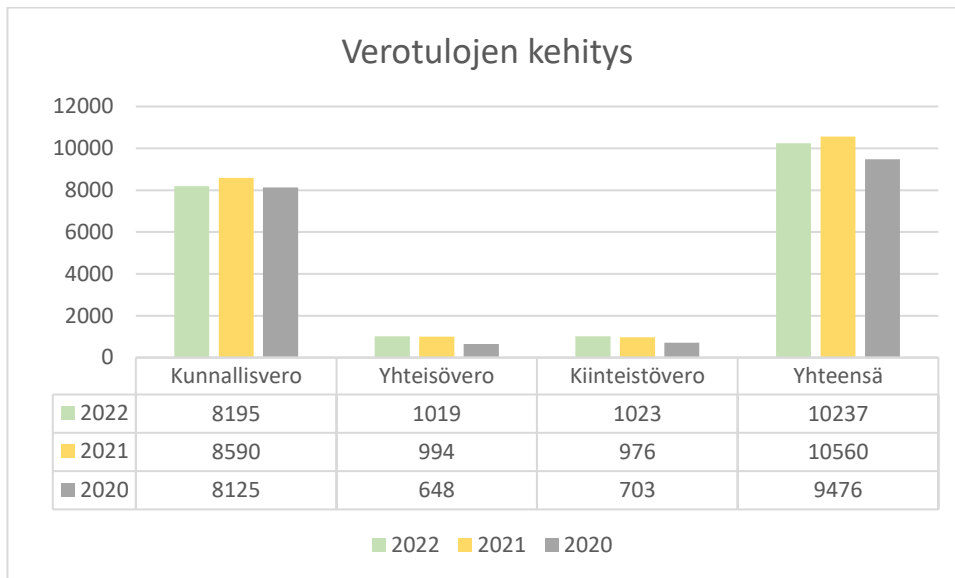
2.1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Yleistietoa Lappajärven kunnasta

Pinta-ala	523,23 neliökilometriä
Asukkaita 31.12.2022	2820
Veroprosentti	22,00 %
Yleinen kiinteistöveroprosentti	1,0 %
Vakituisten asuntojen veroprosentti	0,55 %
Muut asuinrakennukset	1,15 %
Voimalaitokset	3,10 %

Verotulot vuosina 2020 - 2022

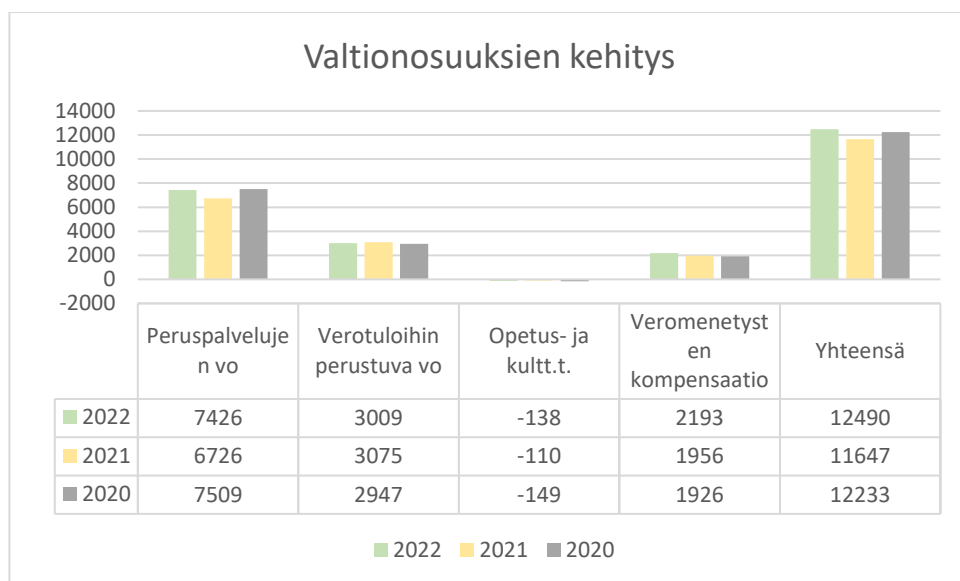
	TP 2022	TP 2021	TP 2020
Kunnallisvero	8.194.540,84	8.590.409,33	8.124.436,22
Osuus yhteisöverosta	1.019.061,25	994.078,32	648.159,23
Kiinteistövero	1.023.039,66	976.029,11	703.324,39
Yhteensä	10.236.641,75	10.560.516,76	9.475.919,84

Valtionosuudet vuosina 2020 - 2022

	TP 2022	TP 2021	TP 2020
Kunnan peruspalvelujen v.o.	7.426.227	6.726.060	7.508.246
Verotuloihin perustua v.o.	3.008.640	3.075.384	2.947.153
Opetus- ja kulttuuritoimi	-138.231	-110.124	-149.082
Veromenetysten kompensatio	2.192.926	1.956.648	1.925.691
Yhteensä	12.489.562	11.647.968	12.232.008

Valtionosuudet vuosina 2020-2022

Lappajärven kunnan väestön ja eräiden keskeisten palvelujen käyttäjien määrälliset muutokset vuosina 2018 – 2022

	0-4 v	5-19 v	20-65 v	66 v-	Yht.
31.12.2018	130	460	1530	958	3078
31.12.2019	121	448	1463	964	2996
31.12.2020	106	447	1382	990	2925
31.12.2021	97	446	1332	991	2866
31.12.2022	91	433	1295	1001	2820

Lähde: Tilastokeskus 31.3.2022

Tilastokeskuksen (30.9.2021) pitkän ajan väestöennusteen mukaan Lappajärven kunnan asukasluku:

Lappajärvi, vuosi	väestö 31.12. (ennuste))	vuosi	31.12. (ennuste)
2023	2759	2030	2453
2024	2711	2035	2272
2025	2664	2040	2134

Lähde: Tilastokeskus 30.9.2021

	Elävänä syntyneet	Kuolleet	Luonnollinen väestönlisäys	Kuntien välinen tulomuutto	Kuntien välinen lähtömuutto	Kuntien välinen nettomuutto	Väestönlisäys	Väkiluku
Lappajärvi								
2019	12	68	-56	100	156	-56	-82	2 996
2020	15	39	-24	95	163	-68	-72	2 925
2021	20	55	-35	88	134	-46	-58	2 866

Lähde: Tilastokeskus 27.5.2022, Väestömuutokset ja väkiluku

Lappajärvi	2021	2020	2019	2018	2017
väestö 31.12.	2866	2925	2996	3078	3140
väkiluvun muutos	-59	-71	-82	-62	-36
väkiluvun muutos, %	-2,0	-2,4	-2,7	-2,0	-1,1
alle 15-vuotiaiden osuus, %	14,0	13,9	13,8	13,8	14,0
15-54-vuotiaiden osuus, %	49,5	50,3	52,0	52,9	53,8
65 vuotta täyttäneiden osuus, %	36,5	35,8	34,2	33,3	32,1
väestöllinen huoltosuhde	102,0	98,7	92,2	89,1	85,8
taloudellinen huoltosuhde		196,1		179,3	187,3

Lähde: Tilastokeskus 17.10.2022

Muutokset työllisyydessä

Työttömien työnhakijoiden määrä oli laskussa valtaosassa ELY-keskusalueita, mutta muutamalla alueella työttömyys lähti nousuun. Etelä-Pohjanmaalla työttömien määrä pysyi lähes samana kuin vuosi sitten (0,0 %). Etelä-Pohjanmaalla työttömien työnhakijoiden määrä nousi viime vuodesta yhdellä henkilöllä. Seutukunnista EteläPohjanmaalla laskua oli Seinäjoen (1 %) alueella. Järviseudun alueella työttömyys pysyi samana kuin viime vuonna. Työttömyys oli nousussa Suupohjan (7 %) ja Kuusiokuntien (1 %) alueilla.

Lappajärvi, työttömät työnhakijat:

	Työttömät työnhakijat kuukauden lopussa	Työvoima	Työttömien osuus työvoimasta
31.12.2018	87	1259	6,9 %
31.12.2019	92	1215	7,6 %
31.12.2020	110	1190	9,2 %
31.12.2021	83	1160	7,2 %
31.12.2022	80	1103	7,3 %

Lappajärvi	Joulukuu 2022	Joulukuu 2021	Joulukuu 2020
Kunnan työvoima	1103	1160	1190
Työttömät (ml lom.)	80	83	110
Työttömät miehet (ml lom)	49	54	66
Työttömät naiset (ml lom)	31	29	44
Työttömät alle 20-vuotiaat	0	0	7
Työttömät alle 25-vuotiaat	5	0	12
Työttömät yli 50-vuotiaat	43	42	58
Pitkäaikaistyöttömät	17	11	13
Vamm. ja pitkäaik.saira	18	11	17
Avoimet työpaikat	8	18	13

Väestö pääasiallisen toiminnan, sukupuolen ja iän mukaan:

	2021					
	Väestö 31.12.					
	Miehet			Naiset		
	0 - 17	18 - 64	65 -	0 - 17	18 - 64	65 -
Lappajärvi						
Yhteensä	258	687	501	222	652	546
Työvoima	0	541	11	0	493	10
Työlliset	0	486	11	0	464	10
Työttömät	0	55	0	0	29	0
Työvoiman ulkopuolella olevat	258	146	490	222	159	536
0-14 -vuotiaat	216	0	0	184	0	0
Opiskelijat, koululaiset	42	47	0	38	40	0
Varusmiehet, siviilipalvelusmiehet	0	4	0	0	0	0
Eläkeläiset	0	68	489	0	84	536
Muut työvoiman ulkopuolella olevat	0	27	1	0	35	0

Lähde: Tilastokeskus 13.12.2022

Alueella työssäkäyvät (työpaikat) työnantajasektoreittain vuonna 2021

	2021		
	Alueella työssäkäyvät		
	Yhteensä	Miehet	Naiset
Lappajärvi			
Yhteensä	839	404	435
Yksityinen sektori	430	199	231
Valtio	0	0	0
Kunta	213	60	153
Valtioenemmistöinen Oy	9	7	2
Yrittäjät	187	138	49

Lähde: Tilastokeskus 16.2.2023

Yritysten toimipaikat 2018-2020

Lappajärvi	Yritysten toimipaikat (lkm)	Yritysten toimipaikkojen henkilöstö (htv)	Yritysten toimipaikkojen liikevaihto (1000 euroa)	Yritysten toimipaikkojen liikevaihto/henkilö (1000 euroa)
2018	342	505	71 378	141
2019	331	527	61 031	116
2020	322	543	58 197	107

Lähde: Tilastokeskus 16.12.2021

Tilastokeskuksen tietojen (16.2.2023) mukaan vuonna 2021 Lappajärven kunnassa kuntalaisista työskenteli 595 henkilöä ja asuinkuntansa ulkopuolella työssäkäyviä oli 376.

2.1.5 Kunnan henkilöstö

Henkilöstöä koskevia tietoja esitetään tarkemmin henkilöstöraportissa.

Lappajärven kunnan palveluksessa oleva henkilöstö osastoittain 31.12.2022:

Osasto	2022	2021	2020
Yleishallinto	4	4	11
Sivistystoimi	56	58	60
Muut palvelut	3	5	
Tekninen toimi	29	28	24
Elinvoimapalvelut	1	0	0
Yhteensä	93	95	95

Koko henkilöstön määrään sisältyvät kunnan palveluksessa olleet koko- ja osa-aikaiset henkilöt 31.12.2022. Osa-aikaisia ei ole laskennallisesti muutettu kokoaikaisiksi. Lukuun sisältyvät vakituisten lisäksi määräaikaiset, sijaiset ja työllistetyt. Luvuissa näkyvät myös henkilöt, jotka ovat palkattomalla virka-/työvapaalla.

Yleishallinnon kohtaa on tarkennettu siten, että edunvalvonnan työntekijät ja hanketyöntekijät on siirretty kohtaan Muut palvelut. Yleishallinnossa on yksi määräaikainen työntekijä.

Palkkojen ja palkkioiden sekä sivukulujen kokonaissumma:

	2022	2021	2020
Palkat ja palkkiot	-3.686.085,09	-3.668.198,37	-3.495.392,94
Eläkekulut	-803.278,38	-787.786,17	-752.546,42
Muut henkilösivukulut	-98.475,62	-101.530,29	-68.909,55
Henk.menojen korjaukset	50.892,43	47.356,30	23.070,22
Yhteensä	-4.536.946,66	-4.510.158,53	-4.293.778,69

Henkilökunnan tapaturma- ja ammattitautivakuutus on tällä hetkellä Fenniassa. Ryhmähenkivakuutus on OP Pohjolassa. Kunnassa on työsuojelutoimikunta, jossa on 1 työnantajan edustaja ja 3 toimihenkilöiden ja työntekijöiden edustajaa. Erikseen on yhteistoimintaelin, jossa niin ikään on sekä työnantajan että työntekijöiden edustajia. Lisäksi toimii sisäilmatyöryhmä. Henkilökunnalle on laadittu tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma sekä työturvallisuuteen liittyviä ohjeistuksia. Työterveyshuollon toimintasuunnitelma tarkistetaan vuosittain. Työterveyshuolto-palvelut ostetaan TT Botnia Oy:ltä.

2.1.6 Ympäristöasiat

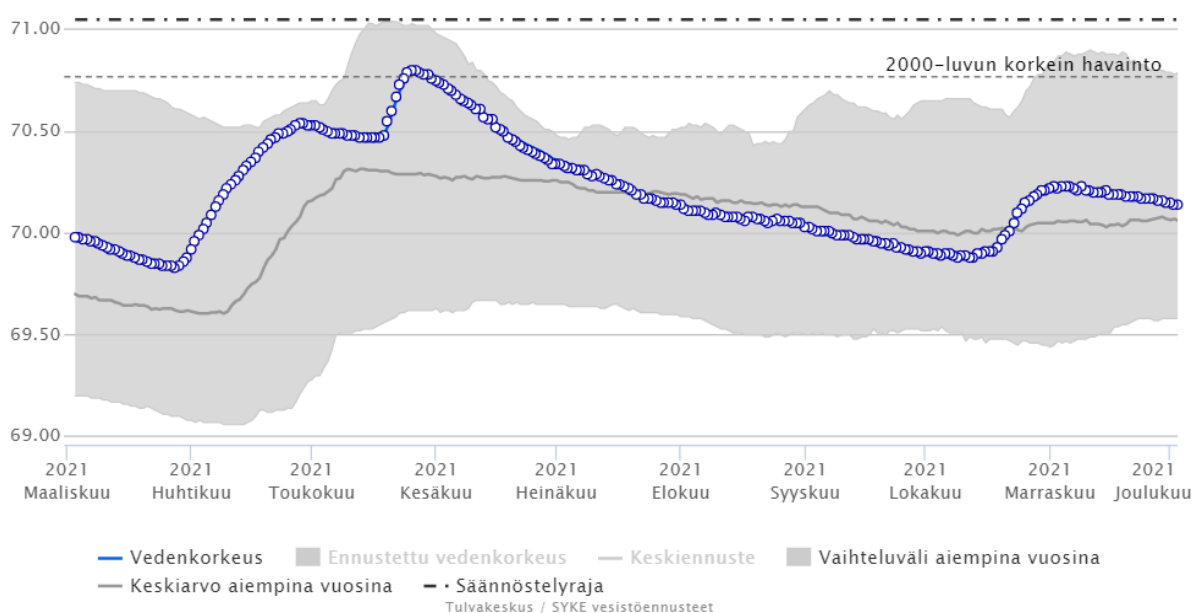
Ympäristökatsaus 2022

Lappajärven vedenpintaa laskettiin alkuvuonna säännöstelyluvan mukaisesti, jotta kevään sulamisvesille saatiin tilaa. Vedenpinta pysytteli talven ajan hieman laskevan tavoitevyöhykkeen yläpuolella ja oli loppukevällä tavoitevyöhykkeen ylärajan paikkeilla. Runsaasta lumimäärästä johtuen Lappajärven pinta nousi

huhti-toukokuussa noin 80 cm ja päättyi toukokuun puolivälissä noin 15 cm kesän tavoitevyöhykkeen yläpuolelle. Kesäkuun alun sateet pitivät pintaa melko ylhäällä kesäkuun loppupuolelle asti. Lappajärven vedenpinta oli kesäkuun lopussa noin 10 cm korkeammalla kuin tavanomaisesti tuohon aikaan.

Kesä oli melko sateinen, joten järvien vedenpinnat eivät laskeneet yhtä alas kuin aiempina kuivina kesinä. Lappajärvi oli heinäkuun lopulla lähellä ajankohdan keskimääräisistä vedenkorkeuden tasoa. Elokuussa Lappajärven vedenpinta nousi sateiden seurauksena lähes 10 cm ja päättyi tavoitevyöhykkeen ylärajan tuntumaan.

Syyskuu oli tavallista vähäsateisempi. Lappajärven pinta oli syys-lokakuussa tavoitevyöhykkeen keskivaiheilla. Marraskuun alkupuoliskon sateet nostivat 16 cm. Lappajärven säännöstelyluvan mukainen vedenpinnan tavoitevyöhyke laskee loppuvuonna vähitellen kevättä kohti, jotta kevään sulamisvesille saadaan tilaa. Joulukuussa pakkaset aiheuttivat paikoin hyydeongelmia Ähtävänjoen koskialueilla Pedersöressä. Hyydetilannetta helpotettiin pienentämällä Lappajärven ja Evijärven juoksutuksia. Lappajärven vedenpinta oli marraskuun puolivälistä joulukuun loppuun noin 20 cm tavoitevyöhykkeen ylärajan yläpuolella.

Ympäristöhankkeet

Vuonna 2022 Lappajärven kunnan toimesta niitettiin vesikasveja eri ranta-alueilta: Tarvolan levähdysalue, Ukonniemi, Söyringin lahti, sairaalan ranta. Tavoitteena lisätä rantojen virkistyskäyttöä.

Kärnänsalmi ruopattiin, tavoitteena edistää veneliikennettä ja virkistyskäyttöä. Ruoppausmassat läjitettiin Rovastilan alueelle sekä Keskisen pellolle. v.2023 kesällä ruoppausmassat käsitellään.

Ympäristönsuojeluviranomaisen tarkastuksia suoritettiin osittain tarkastusohjelman mukaisesti.

Millespakka haki uutta sijoituspaikkaa keräysjätteille lämpölaitoksen viereen.

2.1.7 Muut ei-taloudelliset asiat

Kuntalain 84 §:n mukaisesti luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden tulee tehdä sidonnaisuusilmoitus johdotehtävistään sekä luottamustoimistaan elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä, merkittävästä varallisuudesta sekä muistakin sidonnaisuuksistaan, joilla voi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävien hoitamisessa. Sidonnaisuusrekisteriin tehdään tarkistuksia tilanteiden muuttuessa. Sidonnaisuusrekisteri on kunnan kotisivuilla.

Kunnanhallitus hyväksyi 1.4.2019 Tietosuoja-, tietoturva- ja salassapitosopimuksen, jonka jokaisen henkilöstöön kuuluvan tulee allekirjoittaa. Sopimus koskee soveltuvin osin myös luottamushenkilöitä. Henkilökunnalle järjestettiin aiheesta koulutusta vuonna 2019.

Tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistetään tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmalla.

2.1.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Lappajärven kunnan asukasluku on vähentynyt vuosittain. Vuonna 2022 asukasluku oli jo reilusti alle 3000. Väestörakenne on huolestuttava, koska työikäisen väestön määrä vähenee ja vanhusväestön määrä ja osuus kasvavat. Kouluikäisten määrän arvioidaan hieman pienenevän.

Väestökehitys vaikuttaa niin valtionosuuksiin kuin myös verotuloihin sekä palveluverkkoon ja -tarpeeseen.

Lappajärvellä työllisyystilanne oli pitkään varsin hyvä. Vuonna 2022 työttömien työnhakijoiden määrä oli 7,3 %, joten tilanne edelliseen vuoteen verrattuna on hieman heikentynyt. Työttömien työnhakijoiden osuus Etelä-Pohjanmaan työvoimasta oli 7,5 %, joka oli Manner-Suomen toiseksi alhaisin. Koko maassa työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 9,9 %.

Lappajärven kunta teetti kiinteistöstrategian vuonna 2018. Tämän jälkeen on vielä teetetty Lakeuden Laskentavoimalla PTS-suunnitelmat, joita toteutetaan tilanteen mukaan. Länsirannan ja Rantakankaan kouluja on remontoitu ja Länsirannan koululla tilanne on vähintäänkin kohtuullinen. Rantakankaalla opetus järjestetään liikuntatilassa. Kirjaston ulkoseinät on verhoiltu. Uusi Yhteiskoulu valmistui vuoden 2020 lopussa ja koulu aloitti toimintansa tammikuussa 2021. Kunnan ongelmana ovat kiinteistöt, kuten Kotiahonkujan koulu ja toimintakeskus. Koululla on vähäisissä määrin harrastustoimintaa ja toimintakeskus toimii lähinnä varastona.

Merkittävin rakennushanke oli uusi liikuntahalli, joka valmistui elokuussa 2022. Kalatiekanavan läheisyyteen Halkosaareen rakennettiin esteetön luontoreitti. Samalle alueelle rakennetaan yksityisten toimesta frisbee-golf-rata.

Studio Puisto Arkkitehdit Oy suunnittelee Nykälänniemen aluetta, jonne on tulossa mm. saunamaailma. Myös Halkosaaren suunnitellaan rakentamista. Kyrösaareen suunnitellaan siltoja, jolloin Nykälänniemestä tulisi olemaan suora yhteys Halkosaareen. Nykälänniemeen tullaan rakentamaan vierasvenesatama.

Näin isot investoinnit lisäävät kunnan lainakantaa huomattavasti. Vuosittaiset korkomenot tulevat kasvamaan korkotason lähdettyä nousuun kevään 2022 jälkeen. Myös poistot tulevat kasvamaan.

Kuntastrategian päivittäminen aloitettiin vuonna 2022. Sitä on käsitelty valtuuston iltakouluissa ja valiokunnissa ja seuraavaksi se menee kunnanhallituksen ja valtuuston käsittelyyn. Kuntastrategia ohjaa talousarvion tavoitteiden asettelua ja määrärahoja mahdollisuuksien puitteissa.

Lappajärvi on satsannut matkailun kehittämiseen muutamien hankkeiden kautta. Uusimpana hankkeena on Kraatterijärven Geopark UNESCO:n statukselle jatkohanke, joka alkoi 1.1.2022. Hankkeessa ovat mukana

seuraavat kunnat: Alajärvi, Evijärvi, Lappajärvi, Soini, Vimpeli ja Ähtäri. ELY-keskus rahoittaa hanketta. Hankkeelle on palkattu projektipäällikkö. Opetus- ja kulttuuriministeriöltä saatiin rahoitus ”Virtuaalinen kulttuurikokemus ja virtuaalimatka UNESCO:n Geopark alueella uudella digitaalisella alustalla”. Hankkeen toteutusaika oli 1.7.2021 -31.12.2022. Hankkeelle palkattiin osa-aikainen hanketyöntekijä. Lappajärven kunta/Kraatterijärven geopark on mukana Geopuistot kestävän matkailun vetovoimatekijöiksi –hankkeessa. Hankkeen toteutusaika on 1.11.2022 – 30.9.2024.

Valtuusto aloitti toimikautensa 1.8.2022. Valtuustossa on 19 jäsentä. Uuden hallintosäännön myötä on siirrytty valiokuntamalliin, mikä näkyy lähinnä siinä, että esim. kunnanhallitukseen on valittu vain valtuutettuja tai varavaltuutettuja. Myös valiokunnan jäsenet ovat joko valtuutettuja tai varavaltuutettuja. Lautakunnat muuttuivat valiokunniksi ja myös niiden kokoa muutettiin. Tekniseen valiokuntaan yhdistettiin entinen ympäristölautakunta. Liikunta-, nuoriso- ja kulttuuritoimi siirrettiin elinvoimalautakunnan alaisuudesta hyvinvointivaliokunnan alaisuuteen.

Sote-uudistuksesta johtuvaa valmistelutyötä tehtiin koko vuosi. Kunnilta siirtyi henkilökuntaa hyvinvointialueen palvelukseen 1.1.2023 lukien, tosin Lappajärveltä vain yksi henkilö. Sote-kiinteistöjen ja pelastustoimen irtaimisto ja kiinteistöjä koskevat vuokrasopimukset siirtyivät hyvinvointialueelle. Uudistuksen perimmäisenä tavoitteena on varmistaa ja turvata jokaiselle yhdenvertaiset ja laadukkaat sosiaali- ja terveyspalvelut ja parantaa näiden palveluiden saatavuutta sekä saavutettavuutta – eli käytännössä varmistaa entistä paremmat ja laadukkaammat sekä helpommin saavutettavat sote-palvelut.

Lain nojalla hyvinvointialueille on suoraan siirtynyt sairaanhoitopiirien kuntayhtymät ja erityishuoltopiirit, mukaan lukien näiden omaisuus, vastuut ja veloitteet. Sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä pelastustoimen järjestämismääräykset ja tätä myötä niiden kustannukset siirretään kunnilta hyvinvointialueille. Tämän takia kuntien tuloja siirretään valtiolle, joka rahoittaa hyvinvointialueiden toimintaa. Rahoituksen siirto toteutetaan vähentämällä kunnilta peruspalvelujen valtionosuuksia, kunnallisveroa, kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta sekä veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvausta.

Tulojen tasausjärjestelmään (verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus) on esitetty suurempia muutoksia, koska kuntien verotuloista poistuu merkittävä osa. Lisäksi suurten kuntakohtaisten taloudellisten muutosten lieventämiseksi järjestelmään sisällytetään muutostasauselementtejä.

Uudistuksen seurauksena kuntien toiminnan kustannukset vähenevät ja käyttötalousmenoista siirtyy pois noin puolet. Pitkällä aikavälillä oleellisin kuntavaikutus on, että väestön ikääntymiseen ja sairastavuuteen liittyvät kustannukset ja niistä seuraavat kuntatalouteen kohdistuvat riskit siirtyvät pois yksittäisten kuntien vastuulta.

Lappajärven kunta ei omista sote-kiinteistöjä, mutta on osana niiden vuokrausketjussa. Paloasema on ainut kunnan omistuksessa oleva kiinteistö, jota sote-uudistus koskee. Yhteiskoululla olevista koulukuraattorin ja kouluterveydenhoitajan käytössä olevista tiloista tehdään vuokrasopimus hyvinvointialueen kanssa.

Aluevaalit pidettiin helmikuussa 2022 ja aluevaltuusto aloitti toimintansa maaliskuun alussa. Lappajärveltä on yksi edustaja aluevaltuustossa.

[2.1.9 Arvio merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista](#)

Lappajärven kunnalla on riskien hallinnan perusteet ja ohje. Myös hallintosäännössä on säännökset riskien hallinnasta ja vastuista.

Strategiset riskit

Strategiset riskit liittyvät kunnan pitkän aikavälin tavoitteisiin, menestystekijöihin ja niihin kohdistuviin epävarmuustekijöihin. Panostuksista huolimatta tehdyt toimenpiteet eivät aina tuota toivottua tulosta, ainaakaan lyhyellä aikavälillä.

Kunnan asukasmäärän väheneminen on riskitekijä. Kunnassa tulisi olla houkuttelevia työpaikkoja ja monipuolisia asumismahdollisuuksia. Lisäksi erilaiset viihtyvyystekijät ja palvelut lisäävät kunnan vetovoimaa ja pitovoimaa.

Epävarmuutta luovat myös monet ulkopuoliset tekijät, joihin yksittäiset kunnat eivät voi vaikuttaa.

Maailmanlaajuisella korona-pandemiolla oli merkittävät vaikutukset myös kunnan toimintaan ja suunniteltuihin toimenpiteisiin. Koronarajoitukset purettiin vuoden 2022 maaliskuun alussa, mutta uusi epävarmuuden aika alkoi helmikuussa Venäjän hyökättyä Ukrainaan. Tilanteesta seurasi mm. energian, elintarvikkeiden ja palvelujen hintojen merkittävä kohoaminen. Tilanteella on myös merkittäviä maailmanlaajuisia vaikutuksia, jotka heijastuvat tavalla tai toisella myös yksittäisiin kuntiin ja kuntalaisiin.

Toiminnalliset riskit

Henkilöstön osaaminen ja saatavuus

Lappajärven kunnan henkilöstörakenne on pysynyt useiden vuosien ajan vakaana. Henkilöstön vaihtavuus on melko pientä, mikä osoittaa henkilöstön sitoutumista työhön. Uudet henkilöt on pyritty perehdyttämään mahdollisimman hyvin. Kunnanhallitukselta pyydetään lupa viran ja toimen täyttämiseen. Henkilöstörakenne on ohut ja siksi haavoittuvainen. Tavoitteena on ollut perehdyttää henkilöille varahenkilöitä, mutta tässä on edelleen kehittämistä. Rekrytointi tehdään aina tarkan tarve- ja tehtäväharkinnan jälkeen. Pääsääntöisesti rekrytoinnissa ei toistaiseksi ole ollut ongelmia ja vapaana oleviin tehtäviin on ollut päteviä hakijoita. Kunnan keskeisimmissä viroissa ja työsuhteissa on pätevä henkilökunta

Talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut sekä ICT-palvelut tuottaa Järvinet Oy, joka omalta osaltaan huolehtii varahenkilöjärjestelmästä. Perusturvan palvelut tuotti Järvi-Pohjanmaan perusturva. Lappajärven kunnanvaltuusto päätti liittyä Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelu Oy:öön, joka tuottaa elinvoimapalveluita. Yhtiön koko henkilöstö on jäsenkuntien käytettävissä.

Henkilöstön työhyvinvointia pyritään ylläpitämään mm. siten, että henkilökunnalle tarjotaan ePassi, jolla voi ostaa hyvinvointiin ja kulttuuriin liittyviä palveluita. Vaihtoehtona on kuntosalikortti. Myös muu ns. tyky-toiminta järjestetään henkilökunnan esittämien toivomusten mukaisesti. Vuonna 2022 järjestettiin vain yksi yhteinen tyky-tapahtuma. Henkilökunnalla oli mahdollisuus osallistua ammattitaitoaan kehittäviin ja ylläpitäviin koulutuksiin ja kursseihin. Henkilökunnan kanssa käydään kehityskeskustelut tarpeen mukaan.

Henkilökunta on voinut tehdä etätöitä niissä tehtävissä, joissa se on ollut mahdollista.

Päivittäinen toiminta ja prosessit

Tehtävät on järjestetty siten, ettei vaarallisia työyhdistelmiä synny. Laskujen asiastarkastaja ja hyväksyjä ovat kaikilla toimialoilla eri henkilö.

Talousarvion toteutumista seurataan jatkuvasti ja kunnanhallitukselle toimitetaan neljän kuukauden välein toiminnan ja talouden osavuosikatsaus. Talouden seurantaraportti toimitetaan useammin.

Tietoturvaan liittyen esimies myöntää työtehtävien edellyttämät toimisto- ja erityisohjelmien käyttöoikeudet. Talous- ja henkilöstöhallinnon ohjelmien käyttöoikeuden myöntää hallintojohtaja. Myönnetty käyttöoikeudet puretaan henkilön jäädessä pois työnantajan palveluksesta.

Huolehditaan siitä, ettei esteelliset henkilöt osallistu asioiden valmisteluun eikä päätöksentekoon.

Tietojärjestelmien toimivuus

Tietojärjestelmien ylläpito, hankinta, suunnittelu- ja kehittämispalvelut ostetaan Järvinet Oy:ltä, jolla on alan erityisosaamista. Kunnalle hankittiin Office365 palvelut (Sähköposti, OneDrive, Sharepoint, Teams) sekä Office 365 varmuuskopiointipalvelu. Lisäksi käytössä on MFA-tunnistautuminen (Multi Factor Authentication) salasanasuojauksen lisäksi.

Vuonna 2020 uusittiin mm. kirjanpito- ja pankkiohjelma ja vuonna 2021 uusittiin palkkahallinto-ohjelma ja otettiin käyttöön työajanseuranajärjestelmä. Asiakirjahallinto-ohjelma uusittiin vuonna 2022. Kertomusvuonna ei esiintynyt ongelmia tieto-liikenneyhteyksissä.

Suhdannevaihtelut

Lappajärven yrityksistä useat ovat perheyrityksiä. Alueella on useita turkistarhoja, jotka ovat merkittäviä työllistäjiä. Ala on melko suhdanneherkkä ja suhdannevaihtelut näkyvät mm. työvoiman tarpeessa. Suhdannevaihtelulla on merkittävä vaikutus kunnallis- ja yhteisöverokertymään. Menopuolella suhdannevaihtelut vaikuttavat esim. toimeentuloturvan menojen kehitykseen. Lisäksi suhdannevaihtelut saattavat vaikuttaa esim. vuokra-asuntojen kysyntään.

Lainsäädännön muutokset

Päätöksenteossa noudatetaan lainsäädäntöä, hallintosäätöä ja muuta ohjeistusta. Toimielinten ja viranhaltijoiden pöytäkirjat on asetettu yleisesti nähtäville. Päätökset on annettu tiedoksi asianosaisille muutoksenhaunohjeineen sekä tiedoksi otto-oikeuden omaavalle toimielimelle.

EU:n tietosuoja-asetuksen (GDPR) siirtymäaika päättyi 25.5.2018. Tietosuoja-asetus toi mukanaan merkittäviä uudistuksia henkilötietoja koskevan datan hallintaan. Henkilökunta teki tietosuoja-asetuksen edellyttämät kartoitukset ja selosteet. Tietosuojavastaavan palvelut ostetaan Järvinet Oy:ltä. Digiturvamallia on tehty. Palvelutietovarannon sisältöä on päivitetty.

Laki Euroopan unionin ja kansallisen oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta tuli voimaan 1.1.2023. Kysymys on EU:n ilmoittajansuojeludirektiivin (2019/1937), eli ns. whistleblower-direktiivin täytäntöönpanosta. Järvinet Oy on tehnyt ohjelman tähän tarkoitukseen.

Taloudelliset riskit

Talouden tasapaino ja investoinnit

Lappajärven kunnan tilinpäätös on useana vuonna ollut positiivinen, lukuun ottamatta vuotta 2019. Kunnan taseessa ei ole kattamatonta alijäämää. Merkittäviä investointeja on tehty useana vuonna peräkkäin ja myös tuleville vuosille on merkittäviä investointisuunnitelmia: Nykälänniemen suunnitelmat vierasvenesatamineen, Kyrönsaaren sillat ym. Lainakanta tulee kasvamaan merkittävästi.

Kriisikuntia koskevia tunnuslukuja tarkastellaan kuntakonsernin tietojen perusteella. Vuonna 2021 Lappajärven kuntakonsernin osalta raja-arvoista suhteellinen velkaantuminen ylittyi. Silti jatkossa nykyisellä talouden kehityksellä on syytä kiinnittää huomiota talouteen.

Tulorahoituksen riittävyys

Kunnallisveroprosentti nostettiin 22,00 prosenttiin vuodelle 2021. Kiinteistöverot pidettiin ennallaan. Tuloverot laskivat vuoteen 2021 verrattuna n. 396.000 euroa, kiinteistöverot nousivat n. 47.000 euroa ja yhteisöverot n. 25.000 euroa. Kunnan verotulot olivat yhteensä n. 10,2 milj. euroa vuonna 2022, kun ne vuonna 2021 olivat n. 10,6 milj. euroa.

Valtionosuudet olivat n. 12,5 milj. euroa, kun ne vuonna 2021 olivat n. 11,6 milj. euroa. Vuonna 2023 sekä verotulot että valtionosuudet tulevat laskemaan merkittävästi sote-palveluiden ja pelastustoimen siirtyessä hyvinvointialueelle. Samalla kunnan menoista poistuu n. 55,7 %. Siirtymäkauden jälkeen kunnan talouden ennustettavuus tulee paranemaan, kun isoja vaihteluita aiheuttaneet sote-menot poistuvat.

Rahoitusriskit:

Korkoriski

Korkoriskiä on pyritty tasaamaan sillä, että osa lainoista on pitkäaikaisia ja osa lyhytaikaisia. Lainakannasta merkittävä osa oli lyhytaikaista lainaa, koska niissä korko on ollut miinus-merkkistä. Vuoden 2022 keväällä korkokanta lähti nousuun, joten lyhytaikaista lainaa muutettiin pitkäaikaiseksi lainaksi. Pitkäaikaista lainaa oli vuoden lopussa 8.375.000 euroa ja lyhytaikaista lainaa 5.200.000 euroa. Vanhusten palveluasuntojen ja kehitysvammaisten palveluasuntojen rakentamiseen ARA myönsi avustusta sekä korkotukilainaa, jonka takaisin maksuaika on 41 vuotta. Nämä lainat siirtyivät kiinteistöjen uudelle omistajalle, kun Valtionkonttori hyväksyi lainojen siirron. Valtuusto on myöntänyt lainoille omavelkaisen takauksen.

Kunnalla on Danske Bank Oyj:n, Kuntarahoitus Oyj:n, Nordean ja Op Yrityspankin kanssa sopimukset kuntatodistus-ohjelmista, joilla pystyttiin turvaamaan maksuvalmius. Lyhytaikaisten lainojen korot olivat alkuvuoden hyvin alhaisia, jopa negatiivisia. Lyhytaikaiset lainat kilpailutettiin siinä vaiheessa, kun ne erääntyivät. Lainakannan suuruuden vuoksi korkokuluihin liittyy huomattava riski. Korkomenojen kasvu vaikuttaa heikentävästi kunnan tulokseen. Kassatilanteeseen vaikuttaa myös pitkäaikaisten lainojen vuosittaiset lyhennykset.

Valuuttariski

Valuuttariskiä kunnalla ei ole, koska kaikki lainat ovat euro-valuutassa.

Likviditeettiriski

Kunnan talous on ollut tasapainossa vuoden 2022 aikana ja maksuvalmius on pystytty turvaamaan. Tosin korkotason nousu ja lainojen lyhennykset saattavat aiheuttaa likviditeettiriskin. Myös tytäryhtiöiden maksuvalmius on ollut kohtuullinen.

Luottoriski

Vuoden 2020 alussa otettiin pitkäaikaista lainaa 5,0 milj. euroa lähinnä uuden koulun rakentamiseen ja muihin investointeihin. Vuonna 2022 otettiin pitkäaikaista lainaa 4,0 milj. euroa. Pitkäaikaista lainaa oli vuoden 2022 lopussa 8.375.000 euroa ja lyhytaikaista lainaa 5.200.000 euroa eli yhteensä 13.575.000 euroa. Kunnalla on sopimus kuntatodistusohjelmasta Kuntarahoitus Oyj:n, Danske Bank Oyj:n, Nordean ja Op Yrityspankin kanssa.

Luottoriskiä arvioitaessa on syytä todeta, että kunta on myöntänyt pääomalainaa 1,8 milj. euroa kunnan tytäryhtiölle ja 160.000 euroa intressiryitykselle.

Lappajärven kunta on myöntänyt Avain Palvelukodit Oy:lle kunnan omavelkaisen takauksen Joelinkodin ja Lintukodin kauppojen yhteydessä Avain Palvelukodit Oy:lle siirtyneiden lainojen vakuudeksi, yhteensä 4.374.305 euroa (31.12.2022).

Kunnanhallitus on tehnyt vuonna 2013 periaatepäätöksen korottoman lainan myöntämisestä kyläyhdistysten hankkeille, jotka ovat Aisaparin rahoittamia, yleishyödyllisluontoisia ja kuntalaisia riittävän laaja-alaisesti koskevia.

Vahinkoriskit

Vakuutusmeklariliike Ahjo Oy toimii Lappajärven kunnan vakuutusasioita hoitavana vakuutusmeklarina. Vakuutusmeklariliike Ahjo Oy on kilpailuttaa tarvittaessa Lappajärven kunnan vakuutukset.

Ahjo on laatinut Vakuutuskäsikirjan, johon on koottu tämän hetkinen vakuutustilanne ja toimintaohjeita vahinkotilanteisiin. Vakuutusten tarkka sisältö selviää vakuutuskirjoista ja -ehdoista.

Lappajärven kunnalla on julkisyhteisövakuutus, toiminnan vakuutus, metsävakuutus, ajoneuvo- ja liikennevakuutukset, työtapaturma- ja ammattitautivakuutus ja ryhmätapaturmavakuutus. Vakuutukset ovat useammasta eri vakuutusyhtiöstä. Ammatti- ja tapaturmavakuutukset ovat Fenniassa, Omaisuus- ja toimintavakuutus Pohjolassa, liikennevakuutukset IF:ssä ja venevakuutus Lähi-Tapiolassa.

Salamaniskuista aiheutui yhteiskoululla ja lämpölaitoksella laitteiden rikkoutumisia, jotka vakuutusyhtiö korvasi.

Hallinnon riskit ja oikeudenkäynnit

Hallintotehtävien hoidon laadussa ja ajantasaisuudessa ei ole esiintynyt merkittäviä puutteita. Oikeudenkäyntejä ei ole ollut. Hallinto-oikeudelle annettiin yksi vastine teknisen toimialan asiassa.

Riskejä ympäristö-, ihmisoikeusasioihin, korruptioon tai lahjontaan ei ole ilmennyt.

2.2 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

2.2.1 Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistapa ja havainnot

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt vuonna 2014 Lappajärven kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan perusteet ja Lappajärven kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan ohjeen. Molemmat asiakirjat päivitetään vuonna 2023. Hallintokunnat antoivat omalta osaltaan selonteon sisäisen valvonnan järjestämisestä vuonna 2022. Ao. valiokunnat ovat käsitelleet ne kokouksissaan ja antaneet tiedoksi kunnanhallitukselle.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan raportointia tullaan kehittämään vuoden 2023 aikana ja laaditaan asiakirja, jossa kuvataan kunnan strategiat, toiminnalliset ja taloudelliset riskit, lisätään kehittämisehdotukset ja määritellään vastuuhenkilöt.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Hallinnon järjestämiseksi valtuusto on hyväksynyt hallintosäännön, joka sisältää myös entisen kunnanvaltuuston työjärjestyksen ja palkkiosäännön. Hallintosääntö sisältää organisaatorakenteen, toimivallat ja vastuut. Hallintosäännössä valtuusto on siirtänyt toimivaltaansa toimielimille, luottamushenkilöille ja viranhaltijoille. Samalla valtuusto on antanut viranomaiselle oikeuden siirtää eli delegoida sille siirrettyä toimivaltaa edelleen. Toimielin tai viranhaltija, jolle toimivaltaa on siirretty, on sekä oikeutettu että veloitettu tekemään päätöksen asiasta. Se, jolle on siirretty toimivaltaa, on vastuussa tehdystä päätöksestä. Asian esittelijällä on, mikäli päätös poikkeaa hänen päätösehdotuksestaan, oikeus ilmoittaa eriävä mielipide. Eriävä mielipide kirjataan pöytäkirjaan. Jos esittelijä ei ilmoita eriävää mielipidettä, myös hän on vastuussa esittelystään poikkeavasta päätöksestä.

Hallintosääntöä on päivitetty vuonna 2023 ja kunnanhallitus on sen hyväksynyt. Valtuustokäsittelyä ei vielä ole ollut.

Kunnanhallitus on antanut ohjeita ja määräyksiä, kuten talousarvion täytäntöönpano-ohjeet, pienhankintaohjeen, sosiaalisen median ohjeen, tietoturvaohjeen, viestintäohjeen, ohjeen toimielinten päätösten sisälöstä sekä useita henkilöstöhallintoon liittyviä ohjeistuksia.

Päätöksentekoprosessiin sisältyvät asian vireille tulo, valmistelu, päätöksenteko, tiedottaminen, toimeenpano sekä toimeenpanon valvonta. Päätöksenteon tulee perustua oikeisiin ja riittäviin tietoihin. Päätöksentekä on oltava yksiselitteinen ja täsmällinen. Päätökset on perusteltava. Tiedon on säilyttävä muuttumattomana asian kaikissa käsittelyvaiheissa. Päätöksenteossa ja -valmistelussa sekä täytäntöönpanossa on noudatettava lainsäädäntöä sekä sääntöjä ja ohjeita. Lainvastaiset ja virheellisesti tehdyt päätökset voidaan

valitusteitse oikeudessa kumota. Päätöksenteossa on muistettava, ettei esteellinen henkilö osallistu asian käsittelyyn, mikä tarkoittaa asian käsittelyn kaikkia vaiheita valmistelusta täytäntöönpanoon saakka. Jokainen päätöksentekijä on ensisijaisesti itse vastuussa siitä, ettei osallistu esteellisenä asian käsittelyyn. Esteellisyys peruste merkitään pöytäkirjaan. Toimielimien jäsenten ja esimiesten tulee valvoa alaistensa päätöksentekoa tarvittaessa otto-oikeutta käyttämällä. Otto-oikeus on ylemmän viranomaisen keino valvoa alemman viranomaisen päätöksenteon laillisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta.

Hallinnossa on noudatettu hyvän hallinnon periaatteita. Toimielimet ovat kokoontuneet säännöllisesti, käsitelleet niille määrättyt asiat, tehneet tarvittavat päätökset vaihtoehtojen arvioinnin jälkeen ja seuranneet päätösten toimeenpanoa. Päätöksistä on tiedotettu asianosaisille ja pöytäkirjat ovat olleet yleisesti nähtävillä.

Valiokuntien esityslistat lähetetään kunnanhallituksen puheenjohtajalle ja kunnanjohtajalle.

Henkilöstön tehtäväkuvaukset ja vastuut tarkistetaan kehityskeskustelujen yhteydessä.

Toimielinten ja viranhaltijoiden tekemien päätösten määrään nähden oikaisuvaatimuksia ja valituksia tehtiin vähän.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Toiminnan ja talouden seuranta varten valtuusto hyväksyy toimielimelle tehtäväkohtaiset ja hankekohtaiset toimintatavoitteet, määrärahat ja tuloarviot. Kunnanhallitus ja valiokunta hyväksyvät talousarvioon perustuvat käyttösuunnitelmat talousarviovuoden tammikuun loppuun mennessä. Nämä toimielimet voivat siirtää käyttösuunnitelman hyväksymiseen liittyvää toimivaltaa edelleen alaisilleen viranhaltijoille.

Edelleen toimintaa on ohjattu valtuuston hyväksymällä talousarviolla, jossa on määritelty tavoitteet ja myönnetty määrärahat tavoitteiden toteuttamiseksi. Kunnanvaltuusto määrittelee tilivelvolliset vuosittain talousarvion hyväksymisen yhteydessä.

Lappajärven kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen mukaan sisäisen valvonnan toimivuudesta koko kuntakonsernin tasolla vastaavat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja.

Kunnan ylin johto on tilivelvollisina ja esimiehinä vastuussa sisäisen valvonnan järjestämisestä ja ylläpitämisestä tehtävämäärittelyjen mukaisesti. He vastaavat siitä, että organisaation kullekin toiminnolle on määritelty vastuutaho. Heidän tehtävänä on luoda toimiva ja kattava ohjaus- ja seurantajärjestelmä.

Vastuualueiden ja toimintayksiköiden vastuuhenkilöt/esimiehet vastaavat siitä, että yksikön henkilöstön toimivalta ja vastuut on asianmukaisesti määritelty. Esimies varmistaa, että alaiset ovat tietoisia omista tehtävistään ja tulostavoitteistaan ja että edellytykset tehtävistä suoriutumiseen ovat olemassa. Tarvittaessa järjestetään työtehtävien edellyttämää koulutusta.

Johto ja esimiehet varmistavat, että toiminnasta annettuja säännöksiä ja määräyksiä noudatetaan. Esimiehet seuraavat jatkuvasti vastuullaan olevia toimintoja ja ryhtyvät tarpeellisiin toimenpiteisiin välittömästi, kun lainsäädännön, hallintosäännön, toimintaohjeiden tai toimielinten päätösten vastaista tai muutoin virheellistä, tehotonta tai epätaloudellista toimintaa havaitaan.

Toimielimet nimeävät vastuuviranhaltijat, jotka toimivat laskujen hyväksyjinä ja heille on nimetty varahenkilöt.

Talousarvion täytäntöönpano-ohjeissa kunnanhallitus antaa toimielimille ohjeet talousarvion käyttösuunnitelmien laatimisesta, hankintojen suorittamisesta, avustusten jakamisesta, henkilöstön käyttöön liittyvistä asioista, uusien toimintojen aloittamisesta ja määrittelee hankintarajat ja sisäisestä valvonnasta vastaavat henkilöt. Valtuustolle on esitetty talousarvion määrärahamuutos, mikäli toiminnan muutos on edellyttänyt määrärahamuutosta.

Kunnanhallitukselle on toimitettu noin neljän kuukauden välein toiminnan ja talouden osavuosisikatsaus. Siivostysjohtaja ja tekninen johtaja ovat olleet kunnanhallituksen kokouksissa kutsuttuina asiantuntijoina tilanteen mukaan.

Kunnanhallitus nimeää keskuudestaan sisäisen valvonnan järjestämiseksi kaksi (2) rahavarojen, vakuuksien ja muun taloudellisen toiminnan valvojaa toimikaudekseen.

Riskienhallinnan järjestäminen

Korkoriskien minimoimiseksi talousarviolainojen korot pyrittiin pitämään sekä kiinteä- että vaihtuvakorkoisina.

Kaikki kunnan maksuliikenne hoidetaan pankkitilien kautta. Kunnanhallitus on nimennyt henkilöt, joilla on kunnan pankkitilien käyttöoikeus. Myös konekielisesti pankkiin lähtevät maksatuslistat vahvistettiin allekirjoituksin. Ennen laskun maksatusta se on hallintokunnan puolesta varustettava vastaanotto-, tili- ja muilla merkinnöillä sekä tarkastettava ja hyväksyttävä. Laskun hyväksyjänä ja maksumääräyksen antajana tuli olla eri henkilö.

Kunnan ylin johto sekä toimialojen vastuuhenkilöt ovat lähes kaikessa yksi ja sama henkilö. Jokaisella esimiesasemassa tai vastuullisessa asemassa olevalla työntekijällä/viranhaltijalla on useampi tehtävä, josta hän vastaa. Jos yksi edellä mainituista henkilöistä on estynyt hoitamasta tehtäviään, tehtävät kasaantuvat niille, joilla on jo muutenkin useampi tehtävä. Näissä tilanteissa riskit lisääntyvät niin toiminnan toteutumisessa kuin talouden hoitamisessakin.

Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Hankinnat suoritettiin julkisista hankinnoista annettujen lakien mukaisesti silloin kun ko. lainsäädäntö sitä edellytti.

Sopimustoiminta

Kunnan puolesta tehtävät sopimukset hyväksyi kunnanhallitus, valiokunta tai näiden alainen viranhaltija toimivaltansa puitteissa. Sopimusten valvontaan kuuluu sopimusten täytäntöönpano sekä sopimuksista johtuvat toiminnallisten ja taloudellisten toimenpiteiden hoitaminen määräaikana.

Vakuutukset tarkistetaan vuosittain yhdessä Vakuutusmeklariliike Ahjo Oy/ Teppo Ruottisen kanssa.

Valiokunnat ovat laatineet omalta osaltaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan selonteon ja asianomaiset valiokunnat ovat ne käsitelleet.

2.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

2.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tilikaudelle jaksotettujen tulojen riittävyys jaksotettuihin menoihin osoitetaan tuloslaskelman välitulosten eli toimintakatteen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla. Arvioinnissa käytetään lisäksi tuloslaskelman eristä ja välituloksista laskettuja tunnuslukuja. Esitettävä tuloslaskelma sisältää ulkoiset tulot ja kulut.

Talousarviossa vuosikatteeksi oli arvioitu 1.460.180 euroa, joka talousarviomuutoksen jälkeen oli 1.024.480 euroa. Tilinpäätöksessä vuosikate oli 1.239.923,50 euroa. Ylijäämää syntyi poistojen sekä varausten ja rahastojen muutosten jälkeen 241.511,69 euroa. Kunnalla ei ole taseessa katettavia alijäämiä aikaisemmilta vuosilta.

TULOSLASKELMA	2022	2021
ulkoiset toimintatuotot ja -kulut	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	2546	2529
Valmistus omaan käyttöön		
Toimintakulut	-24027	-23323
Toimintakate	-21481	-20794
Verotulot	10237	10560
Valtionosuudet	12490	11648
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	14	41
Muut rahoitustuotot	74	16
Korkokulut	-92	-21
Muut rahoituskulut	-2	0
Vuosikate	1240	1450
Poistot ja arvonalentumiset	-1025	-1077
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		
Tilikauden tulos	215	373
Varausten ja rahastojen muutokset	27	27
Tilinpäätössiirrot		
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	242	400
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	10,60	10,84
Vuosikate/Poistot, %	120,98	134,63
Vuosikate, euroa/asukas	440	506
Asukasmäärä	2820	2868

2.3.2 Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulo-rahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kunnan rahavarojen muutoksen tilikaudella.

	2022	2021
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1240	1450
Satunnaiset erät, netto		
Tulo-rahoituksen korjauserät	-43	-11
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2059	-2088
Rahoitusosuudet investointeihin	430	385
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden	47	25
luovutustulot		
Toiminnan ja investointien rahavirta	-385	-239
Rahoituksen rahavirta		
<i>Antolainauksen muutokset</i>		
Antolainasaamisten lisäykset	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	0	0
<i>Lainakannan muutokset</i>		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4000	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-250	-550
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-3800	1700
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-292	-347
Rahoituksen rahavirta	-342	803
Rahavarojen muutos	-727	564
Rahavarat 31.12.	1083	1810
Rahavarat 1.1.	1810	1246
Rahavarojen muutos	-727	564
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta	-1688	-1534
Investointien tulo-rahoitus, %	76,1 %	85,1 %
Laskennallinen lainanhoitokate	0,74	0,85
Lainanhoitokate	3,89	
Kassan riittävyys, pv	15	22
Asukasmäärä	2820	2868

2.4 Rahoitusasema ja sen muutokset

	2022	2021		2022	2021
VASTAAVAA	1 000 €	1 000 €	VASTATTAVAA	1 000 €	1 000 €
A PYSYVÄT VASTAAVAT	31 693	31 094	A OMA PÄÄOMA	17 698	17 456
I Aineettomat hyödykkeet	400	418	I Peruspääoma	15903	15903
Aineettomat oikeudet	125	137	II Muut omat rahastot	0	0
Tietokoneohjelmat	48	34	III Ed.tilikauden yli-/alijäämä	1554	1154
Muut pitkävaik. menot	227	247	IV Tilikauden yli-/alijäämä	241	399
II Aineelliset hyödykkeet	21 538	20 927	B POISTOERO JA VAPAAEHT.		
Maa- ja vesialueet	2774	2774	VARAUKSET	265	292
Rakennukset	11111	11595	Poistoero	265	292
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4840	4899	Vapaaehtoiset varaukset	0	0
Koneet ja kalusto	248	193			
Muut aineelliset hyödykkeet	38	38	C PAKOLLISET VARAUKSET	0	0
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2527	1428			
			D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	123	130
III Sijoitukset	9 755	9 749			
Osakkeet ja osuudet	7784	7778	Valtion toimeksiannot	0	0
Muut lainasaamiset	1971	1971	Lahjoitusrahastojen pääomat	121	126
			Muut toimeksiantojen pääomat	2	4
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	0	0			
Valtion toimeksiannot			E VIERAS PÄÄOMA	16 094	15 922
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet					
Muut toimeksiantojen varat			I Pitkäaikainen	8 708	5 196
			Lainat rahoitus- ja va.laitoksilta	7925	4375
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	2 487	2 706	Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
I Vaihto-omaisuus			Saadut ennakot	0	0
Vaihto-omaisuus	10	0	Muut velat	783	821
II Saamiset	1395	896	II Lyhytaikainen	7 386	10 726
Pitkäaikaiset saamiset	0	0	Lyhytaikaiset joukkovelkakirjalainat	1000	500
Lyhytaikaiset saamiset	1395	896	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4650	8750
Myyntisaamiset	411	323	Saadut ennakot	0	0
Lainasaamiset	276	195	Ostovelat	1005	664
Muut saamiset	546	202	Muut velat	84	88
Siirtosaamiset	162	176	Siirtovelat	647	724
IV Rahat ja pankkisaamiset	1082	1810			
VASTAAVAA	34 180	33 800	VASTATTAVAA	34 180	33 800

TASEEN TUNNUSLUVUT	2022	2021
Omavaraisuusaste, %	52,55	52,51
Suhteellinen velkaantuneisuus %	63,68	64,37
Velat ja vastuut prosenttia käyttöloista		
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	1795	1553
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	637	541
Lainakanta 31.12. 1000 €	13 575	13 625
Lainakanta 31.12., €/asukas	4 814	4 751
Lainasaamiset, 1000 €	1 971	1 971
Asukasmäärä	2 820	2 868
Lainat ja vuokravastuut 31.12.2021	13 583	13625
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	4,8	4,7

2.5. Kokonaistulot ja –menot

KOKONAISTULOT JA MENOT					
Ulkoiset	2022			2022	
TULOT	1 000 €	%	MENOT	1 000 €	%
Toiminta			Toiminta		
Toimintatuotot	2546	8,54	Toimintakulut	24027	79,48
Verotulot	10237	34,36	Korkokulut	92	0,30
Valtionosuudet	12489	41,92	Muut rahoituskulut	2	0,01
Korkotuotot	14	0,05	Satunnaiset kulut	0	0,00
Muut rahoitustuotot	74	0,25	Tulorahoituksen korj.erät	0	0,00
Satunnaiset tuotot		0,00	-Pakollinen varaus, kaatop.jälkihoito		0,00
Tulorahoituksen korj.erät		0,00	- Käyttöomaisuus.myyntivoitto	0	0,00
- käyttöomaisuuden myyntivoitot	-42	-0,14	Investoinnit		0,00
- Pakollisen varauksen purku		0,00	Käyttöomaisuusinvestoinnit	2059	6,81
Investoinnit		0,00	Rahoitustoiminta		0,00
Rahoitusosuudet investointeihin	431	1,45	Antolainasaamisten lisäykset	0	0,00
Pys.vastaavien hyöd. luovutustulot	47	0,16	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	250	0,83
Rahoitustoiminta		0,00	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	3800	12,57
Antolainasaamisten vähennykset	0	0,00	Oman pääoman vähennykset		0,00
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4000	13,42	Kokonaismenot yhteensä	30230	100,00
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0	0,00			
Oman pääoman lisäys	0	0,00			
Kokonaistulot yhteensä	29796	100,00			

Täsmäytys:

Kokonaistulot – kokonaismenot= 29796-30230 = -434

Muut maksuvalmiuden muutokset – Rahavarojen muutos = 293–727 = -434

2.6 Kuntakonsernin toiminta ja talous

2.6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Tytäryhteisöt	Yhdistely konsernitilinpäätökseen	
	Yhdistetty (kpl)	Ei yhdistetty (kpl)
Yhtiöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	2	
Kunnallista liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt	1	
Muut yhtiöt	1	
Osuuskunnat	0	
Yhdistykset		
Säätiöt		
Kuntayhtymät	4	
Osakkuusyhteisöt	2	
Muut omistusyhteisyyshyhteisöt	0	
Yhteensä	10	

2.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Omistajaohjaus tarkoittaa toimenpiteitä, joilla kunta omistajana tai jäsenenä myötävaikuttaa yhtiön ja muun yhteisön hallintoon ja toimintaan. Toimenpiteet voivat liittyä ainakin perustamissopimukseen, yhtiöjärjestysmääräyksiin, muihin sopimuksiin, henkilövalintoihin, ohjeiden antamiseen kuntaa eri yhteisöissä edustaville henkilöille sekä muuhun kunnan määräysvallan käyttöön.

Lappajärven kunnanvaltuusto on hyväksynyt 18.6.2018 konserniohjeen, joka on tullut voimaan 1.8.2018. Konserniohje sisältää ohjeistusta konsernin toiminnan puitteille. Hallintosääntö määrittelee konsernijohtoon, sen tehtävät ja toimivallan jaon. Konserneja on ohjeistettu talousarviossa asetetuilla tavoitteilla. Konserniohje tullaan päivittämään vuoden 2023 aikana.

Kunnanhallitus on käsitellyt mahdollisuuksien mukaan kuntaan saapuneet kokouskutsut ja esityslistat sekä antanut hallintoelimissä kuntaa edustaville henkilöille ohjeita kunnan kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin. Konsernijohtoon päätökset eivät oikeudellisesti sido tytäryhteisöjen toimielimiä. Konsernijohto voi kuitenkin ohjata kunnan valitsemien edustajien kannanottoja ilmaisemalla kunnan kannan käsiteltävään asiaan. Konserniin kuuluville yksiköille on lähetetty viesti, jossa on pyydetty toimittamaan yhtiökokouskutsut kunnalle. Konserniohjeistusta on tarkoitus kehittää jatkossa.

Kuntayhtymissä ja kunnan osakkuusyhteisöissä kunnan edustajien tulee pyrkiä siihen, että kunnan konserniohjeen periaatteita noudatetaan myös näissä yhteisöissä.

Kunnan kuntakonserniin kuuluvat seuraavat kunnan määräysvallassa olevat yhteisöt:

- KOY Lappajärven Vuokratalot (omistusosuus 100,0 %)
- Lappajärven Virastotalo Oy (omistusosuus 62,84 %)
- Lappajärven LomaGolf Oy (omistusosuus 26,9 %, äänistä 74,8 %)
- Lappajärven Lämpö Oy (omistusosuus 100,0 %)

Muut konserniyhtiöt:

- Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri ky (omistusosuus 2,06 %)
- Eskoon sosiaalipalvelujen Ky (omistusosuus 1,63 %)
- Etelä-Pohjanmaan liitto Ky (omistusosuus 1,78 %)
- Järviseudun Koulutuskuntayhtymä (omistusosuus 28,98 %)
- JärviS-Energia Oy (omistusosuus 33,3 %)
- Kivitippu Spa Oy (omistusosuus 14,07 %).

2.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Tytäryhteisöt:

Kiinteistö Oy Lappajärven Vuokratalot

Kiinteistöhuolto, ulkoalueiden kunnossapito ja toimistoajan ulkopuolinen kiinteistöpäivystys on hoidettu ostopalveluna Lakeuden Kiinteistöhuolto Oy:ltä. Sopimus päättyi vuonna 2022, jonka jälkeen Vuokratalot on ostanut kiinteistönhoitopalvelut Lappajärven kunnan tekniseltä toimelta.

Lappajärven kunta on vuokrannut asuntoja Vuokrataloilta edelleen vuokrattavaksi Ukrainasta sotaa pakooneille henkilöille. Tällä hetkellä ukrainalaisia on 30 Lappajärvellä.

Lappajärven Lämpö Oy

Yhtiön hallitus kokoontui viisi (5) kertaa.

Lappajärven Lämpö Oy:llä oli Kuntarahoitus Oyj:ltä kuntayritystodistusohjelman mukainen lyhytaikainen laina. Lainaa lyhennettiin 80.000 eur vuonna 2022. Lainamäärä 31.12.2021 on 980 000 euroa

Tilikauden 2022 tappio oli n. 10.000 €.

Lappajärven Lämpö Oy tuottaa lämpöä kahdella laitoksella. Vanhempi biolämpökeskus on otettu käyttöön vuonna 2004 ja uusi biohörylämpökeskus vuonna 2012. Laitosten yhteisteho on 8,5 MW. Lämpö tuotetaan palaturpeella ja puuhakkeella. Huippukulutuksen aikana käytettiin lisäksi raskasta polttoöljyä.

Kaukolämpöverkoston pituus on n. 9 km. Kaukolämpöön on liitetty keskustan alueella lähes kaikki suurimmat kiinteistöt ja merkittävä osa teollisuusalueen tuotanto- ja varastorakennuksista. Tällä hetkellä kaukolämpöön liitettyjen kiinteistöjen määrä on 59. Liitettyjen kiinteistöjen määrä on lisääntynyt neljällä edellisvuodesta.

Lämpötariffi koostuu liittymismaksusta, perusmaksusta ja energiamaksusta. Liittymismaksu on kertaluonteinen ja peritään kiinteistön liittyessä kaukolämpöön. Liittymismaksun suuruus riippuu tilausvesivirrasta. Perusmaksu on vuotuinen kiinteä maksu, joka määräytyy niin ikään asiakkaan tilausvesivirran mukaan. Energiamaksu määräytyy polttoaineiden hinnan sekä lämmön tuotantoon ja jakeluun liittyvien kustannusten perusteella. Energiamaksu oli vuoden 2022 lopussa oli 60,0 €/MWh alv 0%. Energiamaksu on sama kaikille asiakkaille. Hintaa päätettiin korottaa 7,5 €/MWh 1.1.2023 alkaen.

Laitosten hoidosta vastaa Järviseudun Huolto- ja asennuspalvelu Oy.

Toiminta:

Vuonna 2022 myytiin energiaa noin 11500 MWh. Tuotetun energian määrä mittareiden mukaan oli noin 13500 MWh. Todellinen määrä on hieman suurempi, sillä teollisuusalueen mittari oli loppuvuonna pysähtynyt. Kankaantien laitoksen osuus tuotetusta lämmöstä on noin 75 % ja Hyttisentien laitoksen osuus noin 25 %.

Polttoaineet:

Hakkeen osuus käytetystä polttoaineesta oli 10816 MWh eli 60 %, turpeen 5300 MWh eli 29 % ja raskasöljyn 2025 MWh eli 11 %.

Vuonna 2022 kilpailutettiin palaturpeen toimitus. Kilpailutuksen voitti T. ja J. Kivioja Oy. Sopimus on yksi-vuotinen.

Korjaukset ja kunnossapito:

Planora Oy aloitti syksyllä 2022 selvityksen, jossa tarkastellaan kattiloiden kapasiteetin riittävyyttä, verkoston laajennusmahdollisuutta Tupsulan alueelle, saneerausinvestointitarvetta ja kattiloiden uusimistarvetta sekä käytettäviä polttoaineita. Selvityksessä tarkastellaan myös myytävän energian hintatasoa.

Laitoksilla tehtiin vuoden 2022 aikana normaalit kunnossa- ja ylläpitoon liittyvät huollot, korjaukset ja hoitotyöt.

Kiinteistö Oy Lappajärven Virastotalo

Lappajärven kunta omistaa osakekannasta 62,84 % ja yhtiökokousedustajia on kaksi.

Kiinteistöllä on käytetty huoltoihin ja korjauksiin yhteensä 12.802,75 €. Yhtiön tulevan toiminnan haaste on kiinteistön matala käyttöaste ja voimistuvat käyttökulut. Yhtiöllä on lainaa Aktia Pankki Oyj:ltä. Tilikauden kirjanpidollinen tulos on -5.456,42 €. Tulos oli hoitomenojen osalta alijäämäinen -2.544,76 euroa. Hoitovastikkeen kumulatiivinen alijäämä oli -34.528,41 euroa, joten tulevalle tilikaudelle siirtyy -37.073,17 euroa.

Lappajärven Loma-Golf Oy

Kauden 2022 toiminnan tärkeimpänä nimittäjänä voidaan katsoa olevan paluu koronavirusepidemian jälkeiseen normaaliin asiakasvirtaan. Runsasluminen talvi suojasi koko kenttää ja viheriöitä ja hyvin onnistuneiden kentän huoltotöiden ansiosta kenttä saatiin keväällä auki erinomaisessa kunnossa. Nykälän väylät avattiin 30.4. ja Kaskenmäen 8.5. Kentänhoitoon hankittiin uutta kalustoa. Pelikierroksia kertyi noin 17600. Yhtiöllä on ollut palkattua henkilöstöä kentän rakentamisen ja kunnossapidon sekä kenttätoimiston ja asiakaspalvelun eri tehtävissä

Tilikauden tulos oli suunnitelman mukaisten poistojen jälkeen 21.054 €. Tulos parani huomattavasti edelliseen vuoteen verrattuna.

2.6.4 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kuntakonsernin tuleva kehitys myötäilee pääosin kunnan kehitystä. Kunnan asukasluku vähenee vuosittain, mikä jossain määrin vaikuttaa mm. asuntojen kysyntään. Siihen vaikuttaa myös kunnan työllisyystilanne, mikä viime vuosina on ollut varsin hyvä.

Lappajärven Lämpö Oy:n perustamisen yhteydessä vuonna 2014 kunta sijoitti noin kolmasosan yhtiön taaseesta yhtiöön apporttina, joten tämänkin vuoksi yhtiöllä on hyvät mahdollisuudet kannattavaan toimintaan. Planora Oy:n selvityksen jälkeen tarkastellaan kaukolämpöverkoston laajentamista.

KOY Lappajärven Vuokrataloille on tehty kiinteistöstrategia, jonka mukaan kiinteistöille pitäisi tehdä merkittäviä peruskorjauksia. Vuokratalojen tilannetta helpotti jonkin verran kunnan sijoitus yhtiöön vuonna 2018. Kunnanvaltuusto on 19.4.2021 § 18 päättänyt yksimielisesti hyväksyä, että Lappajärven Vuokrataloille

myönnetään 300.000,00 euron laina 12 vuoden ajaksi Mynkeliinmäen yhden luhtitalon ja alueen saneeraukseen sekä käytössä olevien vuokratalojen asuntojen vesijohtojen korjaamiseen. Saneeraus aloitetaan 2023.

Järviseudun Sähkövoiman kuntayhtymä on muutettu osakeyhtiöksi, jossa osakkaina ovat Alajärven kaupunki sekä Vimpelin ja Lappajärven kunnat tasaomistuksilla.

2.6.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konsernivalvonta tarkoittaa tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointia ja raportointia. Konsernivalvonnassa on erityisesti seurattava valtuuston tytäryhteisöille asetettujen tavoitteiden toteutumista. Konsernivalvonnassa seurataan myös riskienhallintajärjestelmien toimivuutta tytäryhteisöissä.

Kuntal 25 a §:n nojalla konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Konsernijohto vastaa kuntakonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä. Kunnan konsernijohton vastuulla on kuntakonsernin ohjauksen ja konsernivalvonnan järjestäminen.

Kunnanhallitus on käsitellyt myös konserniin kuuluvien yhteisöjen kokouskutsut ja esityslistat aina kun ne on kuntaan saatu.

Lappajärven kunnan konserniohje hyväksyttiin vuonna 2018. Siinä määritellään mm. asiat, joista tytäryhtiöillä on velvollisuus hankkia kunnan kanta asiaan ennen päätöksentekoa. Konserniohjeen ajanmukaisuus tullaan tarkastelemaan.

Tytäryhtiöiden kunnan yhtiökokousedustajat ovat pääosin luottamushenkilöitä, samoin kuin hallitusten edustajat. Kuntakonserniin kuuluvia pyydettiin toimittamaan Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston edellyttämät tilinpäätöstiedot.

Tiedonkulku on toiminut, mutta siinä on parannettavaa.

2.6.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA	TP 2022	2021
Toimintatuotot	12656	12718
Toimintakulut	-35160	-34112
Osuus osakkuusyht.voitosta (tappiosta)	6	-5
Toimintakate	-22 498	-21 399
Verotulot	10236	10561
Valtionosuudet	14345	13538
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	16	48
Muut rahoitustuotot	98	40
Korkokulut	-148	-41
Muut rahoituskulut	-27	-45
Rahoitustuotot ja -kulut	-60	2
Vuosikate	2 023	2 702
Poistot ja arvonalentamiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2133	-1970
Poistot ja arvonalentamiset	-2133	-1970
Satunnaiset erät	0	0
Tilikauden tulos	-110	732
Tilinpäätössiirrot	42	0
Tilikauden verot	-8	-1
Laskennalliset verot	1	-10
Vähemmistöosuudet	-17	48
Tilikauden yli/alijäämä	-92	769
Konsernituloslaskelman tunnusluvut:		
	2022	2021
Toimintatuotot/Toimintakulut %	36,0	37,3
Vuosikate/Poistot %	94,8	137,2
Vuosikate €/as	717	942
Asukasmäärä	2 820	2 868

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA	TP 2022	TP 2021
Toiminnan ja investointien rahavirta		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2023	2 703
Tilikauden verot	-9	-2
Tulorahoituksen korjaukset	-81	25
Toiminnan rahavirta	1933	2 726
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2560	-2 768
Rahoitusosuudet investointeihin	430	385
Pys. vastaavien hyödykk. luovutustulot	47	21
Investointien rahavirta	-2083	-2 362
Toiminnan ja investointien rahavirta	-150	364
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-1970	-4
Antolainsaamisten vähennys	1971	0
Antolainauksen muutokset yhteensä	1	-4
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4458	331
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-904	-1 271
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-3992	1 538
Lainakannan muutokset yhteensä	-438	598
Oman pääoman muutokset	-365	29
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos	-9	79
Vaihto-omaisuuden muutos	-84	75
Saamisten muutos	-276	623
Korottomien pitkä- ja lyhytaik. velkojen muutos	575	-921
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	206	-144
Rahoitustoiminnan nettokassavirta	-596	479
Kassavarojen muutos	-746	843
Kassavarat 31.12.	3721	4 467
Kassavarat 1.1.	4467	3 624
Kassavarojen muutos	-746	843
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä		
5 vuodelta, €	-1509	
Investointien tulorahoitus%	-95,0	-113,4
Lainanhoitokate	1,78	2,02
Kassan riittävyys (pv)	33	43

Konsernitase	TP 2022	TP 2021
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	757	770
Muut pitkävaikutteiset menot	218	205
Aineettomat hyödykkeet	975	975
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	4 246	4 248
Rakennukset	22 477	23 607
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 102	5 174
Koneet ja kalusto	1 725	1 654
Muut aineelliset hyödykkeet	57	56
Ennakkomaksut	235	159
Keskeneräisen hankinnat	2 479	1 362
Ennakkomaksut ja kesk.er.hankinnat	2 714	1 521
Aineelliset hyödykkeet	36 321	36 260
Sijoitukset		
Muut osakkeet ja osuudet	2 810	2 851
Osakkeet ja osuudet	2 810	2 851
Muut lainasaamiset	163	164
Muut saamiset	1	1
Sijoitukset	2 974	3 016
PYSYVÄT VASTAAVAT	40 270	40 251
ARVOSTUSERÄT		
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	64	67
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	18	19
Muut toimeksiannot	3	3
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	85	89
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	399	314
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset		
Lainasaamiset	0	0
Pitkäaikaiset saamiset	0	0
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	1 398	1 238
Lainasaamiset	84	48
Muut saamiset	737	382
Lyhytaikaiset saamiset	2 219	1 668
Siirtosaamiset	268	246
Saamiset	2 487	1 914
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet		
Muut arvopaperit	21	302
Rahoitusarvopaperit	21	302
Rahat ja pankkisaamiset	3 700	4 165
Vaihtuvat vastaavat	6 607	6 695
VASTAAVAA	46 962	47 035

Konsernitase	TP2022	TP2021
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Peruspääoma	15 902	15 902
Muut omat rahastot	0	0
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	2 671	2 312
Tilikauden yli/alijäämä	-92	769
Oma pääoma	18 481	18 983
Vähemmistöosuudet	3 153	3 104
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset		
Poistoero	0	0
Vapaaehtoiset varaukset	0	0
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	0	0
Pakolliset varaukset		
Muut pakolliset varaukset	125	157
Pakolliset varaukset	125	157
Toimeksiantojen pääomat		
Valtion toimeksiannot	63	68
Lahjoitusrahaston pääomat	124	129
Muut toimeksiantojen pääomat	20	24
Toimeksiantojen pääomat	207	221
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Pitkäaikainen korollinen vieras po	12 760	9 364
Pitkäaikainen koroton vieras po	821	853
Muut velat	242	241
Laskennalliset verovelat	18	28
Pitkäaikainen	13 841	10 486
Lyhytaikainen		
Lyhytaikaiset joukkovelkakirjalainat	1 000	500
Lyhytaikainen korollinen vieras po	6 232	10 419
Lainat muilta luotonantajilta	41	41
Lyhytaikainen koroton vieras po	3 882	3 124
Lyhytaikainen	11 155	14 084
VIERAS PÄÄOMA	24 996	24 570
VASTATTAVAA	46 962	47 035

Konsernin tunnusluvut	2022	2021
Omavaraisuusaste, %	46,07	46,96
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	67,1	66,7
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	2 579	3 081
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	915	1074
Konsernin lainat, €/asukas	7104	7086
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	20 032	20 324
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	163	0
Kunnan asukasmäärä	2820	2868
Lainat ja vuokravastuut 31.12.2021	20 304	20 385

2.7 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

2.7.1 Tilikauden tuloksen käsittely

Kuntalain 115 §:n mukaan kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Kunnanhallitus esittää tilikauden tuloksen 214.724,56 euroa käsittelystä seuraavaa:

- tuloutetaan poistoeroa lukion rakennuksesta 26.787,13 euroa
- tilikauden 2022 näin muodostuva ylijäämä 241.511,69 euroa, joka siirretään tilikauden yli-/alijäämätilille.

2.7.2 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Kuntalain 110 §:n mukaan kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Kunnan taseessa on kertynyttä ylijäämää 1.553.828,41 euroa. Vuoden 2022 tilinpäätös kasvattaa tilikauden ylijäämän (241.511,69 euroa) verran taseeseen kertynyttä ylijäämää.

Kuntalain 118 §:n mukaan arviointimenettely voidaan käynnistää, jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää 110 §:n 3 momentissa säädetyssä määräajassa.

Arviointimenettely voidaan lisäksi käynnistää, jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kuntakonsernin viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa, tai kunnan rahoituksen riittävyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat kunnan ja kuntakonsernin talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet seuraavat raja-arvot:

- 1) kuntakonsernin vuosikate on ilman kunnan peruspalvelujen valtionosuuden harkinnanvaraista korotusta negatiivinen;
- 2) kunnan tuloveroprosentti on vähintään 1,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti;
- 3) asukasta kohden laskettu kuntakonsernin lainamäärä ylittää kaikkien kuntakonsernien keskimääräisen lainamäärän vähintään 50 prosentilla;
- 4) kuntakonsernin suhteellinen velkaantuminen on vähintään 50 prosenttia.

3 Talousarvion toteutuminen

3.1 Kuntakonsernille asetettujen tavoitteiden toteutuminen

KOY LAPPAJÄRVEN VUOKRATALOT

Tavoite	TA 2022	Toteutuma
Tilojen käyttöaste	80 %	ei toteutunut
Talouden tervehdyttämisuunnitelma	Suunnitelman toteuttaminen	toteutui
Korjausinvestointien suunnitelma ja toteutusaikataulu, PTS	Suunnitelman toteuttaminen	toteutettu
Valmistellaan asiakirjat ARA:n avustushakua varten	Korjausinvestointien toteuttaminen	asiakirjat valmistuivat
Tilikauden tulos	>0	ei toteutunut

LAPPAJÄRVEN VIRASTOTALO OY

Tavoite	TA 2022	Toteutuma
Tilojen käyttöaste	85 %	ei toteutunut
Taloussuunnitelma	tehty	
Tilikauden tulos	>0	toteutui

LAPPAJÄRVEN LÄMPÖ OY

Tavoite	TA 2022	Toteutuma
Taloudellinen kannattavuus	Lainan lyhentäminen vuosittain	toteutui
Tilikauden tulos	>0	ei toteutunut

LAPPAJÄRVEN LOMA-GOLF OY

Tavoite	TA 2022	Toteutuma
Talous- ja toimintasuunnitelma	tehty	valmisteilla
Tilikauden tulos	>0	toteutui

Kuntayhtymät

Järviseudun koulutuskuntayhtymä	28,1 %
Järviseudun Sähkövoima ky/JärviS-Energia Oy	33,33 %
E-P:n sairaanhoitopiiri ky	2,06 %
Eskoon sosiaalipalvelujen ky	1,63 %
Etelä-Pohjanmaan liitto	1,78 %

3.2 Käyttötalouden toteutuminen

3.2.1 Yleishallinto

Yleishallinto huolehtii kunnanvaltuustolle, kunnanhallitukselle ja muille yleishallintoon sijoitetuille toimielimille kuuluvista asioista ja vastaa kunnan kokonaisvaltaisesta kehittämisestä sekä huolehtii omalta osaltaan siitä, että tehokkaasti ja taloudellisesti tuotettuja laadukkaita kuntapalveluja on saatavissa vähintään siinä määrin, mitä laki edellyttää. Niin ikään yleishallinto koordinoi muita hallintokuntia toimimaan yhteisten periaatteiden mukaisesti kuntastrategian viitoittamaan suuntaan ja vastaa kunnan toimintojen ja talouden ohjauksesta. Yleishallinto tuottaa tukipalveluja kunnan muille hallintokunnille.

3.2.1.1 Luottamushenkilöhallinto

Toiminnan kuvaus

Kunnanvaltuusto hyväksyi hallintosäännön 31.5.2021 § 45 ja päivitys tehdään vuonna 2023.

Kunnassa siirryttiin ns. hiljaiseen valiokuntamalliin 2021 ja toimielinorganisaatio uudistettiin. Nykyiset toimielimet ovat: kunnanhallitus, hyvinvointivaliokunta, tekninen valiokunta ja kehitysvaliokunta. Kunnanhallituksen jäsenet ja varajäsenet valitaan valtuutettujen tai varavaltuutettujen keskuudesta. Puheenjohtajaksi ja varapuheenjohtajaksi valitaan vain valtuutettuja.

Valiokuntien varsinaisiksi jäseniksi valitaan vain valtuutettuja tai varavaltuutettuja, jollei valtuusto ennen valiokunnan nimeämistä toisin päättä. Puheenjohtajaksi ja varapuheenjohtajaksi valitaan vain valtuutettuja.

Luottamushenkilöhallinnon tulosalueeseen kuuluvat vaalit, tarkastuslautakunta, kunnanhallitus, kunnanvaltuusto ja muut toimikunnat. Kunnanvaltuusto vastaa kunnan strategisesta päätöksenteosta, kunnan tavoitteiden asettamisesta, toiminnan ja talouden tasapainosta sekä toiminnan arvioinnista ja seurannan järjestämisestä. Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettäväksi hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Keskusvaalilautakunta vastaa lakisääteisten vaalien sekä mahdollisten kansanäänestysten järjestämisestä kunnassa.

Kunnanvaltuusto määrittä kunnan kehittämistavoitteet ja antoi hyväksymällään talousarviolla taloudelliset voimavarat palveluiden ja toimintojen järjestämiselle. Kunnanvaltuusto piti 6 kokousta ja käsitteli 62 asiaa. Lisäksi pidettiin iltakouluja, kaksi kyläiltaa ja valtuustoseminaari Kalajoella.

Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta sekä valvoo kunnan etua, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa. Kunnanhallituksen muut tehtävät on määritelty hallintosäännössä. Kunnanhallitus kokoontui 18 kertaa ja käsitteli 201 asiaa.

Päätöksistä ei ole tehty oikaisuvaatimuksia vuonna 2022. Yksi hallintovalitus tehty valtuuston päätöksestä.

Lappajärven kunta hyväksyi kuntien majoittamien ukrainalaisten vastaanoton mallin. Kunnassa on noin 30 Ukrainasta sotaa pennutta henkilöä, joille on vuokrattu asuntoja Lappajärven vuokrataloilta.

Kunnanhallitus hyväksyi aiesopimuksen Ikeda Gakuen, Geolukion ja Finland Japan Culture and Education ry:n välillä.

Sopimus ympäristönsuojelusihteerin tehtävien myymisestä Evijärven kunnalle päättyi vuoden 2022 lopussa. Myös sopimus Attendon kanssa vuokratyöntekijöistä terveysasemalla päättyi vuoden lopussa.

Kunnanhallitus valitsi kaksi uutta viranhaltijaa eli teknisen johtajan ja yhdyskuntainsinöörin sekä viestinä- ja hankekoordinaattorin. Kaikki valitut ottivat tehtävät vastaan.

Kunnanhallitus myönsi yhdistyksille tilapäistä rahoitusta hankkeiden toteuttamiseksi.

Uuden yrittäjän kanssa tehtiin sopimus irrallaan tavattujen ja talteen otettujen koirien ja kissojen ja muiden seura- ja harrastuseläinten tilapäisen hoidon järjestämisestä.

Visit Lakeus Oy:n kanssa jatkettiin sopimusta. Sivustolla on nähtävissä tapahtumia, kulttuurikohteita, luontopolkuja jne.

Tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Päätöksenteko; asioiden käsittely on viivyttyä ja tasapuolista	Käsittelyaika	Käsittelyaika on alle 3 kk vireilletulosta	Pääsääntöisesti toteutui.
Valmistelu ja päätöksenteko	Oikaisujen ja valitusten määrä	Päätösten pitäminen valituselimissä	Yksi kunnallisvalitus.
Tiedottaminen	Tilaisuuksien määrä	Järjestetään kyläiltoja, seminaareja ja valtuuston iltakouluja	Järjestettiin valtuuston iltakouluja ja kaksi kyläiltaa.

Luottamushenkilöhallinto	Budjetti 2022	Bu-muutos	Budjetti+muutos	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	4.780		4.780	6.401,52	-1.621,52
Toimintamenot	-250.070		-250.070	-221.174,27	-28.895,73
Toimintakate	-245.290	0	-245.290	-214.772,75	-30.517,25

3.2.1.2 Yleiset toimistopalvelut

Toiminnan kuvaus

Yleisten toimistopalvelujen tulosalueeseen sisältyvät hallintotoimisto, työterveys, työsuojelu ja muut henkilöstömenot.

Toiminta

Tiedotettiin kunnan valmisteilla olevista asioista ja päätöksistä. Päätökset pantiin täytäntöön niiden saatua lainvoiman. Dynastyn asiakirjahallintaohjelmasta hankittiin uusi versio. Samalla otettiin käyttöön toiminnanohjaussuunnitelma eli TOS. Uutena toimintona otettiin käyttöön asia- ja pöytäkirjojen sähköinen allekirjoittaminen, mikä nopeuttaa ja helpottaa pöytäkirjojen sekä muiden asiakirjojen allekirjoittamista ja tarkistamista. Kunnanhallitus hyväksyi pienhankintaohjeen. Suomi.fi-palvelun käyttö laajeni huomattavasti.

Hyväksyttiin henkilöstö- ja koulutussuunnitelma vuodelle 2022 ja Työterveyshuollon toimintasuunnitelma vuodelle 2022.

Lappajärvi-pakettia käytettiin seuraavasti: opiskelijatuet 500,00 euroa ja rakentamisraha 600,00 euroa.

Tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Tiedottaminen	Aika	Kh:n ja kv:n esityslistat lehdistölle ja nettiin ennen kokousta, päätöksistä tiedottaminen kokouksen jälkeen	Toteutui.
Henkilöstön työhyvinvointi	Henkilöstön vaihtuvuus ja sairauspoissaolot	Sairauspoissaolojen vähentyminen ja motivoitunut henkilöstö.	Kunnanvirastossa aloitti kolme uutta työntekijää. Sairauspoissaolot ovat mallilliset.
Ammattitaitoinen, hyvinvoiva ja yhteistyökkyinen henkilökunta	Kehityskeskustelut ja asiakaspalaute	Kehityskeskustelu käydään tarvittaessa ja ylläpidetään henkilöstön osaamista	Henkilöstöllä oli mahdollisuus osallistua ammattitaitoaan ylläpitävään koulutukseen. Järjestettiin yhteistä koulutusta uusien ohjelmien käytöstä. Käytiin kehityskeskustelut.

Yleiset toimistopalvelut	Budjetti 2022	Bu-muutos	Budjetti+mu	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	21.300		21.300	67.423,48	-46.123,48
Toimintamenot	-382.100		-382.100	-334.214,15	-47.885,85
Toimintakate	-360.800		-360.800	-266.790,67	-94.009,33

3.2.1.3 Muu yleishallinto

Toiminnan kuvaus

Muu yleishallinto pitää sisällään mm. Etelä-Pohjanmaan liitto ry:n, Suomen kuntaliitto ry:n ja Kunta- ja hyvinvointialueuetyöntajat ry:n yhteistoimintaosuudet sekä yhteisöjen jäsenmaksut, Teosto- ja Gramex-maksut sekä verotuskustannusten maksuosuuden. Etelä-Pohjanmaan liiton perussopimus tarkistettiin, koska Isokyrö liittyi Etelä-Pohjanmaahan.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Yhteistyö viranomaistahojen kanssa	Tapaamiset	Tavataan eri toimijoita.	Toteutui. Tavattu sidosryhmien edustajia.

Muu yleishallinto	Budjetti 2022	Bu-muutos	Budjetti+mu	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot				74.723,00	-74.723,00
Toimintamenot	-135.600		-135.600	-181.659,31	46.059,31
Toimintakate	-135.600		-135.600	-106.936,31	-28.663,69

3.2.1.4 Työllistäminen

Toiminnan kuvaus

Lappajärveläisten nuorten kesätyöllistämisen tukeen oli varattu määräraha, jolla työllistettiin lappajärveläisiä nuoria.

Lappajärven kunta on vuoden 2022 alusta lukien mukana Fokustuu-hankkeessa, joka toimii Kauhavan, Lappuan, Seinäjoen, Ilmajoen, Kurikan ja Suupohjan alueella. Hankkeessa tehdään tiivistä, moniammatillista yhteistyötä asiakkaan työllistymistä tukevien tahojen kanssa ja koordinoidaan tarvittavat palvelut sekä luodaan niistä tarpeen mukainen palvelukokonaisuus. Hankkeen rahoitus tulee TE-hallinnolta.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Nuorten työllistäminen	Määrä	Nuorten työllistämisen tukemisen määrärahan puitteissa.	Toteutui.
Työttömien aktivoiminen	Määrä	Työttömille harjoittelupaikan löytäminen tai kurssin järjestäminen.	Toteutui.

Työllistäminen	Budjetti 2022	Bu-muutos	Budjetti+muutos	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	46.910		46.910		46.910
Toimintamenot	-69.900		-69.900	-10.987,90	-58.912,10
Toimintakate	-22.990		-22.990	-10.987,90	-12.002,10

Yleishallinto yhteensä	Budjetti 2022	Bu-muutos	Budjetti+muutos	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	72.990		72.990	148.548,00	-75.558,00
Toimintamenot	-837.670		-837.670	-748.035,63	-89.634,37
Toimintakate	-764.680		-764.680	-599.487,63	-165.192,37

3.2.2 Sosiaali- ja terveystoimi

Järvi-Pohjanmaan perusturvan johtoryhmä

Jaakko Anttila	vt. peruspalvelujohtaja
Kai Pouttu	vt. talouspäällikkö
Ioannis Stogiannidis	terveyspalvelujohtaja
Leena Uusitalo	apulaisylilääkäri
Marita Ylilahti	ikäihmisten palvelujohtaja
Sirpa Tuomela-Jaskari	sosiaalipalvelujohtaja
Birgitta Luoma-aho	hoitotyön johtaja

Toiminta-ajatus

Järvi-Pohjanmaan perusturvan tehtävänä on edistää yhteistoiminta-alueen asukkaiden hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta yhteistyössä suunniteltujen oikea-aikaisten ja asiakasta lähellä tuotettujen peruspalvelujen avulla.

Perustehtävän toteuttamisen mahdollistavat asiakkaita kunnioittava ja osaava johtaminen sekä asiantunteva, motivoitunut ja hyvinvoiva henkilöstö. Kaikki toiminta pohjautuu sekä alueelliseen että moniammatilliseen yhteistyöhön ja kumppanuuteen.

Tulevaisuuden visio ja strategia

Yhteistoiminta-alueen väestö huolehtii itsestään ja yhteisöstään joustavien ja oikea-aikaisten peruspalvelujen tuella, jotka tuotetaan lähipalveluna laadukkaasti ja taloudellisesti palveluja määrittelevät lait, asetukset ja hoitosuosituksot huomioiden.

Järvi-Pohjanmaan perusturva on vetovoimainen ja kilpailukykyinen henkilöstön ja alan opiskelijoiden hyvinvoinnista ja urakehityksestä huolehtiva työnantaja, jonka palvelukseen alan asiantuntijat hakeutuvat.

Vuoden 2022 toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

Vuonna 2022 tarkasteltiin erityisesti mitä erikoissairaanhoidossa aikaisemmin hoidettuja asiakkaita voitaisiin hoitaa Järvi-Pohjanmaan perusturvassa yhtä hyvin, mutta pienemmillä kustannuksilla. Palvelevan työkuultuurin toteuttamista jatkettiin ja esihenkilötyötä kehitettiin vuoden 2022 aikana.

Koronapandemia vaikutti alkuvuonna 2022 edelleen hyvin voimakkaasti Järvi-Pohjanmaan perusturvan toimintaan. Itse pandemiatoimien lisäksi vuonna 2022 ihmisten palvelutarve on kasvanut johtuen todennäköisimmin ns. hoitovelasta, jota vuosien 2020-21 aikana on kertynyt. Järvi-Pohjanmaan viranhaltijat ja työntekijät osallistuivat vuonna 2022 aikana tiiviisti Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen valmistelutyöhön.

Perusturvan toiminnalliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Toteutunut 2022
Perustason palveluiden vahvistaminen ja hoidon sekä palveluiden jatkuvuuden turvaaminen.	Riittävän henkilöstöressurssin turvaaminen mm. lääkärin vastaanotolla Avohuollon mielenterveyspalveluiden asiakkuuksien siirtäminen erikoissairaanhoidosta perustasolle Sähköisten/digitaalisten palveluiden lisääminen (mm. Omaolo, sähköinen terveyskeskus) Asiakkuuksien segmentointi ja tunnistaminen (esim. Suuntima - työkalun käyttöönotto)	T-3 eli 3. kiireetön aika lääkärille on toteutunut 5-14 vrk:n sisällä. Kesäaikana lääkärin vastaanotolle pääsi 1-5 vrk sisällä. Toteutunut. Toteutunut: Omaolo-palvelun oirearvioit ovat olleet käytössä vuoden 2022 aikana. Oirearvioita on tehty vuoden 2022 aikana noin 20. Paljon palveluja tarvitsevien asiakkaita on pyritty palvelemaan tehokkaammin TSK-hankkeen kautta järjestetyllä omatyöntekijällä. Palvelujen tarpeen

		arvioimiseksi on otettu käyttöön Suuntima-työkalu, jossa asiakas on aktiivisesti mukana. Palvelu saatiin tehokkaaseen käyttöön joulukuulla 2022 ja Suuntima-arvio tehtiin muutamille asiakkaille.
Kotona asuminen on turvattu.	<p>Palvelutarpeen mukaisesti kotiin vietävien palveluiden tarjoaminen kaiken ikäisille ja eri asiakasryhmille</p> <p>Kotihoidon psykiatrisen tiimin vahvistaminen</p> <p>Kotikuntoutuksen toimintamallin kehittäminen</p> <p>Sähköisten palveluiden lisääminen kotona asumisen turvaamiseksi</p>	<p>Toteutunut. Kotihoitoa tarjotaan kaiken ikäisille kuntalaisille. Kotihoidossa (säännöllinen, tilapäinen ja kotisairaanhoido) asiakasmäärä 2022 614 (v.2021 579) ja käynnit 144 504 (v. 2021 165 798).</p> <p>Toteutunut. Psykiatrisen tiimien lisähenkilökunta palkattiin (3). Tiimit aloittaneet ryhmäkoostumiset jokaisessa kunnassa ja lisänneet asiakkaiden tapaamisia. Erikoissairaanhoidosta siirretty kotihoitoon noin 50 asiakasta.</p> <p>Kotikuntoutusta toteutettu ennaltaehkäisevänä ja toimintakykyä edistävänä toimintana. Asiakasmäärä vuoden aikana ollut 223 ja käyntejä asiakkaiden luona 812.</p> <p>Kotihoidossa sähköisistä työkaluista on hyödynnetty mm. anturi-järjestelmää, lääkemuistuttajaa, videopuhelua ja ryhmävideopuhelulaitteet. Asiakkaita 30.</p>
	Asiakaspalautteiden seuranta	<p>Asiakaspalautetta kerättiin kaikissa perusturvan yksiköissä 29.8.-9.9. välisenä aikana sekä sähköisesti Webropol-lomakkeen kautta että paperisten kyselylomakkeiden avulla yksiköissä. NPS suosittelemiseksi koko perusturvan osalta oli 63,0 ja vastauksien keskiarvo oli 8,8, 73% vastaajista antoi palvelusta arvosanan 9 tai 10 eli kiitettävän.</p> <p>Ikäihmisten palveluissa teetettiin Kansallisen vanhuspalveluiden asiakastyytyväisyyskysely keväällä 2022.</p>
Perusturvan taloudelliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Toteutunut 2022

<p>Palvelurakennemuutoksella talouden tasapainoon vaikuttaminen.</p>	<p>Toiminnallisten ja taloudellisten toimenpiteiden toteuttaminen talouden tasapainottamisraportin keinoin</p> <p>Painopisteen siirtäminen tehostetusta palveluasumisesta kotihoitoon ja kevyempiin asumisratkaisuihin</p> <p>Hyvän henkilöstöjohtamisen toteuttaminen</p> <p>Taloudellisen tehokkuuden arviointi kaikissa toiminnoissa ja tarvittaviin toimiin ryhtyminen</p> <p>Etälääkäri-, etäkuntoutus- ja etätöntekijäpalvelun kehittäminen</p>	<p>Toteutunut osittain. Yleisistä taloudellisista näkymistä huolimatta (kohonneet palkkakustannukset ja hintojen nousu) v.2022 perusturvan nettokustannukset nousivat 3,8% (Etelä-Pohjanmaalla sote-nettokustannukset nousivat vuosien 2015-19 välillä keskimäärin 3,8%)</p> <p>Ikäihmisten palveluissa ei ole päästy vähentämään palveluasumispaikkoja lisääntyneen vanhusväestön vuoksi. Kotihoidon palvelut ja asiakasmäärät ovat lisääntyneet.</p> <p>Osittain toteutunut. Ympärivuorokautisessa hoidossa asiakkailta oli hoitopäiviä 82932 (v. -21 81858). Palveluasumisessa hoitopäiviä asiakkailta oli 12651 (v. -21 10299). Tavallisessa palveluasumisessa hoitopäivien määrä oli suhteessa noussut enemmän.</p> <p>Toteutunut. Työhyvinvointikyselyn perusteella sovittiin perusturvalle kolme yhteistä kehityskohdetta. Esihenkilötyötä kehitettiin systemaattisesti vuoden 2022 aikana. Sote-uudistuksen lähestyessä erityisesti tiedottamiseen kiinnitettiin huomiota.</p> <p>Henkilöstön sairauspoissaolot nousivat 24,9 kalenteripäivään/hlö (20,8 v.2021): mm. kevät 2022 oli koronan takia haasteellinen. Työhyvinvointikyselyä ei teetetty Alajärven kaupungilla vuonna 2022.</p> <p>Toteutunut, esimerkiksi: ICT-toimintojen siirto EPSHP:iin 1.4. lähtien, 18% pudotus ICT-menoihin vrt v.2021 Kotihoidon leasing-autojen hankinta, säästö n. 50 000€.</p> <p>Useissa perusturvan toiminnoissa on otettu käyttöön etäpalveluita perinteisten toimintatapojen lisäksi. Lääkäri- ja hoitajan chat-vastaanotto oli käytössä 1.5.-31.12.2022. Hoitajan</p>
--	---	---

	Kotisairaaloiminnan vahvistaminen	<p>chat-vastaanoton kautta annettiin koronatodistukset, chat-lääkäri hoito 342 käyntiä v. 2022 aikana.</p> <p>Kotisairaalapotilaiden käyntimäärä lisääntyi 6%:lla verrattuna v. 2021. Potilaat ovat olleet tyytyväisiä palveluun ja ystävälliseen sekä ammattitaitoiseen kohteluun.</p>
Perusturvan palvelut pohjautuvat hyvinvoinnin edistämiseen, ennaltaehkäisyyn ja kuntouttavaan toimintamalliin.	<p>Itsehoito-ohjeistuksen ja sähköisen viestinnän kehittäminen ja käyttöönotto</p> <p>Riskiperheisiin erityinen huomio moniammatillisella yhteistyöllä</p>	<p>Järvi-Pohjanmaan perusturvan uudet internet-sivut otettiin käyttöön, joiden kautta tiedottaminen oli helpompaa kuin aikaisempien sivujen kautta. Sosiaalisessa mediassa tehtiin työntekijätarina-kampanja ja some-viestintää lisättiin vuoden 2022 aikana Facebook- ja Instagram-palveluissa. Omaolo-palvelu otettiin käyttöön vuoden 2022 aikana.</p> <p>Perhekeskeinen yhteistyö perhetyöntekijöiden ja terveydenhoitajien kesken on toteutunut yhteisten kotikäyntien ja palaverien sekä perhekeskus Pähkinässä toteutettujen vastaanottojen keinoin.</p>

Lautakunta yhteensä

Perusturva	TP2021 kv 30.5.2022 § 26	TA2022 kv 20.12.2021 § 116	TA2022 kv 9.12.2022 § 94	TP2022	Muutos € TP2022/ TA2022	Muutos % TP2022/ TA2022
Lautakuntahallinto ja Hankkeet	35 488	52 284	52 284	40 938	-11 346	78,30 %
Terveyspalvelut	33 408 087	32 643 075	33 763 075	34 582 284	819 209	102,43 %
Vastaanotto ja terveysneuvonta	7 752 195	8 308 593	8 808 593	8 216 530	-592 063	93,28 %
Erikoissairaanhoido	22 296 952	21 015 580	21 635 580	23 034 181	1 398 601	106,46 %
Suun terveydenhoito	1 871 249	1 784 575	1 784 575	1 939 225	154 650	108,67 %
El.lääk.+ ymp	482 230	552 125	552 125	392 320	-159 805	71,06 %
Kuntoutus	1 005 461	982 202	982 202	1 000 028	17 826	101,81 %
Ikäihmisten palvelut	17 753 009	16 911 985	18 161 985	18 675 875	513 890	102,83 %
Hoiva ja hoito	17 753 009	16 911 985	18 161 985	18 675 875	513 890	102,83 %
Sosiaalipalvelut	14 622 245	13 788 610	14 718 610	14 988 841	270 231	101,84 %
Aikuisten palvelut	3 466 136	2 850 895	3 450 895	3 241 525	-209 370	93,93 %
Perhepalvelut	3 900 190	3 675 350	4 005 350	3 920 307	-85 043	97,88 %
Vammaispalvelut	7 255 919	7 262 365	7 262 365	7 827 008	564 643	107,77 %
Lautakunta yhteensä:	65 818 829	63 395 954	66 695 954	68 287 938	1 591 984	102,39 %

Alajärven kaupunki

Perusturva	TP2021 kv 30.5.2022 § 26	TA2022 kv 20.12.2021 § 116	TA2022 kv 9.12.2022 § 94	TP2022	Muutos € TA2022/TP2 022	Muutos % TA2022/TP 2022
Yleishallinto ja Hankkeet	23 354	37 089	37 089	26 007	-11 082	70,12 %
Terveyspalvelut	19 951 937	19 977 548	20 977 548	21 762 611	785 063	103,74 %
Vastaanotto+terveysneuvonta	4 668 721	5 091 373	5 591 373	5 113 862	-477 512	91,46 %
Erikoissairaanhoido	13 188 631	12 801 040	13 301 040	14 553 983	1 252 943	109,42 %
Suun terveydenhoito	1 150 920	1 091 756	1 091 756	1 219 110	127 353	111,67 %
El.lääk.+ ymp	331 748	380 925	380 925	255 615	-125 310	67,10 %
Kuntoutus	611 916	612 453	612 453	620 042	7 589	101,24 %
Ikäihmisten palvelut	10 037 339	9 288 982	10 338 982	10 497 364	158 382	101,53 %
Hoiva ja hoito	10 037 339	9 288 982	10 338 982	10 497 364	158 382	101,53 %
Sosiaalipalvelut	9 484 170	8 598 230	9 448 230	9 845 530	397 300	104,21 %
Aikuisten palvelut	2 214 989	1 764 218	2 364 218	2 094 626	-269 592	88,60 %
Perhepalvelut	2 862 069	2 502 938	2 752 938	2 746 932	-6 005	99,78 %
Vammaispalvelu	4 407 112	4 331 074	4 331 074	5 003 971	672 897	115,54 %
Alajärvi yhteensä:	39 496 801	37 901 850	40 801 850	42 131 513	1 329 663	103,26 %

Lappajärven kunta

Perusturva	TP2021 kv 20.06.2022 § 23	TA2022 kv 13.12.2021 § 91	TA2022 kv 19.12.2022 § 58	TP2022	Muutos € TP2022/ TA2022	Muutos % TP2022/ TA2022
Yleishallinto ja Hankkeet	6 216	7 818	7 818	7 612	-206	97,36 %
Terveyspalvelut	6 889 947	6 501 928	6 621 928	6 869 446	247 518	103,74 %
Vastaanotto ja terveysneuvonta	1 520 513	1 676 283	1 676 283	1 653 062	-23 221	98,61 %
Erikoissairaanhoido	4 688 509	4 174 701	4 294 701	4 561 794	267 093	106,22 %
Suun terveydenhoito	418 086	393 999	393 999	395 225	1 227	100,31 %
El.lääk.+ ymp	81 402	74 000	74 000	76 608	2 608	103,52 %
Kuntoutus	181 436	182 945	182 945	182 757	-188	99,90 %
Ikäihmisten palvelut	4 247 633	4 308 802	4 508 802	4 535 646	26 845	100,60 %
Hoiva ja hoito	4 247 633	4 308 802	4 508 802	4 535 646	26 845	100,60 %
Sosiaalipalvelut	2 881 722	2 772 497	2 852 497	2 911 038	58 541	102,05 %
Aikuisten palvelut	588 983	470 831	470 831	540 585	69 755	114,82 %
Perhepalvelut	651 985	690 281	770 281	771 600	1 319	100,17 %
Vammaispalvelu	1 640 754	1 611 386	1 611 386	1 598 853	-12 533	99,22 %
Lappajärvi yhteensä:	14 025 518	13 591 045	13 991 045	14 323 743	332 697	102,38 %

Vimpelin kunta

Perusturva	TP2021 kv 13.6.2022 § 60	TA2022 kv 13.12.2021 § 153	TP2022	Muutos € TP2022/ TA2022	Muutos % TP2022/ TA2022
Yleishallinto ja Hankkeet	5 917	7 377	7 319	-57	99,22 %
Terveyspalvelut	6 566 203	6 163 599	5 950 227	-213 372	96,54 %
Vastaanotto ja terveysneuvonta	1 562 960	1 540 937	1 449 606	-91 330	94,07 %
Erikoissairaanhoido	4 419 812	4 039 839	3 918 404	-121 435	96,99 %
Suun terveydenhoito	302 243	298 820	324 890	26 070	108,72 %
El.lääk.+ ymp	69 079	97 200	60 097	-37 103	61,83 %
Kuntoutus	212 109	186 803	197 228	10 425	105,58 %
Ikäihmisten palvelut	3 468 037	3 314 201	3 642 864	328 663	109,92 %
Hoiva ja hoito	3 468 037	3 314 201	3 642 864	328 663	109,92 %
Sosiaalipalvelut	2 256 353	2 417 883	2 232 273	-185 610	92,32 %
Aikuisten palvelut	662 163	615 846	606 314	-9 533	98,45 %
Perhepalvelut	386 136	482 131	401 774	-80 357	83,33 %
Vammaispalvelu	1 208 054	1 319 905	1 224 185	-95 721	92,75 %
Vimpeli yhteensä:	12 296 510	11 903 059	11 832 683	-70 376	99,41 %

Lautakuntahallinto + projektit

Perusturvan hallintoon kuuluvat **perusturvalautakunnan, vammaisneuvoston sekä vanhusneuvoston** toimintakulut, jotka jaetaan asukasluvun suhteessa kunnille.

Järvi-Pohjanmaan perusturvalautakunta on Alajärven kaupungin sekä Lappajärven ja Vimpelin kuntien yhteislautakunta, joka tuottaa tai hankkii keskitetysti kuntien tarvitsemat sosiaali- ja terveystoimen palvelut. Perusturvalautakunta toimii Alajärven kaupungin organisaatiossa, joka toimii vastuukuntana. Yhteisessä toimielimessä on 9 jäsentä, johon sopijakuntien valtuustot nimittävät jäseniä seuraavasti: Alajärven kaupunki 5 jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet ja Lappajärven kunta 2 jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet ja Vimpelin kunta 2 jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet.

Vammaisneuvosto voi tehdä aloitteita ja esityksiä sekä antaa lausuntoja asioissa, joilla on merkitystä vammaisten henkilöiden elämiseen ja suoriutumiseen. Vammaisneuvosto ei voi käsitellä yksittäisiä tapauksia.

Valtuuston on pidettävä huolta siitä, että kunnan asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on edellytykset osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan. Vanhusneuvosto on kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamisväylä erityisesti ikääntynyttä väestöä koskevissa asioissa.

Perusturvan hallinnon alaisuudessa toimivat myös **peruspalvelutoimisto** (peruspalvelujohtaja, talouspäällikkö, toimistos sihteeri, tietojärjestelmävastaava sekä tietosuojavastaava 0,1 htv) sekä **tukipalvelut** keskusvarasto ja välinehuolto. Näiden toimintojen kustannukset jakautuvat hallinnon vyörytysperusteiden tai käytettyjen tuotteiden/palvelujen jaolla muihin tuotteisiin.

Lisäksi hallintoon sisältyy vuonna 2022 seuraavat **kehittämishankkeet**, jonka kulut jaetaan asukasluvun suhteessa:

MONNI lastensuojelun monialainen kehittäminen 2020–2022 – yhteistyöhanke

MONNI – Lastensuojelun monialainen kehittäminen Kanta-Hämeessä, Pirkanmaalla ja Etelä-Pohjanmaalla 2020–2022 kehittämishanke / Valtion-avustushaku Lapsi- ja Perhepalveluiden muutosohjelmaan. Sosiaali- ja terveystoiministeriön valtion avustuksen tavoitteena on panostaa lasten ja nuorten yksilöllisiin tarpeisiin vastaamiseen monialaisesti yli hallinnonalarajojen. MONNI-hankkeen päämääränä on, että tulevaisuudessa lastensuojelunasiakasperheet saisivat nykyistä paremmin ja koordinoitummin tarvitsemansa monialaisen avun - ja kokisivat hyötывänsä siitä. MONNI-kehittämistoiminnan kaikessa monialaisessa yhteistyössä asiakkaan osallisuus ja kokemus kuulluksi tulemisesta on keskiössä. MONNI-hankkeen palvelulupaukset ovat olleet:

- ✓ Palvelulupaus 1: Orientoiva koulutus lastensuojelusta ja systemisyydestä lastensuojelun yhteistyökumppaneiden ammattilaisille ja johdolle.
- ✓ Palvelulupaus 2: Mallinnus maakunnallisesta lastensuojelun kokemusasiantuntija- ja vertaistoinnin rakenteesta
- ✓ Palvelulupaus 3: Selkeät systemaattiset käytännöt monialaiseen yhteiseen tekemiseen teemakohtaisesti
- ✓ Palvelulupaus 4: Työkalut asiakasosallisuuden (=osallistumisen) mittaamiseen osana lastensuojelun käytännön työtä

Monni hanke on edennyt suunnitelman mukaisesti. Järvi-Pohjanmaan edustajat ovat osallistuneet MONNI-hankkeen Etelä-Pohjanmaan osatoteutuksen työryhkin kokouksiin ja perhepalvelujen johtava sosiaalityöntekijä on ollut YTA-alueen MONNI-hankkeen ohjausryhmän jäsen. **Järvi-Pohjanmaa on ollut mukana** kehittämistyössä kaikkien palvelulupauksien (4) osalta.

Yhdessä aikuisuuteen - Elämässä Eteenpäin (YEE) -hanke (Lastensuojelun jälkihuollon ja alaikäisenä ilman huoltajaa maahan muuttaneet nuoret) vuosi 2022

Elämässä eteenpäin hanke on edennyt suunnitelman ja tavoitteiden mukaisesti.

- Asiakassuunnitelma aikuistumisen tueksi -kokeilu. Toteutettiin kokeilu asiakassuunnitelman jakamisesta kolmeen osaan: valmistelemaan ja seurantatapaamiseen asiakassuunnitelmaneuvottelun lisäksi. Tarkoitus oli lisätä nuorilähtöisyyttä ja monitoimijaista yhteistyötä. Kokeiluun osallistui 10 nuorta yhdessä jälkihuollon työntekijänsä ja tarvittavan verkoston kanssa. Kokeilusta on tehty mallinnus Innokylään ja kirjoitettu artikkeli. Nuoria ja verkostoa oli mukana Etelä-Pohjanmaalta, Keski-Pohjanmaalta ja Pohjanmaalta.
- Kela-yhteistyön kokeilu palveluiden yhteensovittamiseksi. Nuorten tapaaminen etupainotteisti talouden ja esimerkiksi kuntoutuksen asioiden sujumiseksi Kelan ja jälkihuollon ammattilaisten yhteistyössä. Palaute koottiin Webropol-kyselyn avulla. Kokeilu oli vuoden mittainen. Mukana toimijat koko SONet BOTNIA:n hankealueelta.
- Osatotutusalueella toteutetut omat koulutukset: Jälkihuollossa oleville nuorille kokemusasiantuntijakoulutus yhteistyössä STEP-koulutuksen kanssa) ja Aikuistumisen tuen systeminen koulutus jälkihuollon ammattilaisille ja sidosryhmille, toteutettiin yhteistyössä Eeda Oy:n kanssa Mukana ammattilaisia ja nuoria kaikista SONet BOTNIA:n toiminta-alueen maakunnista; jälkihuollon tiimit mukana.
- Monialaisen yhteistyön kehittäminen. Etelä-Pohjanmaan maakunnallinen jälkihuollon verkosto, yhteistyössä SONet BOTNIA:n kanssa, kolme työpajaa.
- THL:n yhteiskehittämisen foorumit, puheenvuorot ja työpajojen fasilitointi
- Hankkeen valtakunnalliseen ohjausryhmään on edustus SONet BOTNIA:n toiminta-alueen kunnista ja kuntayhtymistä
- Nuorten ja päättäjien tapaaminen järjestettiin Paula Risikon kutsumana Helsingissä eduskuntavierailuna. Paikalla oli alueen nuoria kaikista maakunnista. Nuoret ovat mukana rakentamassa ja ottamassa käyttöön sähköistä keskustelualustaa nuorille ja päättäjille
- Nuorten kehittäjäryhmät ja matalan kynnyksen ryhmätoiminta: Ryhmätoiminta Seinäjoella jatkunut kevät- ja syyskauden ajan. Järvi-Pohjanmaan alueella matalan kynnyksen ryhmätoiminta Etsivän nuorisotyön ja Starttipaja Laiturin järjestämänä.
- Hyvinvointialue: Kehittäjäsosiaalityöntekijä on osallistunut Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen valmisteluun suunnittelemaan Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden järjestämissuunnitelmaa yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Hyväksytty ja julkaistu verkossa kehittäjäsosiaalityöntekijän koorama Etelä-Pohjanmaan lastensuojelun jälkihuollon toimintaohje, mitä myös muut hyvinvointialueet voivat hyödyntää. Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen asiakirjaohje http://www.sonetbotnia.fi/tiedostopankki/1281/Lastensuojelun_jalkihuollon_toimintaohje.pdf
- Koulutukset: YEE-hankkeen valtakunnallisia koulutuksia on tarjottu SONet BOTNIA:n jälkihuollon toimijoille ja sidosryhmille liittyen mm. traumaosaamiseen ja verkostoitumiseen liittyen, sekä nuorten osallisuuteen että kokemusasiantuntijuuteen liittyen yhteistyössä Pesäpuu ry:n kanssa
- Julkaisut: Lastensuojelun jälkihuolto on sinun oikeutesi -esite nuorille. Tilannekuvaraportti: Ikkuna aikuistumiseen, selvitys lastensuojelun jälkihuollon ja ilman huoltajaa alaikäisenä maahan tulleiden nuorten tuesta ja palveluista. Näitä on jaettu jälkihuollon tiimeihin työkaluksi ja Kotojälkihuolto -esitettä on myös jaettu sidosryhmille.

TOIMEKSI-hanke 2020-2022 (Työkykyohjelma)

TOIMEKSI-hanke on ollut osa hallituksen Työkykyohjelmaa ja hanke päättyi vuoden 2022 lopussa. Hanke rahoitettiin Työkykyohjelmasta, joka on osa hallituksen työllisyystoimien kokonaisuutta, ja se perustuu hallitusohjelmaan. Työkykyohjelmasta vastasi ja sitä toteutti työ- ja elinkeinoministeriö yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa. Hankkeessa oli mukana kaikki Etelä-Pohjanmaan 18 kuntaa. TOIMEKSI-hanke kohdentui Työkykyohjelman molempiin toimenpidekokonaisuuksiin; 1) Työkyvyn tuki osaksi tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskusta sekä 2) Tuetun työllistymisen menetelmät. TOIMEKSI-hankkeessa huomioitiin

erityisesti haavoittuvassa asemassa olevat asiakkaat, joilla on monia haasteita työllistymisen esteenä. Hankkeen projektiryhmän tehtävänä oli luoda yhteisiä suuntaviivoja sekä määrittelyjä hankkeen edetessä. Projektiryhmässä oli edustajia laajasti työllistymisen ja työkyvyn palveluista yli hallinto- ja organisaatorajojen.

Työkyvyn tuen palvelukokonaisuuteen kuuluvia moniammatillisia työkyvyn tuen tiimejä kehitettiin kohdenetuissa teematyönrkeissä ja työpajassa. Hankkeen toimesta käynnistettiin moniammatilliset työkyvyn tuen tiimit niille Etelä-Pohjanmaan alueille, joista ne vielä puuttuivat. Lisäksi mallinnettiin työkyvyn tuen tiimin ohjausprosessi ja yhtenäinen peruskokoonpano tiimille sekä yhtenäiset lomakkeet tiimien käyttöön. TOIMEKSI-hankkeessa kehitettyjä toimintamalleja, yhdessä tekemisen tapoja ja tuloksia pyrittiin hyödyntämään jo hankkeen aikana organisaatioiden omassa työssä sekä eri toimijoiden välisessä yhteistyössä. Kehittämistyöhön otettiin mukaan työkyvyn tuen ammattilaisia koko Etelä-Pohjanmaan alueelta ja siten varmistettiin kehittämistyön juurruttaminen ja jalkauttaminen käytäntöön. Eskoon osahankkeessa kehitettiin erityisryhmien työkyvyn tuen palvelukokonaisuutta. Kohderyhmänä olivat vaativaa erityistä tukea tarvitsevat työikäiset (mm. kehitysvammaiset, neurokirjon asiakkaat) ja asiakkaat, joilta puuttui diagnoosi. Kohderyhmän tarpeet tehtiin näkyväksi ja työ- ja toimintakyvyn arviointi liitettiin osaksi asiantuntijapalveluiden toimintaa. Kohderyhmänä olevien asiakkaiden laajaan työkyvyn tuen arvioinnin tarpeeseen vastattiin ja asiakkaille luotiin kattavat kuntoutuksen ja työkyvyn tuen suunnitelmat. Hankkeen toimesta käynnistettiin erityisryhmien työkyvyn tuen palvelukokonaisuus palvelemaan koko Etelä-Pohjanmaan aluetta ja tähän liitetyt toteutettiin pilotti yhteistyössä TE-palveluiden TYKKI-pilotin kanssa.

Etelä-Pohjanmaalla oli sekä työkyvyn tukeen että työllistymiseen liittyen tavoitteena vahvistaa ja aikaistaa sosiaalipalveluiden asiakkaiden palveluiden saantia. Tavoitteena oli, että työllistymisen tukemiseen liittyvät palvelut ovat kaikkien saatavilla etuudesta riippumatta. Tuetun työllistymisen menetelmien osalta hanke toteutti onnistuneesti pienimuotoisen laatuksiteereihin perustuvan tuetun työllistymisen työhönvalmennuksen pilotin, jossa pilotin asiakkaista 43 % työllistyi (7 asiakasta, 3 työllistynyt ja yksi työllistymässä). Lisäksi hanke loi alihankintakokonaisuuteen liittyen toimintamallikuvauksen ryhmätyösopimuksesta.

Toimeksi –hanke eteni suunnitelman mukaisesti. Hankkeen tavoitteen mukaisesti työkyvyn tuen palveluja on saatavilla sosiaali- ja terveyskeskuksesta, työkyvyn tuen tiimit toimivat jokaisessa sote-keskuksessa ja toimintaa on yhdenmukaistettu. Työkyvyn tuen kokonaisuutta kehitettiin ja rakennettiin monialaisesti ja yhdessä koko alueen verkostotoimijoiden kanssa. Hanke lisäsi alueen toimijoiden osaamista työkyvyn tuen palvelujen osalta ja tarjosi koulutuksia alueen toimijoille. Hanke tarjosi alueen työttömien terveydenhoitajille ja työkyvyn tuen tiimien lääkäreille työttömien työkyvyn arviointi ja tukeminen koulutuksen. Lisäksi hanke järjesti neuropsykiatrinen työvalmentaja -koulutuksen, johon osallistui alueelta 20 työvalmennustyötä tekevää. Koulutuksen käyneistä perustettiin alueelle työikäisten nepsy-asiakkaiden osajaverkosto. Innokylästä löytyy hankkeessa kehitettyjen ja käyttöön otettujen toimintamallien kuvaukset.

Vuoden 2022 aikana Järvi-Pohjanmaan toimijoita oli mukana hankkeen projektiryhmässä, teematyönrkissä sekä edellä mainituissa koulutuksissa. Lisäksi Järvi-Pohjanmaalla pilotoitiin/testattiin osittain mallinnettua työkyvyn tuen tiimin ohjausprosessia vuoden 2022 aikana. Erityisryhmien työkyvyn tuen palvelukokonaisuuden pilotissa oli mukana kuusi asiakasta Järvi-Pohjanmaalta, tämä pilotti toteutettiin yhteistyössä TE-palveluiden, TYKKI-pilotin ja erityisryhmien työkyvyn tuen tiimin kanssa erityisen tuen tarpeessa oleville asiakkaille.

[3.2.2.1 TERVEYSPALVELUT](#)

VASTAANOTTOPALVELUT JA TERVEYSNEUVONTA

Toiminta-ajatus: Perusterveydenhuolto huolehtii yhteistoiminta-alueen asukkaiden perusterveydenhuollon palvelujen tuottamisesta alueen kuntalaisille voimassa olevan lainsäädännön, kansallisten suositusten sekä kuntien tilausten mukaisesti. Toiminnan tavoitteena on väestön terveyden edistäminen ja hyvinvoinnin parantaminen sekä sairauksien tehokas, tarkoituksenmukainen ja oikea-aikainen hoito.

Palvelutarjonnalla tuetaan väestön itsenäistä selviytymistä sekä vahvistetaan omatoimisuutta ja terveystietoisuutta. Toiminnan suunnittelussa huomioidaan valtakunnan tasolla valmisteilla oleva sote-uudistus.

Palvelutuotantoa täydennetään ostopalveluilla.

Neuvola ja kouluterveydenhuolto toteutetaan lain-, asetusten ja valtakunnallisten ohjeistusten mukaisesti. Neuvolapalvelut järjestetään lähipalveluina jokaisella terveysasemalla.

Koko yhteistoiminta-alueen asiakkailta on mahdollisuus käyttää lähintä toimipistettä tarvitsemaansa palveluun.

Covid-19 epidemian aiheuttamiin kustannuksiin lautakunta sai ajalta 1.1-31.8.2022 avustusta 1.073.349 euroa, josta Alajärven osuus oli 668.541 euroa ja Lappajärven osuus 205.630 euroa sekä Vimpeli osuus 199.178 euroa.

Lisäksi yllä mainituista kustannuksista on haettu valtiolta avustusta ajalta 1.9 - 31.12.2022. Valtionavustusarvio ko. ajalta on noin 283.226 euroa, josta Alajärven osuus on 176.596 euroa ja Lappajärven osuus 54.358 euroa ja Vimpelin osuus 52.272 euroa. Arvioon perustuva avustus ajalta 1.9.-31.12.2022 on jaettu saman suuruisesti hakijoiden väkiluvun suhteen.

Toiminnalliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Toteutunut 2022
Kiireettömän hoidon saannin -> 7 pv turvaaminen ja kehittäminen.	Hoidon tarpeen arviointi E-P:n maakunnallisen ohjeen mukaisesti. Hoidon tarpeen arviointi tehdään viimeistään 3:na arkipäivänä yhteydenotosta, jollei arviota ole voitu tehdä ensimmäisen yhteydenoton aikana.	T-3 eli 3. kiireetön aika lääkärille on toteutunut 5-14 vrk:n sisällä. Kesäaikana saattoi lääkärille päästä nopeamminkin.
Asiakas/potilas saa hoidon ja palvelun yhden yhteydenoton periaatteella (tiimityöskentely, valmisteleva vastaanotto.	Palveluohjauksen ja neuvonnan kehittäminen/ hoitajien tehtävänkuvien selkeyttäminen.	Palveluohjausta on pyritty kehittämään erityisesti paljon palveluja tarvitseville asiakkaille Omatyöntekijän ja Suuntima työvälineen avulla.
Digitaalisten palveluiden laajentaminen.	Omaolon oirearvion käyttöönotto.	Vuoden 2022 aikana 20 Omaolon oirearviota hoidettiin kokoaan loppuun sähköisesti. Omaoloa on käyttänyt kuitenkin huomattavasti isompi asiakasryhmä.
Terveysneuvonnan yhteistyön vahvistaminen perheyön työntekijöiden kanssa.	Moniammatillinen, säännöllinen asiakasvastaanotto perhekeskus-Pähkinässä.	Perhekeskuksessa on tarjottu terveydenhoitajan vastaanottoa viikoittain.

Taloudelliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Toteutunut 2022
Kustannuskehityksen hillitseminen	ESH:n asiakkuuksia siirretään mahdollisuuksien mukaan pth:oon.	EPSHP:n psykiatrian laskutetut käynnit ja laskutetut hoitopäivät vähenivät v. 2022 verrattuna vuoteen 2021.

Vastaanoton rakenteelliset muutokset

- Palveluohjaustoiminnan kehittäminen
- Valmisteleavan vastaanotto toiminnan kehittäminen/palveluhenkisyys
- Sähköisten palvelujen laajentaminen (mm. sähköinen ajanvaraus ja tekstiviestikysely)
- Terveysneuvonnassa ja neuvolatoiminnoissa huomioidaan perhekeskeisyys ja yhteistyön vahvistaminen sekä moniammatillisuus

Haasteet

- Väestön ikääntyminen ja sairastavuus
- Lapsiperheiden ongelmien kasaantuminen ja monimuotoisuus
- Riittävän henkilöstöresurssin turvaaminen (lääkärit, hoitajat)

AKUUTTIOSASTO JA KOTISAIRAALATOIMINTA

Akuuttiosasto toimii yhteistoiminta-alueen lyhytaikaishoidon osastona. Akuuttiosaston hoitotyön tarkoituksena on potilaiden toimintakyvyn ylläpitäminen, vahvistaminen ja palauttaminen. Potilaiden hoidon tarpeen jatkuva arviointi, hoidon ja lääkehoidon suunnittelu sekä niiden toteuttaminen on olennainen osa akuuttiosaston hoitotyötä. Akuuttiosasto toimii tiiviissä yhtistyössä alueen kotisairaalan kanssa ja saattohoitopotilaiden tukiosastona.

Kotisairaaloiminnan tarkoituksena on tukea sairaan henkilön kotona asumista ja itsenäistä selviytymistä kotioloissa sekä tukea omaisia sairauden sattuessa. Kotisairaaloiminta on sairaalatasoisen hoidon viemistä potilaan kotiin. Se on määräaikaista ja tehostettua kotisairaaloimintaa. Kotisairaaloimintaa ovat esimerkiksi kotihoitoon soveltuva erikoissairaaloiminta ja saattohoito.

Tavoite	Toimenpiteet	Toteutunut 2022
Akuuttiosastolta kotiutuvan potilaan kotiutusprosessin vahvistaminen.	Kotiutumisen ennakointi alkaa potilaan tullessa osastolle.	Moniammatillinen kotiutustiimi on kokoontunut säännöllisesti 1x/vk, jossa on ennakoivasti kyetty järjestämään kotiin annettavia palveluja.
Kotisairaaloiminnan vahvistaminen.	Akuuttiosaston henkilöstöresurssin hyödyntäminen kotisairaalan palvelun kysynnän mukaisesti.	Kotisairaalapotilaiden määrä (6% enemmän käyntejä) on lisääntynyt siten, että työvuoroihin on lisätty iltavuoroon toinen työntekijä syksyn 2022 aikana.

		Potilaat ovat olleet tyytyväisiä palveluun ja ystävälliseen sekä ammattitaitoiseen kohteluun.
--	--	---

KUNTOUTUS

Fysioterapian tarkoituksena on vaikuttaa ihmisen toimintakykyyn ja päivittäiseen selviytymiseen. Fysioterapialla pyritään ehkäisemään, korjaamaan tai tasapainottamaan ihmisen liikkumisen ja toimintakyvyn häiriöitä sekä ylläpitämään ja parantamaan jäljellä olevaa toimintakykyä. Asiakkaan ongelmaan pyritään vaikuttamaan neuvonnan ja ohjauksen, terapeuttisen harjoittelun sekä manuaalisen terapian keinoin. Fysioterapian tavoitteena on tukea omaehtoista harjoittelua ja kotona selviytymistä sekä ennaltaehkäistä työ- ja toimintakyvyn haittoja.

Toimintaterapian tavoitteena on antaa yksilölle keinoja selviytyä mahdollisimman omatoimisesti oman elinympäristönsä arkisissa tilanteissa. Terapiassa pyritään toiminnalla vaikuttamaan yksilön toimintamahdollisuuksiin, joita saattavat rajoittaa erilaiset kehitykselliset häiriöt, ikääntymisen mukanaan tuomat muutokset, sairaudet tai vammat. Terapian avulla toimintakykyä ja kehitystä pyritään edistämään ja ylläpitämään opastamalla yksilö löytämään ja hallitsemaan keinoja huolehtia itsestään, olemaan vuorovaikutuksessa muiden ihmisten kanssa, tekemään työtä tai opiskelemaan, viettämään vapaa-aikaa ja leikkimään.

Tavoite	Toimenpiteet	Toteutunut 2022
Lapsen sensomotorisen ja liikunnallisten taitojen kehittäminen arjen toiminnoissa.	Tiivis yhteistyö laajassa tukiverkossa (perhe, päiväkot, koulu, luku).	Lasten kuntoutustyöryhmässä on vuoden 2022 aikana käsitelty yhteensä 168 alle 16-vuotiaan lapsen kuntoutus/terapia-asiat. Joidenkin lasten asiat ovat voineet olla useamman kerran listalla vuoden aikana. Lisäksi fysioterapian puolelta on vuoden 2022 aikana tehty 16:ta alle 1-vuotiaalle vauvalle arvio-, ohjaus/terapiakäyntejä. 4 vauvaa on saanut jatkoterapiaa ostopalveluna. Nuoret mukaan lukien terapiaa on saanut yhteensä 29 asiakasta. Ostopalveluna toteutunut toimintaterapia on tehnyt vain arvioita, ei terapiaa.
Suoravastaanottotoiminnan vahvistaminen.	Potilaiden ohjaus kriteerien mukaisesti suoravastaanotolle.	Suoravastaanottotoiminta on tehostunut erityisesti syksyn 2022 aikana koronaepidemian hiipumisen jälkeen, jolloin vastaanottoa on pyritty pitämään kerran viikossa.

ERIKOISSAIRAANHOITO

Toiminta-ajatus

Erikoissairaanhoidolla tarkoitetaan lääketieteen ja hammaslääketieteen erikoisalojen mukaisia sairauksien ehkäisyyn, tutkimiseen, hoitoon, ensihoitoon, päivystykseen ja lääkinnälliseen kuntoutukseen kuuluvia terveydenhuollon palveluja.

Järvi-Pohjanmaan perusturva huolehtii siitä, että henkilö saa tarpeellisen erikoissairaanhoidon terveydenhuoltolain mukaisesti. Erikoissairaanhoito ostetaan pääasiassa Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriltä. Lisäksi erikoislääkäripalveluja ostetaan yksityisiltä lääkäriasemilta tuottajilta, pääosin konsultaatioita ja tutkimuspalveluja. Terveydenhuoltolain mukaan potilas voidaan ohjata hoitavan lääkärin kanssa yhdessä sopien myös muun sairaanhoitopiirin palveluihin. Ensihoito on myös erikoissairaanhoidon suurtuotteessa.

Tavoite	Toimenpiteet	Toteutunut 2022
Asiakas saa tarvitsemansa erikoissairaanhoidon palvelut nopeasti ja tarpeen mukaisesti.	Toimivien ja sujuvien hoito- ja palveluketjujen kehittäminen yhteistyössä erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kanssa, sosiaalipalvelut huomioiden.	Toteutunut osittain. Erityisesti päihde- ja mielenterveyspalveluiden osalta tarkasteltiin asiakkuuksia yhdessä erikoissairaanhoidon kanssa.
Erikoissairaanhoidon kustannusten hillitseminen.	Mahdollisten päällekkäisten palveluiden karsiminen.	Erikoissairaanhoidon läheteet olivat lisääntyneet Alajärvellä (+3%) ja Lappajärvellä (+6%) ja laskenut Vimpelissä (-7%). Erikoissairaanhoidon psykiatrian käynnit ovat laskeneet jokaisessa jäsenkunnassa verrattuna v.2021.

Muuta mainittavaa taloudesta ja toiminnasta vuodelta 2022

Alajärven kaupungin erikoissairaanhoidon kustannukset kasvoivat vertailussa edelliseen vuoteen +936.505 euroa.

Lappajärven kunnan erikoissairaanhoidon menot alittuivat edelliseen vuoteen verrattuna -168.860 euroa.

Vimpelin kunnan erikoissairaanhoidon menot alittuivat edelliseen vuoteen verrattuna -495 794 euroa.

Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri on ilmoittanut kunnille maksavansa ylijäämän palatusta vuodelta 2022. Alajärven kaupungin osuus on 17.761 euroa. Lappajärven ja Vimpelin kuntien ylijäämäpalautus maksetaan suoraan kunnille, joten sitä ei ole huomioitu tilinpäätöksessä Lappajärven ja Vimpelin kuntien osalta.

SUUN TERVEYDENHUOLTO

Toiminta-ajatus

Suun terveydenhoidon tehtävänä on kuntalaisten hampaiden ja koko parentaelimistön tutkimuksesta ja hoidosta huolehtiminen, sekä suun sairauksia ehkäisevä toiminta vastaanotoilla ja muualla toiminta-alu-

eella kuten kouluissa. Arkipäivisin jokainen työvuorossa oleva hammaslääkäri ottaa vastaan kiireellistä hoitoa vaativia akuutteja särkytapauksia. Useimmiten päivystyspotilaita pystytään siten hoitamaan kaikissa toimipisteissä. Myös vieraspaikkakuntalaiset saavat kiireellisen, ensiavullisen hammashoidon tarvittaessa. Viikonloppuisin ja arkipyhinä kiireellinen hoito järjestetään Etelä-Pohjanmaan yhteisessä päivystyksessä Seinäjoella. Toiminta-alueen hammashoitoloissa pyritään järjestämään hammashoito kaikkia toimenpiteitä myöten, ja tarjoamaan jopa erikoissairaanhoidotasoista hoitoa kuntalaisille lähipalveluna.

Tavoite	Toimenpiteet	Toteutunut 2022
Suun terveydenhoidon toteuttaminen väestölle asetus-ten ja hoitotakuun mukaisesti.	Hoitotakuun seuranta.	Hoitotakuu on toteutunut 97% kiireettömässä hoidossa: hoidon tarpeen arviointi 3 vrk:n sisällä, kiireetön hoito 3-6 kk kuluessa, hammastarkastus alle 6 kk kuluessa.
Erikoissairaanhoidon ja nukutus-hammashoidon läheteiden vähentäminen.	Tehdään itse vaativampia toimenpiteitä: työntekijöiden kouluttaminen ja hoitopolkujen kehittäminen.	Toteutunut. Järvi-Pohjanmaan perusturvassa tehdään itse mm. ilokaasuhoitoja ja uniapneakiskoja. Perusturvasta tehtiin läheteitä erikoissairaanhoidon noin 5 lähetettä / 1000 asukasta (ka. n. 4 lähetettä / 1000 asukasta). Läheteiden määrä on pysynyt samalla tasolla vuosien 2021-22 aikana.
Koronaepidemian aiheuttaman hoitovajeen kurominen kiinni.	Hoitolinjauksien ja -polkujen kehittäminen.	Ei ole toteutunut. Hoitovelkaa ei ole päästy purkamaan, vastaanottajien vähyyden vuoksi ei päästä määrittämään T3J-aikaa alkuvuodesta 2023.
Suusairauksien esiintyvyyden laskeminen ja hoidon tarpeen vähentäminen.	Ennaltaehkäisevät toimenpiteet hammashoitolassa ja sen ulkopuolella.	Toteutunut. Ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä on tehty hammashoitolassa sekä myös hammashoitolan ulkopuolella (mm. apteekissa) ja sosiaalisessa mediassa. 12-vuotiaiden dmf/DMF-indeksi on 0,9 (koko maan ka. 0,8 v.2021, Järvi-Pohjanmaalla 0,7 v.2021)

Muuta mainittavaa taloudesta ja toiminnasta vuodelta 2022

Koronapandemian jälkeistä hoitovelkaa ei ole päästy purkamaan vuoden 2022 aikana. Alkuvuodesta Järvi-Pohjanmaan alueella oli laaja koronaepidemia ja muutenkin lyhyet sairastumiset aiheuttivat paljon poissaoloja henkilöstön parissa. Asiakasmaksulain uudistus vaikutti niin, että maksutuottoja ei saatu kerättyä niin paljoa talousarviossa arvioitiin. Äkillisten poissaolojen takia ostopalvelua jouduttiin hankkimaan arvioitua enemmän.

ELÄINLÄÄKINTÄ JA YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO

Eläinlääkintä ja ympäristöterveydenhuollon palvelut on ostettu Seinäjoen kaupungin hallinnoimalta ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueelta vuodesta 2011 alkaen. Yhteistoiminta-alueen palvelutaso

perustuu valtakunnallisissa valvontaohjelmissa esitettyihin palvelutasomäärittelyihin tuottaen yleisen terveysvalvonnan, peruseläinlääkinnän ja ympärivuorokautisen kiireellisen eläinlääkäripäivystyksen. Ympäristöterveydenhuollon tavoitteena on ylläpitää ja edistää väestön terveyttä sekä ennaltaehkäistä, vähentää ja poistaa sellaisia tekijöitä, jotka voivat aiheuttaa vaaraa tai haittaa ihmisten terveydelle ja elinympäristölle. Ympäristöterveydenhuollon vastuualueelle kuuluvat yleinen terveysvalvonta, eläinlääkintähuolto ja eläinsuojelu. Yleinen terveysvalvonta käsittää elintarvike-, terveydensuojelu-, kuluttajaturvallisuus- ja tupakkavalvonnan. Seinäjoen seudun ympäristöterveydenhuollossa työskentelee 13 terveystarkastajaa, 19 eläinlääkärinä, toimistos sihteeri sekä ympäristöterveydenhuollon johtaja. Toimipisteitä toimialueella on yhteensä 13.

Vuonna 2022 eläinlääkäritilanne Etelä-Pohjanmaalla ja Järvi-Pohjanmaan alueella erityisesti Alajärvellä on mennyt huonompaan suuntaan. Tästä johtuen myös eläinlääkärikäyntejä on kertynyt vähemmän kuin aikaisempina vuosina ja talousarvion määräraha-arvio on alittunut.

TP vuodet	Eläinlääkärikäynnit					2022 TP vuodel	Eläinlääkintä ja ympäristöterveyden ja huollon kokonaiskustannukset €						
	2017	2018	2019	2020	2021		2017	2018	2019	2020	2021	2022	
Alajärvi	3312	3273	2858	2672	3124	1925	Alajärvi	333 859	324 771	303 833	258 110	317 682	242 813
Lappajärvi			688	766	739	583	Lappajärvi			74 228	75 108	78 477	73 742
Vimpeli	629	671	522	582	609	431	Vimpeli	68 509	72 074	61 837	59 472	66 295	57 341

3.2.2.2 IKÄIHMISTEN PALVELUT

Toiminta-ajatus

Ikäihmisten palvelujen tehtävänä on järjestää ikäihmisille hyvinvointia edistäviä ja tukevia palveluja sekä iäkkään asiakkaan tarvitsemat palvelutarpeen arviointiin perustuvat oikea-aikaiset ja riittävät palvelut.

Ikäihmisten palvelut tuottavat ja järjestävät hoitoa, hoivaa ja huolenpitoa heikentyneeseen toimintakykyyn, kotihoitoa ja kotikuntoutusta sekä kodinomaista hoiva-asumista toteuttaen. Iäkkään henkilön palvelut järjestetään ensisijaisesti omassa kodissa tai toimintakyvyn heikentyessä palveluasumisessa tai ympärivuorokautisessa hoivassa.

Kaikkea työtä ohjaa ajatus ikääntymisestä luonnollisena osana elämää. Työ pohjautuu vanhustyön yhteisiin arvoihin, jotka ovat asiakaslähtöisyys, yhdenvertaisuus ja luotettavuus.

Ikäihmisten palvelut sisältävät omaishoidon, ikäihmisten perhehoidon, asiakasohjauksen, kotihoitoa, kotikuntoutuksen, kotihoitoa tukipalvelut, päivätoiminnan ja asumispalvelut. Järvi-Pohjanmaan ikäihmiset elävät itsenäistä, mielekästä ja täysipainoista elämää omassa kodissa.

Tavoite	Toimenpiteet	Toteutunut 2022
<p>Palvelut tuotetaan ensisijaisesti omaan kotiin. Kotihoidon asiakkaiden turvallisuuden tunne lisääntyy.</p> <p>Kotihoidon henkilöstön kokemus työn merkityksellisyyttä lisääntyy.</p>	<p>Lisätään digitalisaation, etähoivan ja yhteydenottojen osuutta kotiin annettavissa palveluissa.</p> <p>Kotihoidon palvelut siirtyvät itsensä johtamismalliin.</p>	<p>THL:n asiakastyytyväisyyskyselyt toteutuneet, tulokset olivat hyviä. Etähoiva on toteutunut ja löytänyt tilansa kotihoidon palveluissa henkilöille, joille palvelu on sopinut. Ryhmäkokoontumiset ovat olleet suosittuja ja saaneet hyvää palautetta.</p> <p>Täydelliseen kotihoidon itsejohtamismalliin ei ole päästy. Viidestä tiimistä yksi on saavuttanut tavoitteen.</p> <p>Henkilöstön kehityskeskustelut ovat toteutuneet.</p>

Taloudelliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpiteet	Toteutunut 2022
<p>Palvelurakenteen keventämisen myötä (kotihoito ja palveluasuminen).</p> <p>Kotihoidon matkakustannukset alenevat.</p>	<p>Kotihoidon kehittäminen ja osaavan henkilökunnan riittävä määrä.</p> <p>Siirtyminen leasing autoihin.</p>	<p>Kotona asuvien määrä toteutunut, yhä useampi asuu omassa kodissaan ja saa palvelut sinne. Yli 75-vuotiaiden määrä nousut noin 100:lla. Kotihoidon henkilökunnan rekrytointi vakinaisiin toimiin ja sijaisuksiin on ollut erittäin haastavaa, jolloin riittävää henkilökuntaa ei ole ollut aina saatavilla.</p> <p>Siirrytty leasingautoihin, kustannukset alentuneet noin 50 000 €:lla</p>

Muuta mainittavaa taloudesta ja toiminnasta vuodelta 2022

Vuotta 2022 on rasittanut työntekijöiden vaihtuvuus. Rekrytoinnista huolimatta hoitajia ei ole saatu täysimääräisesti rekrytoitua vakinaisiin toimiin, jolloin sijaisten, oppisopimusopiskelijoiden ja hoivavastustajien määrä ikäihmisten palveluissa on ollut huomattava. Kaikkiin vuoroihin ei ole saatu tarpeeksi henkilökuntaa, jolloin hoitajille on maksettu ylimääräistä erilliskorvausta lisävuoroista. Tämä on rasittanut osaa henkilökuntaa, kun tilanne on päässyt pitkittymään. Kotihoidon tarpeessa olevien asiakkaiden määrä on lisääntynyt ja monet ikäihmiset ovat joutuneet siirtymään palveluasumisen tai tehostetun palveluasumisen piiriin.

3.2.2.3 SOSIAALIPALVELUT

Sosiaalipalveluiden kokonaisuuteen kuuluvat perhepalvelut, aikuisten palvelut ja vammaisten palvelut, joita tuotetaan edellä mainittuja palveluja määrittelevien lakien ja asetusten mukaisesti.

PERHEPALVELUT

Perhepalvelujen tavoitteena on tukea ja auttaa perheitä suunnitelmallisesti ja moniammatillisesti. Työskentely sisältää sekä varhaista tukea että korjaavaa työtä. Perhepalvelujen työmuotoja ovat sosiaalihuoltolain

mukainen *lapsiperheiden sosiaalityö* (mm. taloudellinen tuki, tukihenkilö- ja perhetoiminta), *lastenvalvojan palvelut* (perheasiain sovittelu, elatussopimukset), *kasvatus- ja perheneuvolapalvelut* (tutkimus- ja terapia- palvelut ml. puheterapia, kuntoutus), *lastensuojelutyö* (mm. lasta ja perhettä tukevat palvelut ja tukitoimet sekä sijaishuolto) ja *perhetyö* (lapsiperheiden kotipalvelu, varhaisen tuen perhetyö ja lastensuojelun perhetyö).

Toiminnalliset tavoitteet	Toimenpiteet	Toteutunut 2022
Sosiaalihuoltolain mukaiset yhteydenotot, perhepalveluihin tulevat lähetteet sekä lastensuojelulain mukaiset ilmoitukset käsitellään nopeasti ja lain hengen mukaisesti.	Toimintakäytäntöjä tehostetaan sekä kehitetään edelleen toimivaksi ja selkeäksi. Palvelutarpeen arviointi tehdään viivytyksettä.	Toteutunut Seurantatilastot käsittelyajoista <ul style="list-style-type: none"> ▪ yhteydenottojen ja ilmoitusten käsittely 7 arkipäivän sisällä. ▪ palvelutarpeen arvioinnin valmistuminen 3 kk:n sisällä.
Perheiden palvelut ovat laadukkaita, tarpeenmukaisia sekä monipuolisia, riittäviä ja oikea-aikaisia. Asiakkaat kokevat olevansa tyytyväisiä saamiinsa palveluihin.	Palveluita arvioidaan ja kehitetään niin, että palvelut ovat riittävät monipuoliset, helposti saavutettavat ja ”matalakynnyksiset”. Yhteistyötä toimijoiden kesken kehitetään edelleen sekä minimoidaan päällekkäistä työtä ja vahvistetaan asiakasprosessin saumattomuutta. Kehitetään ja tehostetaan: <ul style="list-style-type: none"> ▪ perhekeskustoimintamallia ▪ varhaisen tuen ryhmämuotoista työskentelyä. ▪ varhaisen tuen perhetyön jaksoja (otettu käyttöön 2021). ▪ Käynti kerrallaan -työskentelyä kasvatus- ja perheneuvolassa (otettu käyttöön 2021). ▪ systeemisen lastensuojelun työskentelymallin mukaista lastensuojelutyön organisoimista. Jatkuva asiakaspalaute on käytössä. Asiakaspalautteet käsitellään ja ryhdytään tarvittaessa vaadittaviin toimenpiteisiin. Asiakasraati -toimintaa kehitetään perhekeskuksen kohtaamispaikan ympärillä.	Toteutunut osittain Asiakasmäärän kehitys ja painopisteen seuranta, asiakasmäärät: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Lapsiperheiden sosiaalityö (SHL) 165. Alajärvi 126, Vimpeli 23 ja Lappajärvi 16 (v. 2021, 192) ✓ Varhaisen tuen perhetyö 9 (Alajärvi 6, Lappajärvi 3 ja Vimpeli 0) (v. 2021, 7) ✓ SHL perhetyö lapsikohtainen ja perhekohtainen 54 (v. 2021, 52 perhettä) Alajärvi 48, Vimpeli 5 ja Lappajärvi 1 ✓ LS perhetyö (tehostettu) 27 (v. 2021, 30) Alajärvi 27, Vimpeli 2 ja Lappajärvi 4 ✓ Lapsiperheiden kotipalvelu 77 (v. 2021, 63 perhettä) Alajärvi 53, Vimpeli 13 ja Lappajärvi 11 ✓ Kasvatus- ja perheneuvola 346, Alajärvi 268, Vimpeli 45 ja Lappajärvi 33 (v. 2021, 351) ✓ Lastensuojelun avohuolto 94 asiakasta. Alajärvi 77, Vimpeli 9 ja Lappajärvi 8. (v. 2021, 50) ✓ JELPPI nuorisopsykiatrian tiimi- ja asiakaskonsultaatiot toteutuneet kaksi kertaa kuukaudessa. Lastenpsykiatrian konsultaatiot ovat toteutuneet joka toinen kuukausi joko fyysisesti tai etänä. ✓ Asiakassuunnitelmissa asetettavat tavoitteet ovat laadittu

		<p>perheiden kanssa ja ne ovat konkreettiset.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Systeemiset viikkokokoukset toteutuneet joka viikko pl. lomakausi ✓ Käynti kerrallaan istuntoja kasvatus- ja perheneuvolassa on toteutettu yhteensä 114 istunnon osalta. Palaute menetelmän käytöstä on ollut pääsääntöisesti erittäin positiivista. ✓ Ryhmämuotoinen Ihmeelliset vuodet -ryhmätoiminta -menetelmä on toteutunut vuonna 2022 kahden eri ryhmän osalta (v. 2021 2 eri ryhmää). Saatu palaute ryhmistä on ollut kiitettävää. ✓ Asiakaspalautetta kerätty asiakaspalauteviikolla koko perusturvan osalta. Palautteen perustella asiakkaat ovat olleet tyytyväisiä palveluihin. ✓ Asiakasraati ei ole toteutunut. Asiakasraati keskeytyi koronan vuoksi, jonka jälkeen toiminta ei ole käynnistynyt uudelleen.
<p>Osaava ja ammatillinen sekä hyvinvoiva henkilöstö.</p>	<p>Työntekijät osallistuvat täydennyskoulutuksiin ja kehittämistyöhön sekä työnohjaukseen.</p> <p>Kiinnitetään huomiota työnhyvinvointiin. Toteutetaan kehityskeskustelut säännöllisesti.</p>	<p>Toteutunut</p> <p>Kehittämisiltapäivät ovat toteutuneet suunnitelman mukaisesti 2krt/vuosi. Myös työnohjaus on toteutunut ryhmissä tai yksilöohjauksena. Täydennyskoulutuksiin on ohjauttu.</p> <p>Kehityskeskusteluja ei toteutettu v. 2022, koska koko kaupungin tasolla toteutettiin kysely (<i>joka toinen vuosi kehityskeskustelut ja joka toinen vuosi kysely</i>)</p>

Taloudelliset tavoitteet	Toimenpiteet	Toteutunut 2022
Sijoitusmäärä pyritään säilyttämään enintään nykyisellä tasolla. Sijoitusmuodon painottuminen perhehoitoon laitoshoidon sijaan.	Palveluiden painopiste on varhaisen tuen, sosiaalihuoltolain mukaisissa palveluissa ja lastensuojelun avohuollon tukitoimissa.	Toteutunut Asiakkuusmäärien seuranta ✓ Kodin ulkopuolelle sijoitettujen määrä yhteensä lasta 40 (joista 2 toisen kunnan kustannusvastuulla) + 7 (jotka siirtyneet perhehoitoon/sijoitus omaan kotiin) (v. 2021 yhteensä 45). - Alajärvi: 25 (+ 7 lasta) (v. 2021, 34), Vimpeli 6 (v. 2021, 4) ja Lappajärvi 8 (v. 2021, 7), joista laitoshoidossa yhteensä 17 lasta ja perhehoidossa yhteensä 23 lasta (+7 lasta kotona) ✓ Jälkihuollossa olevien määrä yhteensä 28 lasta (v. 2021, 24): Alajärvi 23 (v. 2021, 20), Vimpeli 3 (v. 2021, 3) ja Lappajärvi 2 (v. 2021, 2).

Perhepalveluiden toteuma on alittunut kaikkien kuntien osalta. Sijoituksia on päättynyt edelliseltä vuodelta ja perhehoidon/laitoshoidon suhde on saatu siirtymään kustannustehokkaampaan ammatilliseen perhehoitoon. Kustannuksissa näkyy myös tukihenkilö- ja perhetoiminta, joita on asiakasperheissä käytetty.

Asiakasmäärän kasvu lapsiperheiden sosiaalityössä ja lastensuojelussa on saatu taittumaan vahvistamalla lähiesimiesresurssia sekä tarkastelemalla yksiköiden välistä työnjakoa. Yhteistyötä toimijoiden kanssa on systemaattisesti lisätty asiakastapaamisten ja verkostotapaamisten muodossa. Asiakasprosessin saumattomuutta ja palvelun laatua on kehitetty organisoimalla lapsiperheiden sosiaalityö, lastensuojelu ja perhetyö pieniin, moniammatillisiin tiimeihin.

Kalliit laitossijoitukset muodostavat kuitenkin koko perhepalveluiden budjetista merkittävän osuuden sijoitettujen lasten lukumäärän ollessa kuitenkin alhainen suhteessa koko perhepalvelujen asiakasmäärään. Oikean suuntaista kehitystä on kuitenkin tapahtunut painopisteen siirtyessä oikea-aikaiseen, systemaattiseen ja varhaiseen tukeen, mikä näkyy muun muassa lapsiperheiden kotipalvelun asiakasmäärän kasvuna (v. 2022 yhteensä 77, v. 2021 yhteensä 63, v. 2020 yhteensä 43).

AIKUISTEN PALVELUT

Aikuisten palvelut sisältävät aikuissosiaalityön ja aikuisten psykososiaaliset palvelut

AIKUISSOSIAALITYÖ

Aikuissosiaalityö on yli 18-vuotiaiden kanssa tehtävää suunnitelmallista sosiaalityötä, asiakas- ja asiantuntijatyötä, jossa rakennetaan yksilön ja perheen tarpeita vastaava sosiaalisen tuen ja palvelujen kokonaisuus.

Aikuissosiaalityön tavoitteena on vahvistaa asiakkaan omaa toimintakykyä, osallisuutta ja ehkäistä sosiaalisten ongelmien syntyä kartoittamalla asiakkaan elämäntilannetta, vahvuuksia ja voimavaroja. Asiakkaan kanssa yhdessä etsitään vaihtoehtoja elämäntilanteen parantamiseksi ja motivoidaan asiakasta muutokseen. Asiakasta tuetaan ja autetaan esimerkiksi asumiseen ja arjen ongelmiin liittyvissä asioissa. Aikuissosiaalityö sisältää asiakkaan aktivoimista työelämään, koulutukseen tai työkyvyn arviointiin ja päihdeiden käytön seuraamista sekä hoitoon ohjaamista. Aikuissosiaalityössä korostuu moniammatillinen yhteistyö, jossa hyödynnetään myös muita. Aikuissosiaalityöntekijät tekevät tiivistä moniammatillista yhteistyötä mm. psykososiaalisten- ja perhepalvelujen sekä muiden toimijoiden ja esim. kolmannen sektorin kanssa.

AIKUISTEN PSYKOSOSIAALISET PALVELUT

Aikuisten psykososiaaliset palvelut sisältävät aikuisille tarjottavat päihde- ja mielenterveyspalvelut. Palveluiden tavoitteena on vahvistaa asiakkaan asemaa, edistää mielenterveyttä ja päihdeettömyyttä sekä ongelmien ehkäisyä. Päihde- ja mielenterveystyö on pääsääntöisesti avohoitoa, jolla tarkoitetaan psykiatrisen sairaanhoitajan, depressiohoitajan tai päihdetyöntekijän yksilötapaamisia sekä pari-, perhe- tai verkostotapaamisia. Työskentelyssä korostuu tarpeenmukaisesti tehtävä moniammatillinen yhteistyö eri toimijoiden kanssa. Palvelulla pyritään turvaamaan kotona asuminen.

Toiminnalliset tavoitteet	Toimenpiteet	Toteutunut 2022
Palvelut myönnetään lakien ja asetusten mukaisesti määräaikaajan noudattaen lain hengen mukaisesti.	Hakemusten käsittely ja palvelutarpeen arviointi tehdään viivyttyä. Palveluohjausta ja palvelutarpeen arviointia kehitetään / vahvistetaan edelleen. Asiakkaiden tarpeita ennakoidaan palveluohjauksen keinoin.	Toteutunut Seurantatilasto käsittelyajoista ✓ yhteydenottojen ja ilmoitusten käsittely 7 arkipäivän sisällä, kiireelliset hakemukset 1-2 päivän sisällä ✓ Yhteydenottoja ja ilmoituksia 307 (v. 2021, 166) ✓ palvelutarpeen arvioinnin valmistuminen 3 kk:n sisällä ✓ palvelutarpeen arviointeja 93 (v. 2021, 89) ✓ Palveluohjausta annetaan asiakkaille sekä puhelimitse että asiakaskäynnillä. Palvelutarve kartoitetaan ja asiakkaille tehdään palvelutarpeen arviointi, kun palvelu myönnetään. Palvelusuunnitelma tehdään paljon eri palveluja tarvitseville asiakkaille ml. päihde- ja mielenterveystyön asiakkaille.
Aikuisten palvelut ovat laadukkaita, tarpeenmukaisia, monipuolisia ja oikea-aikaisia.	Palveluita arvioidaan ja kehitetään niin, että palvelut ovat riittävän monipuoliset, helposti saavutettavat ja ”matalakynnyksiset”. Yhteistyötä toimijoiden kesken	Toteutunut osittain Seurantatilastot: ▪ Aikuissosiaalityön asiakasmäärä on verrattavissa edelli-

<p>Palveluiden painopiste on varhaisen tuen, sosiaalihuoltolain mukaisissa palveluissa sekä avohuollon tukitoimissa.</p> <p>Asiakkaat kokevat olevansa tyytyväisiä saamiinsa palveluihin.</p>	<p>kehitetään edelleen sekä minioidaan päällekkäistä työtä ja vahvistetaan asiakasprosessin saumattomuutta.</p> <p>Kehitetään ja tehostetaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ryhmätoimintaa ▪ TYP -toimintaa ja ▪ yhteistyötä TE -toimiston kanssa ▪ työpajatoimintaa ja ▪ sosiaalista kuntoutusta <p>Jatkuva asiakaspalaute on jatkuvassa käytössä. Asiakaspalaute käsitellään ja ryhdytään tarvittaessa vaadittaviin toimenpiteisiin.</p>	<p>seen vuoteen. Asiakkuuksia yhteensä 565 (v. 2021, 571), Alajärvi 420 (v. 2021, 387), Vimpeli 64 (v. 2021, 98) ja Lappajärvi 81 (v. 2021, 86).</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Työpajojen asiakkuudet: 38 asiakasta. Apaja 13, joista yksi asiakas alle 25 (v. 2021, 15) ja Työpaja Kipinä 25 asiakasta, joista 2 alle 25-vuotiasta (v. 2021, 43) ▪ Työpajan yksilöohjauksen asiakasmäärä 27: Kipinä (Alajärvi): 22 ja Apaja (Vimpeli): 5 (v. 2021, 34). ▪ Sosiaalisen kuntoutuksen yksilöohjaus: 6 ▪ Ryhmämuotoista kuntouttavaa työtoimintaa ei ole ollut, koska siihen ei ole saatu asiakkaita mukaan. Kuntouttavassa työtoiminnassa eri hallintokunnissa on ollut yksittäisiä asiakkuuksia. Pääsääntöisesti toteutettu työpajalla. ▪ Sosiaalisen kuntoutuksen ryhmä on ollut käynnissä Vimpelissä, mutta Alajärvellä ryhmään ei saatu riittävästi osallistujia. ▪ TYP, aktiiviset asiakkuudet 94. Alajärvi: 73, Lappajärvi: 6 ja Vimpeli 15 (v. 2021, 109). Lisäksi on päättyneitä asiakkuuksia yhteensä noin 35, jotka ovat olleet voimassa v. 2022 aikana ▪ Päihdehuollon avohuolto; käyntejä yhteensä 282 (v. 2021 käyntimäärä 1093). Asiakkaita yhteensä 96 (v. 2021, 133). Päihdetyöntekijä vaihtunut välillä, josta johtuen päihdetyöntekijän palvelut ovat puuttuneet muutaman kuukauden ajan. ▪ Psykiatrinen avohoito, psyk.sh:t ja psyk.lh; käyntejä (sis. puhelut) yhteensä 1543 1775 (v. 2021, 1775), Asiakkaita yhteensä 327 (v. 2021, 265). Yksikössä on ollut yhden
---	--	--

		<p>psykiatrisen sairaanhoitajan vaje.</p> <ul style="list-style-type: none"> Erikoislääkärikonsultaatiot (psykiatri): käyntejä 270, asiakaita 186 <p>Asiakaspalautetta kerätty asiakaspalautteviikolla koko perusturvan osalta. Palautteita ei saatu aikuisten palveluiden osalta.</p>
Osaava ja ammatillinen sekä hyvinvoiva henkilöstö.	<p>Työntekijät osallistuvat täydennuskoulutuksiin ja kehittämistyöhön sekä tarvittaessa työnohjaukseen.</p> <p>Kiinnitetään huomiota työnhyvinvointiin. Toteutetaan kehityskeskustelut säännöllisesti.</p>	<p>Toteutunut osittain</p> <p>Kehittämisiltapäivät ovat toteutuneet suunnitelman mukaisesti (1-2 krt/vuosi/yksikkö). Työnohjausta ei ole järjestetty, mutta henkilöstöllä on ollut mahdollisuus hyödyntää työpsykologin työnohjauksellisia käyntejä tarvittaessa. Täydennuskoulutukseen on osallistuttu tarpeen mukaisesti.</p> <p>Kehityskeskusteluja ei toteutettu v. 2022, koska koko kaupungin tasolla toteutettiin kysely (<i>joka toinen vuosi kehityskeskustelut ja joka toinen vuosi kysely</i>)</p>
Taloudelliset tavoitteet	Toimenpiteet	Toteutunut 2022
<p>Laitoshoidossa (päihde- ja mielenterveyspalvelut) olevien määrää pyritään vähentämään.</p> <p>Pitkäaikaistyöttömien määrä laskee.</p>	<p>Mielenterveyskuntoutujien asumispalvelujen seuranta ja tukiasumisen tehostaminen.</p> <p>Tehdään yhteistyötä eri hallintokuntien kanssa työllisyyden edistäminen / pitkäaikaistyöttömyyden osalta.</p>	<p>Toteutunut osittain</p> <p>Tilastot / asiakasmäärät Psykiatrisen asumispalveluiden asiakas- ja hoitopäivien määrä on pienentynyt verrattuna edeltävään vuoteen. Osa haastavimmista asukkaista on kuitenkin jouduttu sijoittamaan vaativimpiin yksiköihin, joka näkyy kustannuksissa.</p> <ul style="list-style-type: none"> Tehostetussa palveluasumisessa yhteensä 27 asiakasta, palveluasumisessa 13 asiakasta (3 siirtynyt vuoden aikana tehostetusta palveluasumisesta palveluasumiseen), tukiasumisessa 12 asiakasta sekä intervalleissa 18 asiakasta. Päihdekuntoutuksessa avoyksiköissä (Fenix, Portti, Kan-koti) on ollut yhteensä 8 asiakasta sekä kolme asiakasta läheis-

		<p>kuntoutuksessa. Päihdekuntoutuksessa laitoksessa (A-klinikkasäätio) on ollut kaksi asiakasta vuoden aikana.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Harkinnanvaraisesti myönnetty toimeentulotukien määrä: Alajärvi 226 (v. 2021, 283), Vimpeli 43 (v.2021, 48), Lappajärvi 24 (v. 2020, 46) ▪ Pitkäaikaistyöttömyyden kustannukset (työmarkkinatuen kuntaosuudet) ovat laskeutuneet edellisestä vuodesta Alajärvi -153 997,08 euroa, Vimpeli -19 533,55 euroa ja Lappajärvi -21 277,29 euroa.
--	--	--

Aikuisten palveluiden toteuma on ylittynyt Lappajärvellä. Alajärvellä alitus on merkittävä (269 592€).

Toteuman ylitys on johtunut siitä, että aikuisten psykososiaalisissa palveluissa psykiatrisen palveluasumisen tarve ja hoidon vaativuus on ollut arviota suurempaa. Asiakkaiden palvelutarpeita ei ole pystytty avohuollon keinoin auttamaan riittäväällä tavalla, vaan asiakkaat ovat tarvinneet asumispalveluita ja haastavimpien asiakkaiden osalta sijoituksia on jouduttu tekemään erityisyksikköihin. Arviointia tehdään askeleittain kohti tarpeenmukaista tukea. Päihdehuollon osalta laitospalveluiden ja asumispalvelujen tarve on ollut arviota pienempää.

Aikuissosiaalityön palvelukokonaisuudessa harkinnanvaraisen toimeentulotuen osalta toteuma on odotettua pienempää. Työmarkkinatuen kuntaosuus pienentynyt huomattavasti, yhteensä -194 807€.

VAMMAISPALVELUT

Vammaispalvelujen tehtävänä on järjestää ja tuottaa vammaispalvelulain ja -asetuksen ja kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain sekä omaishoidon tuesta annetun lain ja perhehoitajalain mukaisia palveluja. Vammaispalvelulain ja asetuksen mukaisten vammaispalvelujen ja tukitoimien tarkoituksena on edistää vammaisen henkilön edellytyksiä elää ja toimia muiden kanssa yhdenvertaisena yhteiskunnan jäsenenä sekä ehkäistä ja poistaa vammaisuuden aiheuttamia haittoja ja esteitä. Palvelujen ja tukitoimien tulee edesauttaa vammaisen henkilön omatoimista suoriutumista. Vammaispalvelulain mukaisia palveluja järjestetään silloin, kun vammaisen henkilö ei saa riittäviä ja hänelle sopivia palveluja tai etuuksia muun lain nojalla. Kehitysvammaispalveluiden tehtävänä on tuottaa kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain mukaisia palveluja, mikäli muut palvelut tai vammaispalvelulain ja -asetuksen mukaiset palvelut eivät ole riittäviä tai soveltuvia henkilölle. Vammaispalvelulain mukaisia palveluja, joihin asiakkaalla on subjektiivinen oikeus ovat: palveluasuminen, kuljetuspalvelut, asunnon muutostyöt sekä henkilökohtainen apu. Harkinnanvaraisia eli määrärahasidonnaisia palveluja ovat: omaishoidontuki, asuntoon kuuluvat välineet ja laitteet sekä muut avustukset.

Toiminnalliset tavoitteet	Toimenpiteet	Toteutunut 2022
<p>Vammaispalveluihin tulevat hakemukset ja ilmoitukset käsitellään nopeasti sekä palvelut myönnetään lakien ja asetusten mukaisesti määräaikoja noudattaen.</p>	<p>Toimintakäytäntöjä tehostetaan sekä kehitetään edelleen toimivaksi ja selkeäksi.</p> <p>Palvelutarpeen arviointi tehdään viivytyksettä ja määräajassa.</p>	<p>Toteutunut</p> <p>Palveluohjausta annetaan asiakkaille sekä puhelimitse että asiakaskäynnillä. Palvelutarve kartoitetaan, asiakkaille tehdään palvelutarpeen arviointi ja palvelusuunnitelma. Tarvittaessa tehdään erityishuolto-ohjelma.</p> <p>Seurantatilastot</p> <p>käsittelyaikojen toteutumisesta; yhteydenottojen ja ilmoitusten määrä oli 28 (v. 2021, 8). Ilmoitukset ja yhteydenotot on käsitelty 7 arkipäivän sisällä.</p> <p>✓ Palvelutarpeen arvioinnit / palvelut on myönnetty 3kk:n sisällä.</p> <p>Hakemusten (vireillepanojen) määrä on noussut verrattuna edeltävään vuoteen. Hakemuksia v. 2022 yhteensä 373 (v. 2021, 365).</p> <p>✓ Alajärvi: 268 (v. 2021, 249)</p> <p>✓ Vimpeli: 55 (v. 2021, 60)</p> <p>✓ Lappajärvi: 50 (v. 2021, 56)</p>
<p>Vammaispalvelut ovat laadukkaita, tarpeenmukaisia ja oikea-aikaisia.</p> <p>Asiakkaat kokevat olevansa tyytyväisiä saamiinsa palveluihin.</p>	<p>Tehdään asiakkaille palvelusuunnitelma sekä tarkistetaan aiemmat suunnitelmat tarpeenmukaisesti / säännöllisesti. Palvelusuunnitelmia tarkastaessa huomioidaan erityisesti asiakkaan nykytilanne suhteessa annettuihin palveluihin (mm. henkilökohtainen apu ja kuljetuspalvelut).</p> <p>Jatkuva asiakaspalaute otetaan käyttöön – asiakaspalaute käsitellään ja ryhdytään tarvittaessa vaadittaviin toimenpiteisiin.</p>	<p>Toteutunut osittain</p> <p>Asiakkaiden määrä ja tehtyjen päätösten määrä kasvanut verrattuna edeltävään vuoteen tarkasteltuna. Asiakasmäärä (joilla palvelu voimassa) yhteensä 491 (v. 2021, 449) ja päätösten määrä 343 (v. 2021, 324).</p> <p>✓ Alajärvi: asiakkaita 303 (v. 2021, 285 ja päätöksiä 251 (v. 2021, 218)</p> <p>✓ Vimpeli: asiakkaita 85 (v. 2021, 60) ja päätöksiä 46 (v. 2021, 52)</p> <p>✓ Lappajärvi: asiakkaita 103 (v. 2021, 104) ja päätöksiä 46 (v. 2021, 54)</p>

		<p>Tehtyjen / päivitettyjen palvelusuunnitelmien määrä on kasvanut verrattuna edeltävään vuoteen: yhteensä tehty: 54 (v. 2021, 46). Palvelusuunnitelmia on pyritty tarkistamaan, mutta erityishuolto-ohjelmia ei ole kyetty tarkistamaan riittävästi.</p> <p>IMO-työryhmä toimii.</p> <p>Asiakaspalautetta kerätty asiakaspalautteviikolla koko perusturvan osalta. Palautteita saatiin heikosti, vain yksittäisiä</p>
Osaava ja ammatillinen sekä hyvinvoiva henkilöstö.	<p>Työntekijät osallistuvat täydennyskoulutuksiin ja kehittämistyöhön sekä tarvittaessa työnohjaukseen.</p> <p>Toteutetaan kehityskeskustelut säännöllisesti.</p>	<p>Toteutunut osittain</p> <p>Kehittämisiltapäivät ovat toteutuneet suunnitelman mukaisesti (1-2 krt/vuosi/yksikkö). Työnohjausta ei ole järjestetty, mutta henkilöstöllä on ollut mahdollisuus hyödyntää työpsykologin työnohjauksellisia käyntejä tarvittaessa. Täydennyskoulutukseen on osallistuttu tarpeen mukaisesti.</p> <p>Kehityskeskusteluja ei toteutettu v. 2022, koska koko kaupungin tasolla toteutettiin kysely (<i>joka toinen vuosi kehityskeskustelut ja joka toinen vuosi kysely</i>)</p>
Taloudelliset tavoitteet	Toimenpiteet	Toteutunut 2022
Laitoshoidon määrää pyritään vähentämään. Itsenäisen / tuetun asuminen määrä kasvaa.	Palveluasumista; ryhmämuotoista ja tuettua asumista vahvistetaan sekä tuetaan asumista yksityisillä vuokramarkkinoilla.	<p>Tehostetussa palveluasumisessa (ent. laitoshoidon) olevien määrä on pysynyt lähes samana ja siihen kiinnitetään huomiota jatkuvasti.</p> <p>✓ Tehostetussa palveluasuminen (ostopalvelu); Alajärvi 11 (v. 2021, 10) asiakasta, Vimpeli 3 (v. 2021, 4) asiakasta ja Lappajärvi 12 (v. 2020, 11) asiakasta</p> <p>Omien yksiköiden (tehostetun palveluasumisen ja palveluasumisen) käyttöasteet tehostetun palveluasumisen osalta ovat osittain täynnä, mutta palveluasumisen</p>

		<p>osalta vajaakäytöllä. Erityisesti tilapäistä asumispalvelu joudutaan.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Hoitokoti Sateenkaari: asiakkaita 13 (13 asukaspaikkaa + intervallipaikka osittain käytössä). ✓ Hoitokoti Tuulikello: asukkaita 6 (8 asukaspaikkaa) ✓ Rantakodin palveluasumisyksikkö: Asukkaita 8 ryhmäkodissa + 1 yksiossa (10 huonetta, 12 paikkaa). ✓ Alarinteen palveluasumisyksikkö: Asukkaita 5 (7 huonetta)
<p>Kuljetuspalvelukustannusten kasvua hillitään ja kuluja pienennetään.</p>	<p>Osallistutaan maakunnalliseen kuljetuspalvelukeskuksen suunnittelutyöhön ja mahdolliseen toteutukseen.</p>	<p>Kuljetuspalvelukustannukset ovat alittaneet budjetin Vimpelissä, mutta ylittäneet Alajärvellä ja Lappajärvellä. Kuljetuspalveluasiakkaiden määrä lisääntynyt, mutta matkojen määrä on kuitenkin hieman vähentynyt edellisestä vuodesta.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Alajärvi asiakasmäärä 197 (v. 2021, 132) ✓ Vimpeli asiakasmäärä 57 (v. 2021, 37) ✓ Lappajärven asiakasmäärä 73 (v. 2021, 50), matkojen määrä x (v. 2021, 1187)

Vammaispalveluiden toteuma on ylittynyt merkittävästi Alajärvellä (672 897€), ja alittunut muissa kunnissa.

Vammaispalveluissa kustannusten kasvu johtuu erityisesti vammaispalvelulain mukaisten palvelutarpeiden / avustusten kasvusta, joihin asiakkaalla on subjektiivinen oikeus. Näistä erityisesti kasvua ovat nostaneet erityisesti henkilökohtainen apu sekä kuljetuspalvelut Alajärvellä ja Lappajärvellä. Kuljetuspalvelut ovat kokonaisuudessaan kasvaneet n. 84 000 verrattuna vuoden 2021 tilinpäätökseen. Henkilökohtaisen avun kustannukset ovat nousseet Alajärvellä n. 178 000 verrattuna edeltävän vuoden tilinpäätökseen. Joidenkin henkilökohtaista avustajaa tarvitsevien henkilöiden osalta on jouduttu käyttämään yksityistä palveluntuottajaa, joka on kalliimpaa kuin avustajille maksettavat kulut. Tutkimus- ja neuvolapalveluita on tarvittu arvioitua enemmän, joka näkyy kustannusten kasvuna. Asumispalveluiden tarve on ollut arvioitua suurempaa. Kustannukset tilapäisen asumispalvelun osalta ovat kasvaneet n. 180 000 verrattuna edeltävään vuoteen, johtuen välttämättömistä asiakassijoituksista.

Kustannustaulut Lappajärvi

LAPPAJÄRVEN HALLINTO	TP2021	TA2022	TP2022	TOT %
Yleishallinto				
Kulut	5 783	6 475	6 310	97,45 %
Tuotot	0	0	234	0,00 %
Netto	5 783	6 475	6 076	93,84 %
Hankkeet	TP2021	TA2022	TP2022	TOT %
Kulut	434	1 343	1 536	114,36 %
Tuotot	0	0	0	0,00 %
Netto	434	1 343	1 536	114,36 %
Yleishallinto ja Hankkeet yht.	6 216	7 818	7 612	97,36 %

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen aluehallitus päätti kokouksessaan 31.3.2023, että tilikauden ylijäämä ja taseen kumulatiivinen ylijäämä jaetaan jäsenkunnille palvelumaksujen suhteessa siten, että palvelumaksut lasketaan vuosilta 2020, 2021 ja 2022 erikseen ja ylijäämä jaetaan kunkin vuoden palvelumaksujen suhteessa.

Lappajärven kunnalle jaettava palautus käytön mukaan:

	2022	558215	2021	4072748	2020	2907734	Yhteensä
Lappajärvi	4480019	8300	4648880	64300	4442010	46400	119000

Alla olevissa Järvi-Pohjanmaan perusturvan raporteissa kyseinen palautus ei näy erikoissairaanhoidon menoissa, koska alun perin sairaanhoitopiiriin ylijäämä oli ajateltu palautettavan peruspääoman suhteessa ja kirjattavaksi rahoitustuottoihin.

LAPPAJÄRVEN TERVEYSPALVELUT	TP2021	TA2022	TP2022	TOT %
VASTAANOTTOPALVELUT				
Avohoito/Vastaanottotoiminta	TP2021	TA2022	TP2022	TOT %
Kulut	980 885	930 378	920 102	98,90 %
Tuotot	677 462	107 837	363 953	337,50 %
Netto	303 423	822 541	556 149	67,61 %
Laboratoriotutkimukset	TP2021	TA2022	TP2022	TOT %
Kulut	291 718	120 000	218 572	182,14 %
Tuotot	0	0	0	0,00 %
Netto	291 718	120 000	218 572	182,14 %
Röntgentutkimukset	TP2021	TA2022	TP2022	TOT %
Kulut	38 600	35 000	35 517	101,48 %
Tuotot	0	0	0	0,00 %
Netto	38 600	35 000	35 517	101,48 %
Vastaanottopalvelut yhteensä	TP2021	TA2022	TP2022	TOT %
Kulut	1 311 203	1 085 378	1 174 192	108,18 %
Tuotot	677 462	107 837	363 953	337,50 %
Netto	633 740	977 541	810 239	82,89 %
Akuuttihoito/Omat/Ostot	TP2021	TA2022	TP2022	TOT %
Kulut	800 444	616 385	745 347	120,92 %
Tuotot	107 036	87 128	75 610	86,78 %
Netto	693 408	529 257	669 737	126,54 %
Terveysneuvonta	TP2021	TA2022	TP2022	TOT %
Kulut	180 260	171 181	177 286	103,57 %
Tuotot	3 817	1 696	4 201	247,69 %
Netto	176 443	169 485	173 086	102,12 %
VASTAANOTTO + TERVEYSNEUVONTA YHTEENSÄ	TP2021	TA2022	TP2022	TOT %
Kulut	2 336 243	1 872 944	2 096 826	111,95 %
Tuotot	815 729	196 661	443 764	225,65 %
Netto	1 123 413	1 676 283	1 653 062	98,61 %
ERIKOISSAIRAANHOITO	TP2021	TA2022	TP2022	TOT %
Kulut	4 691 115	4 294 701	4 564 613	106,28 %
Tuotot	2 606	0	2 819	0,00 %
Netto	4 688 509	4 294 701	4 561 794	106,22 %
SUUN TERVEYDENHUOLTO	TP2021	TA2022	TP2022	TOT %
Kulut	537 327	521 684	508 317	97,44 %
Tuotot	119 241	127 686	113 092	88,57 %
Netto	418 086	393 999	395 225	100,31 %
ELÄINLÄÄKINTÄ JA YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO	TP2021	TA2022	TP2022	TOT %
Kulut	81 402	74 000	76 608	103,52 %
Tuotot	0	0	0	0,00 %
Netto	81 402	74 000	76 608	103,52 %
TERVEYSPALVELUT YHTEENSÄ	TP2021	TA2022	TP2022	TOT %
Kulut	7 646 088	6 763 329	7 432 801	109,90 %
Tuotot	937 577	327 528	563 355	172,00 %
Netto	6 708 511	6 435 801	6 016 952	93,49 %
KUNTOUTUS	TP2021	TA2022	TP2022	TOT %
Kulut	186 409	186 127	186 438	100,17 %
Tuotot	4 973	3 181	3 681	115,70 %
Netto	181 436	182 945	182 757	99,90 %
TERVEYSPALVELUT JA KUNTOUTUS YHTEENSÄ	TP2021	TA2022	TP2022	TOT %
Kulut	7 832 497	6 949 456	7 432 801	106,96 %
Tuotot	942 550	327 528	563 355	172,00 %
Netto	6 889 947	6 621 928	6 869 446	103,74 %

LAPPAJÄRVEN IKÄIHMISTEN PALVELUT	TP2021	TA2022	TP2022	TOT %
IKÄIHMISTEN PALVELUT				
Kotihoito	TP2021	TA2022	TP2022	TOT %
Kulut	1 396 932	1 283 320	1 530 935	119,29 %
Tuotot	259 235	264 114	233 021	88,23 %
Netto	1 137 697	1 019 205	1 297 913	127,35 %
Päiväkeskus	TP2021	TA2022	TP2022	TOT %
Kulut	18 327	38 875	10 611	27,30 %
Tuotot	3 531	1 800	4 090	227,24 %
Netto	14 796	37 075	6 521	17,59 %
Asiakasohjausyksikkö	TP2021	TA2022	TP2022	TOT %
Kulut	63 420	49 064	51 854	105,69 %
Tuotot	543	392	334	85,37 %
Netto	62 877	48 672	51 519	105,85 %
Kotihoito+Päivätoiminta+ Asiakasohjausyksikkö yht	TP2021	TA2022	TP2022	TOT %
Kulut	1 478 679	1 371 259	1 593 400	116,20 %
Tuotot	263 309	266 306	237 446	89,16 %
Netto	1 215 370	1 104 953	1 355 954	122,72 %
Omaishoidon tuki	TP2021	TA2022	TP2022	TOT %
Kulut	189 463	178 000	207 870	116,78 %
Tuotot	0	0	0	0,00 %
Netto	189 463	178 000	207 870	116,78 %
Tehostettu palveluasuminen	TP2021	TA2022	TP2022	TOT %
Kulut	256 327	300 544	298 858	99,44 %
Tuotot	46 437	51 615	67 193	130,18 %
Netto	209 890	248 929	231 665	93,06 %
Ostettu tehostettu palveluasuminen	TP2021	TA2022	TP2022	TOT %
Kulut	2 484 360	2 990 856	2 743 047	91,71 %
Tuotot	361 653	663 202	524 722	79,12 %
Netto	2 122 707	2 127 654	2 218 325	104,26 %
Palveluasuminen	TP2021	TA2022	TP2022	TOT %
Kulut	556 894	702 448	573 853	81,69 %
Tuotot	46 691	53 182	52 020	97,82 %
Netto	510 202	649 266	521 833	80,37 %
IKÄIHMISTEN PALVELUT YHTEENSÄ	TP2021	TA2022	TP2022	TOT %
Kulut	4 965 723	5 543 106	5 417 027	97,73 %
Tuotot	718 091	1 034 304	881 381	85,21 %
Netto	4 247 633	4 508 802	4 535 646	100,60 %

LAPPAJÄRVEN SOSIAALIPALVELUT	TP2021	TA2022	TP2022	TOT %
AIKUISTEN PALVELUT				
Mielenterveyspalvelut	TP2021	TA2022	TP2022	TOT %
Kulut	360 729	346 086	400 470	115,71 %
Tuotot	6 809	37 595	55 366	147,27 %
Netto	353 920	308 491	345 104	111,87 %
Päihdepalvelut	TP2021	TA2022	TP2022	TOT %
Kulut	12 197	21 349	8 403	39,36 %
Tuotot	40	17	45	268,35 %
Netto	12 157	21 333	8 358	39,18 %
Sosiaalityö, asiakasperheet	TP2021	TA2022	TP2022	TOT %
Kulut	41 426	44 455	47 016	105,76 %
Tuotot	355	159	369	231,87 %
Netto	41 071	44 296	46 647	105,31 %
Toimeentulotuki	TP2021	TA2022	TP2022	TOT %
Kulut	23 079	15 000	17 191	114,61 %
Tuotot	338	0	0	0,00 %
Netto	22 741	15 000	17 191	114,61 %
Työpajatoiminta	TP2021	TA2022	TP2022	TOT %
Kulut	25 940	6 191	16 634	268,67 %
Tuotot	1 024	473	347	73,31 %
Netto	24 915	5 718	16 287	284,83 %
Tukipalvelut aikuissos	TP2021	TA2022	TP2022	TOT %
Kulut	0	1 556	56	3,57 %
Tuotot	0	0	0	0,00 %
Netto	0	1 556	56	3,57 %
Työllistymistä tukevat palvelut	TP2021	TA2022	TP2022	TOT %
Kulut	137 302	77 437	108 930	140,67 %
Tuotot	3 124	3 000	1 988	66,26 %
Netto	134 178	74 437	106 942	143,67 %
AIKUISTEN PALVELUT YHT.	TP2021	TA2022	TP2022	TOT %
Kulut	600 672	512 075	598 700	116,92 %
Tuotot	11 689	41 244	58 114	140,90 %
Netto	588 983	470 831	540 585	114,82 %

PERHEPALVELUT				
Lapsiperheiden avopalvelut	TP2021	TA2022	TP2022	TOT %
Kulut	125 655	117 927	124 633	105,69 %
Tuotot	2 179	962	3 082	320,24 %
Netto	123 476	116 964	121 551	103,92 %
Lastensuojelu	TP2021	TA2022	TP2022	TOT %
Kulut	69 682	160 090	53 324	33,31 %
Tuotot	2 974	2 470	397	16,06 %
Netto	66 707	157 620	52 927	33,58 %
Kodin ulkopuolelle sijoitetut	TP2021	TA2022	TP2022	TOT %
Kulut	466 379	498 897	609 001	122,07 %
Tuotot	4 578	3 200	11 879	371,22 %
Netto	461 801	495 697	597 122	120,46 %
PERHEPALVELUT YHT.	TP2021	TA2022	TP2022	TOT %
Kulut	661 716	776 914	786 958	101,29 %
Tuotot	9 731	6 633	15 358	231,55 %
Netto	651 985	770 281	771 600	100,17 %
VAMMAISPALVELUT				
Avopalvelut	TP2021	TA2022	TP2022	TOT %
Kulut	412 215	435 502	400 150	91,88 %
Tuotot	77 434	67 015	85 639	127,79 %
Netto	334 782	368 487	314 511	85,35 %
Avustukset	TP2021	TA2022	TP2022	TOT %
Kulut	393 219	366 296	393 407	107,40 %
Tuotot	3 222	450	8 802	1956,07 %
Netto	389 996	365 846	384 604	105,13 %
Asumispalvelut	TP2021	TA2022	TP2022	TOT %
Kulut	910 048	872 705	898 507	102,96 %
Tuotot	6 931	8 134	11 490	141,26 %
Netto	903 117	864 571	887 017	102,60 %
Vammaisten laitoshoido	TP2021	TA2022	TOT 1-9	TOT %
Kulut	12 859	12 482	12 720	101,90 %
Tuotot	0	0	0	0,00 %
Netto	12 859	12 482	12 720	101,90 %
VAMMAISPALVELUT YHT.	TP2021	TA2022	TP2022	TOT %
Kulut	1 728 341	1 686 984	1 704 783	101,06 %
Tuotot	87 587	75 599	105 931	140,12 %
Netto	1 640 754	1 611 386	1 598 853	99,22 %
SOSIAALIPALVEUT YHT.	TP2021	TA2022	TP2022	TOT %
Kulut	2 990 729	2 975 973	3 090 442	103,85 %
Tuotot	109 007	123 476	179 403	145,29 %
Netto	2 881 722	2 852 497	2 911 038	102,05 %

Virka ja toimiluettelo

PERUSTURVAN HENKILÖSTÖLUETTELO TP2022

Tulosyksikkö	Henkilöstö-suunnitelma		Muutos +/- kpl
	TP2021	TP2022	TP2022
Hallinto ja tukipalvelut	7,00	8	0,85
Terveyspalvelut	110,70	111	0,00
Hoiva- ja hoitopalvelut	193,40	196	2,40
Sosiaalipalvelut	77,30	81	3,86
Perusturva yht.	388,40	395,51	7,11

Tarkempi henkilöstöluettelo Järvi-Pohjanmaan perusturvan tilinpäätöksessä.

Sosiaalitoimen palvelut	Budjetti 2022	Bu-muutos	Budjetti+muutos	Toteutuma	Poikkeama
Suunnitelman mukaiset poistot	-10.327		-10.327	-10.328,28	1,28

3.2.3 Sivistystoimi

Kunta järjestää esi-, perus- ja lukiokoulutuksen; muusta toisen asteen koulutuksesta vastaa Järvisuodun koulutuskuntayhtymä eli Jami. Jamin tiloissa opetusta järjestää myös Sedu. Eri-ikäisten vapaa-ajan ohjattua toimintaa sekä taiteiden perusopetusta järjestävät Järvilakeuden kansalaisopisto ja Härmänmaan musiikkiopisto, joille kunta maksaa kannatusmaksua tai kuntaosuudet opetuksesta. Sivistystoimi ylläpitää kouluverkkoa, johon kuuluu Lappajärven yhteiskoulu keskustassa ja kaksi kyläkoulua, 2-opettajaiset Länsirannan ja Rantakankaan koulu.

Hyvinvointipalveluihin kuuluu myös kirjaston ylläpitäminen; kunnan tarjoamien palvelujen ydintä ovat kirjastopalvelut. Hyvinvoinnin alle kuuluvat myös tärkeänä osana vapaa-ajanvietto- ja harrastusmahdollisuuksien järjestäminen kuntalaisille, kesäasukkaille ja kunnan matkailupalvelujen käyttäjille.

Hyvinvoinnin toimialaan kuuluvat myös vapaa-aikatoimenpalvelut. Vapaa-aikatoimi sisältää liikunta-, nuoris- ja kulttuuripalvelukokonaisuudet ja niiden johtamisen, organisoimisen sekä kehittämisen.

Vuosi 2022 on ollut liikuntahallin rakentamis- ja käyttöönottovuosi. Investoinneista toteutettiin liikuntahallin rakentamisen lisäksi sen kalustaminen ja varustaminen ensisijaisesti koululiikunnan käyttöön. Lisäksi urheilukentälle investointiin uudet seiväshyppypatjat sekä uudet pikkumaalit jalkapallokentälle. Investoinneissa oli myös kirjaston uuden palvelutilan rakentaminen. Myös lukion auditorion tekniikkaa uusittiin ja päivitettiin kaiuttaminen, äänentoiston ja kohdevalojen osalta. Investoinnit toteutuivat suunnitellusti. Kanavapuiston esteetön kulttuuriluontopolku –hanke valmistui ja se toteutui tavoitteiden mukaisesti.

Henkilöstömenojen toteumaprosentti oli 101,0. Sivistystoimessa oli kolme virkaa tai toimea auki vuoden 2022 aikana; kaikkiin tehtäviin saatiin valittua päteviä työntekijät. Yksi valituista perui myöhemmin tulonsa virkaan. Vuoden 2022 toimintakulut ylittivät vähän lähes joka tasolla (henkilöstömenot, Aineet ja tarvikkeet). Tämä johtui palkkojen suuremmista korotuksista, mihin oli varauduttu sekä yleisestä hintojen noususta. Toimintatuottoja oli lähinnä hankkeiden ansiosta viisinkertainen määrä arvioitua.

3.2.3.1 Sivistystoimen hallinto

Hallinto keskittyi normaalin toiminnan ylläpitämiseen sekä hankkeiden hallintaan. Vuonna 2022 sivistystoimessa olivat taulukossa esitetyt hankkeet. Taulukossa on myös hankkeiden budjetointi.

TA2022					
myönnetty OMARAHOITUS-					
HANKE	kp	KOKONAIS-		OSUUS	käyttöaika
		BUDJETTI	avustus		
Kerho 2021-2022	4351	10000	7000	3000	2.8.2021-31.12.2022
Kerho 2022	4357	7540,00	5278	2262	23.5.2022-31.12.2023
Harrastus Suomen malli	4352	28750	23000	5750	1.8.2021-30.6.2022
Harrastus Suomen malli 2022-23	4356	20625,00	16500	4125	1.8.2022-31.7.2023
Lukutaito-hanke	4353	44250	35400	8850	23.6.2021-31.12.2022
Perusopetuksen koronalisä*	4354	24210,53	23000,00	1210,53	6.9.2021-31.12.2022
Poikkeusoloavustus 2021 (lu)*	4421	12880	12235	645	24.9.2021-31.7.2023
Kuraattoripalvelu-hanke	4355	35714,29	25000	10714,29	7.10.-31.12.2022
Osaajan kuntaosuus	4347			1991,43	2022
Palvelutila-hanke		12500,00	10000	2500,00	1.4.2022-31.5.2023
Alajärven SITKO-hanke	4111			2000	2022-2023

Edellä olevien hankkeiden lisäksi vuoden 2022 aikana haettiin ja saatiin vuodelle 2023 seuraavat hankkeet: Liikkuva opiskelu (27.500 kokonaisbudjetti/ 13.750 omarahoitusosuus), Koulunuorisotyöntekijä (38.888 / 3.888) ja Opiskeluhoito-hanke 2023 (45.385 / 13.616).

Kunta lähti vuonna 2020 mukaan yhdessä Alajärven, Evijärven ja Vimpelin sekä Järvisseudun ammatti-instituutin kanssa Kuntaliiton KOPA- eli Koulutus palveluna –hankkeeseen, jossa tavoitteena on vuosien 2020-2021 aikana tarkastella koulutuksen järjestämistä alueella ja selvittää koulutuspalveluiden saatavuus; miten voidaan taata toisen asteen koulutus alueella. Kesällä 2022 kaikki kuntien valtuustot päättivät aloittaa yhteisen koulutuksen järjestämismallin valmistelun. KOPA-valmistelu eteni Lappajärvellä jouhevasti ja valmistelutyöryhmässä mukana oli sivistysjohtaja sekä välillä kutsuttuina kunnanjohtaja ja perusopetuksen rehtori. Opetus- ja kulttuuriministeriöltä saadun tiedon sekä nykyisen rahoitusmallin perusteella kunnat tekivät loppuvuodesta 2022 päätökset, että ei ole järkevää jatkaa esi- perus- ja lukio-opetuksen siirtämistä yhteisen koulutuksen järjestämismallin mukaiseksi. KOPA-valmistelu päättyi, mutta koulutuksenjärjestäjien yhteistyö ja sen kehittäminen jatkuu edelleen.

Varhaiskasvatuspalvelut siirtyivät 1.8.2022 uudelle palveluntuottajalle eli Alajärven kaupungille. Tavoitteena oli, että henkilökuntaa tiedotetaan riittävästi ja henkilökunta on tyytyväinen siirtoprosessiin. Siirtoprosessista tehtiin vuoden 2022 lopulla ammattikorkeakoulun lopputyö nimellä Dialogin avulla työhyvinvointia työorganisaatioon: kahden kunnan varhaiskasvatuspalveluiden yhteen liittäminen. Tutkimuksen mukaan muutoksen aikana ja erityisesti sen jälkeen vuorovaikutus toimijoiden välillä oli arvostavaa. Tiedottaminen asioista oli avointa ja riittävää suurimman osan mielestä muutoksen jälkeen. Muutos oli avointen vastausten perusteella ”parempaan päin”. Joistakin huomautuksista huolimatta (enemmän tiedotusta sekä mahdollisuutta tuoda oma ääni kuuluviin) muutoksen aikaiset kokemukset olivat enimmäkseen neutraaleja tai positiivisia.

Hyvinvointivaliokunta hyväksyi toimikautensa aikana mm. varhaiskasvatus- ja opetussuunnitelmien päivityksiä sekä aikuisten lukiokoulutuksen opetussuunnitelman ja kulttuurikasvatussuunnitelman. Valiokunnassa käsiteltiin myös mm. Kouluterveyskyselyn tulokset, koulujen opiskeluhoitosuunnitelmat sekä HYTE-kertoimiin liittyviä tiedotusasioita (mm. TEAvisari ja elintapaohjausmalli). Sivistystoimi oli myös vahvasti mukana kunnan Osallisuusohjelman sekä kuntastrategian tekemisessä.

HYTE-indikaattorit perusopetus:

- *Kouluympäristön ja –yhteisön tarkastus.* Terveiden ja turvallisuuden tarkastukset vähintään kolmen vuoden välein Terveystarkastajan johdolla tehdään joka kolmas vuosi jokaisella koululla.
- *Oppilaiden poissaolot.* Poissaolojen seuranta, ennaltaehkäisy ja puuttumisen malli. On olemassa erillinen ohjeistus perusopetuksen puolella.
- *Liikuntavälitunnit.* Käytössä pitkät liikuntavälitunnit. Lappajärvi: liikunnallisia välitunteja on, mutta ei ohjattuna tai pitkinä. Tarkastellaan, onko mahdollista toteuttaa; vaatisi lukujärjestysaikataulujen muutoksen sekä mahdollisesti koulukyytien muutosta.
- *Kouluruokailusuositus.* Noudatetaan kouluruokailusuositusta (2008, 2017) lounaalla ja välipaloilla. Lappajärvi: toteutuu kouluruokailun yhteydessä; koulun kioskitoimintaa joudutaan tarkistamaan vuoden 2023 aikana.

HYTE-indikaattorit liikunta:

- *Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuuden raportointi.* Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa. Seuranta on jo tehty joka toinen vuosi kouluterveyskyselyn yhteydessä ja toiminta on raportoitu päättävän valiokunnan kautta kunnanhallitukselle. Vuonna 2022 loppuvuodesta aloitettiin tiedonkeruu vuosittain tehtävään liikunta-aktiivisuusraportointiin, jonka tieto siirretään vuosittaiseen hyvinvointiraporttiin.
- *Seurojen, yhdistysten ja kunnan yhteiskokous.* Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen. Kumppanuuspöytä- ja liikuntafoorumitoimintaa on järjestetty vuosittain. Lisäksi vapaa-aikapalvelut järjestivät yhdistysfoorumin loppuvuodesta 2022.
- *Kohdennetut liikkumisryhmät lapsille ja nuorille.* Lappajärven vapaa- aikatoimi toteuttaa ostopalveluna seuratoiminnan ulkopuolelle jääville lapsille omaa liikkimistöimintaa ns. harrastetakuun alaista toimintaa.
- *Vaikutusten ennakoarviointi (EVA).* Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat valmisteilla olevien lautakuntapäätösten vaikutusten ennakoarviointiin (EVA). Liikuntapalveluissa on käytetty EVA-menetelmää yksittäisissä kehityshankkeissa, mm. kuntosalin kehittäminen sekä tulevan liikuntahallin käyttö. Laaja-alaiseen vaikutusten ennakoarvioinnin tueksi on tulevaisuudessa päätettävä valiokuntaa ohjaava ennakoarvioinnin malli.
- *Liikunnan edistämisen poikkihallinnollinen työryhmä.* Kunnassa toimii poikkihallinnollinen työryhmä, jossa käsitellään liikunnan edistämistä. Lappajärven kunnan kunnanhallitus on nimennyt liikuntaa edistävän poikkihallinnollisen työryhmän vuoden 2022 aikana. Työryhmä on kokoontunut kerran syksyllä nimittämisenä jälkeen. Työryhmä osallistuu vapaa-aikastrategian tekemiseen liikunnan osalta.

Uuden Lappis-areenan käyttöönotto sujui hyvin syksyn aikana. Lappajärvellä pidettiin 30.10.2022 yhteinen avajaispäivä ja avoimet ovet niin yhteiskoululla, kirjaston palvelutilalla kuin liikuntahallillakin. Avajaispäivä sujui hyvin ja useampaan uuteen tilaan tutustuminen yhtä aikaa keräsi suuren määrän yleisöä. Päivä oli menestys. Yhteiskoulun oppilaat järjestivät päivän aikana opastetut kierrokset uudella koululla sekä myyjäiset.

Sivistystoimi/ Tavoite	Mittari	Ta 2022	Tp 2022
Liikuntahalli	Uusi halli valmistunut; käyttöaste saadaan ensimmäisen vuoden aikana 60 %:iin, seuraavana vuonna 80 %:iin	Kunnassa on jälleen toimiva ja kattava liikuntatila koulujen, yhdistysten, järjestöjen ja kuntalaisten käyttöön.	Toteutunut. Liikuntasali: *Päiväkäyttö viikolla 08:00-15:00 70%. *Iltakäyttö viikolla 16:00-22:00 66 %. *Päivä ja iltakäyttö viikonloppuna 08:00-22:00 54 %. Juoksusuora: *iltakäyttö viikko ja viikonloppu 16:00-22.00 24% Lyönti ja heittoalue: *iltakäyttö viikko ja viikonloppu 16:00-22.00 31%
Varhaiskasvatuspalveluiden järjestämissopimuksen uuden palvelun tuottajan kanssa	Henkilökunta on tyytyväinen palveluiden siirtoon	Palveluiden siirto uudelle toimijalle tehdään hallitusti ja toimivasti	Siirto toteutunut. Yleisarvosana siirrolle kouluarvosanoin 8.
HYTE-kertoimet Vaikuttavien prosessi-indikaattoreiden toteutuminen	Indikaattorien pisteytys Vaikuttavat prosessi-indikaattorit raportoidaan hyvinvointivaliokunnassa ja määritetään tarvittavat toteuttamissuunnitelmat	Valmistaudutaan siihen, että tulevat indikaattorit ovat kunnassa mahdollisimman hyvin toteutumassa	Prosessi-indikaattorit on toteutunut liikunnan ja perusopetuksen osalta lähes 100 prosenttisesti vuoden 2022 osalta. Ainoastaan vaikutusten ennakoarviointiin valiokunnan on muodostettava linjaus.
HYTE-kertoimeen vaikuttavien tulosindikaattoreiden raportointi vuosittaisessa hyvinvointisuunnitelmassa (kuntajohto, liikunta, peruskoulu)	Vaikuttavat tulosindikaattorit raportoidaan hyvinvointivaliokunnassa sekä määritetään suunnitelma näiden tuloksiin vaikuttamiseksi	Vaikuttavien tulosindikaattoreiden raportoinnin toteutuminen	Hyvinvointisuunnitelma valmistellaan hyvinvointikertomuksen valmistamisen yhteydessä vuoden 2023 aikana. Hyvinvointikertomus pohjaa kuntastrategiaan, jonka päivittäminen on siirtynyt vuodelle 2023.

Sivistystoimen hallinto	Budjetti 2022	Bu-muutos	Budjetti+muutos	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot				106.204,01	-106.204,01
Toimintamenot	-109.830		-109.830	-104.336,25	-5.493,75
Toimintakate	-109.830		-109.830	1.867,76	-111.697,76

3.2.3.2 Esi- ja perusopetus

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Lappajärvellä perusopetusta annettiin kaikille luokka-asteille Lappajärven yhteiskoulussa ja alaluokkaikäisille (0. – 6. –luokat) Länsirannan ja Rantakankaan kouluilla. Rantakankaan ja Länsirannan koulut ovat toimineet vuoden 2022 aiemmin vakiintuneilla toimintatavoilla ja molemmissa kouluissa on kaksi kokoaikaista luokanopettajaa. Rantakankaan koululla opetus on tapahtunut liikuntasalissa, joka on jaettu väliseinillä ja verhoilla.

Perusopetuksessa vuosi on ollut toimintojen kannalta aiempia vuosia rauhallisempi ja muutoksia toiminnassa on ollut hyvin vähän. Korona-pandemian vaikutukset ovat näkyneet vuoden kuluessa sekä oppilaiden että henkilökunnan keskuudessa edelleen kohtuullisen runsaina poissaoloina. Poissaoloista on aiheutunut runsaasti tilapäisiä sijaisjärjestelyitä. Opetusjärjestelyt ovat perustuneet koko vuoden ajan normaaleihin lähiopetuskäytänteisiin.

Vuoden 2022 aikana on edelleen jatkettu yhteisten toimintatapojen ja käytänteiden laatimista uudessa toimintaympäristössä. Toimintatapojen ”viilauksia” ei ole juurikaan tehty enää syyslukukaudella 2022. Tvt-laitteistot ovat uudessa koulussa yhteneväiset ja kaikilla perusopetuksen opettajilla on käytössä henkilökohtainen kannettava tietokone opetustyötä varten. Yhteneväisellä laitteistolla on pyritty sujuvaan käytettävyyteen esim. opetustilojen vaihtuessa sekä selkeään ylläpitoon. Henkilökohtaiset koneet mahdollistavat myös etätöiden ja etäopetuksen samankaltaisilla laitteilla. Opetuskäyttöön on tullut ChromeBook-kannettavia, joiden käyttö on lähtenyt sujuvasti liikkeelle. TVT-vastaavina työskennelleet opettajat ovat tarjonneet opettajille koulutusta ja tukea oppitunneille uusien laitteiden ja opetustapojen opetteluun ja sama toimintatapa jatkuu jatkuvana.

Oppilashuollon tiimi on päivittänyt oppilashuollon käsikirjan ja sen käyttöönotto sekä keskeisen sisällön opastus on suoritettu vuoden 2022 alkupuolella. Oppilashuollon käsikirjassa kuvataan kunta- ja oppilaitostason toimintatavat oppilashuollossa. Oppilashuollon käsikirjaan on tulossa uusi päivityskierron keväen 2023 aikana.

Aamu- ja iltapäivätoiminta on toiminut sivukouluilla koulujen yhteydessä aiempien vuosien tapaan. Sivukouluilla osallistujien määrä on ollut alhainen. Yhteiskoululla aamu- ja iltapäivätoiminta on toiminut uusissa tiloissa 0-2. -luokkien osaston sisällä ja toimintaan osallistuneiden lasten määrä on ollut hyvin suuri. Toimintaan on pyritty luomaan ennakoituja rakenteita ja suunnitelmallisuutta, joiden avulla lapsia jaetaan useampaan toimintapisteeseen. Iltapäivätoiminnan tukena on myös kerhotoimintaa. Aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuvien määrän kasvua suhteessa rajalliseen tilaresurssiin on tarvetta rajoittaa käyttämällä tarveharkinnan perusteita.

Tavoite	Mittari	Ta 2022	Tp 2022
Yhteiset toimintaperiaatteet koko perusopetuksessa	Opetustyötä ohjaavien suunnitelmien, laitteistojen ja pedagogisten ratkaisujen yhteneväisyys	Kaikilla kouluilla samat toimintaperiaatteet. Mahdollistaa oppilaiden sujuvan siirtymisen yläluokille sekä kouluverkon tiivistymistä.	Toimii pääsääntöisesti hyvällä tasolla. Nivelvaiheisiin ja tiedonsiirtymiseen kiinnitettävä vielä huomiota.
Uusien tilojen ja laitteistojen täysimääräinen hyödyntäminen	Opetushenkilöstön ja oppilaiden taitotaso	Opetushenkilöstön ja oppilaiden taitotasojen taustoitaminen ja kehittämisen korkeammalle tasolle	Laitteistot hyvin yhdenmukaiset. Opettajien ja oppilaiden taitotaso vaativat jatkuvaa tukea/opettelu

Opiskelijahuollon käsikirja	Uusi käsikirja ja lomakkeet	Opiskeluhuollon käsikirjan kunta- ja oppilaitoskohtainen osuus yhdistetään ja tiivistetään ajantasaiseksi. Samalla uudistetaan lomakkeistoa.	Valmistunut ja kaikilla käytössä. Lomakkeistoa lisätty ja uusittu.
-----------------------------	-----------------------------	--	--

Perusopetus	Budjetti 2022	Bu-muutos	Budjetti + muutos	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	41.580		41.580	145.082,05	-103.502,05
Toimintamenot	-2.575.763		-2.575.763	-2.800.969,92	225.206,92
Toimintakate	-2.534.183		-2.534.183	-2.655.887,87	121.704,87

3.2.3.3 Peruskoulujen yhteinen ja muu toiminta

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Yhteiseen toimintaan kuului koulutoimessa järjestettävä erityisopetus sekä muu yhteinen toiminta (mm. aamu- ja iltapäivähoito, esikoululaisten hoito). Henkilökunnasta tälle kustannuspaikalle kuuluvat erityisopettajat, koulunkäynninohjaaja sekä kuraattori. Koulupsykologipalvelut on ostettu viimeiset kolme lukuvuotta ostopalvelusopimuksilla. Ostetut palvelut ovat kattaneet koulututkimukset.

Joustavan perusopetuksen on toiminut syyslukukaudesta 2020 alkaen (siv.ltk 14.5.2020 23 §). JOPO-toiminta ei ole suoraan kolmiportaisen tuen tukimuoto vaan siellä opiskellaan normaalin opetussuunnitelman mukaan; opetus on vaan järjestetty enemmän työpajapainotteisesti ja projektiluonteisesti. Opetus on osaksi aineenopettajien johdolla luokkatilanteissa, välillä omana ryhmänä ja välillä työpajatyöskentelynä. Toimintaa on toteutettu toimintasuunnitelman ja vuosikellon mukaisesti. JOPO-ryhmä ei jatka enää lukuvuonna 2023-24.

Loppuvuodesta 2021 aloitettiin valmistautuminen HYVA-alueisiin, johon siirtyy mm. kunnan koulukuraattori vuoden 2023 alusta. Kunnan tavoitteena oli, että sote-uudistuksen yhteydessä pyritään säilyttämään koulukuraattoripalvelut omana kunnan toimintana. Tämä ei toteutunut vaan valtiovalta siirsi kuraattoripalvelut hyvinvointialueen järjestettäväksi. Hyvinvointialueen mitoituksen mukaan kunta säilyttää kokoaikaisen kuraattorin työpanoksen; oppilasmäärä on yhdellä kuraattorilla hieman yli 600, esi- ja perusopetuksen sekä toisen asteen opiskelijat.

Yhteinen toiminta/ Tavoite	Mittari	Ta 2022	Tp 2022
Kuraattoripalveluiden säilyminen	Palvelun laajuus hyvinvointialueen suunnitelmassa 1.1.2023 alkaen	Kuraattoripalvelut suunniteltu niin, että kunnassa säilyy 5 pv/ viikko	Toteutunut. Kuraattori kunnassa edelleen 5 pv/vk.
Koulupsykologipalveluiden saaminen	Palvelun laajuus hyvinvointialueen suunnitelmassa 1.1.2023 alkaen	Vähintään koulututkimuksiin tarvittava resurssi varattuna Lappajärven käyttöön	Hankittu ostopalveluna vuoden 2022 ja vuoden 2022 lopulla ei ollut jonoa koulututkimuksiin. Kunnan sopimus siirtynyt hyvinvointialueelle; ensimmäiset tutkimukset 2023 tammikuussa.

Peruskoulujen yhteinen toiminta	Budjetti 2022	Bu-muutos	Budjetti + muutos	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	23.000		23.000	85.371,04	-62.371,04
Toimintamenot	-663.320		-663.320	-583.447,87	-79.872,13
Toimintakate	-640.320		-640.320	-498.076,83	-142.243,17

3.2.3.4 Lukiokoulutus

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Geolukion tehtävänä oli tarjota laadukasta toisen asteen yleissivistävää koulutusta, joka antaa opiskelijoille hyvät oppimisedellytykset ja tulokset. Syksyllä 2021 aloittivat ensimmäiset laajennetun oppivelvollisuuden opiskelijat ja syksyllä 2022 tuli seuraava ikäryhmä. Lukiossa on toimittu kaksi lukuvuotta kahdella eri opetussuunnitelmalla. Geolukion luonnontieteellinen linja on jatkunut suosittuna. Lukio uudisti nettisivujaan mm. lisäämällä englanninkieliset osiot. Syksyllä 2022 on otettu kehityskohteeksi alkavien opiskelijoiden ohjaaminen ja tukeminen lukio-opiskeluun. Tämä kehittämiskohde nousi esille lukion omasta lukiopedagogiikka-kyselyssä kevättalvella 2022. Kysely tehdään joka vuosi lukion jatkaville.

Uusi opiskelijahuollon käsikirja hyväksyttiin 12.5.2022 § 25. Samalla uusittiin ja tehtiin uusia lomakkeita opiskelijoita ja opiskeluhuoltoa varten.

Lukio oli mukana Japanin lukioiden järjestämässä Global Scientist Award –kilpailussa, joka järjestettiin ensimmäistä kertaa Euroopassa. Geolukion opiskelija voitti kisan, syksyllä 2022 kolme parasta kilpailijaa ja yksi opettaja vierailivat Ikeida Gaguen –lukiossa, joka on geolukion yhteistyölukio ja yksi tiedekilpailun järjestäjä.

Lukio/ Tavoite	Mittari	Ta 2022	Tp 2022
Opiskelijahuollon käsikirja	Uusi käsikirja ja lomakkeet	Päivitetään niin kuntakohdainen kuin lukiokohtainenkin opiskeluhuolto-suunnitelma. Samalla uudistetaan lomakkeistoa.	Toteutunut. Uusi käsikirja sekä Wilma-lomakkeita sekä muutamia sähköisiä
Englanninkieliset nettisivut	Uudet sivut	Englanninkielisistä nettisivuista tehdään oma kokonaisuutensa, ei vain olemassa olevien kääntämistä	Toteutunut. Tehty niin yleisesittely kuin luonnontieteellisen linjan esittely englanniksi.
Opiskelijoiden edut	Edut on tarkistettu ja päivitetty sekä luotu 1-2 uutta etua.	Tehdään Lappajärvelle opiskelemaan tuleminen houkuttelevaksi.	Tehty. Liikuntaetuja lisätty. Muitakin etuja pitää vielä lisätä.

Lukiokoulutus	Budjetti 2022	Bu-muutos	Budjetti + muutos	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	32.235		32.235	29.484,39	2.750,61
Toimintamenot	-758.148		-758.148	-755.131,93	-3.016,07
Toimintakate	-725.913		-725.913	-725.647,54	-265,46

KOKO KOULUTOIMEN TILASTO

Oppilaiden ja opettajien määrä; mukana esikoululaiset ja esikoulunopettajat. Tässä taulukossa oppilaat sijoitettu oman koulunsa mukaan eli yhteiskoulun siirrossa olevat oppilaat yhteiskoulun määrissä.

Koulu	2021-2022 syyslukukausi		2022-2023 syyslukukausi	
	oppilaat	opettajat	oppilaat	opettajat
Länsirannan koulu	28	2	26	2
Rantakankaan koulu	31	2	30	2
Yhteiskoulu				
Alaluokat + esi- ja erityisopetus	149	11	152	10
Yläluokkalaiset	85	10 + JOPO	96	10 + JOPO
Yhteensä		25 + 1		24 + 1
Valo (valmistava opetus)*	4	0,5	4-7	0,5
Lukio**	54	6	51	6
Yhteensä		31,5 + 1		30,5 + 1

Muuta henkilöstöä oli yhteensä 12 – , kuraattori, keittäjiä, koulunkäynninohjaajia ja koulusihteeri.

* Lappajärvi ja Alajärvi käyttävät yhteistä valo-opettajaa.

** Evijärvi ostaa yhden Lappajärven lukion opettajan työpanoksesta noin puolet.

3.2.3.5 Ammatillinen ja muu koulutus

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Härmänmaan musiikkiopiston Lappajärven opetuspisteessä aloitti syksyllä 2022 kuusi (6) (edellisinä 8, 4, 9, 8 ja 10) uutta oppilasta. Lappajärveläisiä lapsia ja nuoria on musiikkiopisto-opintojen parissa syksyllä 2022 49 oppilasta (edellisinä vuosina 51, 48, 35, 35) ja varhaisiän musiikkikasvatuksen parissa yhteensä 35 (edellisinä vuosina 11, 15, 19 ja 19) eli yhteensä taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän opetuksen piirissä on 84 lappajärveläistä lasta ja nuorta.

Yleisten aineiden eli musiikin hahmotusaineiden suorituksia tehtiin 22 kappaletta (edellisinä vuosina 17, 18, 14, 17 ja 15) ja solististen aineiden suorituksia 14 kappaletta (edellisinä vuosina 12, 12, 2, 7 ja 7). Lukuvuoden päätöskonsertissa keväällä 2022 sai perusopintojen todistuksen yksi lappajärveläinen nuori.

Musiikkiopiston kuntaosuus on vuosittain tarkasteltavana määrärahana budjetissa ja tähän määrärahaan vaikuttaa kuntaosuuksien lisäksi valtionosuuden vuosittain määritelty yksikkötuntihinta, opetustuntien määrä, kustannustaso ja muut tulot. Sopimuksen mukaan Lappajärveltä laskutetaan ennakkolasku kahdessa erässä: kuluvan vuoden kesäkuun aikana sekä vuoden lopussa. Tasaus suoritetaan aina tilinpäätöksen valmistuttua seuraavan vuoden ennakkolaskun yhteydessä.

Musiikkiopisto tarjoaa monipuolisia harrastusmahdollisuuksia ja tuo kuntalaisille elämyksiä, konsertteja ja tapahtumia, jotka puolestaan tuovat kuntalaisille kulttuurin hyvinvointivaikutuksia ja ovat osana kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä. Musiikkiharrastus vahvistaa lasten ja nuorten oppimistaitoja, kehittää pitkäjänteisyyttä, muistia, keskittymiskykyä ja luovuutta sekä vahvistaa kokemusta osallisuudesta ja yhteisöllisyydestä.

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Järvilakeuden kansalaisopisto on vapaan sivistystyön oppilaitos, joka järjestää koulutusta ja ohjattua harrastustoimintaa kaiken ikäisille kuntalaisille koulutustaustasta riippumatta. Valtaosa tarjonnasta on suunnattu alueen aikuisväestölle, mutta muun muassa teatteritaiteen perusopetusta järjestetään lapsille ja nuorille yleisen oppimäärän mukaan. Opisto on myös aktiivinen hanketoimija lukuisten kehittämishankkeidensa myötä. Opiston ylläpitäjä on kannatusyhdistys, jonka jäseniä ovat Lappajärvi, Evijärvi ja Kauhava.

Toiminnalliset tavoitteet:

Vuonna 2022 Järvilakeuden kansalaisopisto kehitti edelleen kumppanuuksia ja kuntayhteistyötä. Harrastamisen mallin puitteissa järjestettiin koululaisille sirkus- ja temppukerhoja yhteistyössä kunnan kanssa. Aijjoos-toiminta oli puolestaan kumppanina järjestettäessä ikäihmisille etänä luentoja, jotka keräsivät suuren osanottajajoukon. Yhteistyötä tehtiin myös aikuisten perinteisen kuvataideleirin sekä koulujen loma-aikoina toteutettujen lastenleirien järjestelyissä.

Ikäihmisten ja erityisryhmien kurssimaksuja voitiin alentaa opintosetelirahoituksella. Yhteistyö alueen ev.lut. seurakuntien kanssa mahdollisti puolestaan maksuttoman henkilökohtaisen digiopastuksen tarjoamisen ikäihmisille. Asukkaiden fyysisen ja psyykkisen hyvinvoinnin edistämiseen sekä sairauksien ennaltaehkäisyyn kiinnitettiin normaalin kurssitoiminnan lisäksi erityistä huomioita Kuntoloikka-hankkeen myötä.

Kurssien suunnittelussa huomioitiin edelleen paikkakuntaan liittyvät tarpeet ja toiveet mahdollisuuksien mukaan, vaikkakin Lappajärven kunnan maksuosuus oli jonkin verran edellisvuotta pienempi. Opiston tuottama 9-osainen Pohjanmaan kautta -sarja esitettiin syyskaudella valtakunnallisessa AlfaTV:ssä. Sarjassa Lappajärveä tuotiin useissa jaksoissa esille positiivisella tavalla.

Osallistujia kursseille oli Lappajärvellä kaikkineen 1329 (edellisvuonna 1363). Kurseja toteutui yhteensä 116 (edellisvuonna 126). Osallistujista valtaosa eli 76 % oli naisia ja tyttöjä ja 24 % miehiä ja poikia. Viikoittain kokoontuneista kursseista suosituimpia olivat edelleen erilaiset joogat, vesijumppa ja tanssi.

Lappajärvellä pidetyistä opetustunneista 32 % kului liikuntaan ja tanssiin. Musiikkituntien prosentuaalinen osuus oli 21 %, kuvataiteeseen ja teatteriin kumpaankin kului noin 14 % kaikista pidetyistä tunneista. Opetusta annettiin myös muissa aineissa kuten kädentaidoissa ja kielissä. Erillisen valtionosuuden turvin voitiin järjestää myös maksutonta kielenopetusta alueen maahanmuuttajille, mukaan lukien ukrainalaiset pakolaiset.

Ammatillinen ja muu koulutus	Budjetti 2022	Bu-muutos	Budjetti + muutos	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot				7.166,02	-7.166,02
Toimintamenot	-74.500		-74.500	-76.410,22	1.910,22
Toimintakate	-74.500		-74.500	-69.244,20	-5.255,80

3.2.3.6 Kirjasto

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Kirjaston toiminta-ajatuksena on tarjota kuntalaisille tasapuolisesti tietoa, virkistystä, elämyksiä, ammattitaitoisen henkilökunnan palvelut sekä tilat opiskeluun ja tapahtumien järjestämiseen. Kirjastopalveluja tarjotaan keskustassa, koulun vieressä sijaitsevassa kirjastorakennuksessa. Omatoimikirjasto on käytettävissä ma – su klo 7 - 21.

Kirjaston tavoitteena on olla kulttuuri- ja tietokeskus. Se tarjoaa monipuolisen, ajantasaisen ja kysyntää vastaavan aineistokokoelman lisäksi pääsyn monipuolisiin tietoyhteiskunnassa tarvittaviin tietopalveluihin tarjoamalla tietokoneita ja Internet-yhteydet verkossa asiointia varten. E-lehdet ovat kuuluneet jo useamman vuoden kirjaston palveluihin.

Vuoden 2021 aikana kirjaston henkilöstömääräksi vakiintui 1,6 henkilötyövuotta. Kirjastolla oli vuoden 2022 kaksi kirjastovirkailijaa, joista toisen työsuhde muutettiin vuoden 2022 aikana kirjastonhoitajaksi, jolle osoitettiin esimiestehtäviä. Kirjastonjohtajana jatkoi sivistysjohtaja.

Kirjastossa oli vuonna 2022 kaksi omaa hanketta ja yksi muiden alueen kirjastojen kanssa yhteinen hanke. Lukuseikkailu 2 -hanke jatkoi suosittua ja hyvin onnistunutta Lukuseikkailu-hanketta, joka kesti vuoden 2021. Siinä olleiden Evijärven, Perhon ja Soinin kuntien lisäksi mukaan liittyi Alajärvi, joka on hanketta hallinnoiva kunta.

Kirjaston omat hankkeet liittyivät uuden palvelutilan suunnitteluun, rakentamiseen ja kehittämiseen. Uutta palvelutilaa suunniteltiin yhdessä AKE:n palvelumuotoiluhankkeessa ja tilan kehittämiseen ja rakentamiseen saatiin AVIn avustus vuosille 2022-2023. Lisäksi kunnan investointilistalle oli varattuna määräraha muutostöihin. Palvelutila muotoutui entiseen varastoon ja sinne saatiin kokoontumis- ja opiskelutila, joka käy myös itsenäiseen ja hiljaiseen työskentelyyn tai keskittymiseen. Tilassa on mahdollista myös kuunnella lp-levyjä, jotka olivat vuosikauden tavoittamattomissa varastossa. Palvelumuotoilun yhteydessä uudistettiin myös kirjaston lasten- ja nuortenosasto.

Kirjasto/Tavoite	Mittari	Tp 2019	Tp 2020	Tp 2021	Tp 2022
Kaikilla kuntalaisilla samanlaiset mahdollisuudet kirjastopalveluihin	Lainaajien määrä	960 *)	823	926	943
	Lainat/vuosi	48 205 *)	36 682	43 851	44 240
	Kävijät/vuosi	38 812 *) Kävijälaskuri oli osan vuotta toimimatta, luku on arvio.	20 246	22 404	23 826
Lainaukset verrattuna tavoitteisiin	Kokonaislainaus/asukas	Kokonaislainaus/asukas	Kokonaislainaus/asukas	Kokonaislainaus/asukas	Kokonaislainaus/asukas
	Lappajärvi	15,66	12,24	15,03	15,41
	Etelä-Pohjanmaa	19,01	16,18	18,72	*) (ei tietoa, ei julk. vielä)
	Koko Suomi	15,66	12,81	13,82	
	Kirjastopoliittinen suositus 18,00				*) Kirjastotilastot tarkistaa AVI ja vahvistaa ja julkaisee virallisesti 1.4.2022.

Tavoitteet	Mittari	Ta 2022	Tp 2022
Kirjaston käytettävyyden monipuolistaminen	Ryhmätyöskentelytilan rakentaminen	Kirjastossa on lukusalin ja näyttelytilan lisäksi erillinen työskentelytila, jossa keskusteleva työskentely on mahdollista.	Toteutunut
Palvelujen järjestäminen kyläkouluille ja päiväkodille	Toiminta käynnissä, koululaisten kirjallisuuskäytökset lähelle samaa tasoa kuin kirjastoauton kulkiessa.	Eryteisesti sivukyliä oppilaille tarjotaan kirjastopalveluja ja samalla myös kirjavinkkausta	Toteutunut

Kirjasto	Budjetti 2022	Bu-muutos	Budjetti + muutos	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	1.600		1.600	11.352,69	-9.752,69
Toimintamenot	-184.025		-184.025	-210.832,91	26.807,91
Toimintakate	-182.425		-182.425	-199.480,22	17.055,22

3.2.3.7 Vapaa-aikatoimi

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Vapaa-aikatoimen tehtävä on valvoa kuntalaisten oikeutta yhdenvertaiseen osallistumismahdollisuuteen ja turvata asiakkaiden lakisääteisten palveluiden toteutuminen ja tuottaminen huomioiden liikunta-, nuoriso- ja kulttuurilait. Vapaa-aikatoimen tavoite on asukkaiden kokonaisvaltainen terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, kehittäminen ja arviointi. Liikunta-, nuoriso- ja kulttuuripalveluilla vaikutetaan yksilön ja yhteisön terveyteen ja hyvinvointiin. Vapaa-aikapalvelut tekevät aktiivisesti henkistä ja fyysistä olosuhdetyötä kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi kehittämällä palveluinfrastruktuuria sekä avustamalla yhdistyksiä ja järjestöjä kuntalaisten hyvinvointia ja elämänlaatua edistävään toimintaan.

Vapaa-aikapalvelut tunnistavat toiminnassaan kaksi eri asiakasrajapintatasoa: omaehtoiseen osallistumisen ja hyvinvoinnin ylläpitämiseen kannustava taso sekä omaehtoista osallistumista ja hyvinvointia ylläpitävä taso. Kannustavan tason toiminta kohdentuu asiakasryhmille, jotka eivät ole aktiivisesti hyvinvointipalvelujen parissa – kohderyhmän viestiminen, palveluiden järjestäminen ja fyysinen ja sosiaalinen aktivointi. Ylläpitävän tason toiminta kohdentuu asiakasryhmille, jotka ovat aktiivisia palvelunkäyttäjiä tai tätä toimintaa ylläpitäviä yhteisöjä tai järjestöjä – avustukset ja palkitsemiset, fyysisen ja henkisen palveluinfran ylläpitäminen ja kehittäminen (liikuntapaikat, harrastetilat tai sidosryhmäyhteistoiminta).

Toiminnalliset tavoitteet:

Liikuntapalvelut 2022:

Liikuntapalvelut digitalisoivat palveluita vuoden 2022 aikana seuraavasti: liikuntapaikkojen ja virkistyskohteiden sähköinen karttapalvelu, luontoreitit Outdoor Activy -palveluun, verkkomaksupalvelu Paytrail-integraatio liikuntapalveluihin – kuntosali ja liikuntahalli. Liikuntapalvelut käynnistävät elintapaohjauksen palvelumallin yhteistoiminnassa Vimpelin kunnan sekä Hotelli Kivitiipin kanssa alueellisen elintapaohjauksen – mallin mukaisesti. Vapaa-aikapalveluiden yksi kriittisin vuoden 2022 tavoite oli saada uusi liikuntahalli tehokkaaseen käyttöön; tähän pyrittiin ja päästiin tilojen varaussysteemillä, hinnoittelupolitiikalla sekä ennakkotiedottamisella.

Nuorisopalvelut 2022:

Nuorisopalvelut lisäsivät osallistavaa toimintaa ja nuorten vaikuttamismahdollisuuksia: Hyvinvointivaliokuntaan nimettiin nuorisofoorumin edustaja (paikallinen vaikuttaminen), maakunnalliseen nuorisovaltuustoon nimettiin lappajärveläinen jäsen (maakunnallinen vaikuttaminen). Nuorisopalvelut yhdessä etsivän nuorisotyön kanssa järjestivät viikon mittaisen kesätyöleirin, joka keräsi työllistymättä jääneitä nuoria toimintaan mukaan 7 henkilöä.

Kulttuuripalvelut 2022:

Kulttuuripalvelut valmistivat varhaiskasvatukseen sekä perusopetukseen kulttuurikasvatussuunnitelman, joka otetaan käyttöön vuodesta 2023 alkaen. Kanavapuiston esteetön kulttuuriluontopolku - luonnosta hyvinvointia, kulttuuria ja matkailua –hanke valmistui vuoden 2022 aikana. Uuden virkistys- ja kulttuurikohteen käyttöönotto sekä sen viestintä ja virkistyskohteen jatkokehittämisen suunnitelma valmistettiin yhteistyössä teknisen toimen kanssa. Tavoitteena oli tuottaa kulttuurirahaston hankkeen kautta lasten teatteri-

esitys yhteistyössä Lappajärven Kesäteatteri Oy:n, Kulttuuriyhdistys Karikon sekä Järvilakeuden Kansalaisopiston kesken. Kulttuuriyhdistys Karikko ry:lle ei myönnetty avustusta toimintaan ja tämä toimenpide jäi vielä toteutumatta.

Tavoitteet	Mittari	Ta	Tp
Luontoreittien ja virkistyskohteiden digitalisointi	Montako reittiä on digitalisoitu	Tärkeimmät kohteet ja reitit saadaan digitalisoitua (huomioiden Kraatterijärven Geopark rajapinta)	Kaikki Lappajärven luontoreitit sekä käyntikohteet ovat laitettu digitaaliseen palveluun
Elintapaohjauksen palvelumalli	Montako ihmistä palveluun ohjautuu Sote-palveluista Palvelukysely, jolla mitataan palvelun vaikuttavuutta	Talousarvioon on mitoitettu palvelu 40 asiakkaalle – tavoitteena on saada 50 % varatuista asiakaspaikoista käyttöön Onko palvelumallilla ollut vaikutusta yksilön koettuun hyvinvointiin – raportointi ja analysointi vaikuttavaa kehittämistä varten	Vuoden 2022 aikana 5 henkilöä Lappajärveltä ohjautui palveluun. Ohjausprosessi kestää noin 6 kk ja ohjauspalautteet sekä vaikuttavuusarviointit saadaan vasta vuoden 2023 aikana.

Vapaa-aikatoimi	Budjetti 2022	Bu-muutos	Budjetti muutos	+Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	7.000		7.000	19.305,25	-12.305,25
Toimintamenot	-385.764		-385.764	-425.966,23	40.202,23
Toimintakate	-378.764		-378.764	-406.660,98	27.896,98

3.2.3.8 Varhaiskasvatus

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Lappajärven kunta on ostanut varhaiskasvatuspalvelut 1.8.2022 lähtien Alajärven kaupungilta. Alajärvi vastaa henkilöstöstä, tarvittavista atk-ohjelmista ja hankkii lasten hoidossa, kasvatuksessa ja opetuksessa tarvittavat materiaalit ja välineet hoitopaikkakohtaisen määrärahan puitteissa. Lappajärven kunnan vastuulla on kiinteistöt, siivous, ruokahuolto ja irtaimisto.

Toiminnalliset tavoitteet:

Päiväkotitoiminna Ullanlinna on toiminut vuoden 2022 ajan neliosastoisena. Kaikissa päiväkotiryhmissä on ollut täyttä. Länsirannan ryhmäperhepäiväkodissa on ollut syksyllä 2022 vajaat kymmenen lasta ja pari lasta on käyttänyt ryhmistä myös aamu- ja iltapäivätoimintaan. Itämuksulan ryhmiksen lapsimäärä on laskenut selvästi vuoden 2022 aikana. Loppuvuodesta lapsia oli hoidossa enää kolme. Vuoden 2022 lopussa Lappajärvellä ei toiminut enää yhtään perhepäivähoitajaa. Kaikestaan 71 lasta oli Lappajärven varhaiskasvatuksessa kirjoilla joulukuussa 2022. Vuotta aiemmin eli joulukuussa 2021 lapsia oli ollut 80.

Varhaiskasvatuspalveluiden siirto Alajärven kaupungin tuottamaksi sujui kohtuullisen hyvin. Teknisissä ohjelmistoissa tuli siirtojen aikana pieniä haasteita, jotka kuitenkin saatiin selvitettyä nopeasti. Henkilökunnalle järjestettiin jo ennen muutosta yhteisiä kokoontumisia ja asioista pyrittiin tiedottamaan paljon. Muutoksen aikana Lappajärvellä työskentelevää varhaiskasvatushenkilöstöä osallistettiin muutokseen liittyvissä asioissa

monin tavoin. Henkilöstön mielipiteitä kuultiin muutokseen liittyvistä asioista ja toiveita pyrittiin huomioimaan monin tavoin. Henkilöstölle lokakuussa 2022 tehdyn kyselyn perusteella muutos sujui hyvin. Kouluarvosana muutoksen onnistumiselle oli kyselyn mukaan kahdeksan (8). Henkilöstövaihdoksia tuli erittäin vähän. Suurimpana muutoksena oli lähiesimiesten vaihdokset niin päiväkodissa kuin ryhmiksissäkin. Yhteistyö Alajärven ja Lappajärven varhaiskasvatuksen välillä on alkanut hyvin.

Varhaiskasvatuksen menot ylittyivät, koska palveluntuottajan myötä loppuvuoden budjetoinnissa ei otettu huomioon tukipalveluiden kustannuksia. Toisaalta nämä kustannukset näkyvät tulona varhaiskasvatuksessa. Nettokustannukset syntyivät osittain palkkakustannuksista.

Vuoden 2022 aikana on vahvistettu ja kehitetty varhaiskasvatussuunnitelmatyötä. Alajärven, Vimpelin ja Lappajärven yhteinen paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma on laadittu keväällä 2022. Asiakirjan laadintaan otettiin mukaan myös Lappajärven kasvatushenkilöstöä. Suunnitelman mukaisesti kaikille lapsille on esimerkiksi tehty omat varhaiskasvatussuunnitelmat, lapsille tarjotaan tukea uuden lain mukaisesti ja varhaiskasvatusta arvioidaan säännöllisesti.

Ihmeelliset Vuodet -ryhmänhallintamenetelmän jalkauttamiseen ryhmiin ei ole pystytty erityisesti panostamaan vuoden 2022 aikana, koska suuremman huomion vei siirto Alajärvelle. Menetelmä on käytössä Alajärvelläkin ja sen jalkauttaminen jatkuu myöhemmin. Osa kasvattajista toimii jo menetelmän mukaisesti ja opastaa muuta henkilöstöä.

Yhteinen toiminta/ Ta-voite	Mittari	Ta 2022	Tp 2022
Suunnitelmallinen varhaiskasvatus	Varhaiskasvatussuunnitelmat ovat ajantasaiset.	Suunnitelmallinen lapsen yksilölliset tarpeet huomioonottava varhaiskasvatus. Ammattitaitoinen henkilökunta.	Uusi paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma on tehty ja otettu käyttöön. Lasten varhaiskasvatussuunnitelmat ovat ajantasalla.
Ihmeelliset Vuodet-ryhmänhallinta-koulutusten tuominen käytännön lapsiryhmä-työskentelyyn ja toimintaan	Kasvattajatiimien keskinäinen perehdyttäminen ja kehittämistehtävien tuominen käytäntöön.	Positiiviset ryhmänhallintakeinot käytössä tukemassa lasten sosiaalisten taitojen kehittymistä.	Osassa ryhmissä menetelmä on käytössä. Jalkauttamista toisiin ryhmiin jatketaan edelleen.

Varhaiskasvatus	Budjetti 2022	Bu-muutos	Budjetti muutos	+Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot				120.978,06	-120.978,06
Toimintamenot	-1.334.631		-1.334.631	-1.542.230,98	207.599,98
Toimintakate	-1.334.631		-1.334.631	-1.421.252,92	86.621,92

SIVITYSTOIMI YHTEENSÄ

	Budjetti 2022	Bu-muutos	Budjetti muutos	+Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	105.415		105.415	524.943,51	-419.528,51
Toimintamenot	-6.085.981		-6.085.981	-6.499.326,31	413.345,31
Toimintakate	-5.980.566		-5.980.566	-5.974.382,80	-6.183,20

3.2.4 Muut palvelut

Menokohta sisältää seuraavat: maaseutuhallinto, alkutuotanto, hankkeet.

3.2.4.1 Maaseutuhallinto

Neuvonta- ja kehittäminen:

Turkistuotto-hanke ja maaseutuhallinto ovat aktiivisesti tiedottaneet viljelijöitä sekä tarhaajia tuotantoon, koulutukseen ja Koronavirusepidemiaan liittyvistä asioista. Maaseutuelinkeinojen neuvottelukunta kokoon-tui kaksi kertaa.

Turkistuotto-hanke alkoi 1.4.2019 ja päättyi jatkoajan jälkeen 30.11.2022. Eri vuosina on hankkeen toiminta osallistunut eri osallistujia yhteensä 415 kpl (kukin osallistuja on laskettu yhden kerran/vuosi, vaikka henkilö olisi vuoden aikana osallistunut useampaan tilaisuuteen). Vuonna 2022 järjestettiin 22 hanketapahtumaa ja osallistujia oli yhteensä 405 (joista 140 eri osallistujaa). Vaikeasta koronaviruspandemiasta huolimatta, hanke pystyi mukautumaan ja muuttamaan toimintatapojaan niin että hankkeen toimintaa pystyttiin jatkamaan. Tilaisuudet järjestettiin pääasiassa etäyhteyden kautta, ja se tulee varmasti tulevaisuudessa jäämään monelle yhtenä vaihtoehtona osallistua tilaisuuksiin. Hankkeella on saatu myös alueellinen jatkuvuus, pystyttiin tarjoamaan neuvontaa ja koulutuksia tuottajien toivomista aiheista. Pienillä muutoksilla on saatu paljon hyvää. Pilottiryhmän toiminta nostettiin myös esille merkittävänä asiana. Siinä saatujen palautteiden ja tehtyjen testien tuloksia kannattaa ehdottomasti hyödyntää jatkossakin.

Viranomaistoiminta:

Kauhavalla tukihakemuksen jätti 761 tilaa, (741 sähköisesti +20 paperilla) 97,5 % sähköisesti. Tilamäärä laski Kauhavalla 16 tilan verran edellisvuodesta eli 2 %. Evijärvellä tukihakemuksen jätti 118 tilaa (104 sähköisesti + 14 paperilla) 88 % sähköisesti, tilamäärä. Lappajärvellä tukea haki 150 (141 sähköisesti + 9 paperilla) 94 % sähköisesti, tilalukumäärä lisääntyi kolmella. Yhteensä Kauhavan maaseutuhallinnossa hakemuksen jätti 1029 tilaa, sähköisiä näistä 96 %.

Maaseutuhallinto on tavoitteiden mukaisesti kouluttanut ja tiedottanut ajankohtaisista asioista aktiivisesti viljelijöitä sekä tarhaajia. Tänä vuonna viljelijätukihakukoulutus toteutettiin vielä sähköisessä muodossa. Tiedotusta ja asiakas kohtaista neuvontaa on tehty enenevässä määrin sähköpostin ja puhelimen avulla, asiakas kohtaista muistutusta tehtiin jokaisen tukihauksen päätteeksi. Onneksi tänä vuonna ei vielä ollut suuria muutoksia tukijärjestelmissä, joten tiedotustarve ei ollut runsasta.

Kauhava on työtehokkuudessa maakunnan kärkeä, noin 223 tilaa/hlö. Tavoitteiden mukaisesti tukihakemusten käsittelytyö on maakunnan tehokkainta.

Hankkeet

Kraatterijärven Geopark UNESCO:n statukselle –jatkohankkeelle saatiin jatkoaikaa 31.5.2023 saakka. Suunnittelija irtisanoutui tehtävästään elokuussa ja uusi työntekijä palkattiin syksyllä määräajaksi, jotta hakemus UNESCO:lle saatiin valmiiksi ja voitiin jättää määräajassa. Kunnan edustajat osallistuivat geoparkkien kongressiin Italiassa.

Opetus- ja kulttuuriministeriöltä on saatu rahoitus ”Virtuaalinen kulttuurikokemus ja virtuaalimatka UNESCO:n Geopark alueella uudella digitaalisella alustalla”. Hankkeen toteutus aika oli 1.7.2021 - 31.12.2022.

Kesällä 2022 perustettiin Kraatterijärven Geopark ry ja hyväksyttiin toimintamallin periaatteet.

Nyckälänniemen matkailualueen esteettömän maisemareitin rakentaminen Kyrönsaareen –hankehakemukselle saatiin myönteinen päätös. Kunta osallistuu Epanet-verkoston koordinoinnin jatkorahoitukseen vuonna 2023 sekä Hyvinvoiva Etelä-Pohjanmaa hankkeeseen sekä Aluehistorian ja kulttuuriperinnön professuuri –hankkeeseen. Kunta on mukana Alavuden Kehitys Oy:n Uuden teknologian mahdollisuudet -EAKR-hankkeessa sekä Kasvuyrittäjyyden vahvistaminen Järvi-Pohjanmaalla –hankkeessa.

Maaseutuhallinto ja hankkeet	Budjetti 2022	Bu-muutos	Budjetti+muutos	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	139.180		130.180	74.238,17	64.941,83
Toimintamenot	-319.030		-319.030	-215.519,56	-103.510,44
Toimintakate	-179.850		-179.850	-141.281,39	-38.568,61

3.2.4.2 Oikeudenhoito ja turvallisuus

Löytöeläinten hoito

Yrittäjä irtisanoi löytöeläinten palvelusopimuksen päättymään 31.12.2021. Palvelu kilpailutettiin vuoden 2022 alussa ja sopimus on tehty uuden yrittäjän kanssa.

Yleinen edunvalvonta

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus

Yleiseen edunvalvontaan määrättyjen henkilöiden taloudellisten asioiden ja omaisuuden hoito sopimuksen mukaan Evijärvellä, Kauhavalla ja Lappajärvellä. Edunvalvottavien etujen hoito ja huolenpito. Sijaistehtävien hoito henkilöiden osalta, joiden kotikunta on Evijärvi, Kauhava tai Lappajärvi.

Toiminnalliset tavoitteet

Edunvalvontapalveluiden tuottaminen ostopalveluna siten, että kustannukset katetaan saatavilla palkkioilla. Aika: henkilökohtainen tapaaminen 2 – 4 viikon sisällä.

Yleisen edunvalvonnan palveluiden tuottaminen Evijärven, Kauhavan ja Lappajärven alueelle Lappajärven kunnan toteuttamana. Edunvalvonnassa toimii yleinen edunvalvoja ja toimistos sihteeri.

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Asiakkaiden henkilökohtainen tapaaminen	tapaaminen	Uuden asiakkaan tapaaminen 2-4 viikon sisällä päätöksestä.	Toteutunut osittain.
Kustannusten kattaminen	toimintakate	Kustannukset katetaan saatavilla palkkioilla.	Toteutunut.

Talous

Oikeudenhoito ja turvallisuus	Budjetti 2022	Bu-muutos	Budjetti+muutos	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	160.600		160.600	176.757,26	-16.157,26
Toimintamenot	-124.360		-124.360	-108.709,79	-15.650,21
Toimintakate	36.240		36.240	68.047,47	-31.807,47

3.2.4.3 Palo- ja pelastustoimi

Toiminta

Lappajärven kunta kuuluu Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitokseen, joka järjestää ja tuottaa lainsäädännön sekä sopijakuntien edellyttämät palvelut tehokkaasti, taloudellisesti ja tehtävän edellyttämällä laatu- tasolla. Pelastustoimen palvelut tuotetaan lähellä kuntalaisia sekä vapaaehtoistoimintaa hyödyntäen ja tukien.

Tavoitteet

Tavoitteena on, että olemassa olevien voimavarojen käyttöä tehostamalla ja toiminnan oikealla suuntaamisella ja painottamisella onnettomuuksien määrää alennetaan ja seurausvaikutuksia pienennetään sekä onnettomuuksista yhteiskunnalle aiheutuvia kustannuksia vähennetään.

Palo- ja pelastustoiminta	Budjetti 2022	Bu-muutos	Budjetti+muutos	Toteutuma	Poikkeama
Toimintamenot	-301.000		-301.000	-292.685,30	-8.314,70
Toimintakate	-301.000		-301.000	-292.685,30	-8.314,70

Muut palvelut yhteensä	Budjetti 2022	Bu-muutos	Budjetti+muutos	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	299.780		299.780	250.995,43	48.784,57
Toimintamenot	-744.390		-744.390	-616.914,65	-127.475,35
Toimintakate	-444.610		-444.610	-365.919,22	-78.690,78

3.2.5 Tekninen toimi

3.2.5.1 Yhdyskuntasuunnittelu

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Yhdyskuntasuunnittelun tehtävänä on teknisen hallinnon sekä kaavoituksen ja mittaus- toimien järjestäminen. Kaavoituksen tarkoituksena on turvata suunnitelmallinen rakentaminen kunnan alueella ja huolehtia riittävästä tonttitarjonnasta.

Lappajärven kunnan alueella on asemakaavoja n. 365 ha ja ranta- asemakaavoja 191,6 ha. Koko järven ympärillä on voimassa oikeusvaikutteinen rantayleiskaava. Keskustan osayleiskaava kattaa alueen Tarvolasta Särkiniemeen.

Elokuussa 2021 on siirrytty valiokuntamalliin. Teknisessä valiokunnassa on 7 jäsentä ja kullakin henkilökohtainen varajäsen.

Toiminnalliset tavoitteet:

Tehokas maankäytön suunnittelu ja maaomaisuuden hallinta. Laadukkaat ja asiakkaiden tarpeita vastaavat palvelut. Lappajärvellä on tarjolla asuinpientalotontteja, mutta teollisuustonteista on pula. Ongelma pyritään ratkaisemaan vuoden 2023 aikana siihen varatulla määrärahalta.

Iso-Saapasnevan osayleiskaava on kesken, valmistelu jatkuu. Kaava on ehdotusvaiheessa. Herneslahden

kaava etenee seuraavaksi hyväksymisvaiheeseen. Kyrönniemen asemakaava on ollut hyväksymiskäsittelyssä joulukuussa 2022. Nykälänniemen asemakaavan on ollut valmisteilla vuoden 2022 aikana ja etenee ehdotusvaiheeseen vuoden 2023 puolella.

Tarmo Ojanperä aloitti 01.09.2022 yhdyskuntainsinöörin virassa.

Kesän 2022 asfaltointityöt on tehty. Työt toteutti Peab Asphalt/Peab Industri Oy.

Kärnänsalmen kunnostuksen (ruoppaus) voitti Ruoppaus Samppa Oy. Tekninen valiokunta valitsi kesäkuun kokouksessa edellä mainitun yrityksen työn toteuttajaksi. Työt kohteessa alkoivat 19.09.2022. Työn kestoksi oli noin 2-4 viikkoa.

Tekninen valiokunta on kokouksessaan hyväksynyt Nykälänniemen vierasvenesataman ja saunamaailman aallonmurtajien suunnitelmat ja edelleen esitti niitä kunnanhallitukselle ja valtuustolle hyväksyttäväksi vuoden 2023 investointeihin. Esitykset hyväksyttiin. Yhteiskustannusarvio on 660 000 euroa. Maveplan laatii hankkeen maa- ja vesilain mukaista lupahakemuksen.

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Toiminnasta tiedottaminen	Asiakkaiden antama palaute	Kotisivujen pitäminen ajan tasalla (mm. taksat) Pöytäkirjat kotisivulle	Toteutunut
Työohjelman toteuttaminen	Toteutumisen viive	Työohjelmaan merkityt työt toteutetaan talousarviovuonna	Työohjelma on osittain toteutettu.
Tehokas maankäytön suunnittelu ja maaomaisuuden hallinta	Kaavoitettujen tonttien lukumäärä	Kaavoitusprosessin nopeuttaminen	Ei toteutunut, tontteja ei ole onnistuttu hankkimaan vuoden 2022 aikana.
Toimiva palvelujen ja tarvikkeiden hankinta	Tarjouskilpailu	Kokonaistaloudellisesti edullisimmat toimintamuodot ja hankinnat	Toteutunut

Yhdyskuntasuunnittelu	Budjetti 2022	Bu-muutos	Budjetti+muutos	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	31.000		31.000	233.175,49	-202.175,49
Toimintamenot	-266.620		-266.620	-270.621,15	4.001,15
Toimintakate	-235.620		-235.620	-37.445,66	-198.174,34

3.2.5.2 Yhdyskuntapalvelut

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Yhdyskuntapalvelujen tavoitteena on liikenneväylien, puistojen ja yleisten alueiden sekä ulkoilu- ja urheilualueiden hyvin hoidettu ja toimiva infrastruktuuri.

Toiminnalliset tavoitteet:

Liikenneväylien, puistojen ja yleisten alueiden sekä ulkoilu- ja urheilualueiden toimivuuden ja teknisen kunnan ylläpito.

Lappajärven kunnalla on hoidettavia puistoja 6 ha, kaavateitä 15 km ja kevyen liikenteen väyliä 7 km. Kunnan hoidettavia liikunta-alueita ovat Tarvolan ja Hernesniemen pururadat, pesäpallokenttä, kaksi tenniskenttää sekä jääkiekkokaukalot keskustassa, Rantakankaalla ja Länsirannalla sekä ulkokuntosali Kivitiipun piha-alueella.

Kanavapuistoon valmistui arboretum ja sen varrelle esteetön liikuntareitti kesän 2022 aikana. Kohde vaatii tulevana vuosina runsaasti huoltoa ja kehittämistä.

Välilojen alueelle rakentui myös todella hieno frisbeegolf alue, jossa Lappajärven kunta oli parhaan mahdollisen kynsä mukaan edesauttamassa. Kunta ei vastannut hankkeen rakentamisesta.

Syksyllä perustettiin LITU ryhmä, jonka ensimmäinen kokous on maaliskuussa 2023.

Useita Keskustan Yleisilmeen parantaminen projektin mukaisia investointeja listattiin talousarvion investointiosaan. Rakennushankkeet on tarkoitus toteuttaa vuoden 2023 aikana.

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Liikenneväylien, puistojen ja yleisten alueiden sekä ulkoilu- ja urheilualueiden toimivuuden ja teknisen kunnan ylläpito.	Seuranta. Asiakkaiden antama palaute.	Taataan asukkaille viihtyisä ympäristö ja erilaisia harrastusmahdollisuuksia. Ylläpidon oikea-aikaisuus.	Toteutettu.
Kohtuulliset kustannukset.	Talousarvio.	Taloudellisuus.	Toteutettu pienin poikkeamin.

Yhdyskuntapalvelut	Budjetti 2022	Bu-muutos	Budjetti+muutos	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	162.834		162.834	232.409,86	-69.575,86
Toimintamenot	-443.850		-443.850	-492.891,12	49.041,12
Toimintakate	-281.016		-281.016	-260.481,26	-20.534,74

3.2.5.3 Toimitila- ja vuokrauspalvelut

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Tavoitteena on huolehtia tehokkaasti yleishallinnon, terveydenhuollon, sosiaalihuollon, sivistystoimen ja teknisen toimen rakennusten kunnossapidosta sekä investointi- ja peruskorjaussuunnitelmiin sisältyvien kohteiden rakennuttamisesta ja rakentamisesta.

Kunta omistaa rakennuksia 19070 m², joiden tilavuus on 74515 m³. Ne koostuvat yleishallinnon (1), varhaiskasvatuksen ja perusturvan (1), sivistystoimen (5) ja teknisen toimen (12) rakennuksista.

Toiminnalliset tavoitteet:

Lappajärven kunnan kiinteistöstrategia tulee päivittää sille tasolle, jotta tappiollisista kiinteistöistä luovutaan. Nykytilanteessa kiinteistöihin on tehty korjauksia kunnossapito-ohjelman mukaisesti.

Lappis-areena on otettu käyttöön kesällä 2022. Hanke on kokonaisuudessaan valmistunut. Osulan kohdalla on selvitystyö käynnissä ja rakennuksen tilanne tulee ratkeamaan vuoden 2023 puolella. Rakennuksessa on edelleen laajasti ongelmia, kuten lukuisissa selvityksissä on tutkimuksin osoitettu.

Lappajärven kunta on ottanut hoitaakseen Kiinteistö Oy Lappajärven vuokratalojen kiinteistöhoitotyöt.

Rantakankaan koulu on edelleen toiminnassa, mutta toiminnan on tarkoitus loppua vuoden 2023 keväällä.

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Rakennusten toimivuuden ja teknisen kunnon ylläpito.	Käyttäjien palaute. Käyttöaste	Tilojen käyttäjillä on turvalliset ja tarkoituksenmukaiset tilat käytössään.	Useat kiinteistöt ovat heikkokuntoisia. Ikääntyneiden kiinteistöjen kohdalla palaute on negatiivista.
Kiinteistöjen arvon säilyttäminen.	Tarkastukset. Kulutusseuranta.	Oikea-aikainen korjaus ja vaurioiden ennaltaehkäisy.	Huonokuntoiset kiinteistöt tulee esittää myytäväksi.
Kohtuulliset kustannukset.	Talousarvio.	Taloudellisuus.	Kunnassa on useita kiinteistöjä, joita ei kannata säilyttää tunnuslukujen valossa. Ei ole onnistuttu.
Kiinteistöstrategia	Strategia	Kiinteistöstrategian toteutus	Tulee päivittää.

Toimitila- ja vuokrauspalvelut	Budjetti 2022	Bu-muutos	Budjetti+muutos	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	2.118.927		2.118.927	2.224.835,64	-105.908,64
Toimintamenot	-1.961.350		-1.961.350	-2.072.344,06	110.994,06
Toimintakate	157.577		157.577	152.491,58	5.085,42

3.2.5.4 Jätehuolto

Lappajärven kunta on osakkaana vuonna 1996 perustetussa Millespakka Oy:ssä, joka hoitaa alueensa kuntien jätehuoltoa. Millespakka Oy:n alueeseen kuuluvat Alajärvi, Halsua, Kyyjärvi, Lappajärvi, Lestijärvi, Perho, Reisjärvi, Soini ja Vimpeli.

Lappajärven kunta liittyi Pohjanmaan Biokaasu Oy osakkaaksi. Vuonna 2019 aloitettiin kuivatun puhdistamolietteen kuljetus Pohjanmaan Biokaasu Oy:lle ja kompostoinnista luovuttiin.

Lappajärven hyötyjäteasemalle on varattu uusi paikka lähemmäksi keskustan palveluja. Uuden hyötyjäteaseman suunnittelu on käynnissä ulkopuolisen tahon toteuttamana.

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Suljetun kaatopaikan vesien tarkkailu suunnitelman mukaisesti.	Näytteet	Länsi-Suomen ympäristökeskuksen vaatimukset täyttyvät.	Ei puutteita.

Jätehuolto	Budjetti 2022	Bu-muutos	Budjetti+muutos	Toteutuma	Poikkeama
Toimintamenot	-2.500		-2.500	-5.876,29	3.376,29
Toimintakate	-2.500		-2.500	-5.876,29	3.376,29

3.2.5.5 Maa- ja metsätilat

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Tavoitteena on huolehtia kunnan maa- ja metsätiloista.

Toiminnalliset tavoitteet:

Tehokas maa- ja metsätilojen käytön suunnittelu ja maaomaisuuden hallinta.

Kunta omistaa metsää 645 ha ja peltomaata 23 ha. Kunta on sijoittanut 340 ha metsistään yhteismetsään.

Kunta on myynyt puustoa maltillisesti. Kunnan tulee tulevina vuosina huolehtia aiempaa tiukemmin metsänhoitosuunnitelman mukaisista töistä, jotta metsäomaisuus saadaan maksimaalisesti hyödynnettyä. Kunta on käynnistänyt entistä tiiviimmän keskusteluyhteyden metsäalan konsultointiyrityksen kanssa, jotta voidaan varmistaa paras mahdollinen tuotto tulevaisuutta ajatellen.

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Tehokas maa- ja metsätilojen käytön suunnittelu ja maaomaisuuden hallinta. Metsänhoitosuunnitelman toteuttaminen.	Metsien tuotto.	Maaomaisuuden arvonsäilyttäminen.	Parannettavaa.

Maa- ja metsätilat	Budjetti 2022	Bu-muutos	Budjetti+muutos	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	99.000		99.000	50.926,73	48.073,27
Toimintamenot	-26.320		-26.320	-6.982,78	-19.337,22
Toimintakate	72.680		72.680	43.943,95	28.736,05

3.2.5.6 Muu liikeluonteinen toiminta

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Käytössä olevat koneet ja kalusto. Traktori, kiinteistönhoitokone, mönkijä, moottorikelkka, ruohonleikkurit 3 kpl ja latukone. Lappajärven kuntaan on hankittu kesällä 2022 uusi traktori.

Toiminnalliset tavoitteet:

Kaluston tehokas ja toimiva käyttö. Taloudellisuus.

Traktoria käytetään kuljetuksiin, siirtoihin ja nostoihin sekä auroiksiin ja hiekoitukseen.

Kiinteistönhoitokone on monitoimikone, jolla leikataan yleisten alueiden nurmikot, hoidetaan liukkauden torjunta ja kiinteistöjen lumityöt. Kiinteistötraktorilla pystytään tekemään myös nostoja ja siirtoja. Kiinteistötraktorin käyttöaste on suuri.

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Kaluston tehokas ja toimiva käyttö.	Kaluston käyttöaste.	Kaluston käyttöaste 80 %.	Toteutunut
Taloudellisuus.	Toimintakate.	Yleistä kustannuskehitystä vastaava tulojen kasvu.	Toteutunut.

Muu liikeluonteinen toiminta	Budjetti 2022	Bu-muutos	Budjetti+muutos	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	42.300		42.300	85.034,84	-42.734,84
Toimintamenot	-83.230		-83.230	-111.838,60	28.608,60
Toimintakate	-40.930		-40.390	-26.803,76	-14.126,24

3.2.5.7 Muu toiminta

Matonpesupaikka Timonniemessä. Matonpesupaikka on vapaasti kuntalaisten ja muidenkin käytettävissä. Käytöstä ei peritä maksua. Kulut muodostuvat pumppaamon kunnossapidosta ja sähköstä ja alueen hoitokuluista. Matonpesupaikalle on rakennettu WC, joka palvelee myös uimarannan käyttäjiä.

Muu toiminta	Budjetti 2022	Bu-muutos	Budjetti+muutos	Toteutuma	Poikkeama
Toimintamenot	-3.490		-3.490	-916,49	-2.573,51
Toimintakate	-3.490		-3.490	-916,49	-2.573,51

3.2.5.8 Ympäristöpalvelut

Ympäristöpalvelut pitää sisällään seuraavat kustannuspaikat: ympäristölautakunnan hallinto (yhdistetty rakennuslautakunta ja ympäristölautakunta), ympäristönsuojelu, rakennusvalvonta.

Ympäristönsuojelun toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2022

Sopimus ympäristönsuojelutehtävien myymisestä Evijärven kunnalle päättyi 31.12.2022. Ympäristönsuojelusihteerin tehtäviä hoitaa yhdyskuntainsinööri oman toimen ohella.

Rakennusvalvonta

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Rakennusvalvonnan tehtävänä on rakennuslupien käsittely sekä kuntalaisten neuvonta ja ohjaus rakentamiseen liittyvissä asioissa.

Toiminnalliset tavoitteet:

Kahden menneen (2020-21) koronavuoden aikana rakennettiin vilkkaammin vapaa-ajan asumiseen liittyen. Rakennustarvikkeiden hintojen nousu sekä pitkittyneet toimitusajat ja saatavuus alkoivat kuitenkin vaikuttaa eikä rakennushankkeita aloitettu enää yhtä innokkaasti. Venäjän hyökkäyssota sekä öljynhinnan nousu saivat ihmiset entistä varovaisemmaksi ja se näkyi myös rakentamisen lupien määrän vähenemisenä vuonna 2022.

Rakennusvalvonnassa on käytössä sähköinen asiointipalvelu Lupapiste.fi. Kaikki hakemukset on käsitelty sähköisenä. Lupapäätöksiä on voitu tehdä sujuvasti sitä mukaan, kun hakemuksen asiakirjat ovat olleet valmiina Lupapisteellä. Varsinainen käsittely tehdään KuntaNet taustajärjestelmässä, jonne hakemuksen tiedot voidaan siirtää automaattisesti.

Lupapäätöksiä tehtiin vuonna 2022 mm. seuraavasti: Uusien omakotitalojen rakennuslupia myönnettiin yksi (Nykälään). Yksi rakennuslupa myönnettiin vapaa-ajan asuinrakennuksen käyttötarkoituksen muutokseksi pysyväksi asunnoksi. Uusien vapaa-ajan asunnon rakennuslupia myönnettiin 4 kpl. Saunojen rakennuslupia myönnettiin 10 kpl. Yhteensä erilaisia rakennuslupia myönnettiin 30 kpl.

Toimenpidelupia myönnettiin 20 kpl, joista 11 kpl oli maalämpöjärjestelmien asentamiseksi. Näistä hakemuksista neljässä oli tarkoitus porata lämpökaivo ja seitsemässä tapauksessa oli tarkoitus asentaa maahan lämmönkeruuputkisto.

Loppukatselmuksia tehtiin 36 kpl, mm. Lappis-Areenalle.

Rakennusvalvonnassa on seurattu uuden rakentamislain etenemistä. Myös uusi laki rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä (RYTJ) on valmisteilla. Edellä olevat huomioiden rakennustarkastaja on osallistunut 22.9.2022 – 27.4.2023 Tietomallikoordinaattori rakennusvalvonta –koulutukseen, jonka kustannuksista Ympäristöministeriö avusti 80 %.

Rakennusvalvonnan käyttämää KuntaNet –kuntarekisterin versiota on päivitetty ja otettu käyttöön pysyvä huoneistotunnus (PHT) ja käyttötarkoitukseluokitusmuutos. Nämä muutokset ovat Digi- ja väestötietovirastosta (DVV) johtuvia ja aiheuttivat välttämättömiä kustannuksia. Versiopäivityksen jälkeen rakennusvalvontaa on työllistänyt kuntarekisterin ja DVV:n välisten aineistovirheiden korjaus. Puuttuvia rakennustietoja on pitänyt selvittää, korjata ja lisätä rekistereihin yhteneviksi. Käsiarkistosta tiedon haku on ollut työlästä. Rakennusvalvonnassa on ollut lähes viisi vuotta käytössä lupa-asiakirjojen sähköinen arkistointi, joka koskee Lupapisteen kautta tulleita lupa-asiakirjoja. Vanhan arkiston lupa-asiakirjojen ja piirustusten sähköinen arkistointi on toistaiseksi ollut liian kallista.

Rakennusvalvonnan toiminnallisena tavoitteena on kehittää osaamista sekä ylläpitää ohjelmistoja ajan tasalla sujuvaa lupakäsittelyä sekä rakentamisen ohjausta varten. Rakentamisen hiljaisempi aika pyritään hyödyntämään toimintaa kehittämällä.

Tavoitteet/rakennusvalvonta	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Lupakäsittelyn tehokkuus	Käsittelyaika	1-3 viikkoa	Toteutunut
Ammattitaitoinen ja osaava henkilöstö	Asiakaspalautteet	Asiakastyytyväisyys	Ei valituksia päätöksistä

Myönnettyt luvat	2018	2019	2020	2021	2022
Asuinrakennukset	3	2	2	4	1
Lomarakennukset	8	5	4	8	4
Lomarak.muutos pys.asunnoksi	0	10	2	3	1
Muut	78	45	64	75	50
Luvat yhteensä	89	62	72	90	55

Ympäristöpalvelut	Budjetti 2022	Bu-muutos	Budjetti+muutos	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	69.500		69.500	75.259,96	-5.759,96
Toimintamenot	-189.820		-189.820	-170.836,50	-18.983,50
Toimintakate	-120.320		-120.320	-95.576,54	-24.743,46

Tekninen toimi yhteensä	Budjetti 2022	Bu-muutos	Budjetti+muutos	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	3.071.861		3.071.861	3.351.621,23	-279.760,23
Toimintamenot	-3.293.060		-3.293.060	-3.500.907,20	207.847,20
Toimintakate	-221.199		-221.199	-149.285,97	-71.913,03

3.2.6 Elinvoimapalvelut

3.2.6.1 Kehitysvaliokunta

Lappajärven kunnassa siirryttiin elokuun 2021 alussa valiokuntamalliin, jossa entinen elinvoimalautakunta muutettiin kehitysvaliokunnaksi. Toimielimen kokoonpano pieneni yhdeksästä jäsenestä viiteen. Kehitysvaliokunta kokoontui viisi kertaa ja käsitteli 31 asiaa.

Kehitysvaliokunta	Budjetti 2022	Bu-muutos	Budjetti+mu	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot				4.562,35	-4.562,35
Toimintamenot	-6.640		-6.640	-4.562,37	-2.077,63
Toimintakate	-6.640		-6.640	-0,02	-6.639,98

3.2.6.2 Elinkeinoelämän edistäminen

Toiminnan kuvaus

Kunnan rooli on olla alueensa hyvinvoinnin, elinvoiman, yrittäjyyden ja työllisyyden edistäjänä. Elinvoimapolitiikalla vaikutetaan elinkeinoelämän ja asukkaiden olosuhteisiin.

Kehitysvaliokunnan tehtävänä on elinvoiman kehittäminen, yhteistyö yrittäjien ja järjestöjen kanssa, osallistava budjetointi, hyvinvointikertomuksen laatiminen ja siitä raportointi, markkinointi, viestintä, kunnan verkkosivut, kuntastrategian valmistelu, elinvoimapolitiittisen ohjelman valmistelu sekä toimialansa hankkeiden ja projektien hallinnointi ja johtaminen.

Kehitysvaliokunnan toimialaan kuuluvat elinkeinojen kehittämis-, edistämis-, matkailu- ja yrityspalveluasiat.

Kunnan elinkeinotoimi huolehtii kunnan ja yrittäjien välisestä yhteistoiminnasta ja kunnanjohtaja ohjaa kunnan elinvoiman kehittämistä. Elinkeinotoimen tavoitteena on ylläpitää olemassa olevaa elinkeinotoimintaa sekä panostaa resursseja uusien yritysten ja yrittäjien saamiseksi kuntaan. Elinkeinotoimiala vuokraa yritystiloja, markkinoi omistamia tiloja ja tontteja, tiedottaa yksityisistä vapaista tiloista, avustaa työvoiman saannissa, järjestää yrittäjätapaamisia, osallistuu messuille, markkinoi kuntaa sekä toimii henkilökohtaisessa vuorovaikutuksessa asukkaiden ja yritysten elinvoiman parantamiseksi valmentamalla ja palvelulla.

Viestintä- ja hankekoordinaattori on aloittanut tehtävässään 2.5.2022. Näin saatiin kaivattua lisäresurssia markkinointiin ja viestintään sekä hankkeiden hallintaan.

Osallisuusohjelmaa toteutettiin mm. järjestämällä yrittäjä-foorumi, asukaskävely keskustan viihtyvyydestä ja ehdota kohdetta – aktivointikysely/kilpailu. Kuntalaisia osallistettiin myös järjestämällä kuukauden kysymys. Budjettiin otettiin määräraha osallistavaan budjettiin. Kunnan edustajat osallistuivat Kotimaan matkamessuille.

Lappajärven kunta liittyi Etelä-Pohjanmaan kauppakamarin jäseneksi. Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelu Oy:n osakassopimuksen optiota vuodelle 2023 päätettiin käyttää.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Koko elämän kokoinen asuinkunta.	Toimivat peruspalvelut ja matkailua tukeva ympäristö	Eturivin asuin- ja matkailukunta	Matkailun edistämiseksi on vielä tehtävää
Yrittäjyyteen ja työhön kannustava kunta.	Yritysten ja palveluiden määrä sekä työttömyysluvut.	Lappajärvi on kuntana houkutteleva niin yrittäjille kuin asukkaillekin.	Kunnan työllisyystilanne oli hyvä. Kuntaan perustettiin 10 uutta yritystä.
Vetovoimainen matkailukunta.	Matkailutarjonta lisääntyy, matkailijoiden määrä, viipymä ja palautteet.	Matkailijoiden määrä lisääntyy ja viipymät pitenevät. Kraatteribrändi tunnetaan yli valtakuntarajojen.	Matkailualan aktiviteetit ovat lisääntyneet.
Idearikkaasti resursseja käyttävä.	Kesä- ja vapaa-ajanasukkaat osa elämänkokoista kuntaa.	Kesä- ja vapaa-ajanasukkaiden tyytyväisyys lisääntyy.	Toteutui.

Elinkeinoelämän edistäm	Budjetti 2022	Bu-muutos	Budjetti+ mu	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot				1.157,80	-1.157,80
Toimintamenot	-259.180	-35.700	-294.880	-219.793,30	-75.086,70
Toimintakate	-259.180	-35.700	-294.880	-218.635,50	-76.244,50

Elinvoimapalvelut yht	Budjetti 2022	Bu-muutos	Budjetti+mu	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot				5.720,15	-5.720,15
Toimintamenot	-265.820	-35.700	-301.520	-224.355,67	-77.164,33
Toimintakate	-265.820	-35.700	-301.520	-218.635,52	-82.884,48

3.3 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

ulk. Ja sis.	Budjetti 2022	Bu-muu- tos	Bu+ muutos	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	3550046	0	3550046	4281828,32	-731782,32
Myyntituotot	1038910		1038910	1164975,97	-126065,97
Maksutuotot	47000		47000	19492,95	27507,05
Tuet ja avustukset	242915		242915	230231,34	12683,66
Muut toimintatuotot	2221221		2221221	2867128,06	-645907,06
Toimintakulut	-24817966	-435700	-25253666	-25881477,32	627811,32
Henkilöstökulut	-4610270	-31320	-4641590	-4536946,66	-104643,34
Palvelujen ostot	-17039015	-402380	-17441395	-17827198,55	385803,55
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-931295	-2000	-933295	-1027425,70	94130,70
Avustukset	-311500	0	-311500	-226962,81	-84537,19
Muut toimintakulut	-1925886	0	-1925886	-2143943,60	218057,60
Toimintakate	-21267920	-435700	-21703620	-21480649,00	-222971,00
Verotulot	10327000		10327000	10236641,75	90358,25
Valtionosuudet	12447000	0	12447000	12489562,00	-42562
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot			0	14294,62	-14294,62
Muut rahoitustuotot	2950		2950	74091,49	-71141,49
Korkokulut	-48150		-48150	-92208,86	44058,86
Muut rahoituskulut	-700		-700	-1808,50	1108,50
Vuosikate	1460180	-435700	1024480	1239923,50	-215443,50
Poistot ja arvonalentumiset			0		0
Suunnitelman muk poistot	-1040730		-1040730	-1025198,94	-15531,06
Kertaluonteiset poistot			0		0
Satunnaiset kulut			0		0
Varausten ja rahastojen muutokset			0	26787,13	-26787,13
Poistoeron muutos			0	26787,13	-26787,13
Rahastojen muutos			0		0
Tilikauden yli-/alijäämä	419450	-435700	-16250	241511,69	-257761,69

Verotulojen erittely 2022

	Budjetti	Bu-muutos	Budjetti + mu	Toteutuma	Poikkeama
Kunnan tulovero	8.742.000		8.742.000	8.194.540	547.459
Kiinteistövero	951.000		951.000	1.023.000	-72.039
Osuus yhteisöveron tuotosta	634.000		634.000	1.109.061	-385.061
Yhteensä	10.327.000		10.327.000	10.236.641	90.358

Verotuloja kertyi yhteensä 90.358 euroa vähemmän kuin oli budjetoitu.

Veroäyrin hinta / tuloveroprosentti 2018 - 2022

vuosi	2022	2021	2020	2019	2018
%	22,00	22,00	21,50	21,50	21,00

Kunnan kiinteistöveroprosentit vuosilta 2018 - 2022

	2022	2021	2020	2019	2018
Yleinen	1,00 %	1,00 %	1,00 %	1,00 %	1,00 %
Vakituiset asunnot	0,55 %	0,55 %	0,55 %	0,55 %	0,55 %
Muut asuinrakennukset	1,15 %	1,15 %	1,15 %	1,15 %	1,15 %
Yhdistys- ja seuratalo	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Rakentamaton rak.paikka	--	--	--	--	--
Voimalaitokset	3,10 %	3,10 %	3,10 %		

Valtionosuuksien erittely

	Budjetti	Bu-muutos	Budjetti + muutos	Toteutuma	Poikkeama
Peruspalvelujen v.o.	7.420.000		7.420.000	7.426.227	6.227
Verotuloihin perustuva v.o.	2.990.000		2.990.000	3.008.640	-18.640
Veromenetyksen kompensatio	2.133.000		2.133.000	2.192.926	-59.926
Opetus- ja kulttuuritoimen v.o.	-96.000		-96.000	-138.231	42.231
Yhteensä	12.447.000		12.447.000	12.489.562	-42.562

Valtionosuudet kertyivät budjetoidusti. Lappajärven kunta ei saanut harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta, eikä valtionosuuksiin tullut muitakaan erityisiä korotuksia vuonna 2022. Korona-avustusta maksettiin koronasta aiheutuneiden kustannusten perusteella ja avustus on vähennetty terveydenhuoltomenoista.

3.4 Investointien toteutuminen

INVESTOINNIT 2022	Budjetti 2022	Bu-muutos	Bu+ muutos	Toteutuma	Poikkeama
Kunnanhallitus					
Menot	-48000	0	-48000	-28354,59	-19645,41
Netto	-48000	0	-48000	-28354,59	-19645,41
Terveyskeskus					
Menot	0	0	0	-19903,02	19903,02
Netto	0	0	0	-19903,02	19903,02
Päiväkoti Ullanlinna					
Menot	-18000	0	-18000	-6500,00	-11500,00
Netto	-18000	0	-18000	-6500,00	-11500,00
Peruskoulu					
Menot	-20000	0	-20000	-19209,25	-790,75
Netto	-20000	0	-20000	-19209,25	-790,75
Lukio					
Menot	-15000	0	-15000	-8976,00	-6024,00
Netto	-15000	0	-15000	-8976,00	-6024,00
Kirjasto					
Menot	-15000	0	-15000	-14998,35	-1,65
Netto	0	0	0	-14998,35	14998,35
Liikuntahalli					
Menot	-1528000	0	-1528000	-1427290,03	-100709,97
Rahoitusosuudet inv	525000	0	525000	375000,00	150000,00
Netto	-1003000	0	-1003000	-1052290,03	49290,03
V 2021 menot 1603105,88					
V 2021 tulot 375000,00					
Liikennepuisto					
Menot	-65000	0	-65000	0,00	-65000,00
Muut inv.tulot	43000	0	43000	0,00	43000,00
Netto	-22000	0	-22000	0,00	-22000,00
Teknisen toimen kalusto					
Menot	-80000	0	-80000	-102544,35	22544,35
Muut tulot	20000	0	20000	0,00	20000,00

Netto	-60000	0	-60000	-102544,35	42544,35
Liikenneväylät					
Menot	-105000	0	-105000	-116972,74	11972,74
Netto	-105000	0	-105000	-116972,74	11972,74
Puistot					
Menot	-30000	0	-30000	0,00	-30000,00
Netto	-33000	0	-33000	0,00	-33000,00
Urheilu- ja ulkoalueet					
Menot	-17000	0	-17000	-15500,00	-1500,00
Netto	-17000	0	-17000	-15500,00	-1500,00
Matkailun kehittäminen					
Menot	-30000	0	-30000	-6598,38	-23401,62
Netto	-30000	0	-30000	-6598,38	-23401,62
Nykälän ranta					
Menot	-150000	0	-150000	-16725,00	-133275,00
Netto	-150000	0	-150000	-16725	-133275
Kalettomanlahden kanava					
Menot	0	-50000	-50000	-59328,17	9328,17
Rahoitusosuudet inv	0	0	0	50000,00	-50000,00
Muut investointitulot		30000	30000	0,00	30000,00
Netto	0	-20000	-50000	-9328,17	-40671,83
v 2021 menot -112870,56					
v 2021 tulot 0					
Kärnänsalmen kunnostushanke					
Menot	-165000	0	-165000	-116089,00	-48911,00
Netto	-165000	0	-165000	-116089,00	-48911,00
v. 2021 menot -7125,00					
v 2021 tulot 3625,00					
Rantojen kunnostushanke					
Menot	-15000	0	-15000	-11923,20	-3076,80
Rahoitusosuudet inv	7500	0	7500	5550,00	1950,00
Netto	-7500	0	-7500	-6373,2	-1126,8
v 2021 menot -12893,00					
v 2021 tulot 6478,50					
Tarhahanke					
Menot	-8000	0	-8000	0,00	-8000,00

Netto	-8000	0	-8000	0,00	-8000,00
Kyrönsaaren silta					
Menot	-100000	0	-100000	-17142,24	-82857,76
Netto	-100000	0	-100000	-17142,24	-82857,76
Halkosaaren observatorio					
Menot	-100000	0	-100000	0,00	-100000,00
Netto	-100000	0	-100000	0	-100000,00
Matkailuparkki					
Menot	-100000	0	-100000	0,00	-100000,00
Netto	-100000	0	-100000	0	-100000,00
Kyrönsaaren rakentaminen					
Menot	-20000	0	-20000	-4306,00	-15694,00
Netto	-20000	0	-20000	-4306,00	-15694,00
Saunamaailman aallonmurtaja					
Menot	-100000	0	-100000	0,00	-100000,00
Netto	-100000	0	-100000	0	-100000,00
Halli					
Menot	-10000	0	-10000	-9106,12	-893,88
Netto	-10000	0	-10000	-9106,12	-893,88
Taavintupa					
Menot	-10000	0	-10000	0,00	-10000,00
Netto	-10000	0	-10000	0	-10000,00
Muu kiinteistötoimi					
Menot	-35000	0	-35000	-57340,05	22340,05
Tulot		0		3744	-3744
Netto	-35000	0	-35000	-53596,05	18596,05
Vesiverkostot					
Menot	-50000	0	-50000	0	-50000
Netto	-50000	0	-50000	0	-50000
Viemärlaitos					
Menot	-40000	0	-40000	0	-40000
Netto	-40000	0	-40000	0	-40000
Viemäriverkostot					
Menot	-20000	0	-20000	0	-20000

Netto	-20000	0	-20000	0	-20000
Jätevedenpuhdistamo					
Menot	-25000	0	-25000	0	-25000
Netto	-25000	0	-25000	0	-25000
Maa- ja metsätilat					
Menot	-300000	0	-300000	0	-300000
Käyttöomaisuuden myynti	50000	0	50000	0	50000
Netto	-250000	0	-250000	0	-250000
Välijoen esteetön kulkureitti					
Menot	-50000	50000			
Tulot	30000	30000			
Netto	-20000	80000			
Yhteensä					
Menot	-3269000		-3269000	-2058806,49	-1210193,51
Käyttöomaisuuden myynti	50000	0	50000	0	50000
Rahoitusosuudet investointeihin	532500	0	532500	430550	101950
Muut investointitulot	93000	0	93000	3744,00	89256,00
Investoinnit netto	-2593500	0	-2593500	-1624512,49	-968987,51

3.5 Rahoitusosan toteutuminen

Toiminnan ja investointien rahavirta	Budjetti 2022	Bu-muutos 2022	Budjetti + muutos	Toteutuma	Poikkeama
Toiminnan rahavirta	1460180	-435700	1024480	1197068,66	-172588,66
Vuosikate	1460180	-435700	1024480	1239923,50	-215443,50
Satunnaiset erät				0	0
Tulorahoituksen korjauserät				-42854,84	42854,84
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-3269000	0	-3269000	-2058806,49	-1210193,51
Rahoitusosuudet investointeihin	532500	0	532500	430550	101950
Pysyvien hyöd.luov.voitot			0		0
Investointien vars. myyntitulot	0	0	0	0	0
Pys.vast.luov.voitot	143000	0	143000	46598,84	96401,16
Investointien rahavirta	-2593500	0	-2593500	-1581657,65	-1011842,35
			0		0
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1133320	-435700	-1569020	-384588,99	-1184431,01
			0		0
Rahoituksen rahavirta			0		0
Antolainauksen muutokset			0		0
Antolainasaamisten lisäykset			0	0	0
Antolainasaamisten vähennys			0	0	0
Lainakannan muutokset			0	0	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1383320	400000	1783320	4000000	-2216680
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-250000	0	-250000	-250000	0
Lyhytaikaisten lainojen muutos			0	-3800000	3800000
Lainakannan muutokset	1133320	400000	1533320	-50000	1583320
Oman pääoman muutokset			0		
Muut maksuvalmiuden muutokset			0		0
Toimeksiantojen varojen ja pääom. muutokset			0	-7388,83	7388,83
Vaihto-omaisuuden muutos			0	-9681,95	9681,95
Saamisten muutos			0	-498558,58	498558,58
Korott. pitkäaik. ja lyh.aik velkojen muutokset			0	222787,12	-222787,12
Muut maksuvalmiuden muutokset		0	0	-292842,24	292842,24
Rahoituksen rahavirta	1133320	400000	1533320	-342842,24	1876162,24
Rahavarojen muutos	0	-35700	-35700	-727431,23	691731,23
Kassavarat 31.12.			0	1082475,45	-1082475,45
Kassavarat 1.1.			0	1809906,68	-1809906,68
Rahavarojen muutos				-727431,23	727431,23

3.6 Yhteenveto talousarvion toteutumisesta

Käyttötalouden toteutuminen (ulk/sis)	TA 2022	Muutos	TA+muutos	Toteutuma	Poikkeama	Käyttö%
Luottamushenkilöhallinto						
Toimintatuotot	4780	0	4780	6401,52	-1621,52	133,9
Toimintakulut	-250070	0	-250070	-221174,27	-28895,73	88,4
Toimintakate	-245290	0	-245290	-214772,75	-30517,25	87,6
Yleiset toimistopalvelut						
Toimintatuotot	21300	0	21300	67423,48	-46123,48	316,5
Toimintakulut	-382100	0	-382100	-334214,15	-47885,85	87,5
Toimintakate	-360800	0	-360800	-266790,67	-94009,33	73,9
Muu yleishallinto						
Toimintatuotot	0	0	0	74723	-74723	-100
Toimintakulut	-135600	0	-135600	-181659,31	46059,31	134
Toimintakate	-135600	0	-135600	-106936,31	-28663,69	87,6
Työllistäminen						
Toimintatuotot	46910	0	46910	0	46910	
Toimintakulut	-69900	0	-69900	-10987,90	-58912,10	15,7
Toimintakate	-22990	0	-22990	-10987,90	-12002,10	47,8
Sosiaali- ja terveystoimi						
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-13591045	-400000	-13991045	-14172937,86	181892,86	102,2
Toimintakate	-13591045	-400000	-13991045	-14172937,86	181892,86	102,2
Sivistystoimen hallinto						
Toimintatuotot	0	0	0	106204,01	-106204,01	-100
Toimintakulut	-109830	0	-109830	-104336,25	-5493,75	95
Toimintakate	-109830	0	-109830	1867,76	-111697,76	-1,7
Perusopetus						
Toimintatuotot	41580	0	41580	145082,05	-103502,05	348,9
Toimintakulut	-2575763	0	-2575763	-2800969,92	225206,92	108,7
Toimintakate	-2534183	0	-2534183	-2655887,87	121704,87	104,8
Peruskoulujen yht.toim.						
Toimintatuotot	23000	0	23000	85371,04	-62371,04	371,2
Toimintakulut	-663320	0	-663320	-583447,87	-79872,13	88
Toimintakate	-640320	0	-640320	-498076,83	-142243,17	77,8
Lukio						
Toimintatuotot	32235	0	32235	29484,39	2750,61	91,5
Toimintakulut	-758148	0	-758148	-755131,93	-3016,07	99,6
Toimintakate	-725913	0	-725913	-725647,54	-265,46	100
Ammatillinen ja muu koulutus						
Toimintatuotot	0	0	0	7166,02	-7166,02	-100
Toimintakulut	-74500	0	-74500	-76410,22	1910,22	102,6

Toimintakate	-74500	0	-74500	-69244,20	-5255,80	92,9
Kirjasto						
Toimintatuotot	1600	0	1600	11352,69	-9752,69	709,5
Toimintakulut	-184025	0	-184025	-210832,91	26807,91	114,6
Toimintakate	-182425	0	-182425	-199480,22	17055,22	109,3
Vapaa-aikatoimi						
Toimintatuotot	7000	0	7000	19305,25	-12305,25	275,8
Toimintakulut	-385764	0	-385764	-425966,23	40202,23	110,4
Toimintakate	-378764	0	-378764	-406660,98	27896,98	107,4
Varhaiskasvatus						
Toimintatuotot	0	0	0	120978,06	-120978,06	-100
Toimintakulut	-1334631	0	-1334631	-1542230,98	207599,98	115,6
Toimintakate	-1334631	0	-1334631	-1421252,92	86621,92	106,5
Maaseutuhallinto ja hankkeet						
Toimintatuotot	139180	0	139180	74238,17	64941,83	53,3
Toimintakulut	-319030	0	-319030	-215519,56	-103510,44	67,6
Toimintakate	-179850	0	-179850	-141281,39	-38568,61	78,6
Oikeudenhoito ja turvallisuus						
Toimintatuotot	160600	0	160600	176757,26	-16157,26	110,1
Toimintakulut	-124360	0	-124360	-108709,79	-15650,21	87,4
Toimintakate	36240	0	36240	68047,47	-31807,47	187,8
Palo- ja pelastustoimi						
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-301000	0	-301000	-292685,30	-8314,70	97,2
Toimintakate	-301000	0	-301000	-292685,30	-8314,70	97,2
Yhdyskuntasuunnittelu						
Toimintatuotot	31000	0	31000	233175,49	-202175,49	752,2
Toimintakulut	-266620	0	-266620	-270621,15	4001,15	101,5
Toimintakate	-235620	0	-235620	-37445,66	-198174,34	15,9
Yhdyskuntapalvelut						
Toimintatuotot	162834	0	162834	232409,86	-69575,86	142,7
Toimintakulut	-443850	0	-443850	-492891,12	49041,12	111
Toimintakate	-281016	0	-281016	-260481,26	-20534,74	92,7
Toimitila- ja vuokrauspalvelut						
Toimintatuotot	2118927	0	2118927	2224835,64	-105908,64	105
Toimintakulut	-1961350	0	-1961350	-2072344,06	110994,06	105,7
Toimintakate	157577	0	157577	152491,58	5085,42	105,7
Vesihuolto						
Toimintatuotot	548300	0	548300	449978,71	98321,29	82,1
Toimintakulut	-315880	0	-315880	-368600,21	52720,21	116,7
Toimintakate	232420	0	232420	81378,50	151041,50	35
Jätehuolto						
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-2500	0	-2500	-5876,29	3376,29	235,1

Toimintakate	-2500	0	-2500	-5876,29	3376,29	235,1
Maa- ja metsätilat						
Toimintatuotot	99000	0	99000	50926,73	48073,27	51,4
Toimintakulut	-26320	0	-26320	-6982,78	-19337,22	26,5
Toimintakate	72680	0	72680	43943,95	28736,05	60,5
Muu liikeluont.toiminta						
Toimintatuotot	42300	0	42300	85034,84	-42734,84	201
Toimintakulut	-83230	0	-83230	-111838,60	28608,60	134,4
Toimintakate	-40930	0	-40930	-26803,76	-14126,24	65,5
Muu toiminta						
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-3490	0	-3490	-916,49	-2573,51	26,3
Toimintakate	-3490	0	-3490	-916,49	-2573,51	26,3
Ympäristöpalvelut						
Toimintatuotot	69500	0	69500	75259,96	-5759,96	108,3
Toimintakulut	-189820	0	-189820	-170836,50	-18983,50	90
Toimintakate	-120320	0	-120320	-95576,54	-24743,46	79,4
Elinvoimalautakunta						
Toimintatuotot	0	0	0	4562,35	-4562,35	-100
Toimintakulut	-6640	0	-6640	-4562,37	-2077,63	68,7
Toimintakate	-6640	0	-6640	-0,02	-6639,98	79,4
Elinkeinoelämän edistäminen						
Toimintatuotot	0	0	0	1157,80	-1157,80	-100
Toimintakulut	-259180	-35700	-294880	-219793,30	-75086,70	74,5
Toimintakate	-259180	-35700	-294880	-218635,50	-76244,50	74,1
Rahoitus						
Verotulot	10327000	0	10327000	10236641,75	90358,25	99,1
Valtionosuudet	12447000	0	12447000	12489562	-42562	100,3
Rahoitustuotot ja -kulut	-48150	0	-48150	-66304,72	18154,72	137,7
Muu rahoitus						
Rahoitustuotot ja -kulut	2250	0	2250	60673,47	-58423,47	9612,2
Vuosikate	22728100	0	22728100	22720572,50	7527,50	100,7
LAPPAJÄRVEN KUNTA						
Toimintatuotot	3550046	0	3550046	4281828,32	-731782,32	120,6
Toimintakulut	-24817966	-435700	-25253666	-25762477,32	508811,32	102,5
Toimintakate	-21267920	-435700	-21703620	-21480649	-222971	99,5
Verotulot	10327000	0	10327000	10236641,75	90358,25	99,1
Valtionosuudet	12447000	0	12447000	12489562	-42562	100,3
Rahoitustuotot ja -kulut	-45900		-45900	-5631,25	-40268,75	-326,7
Vuosikate	1460180	-435700	1024480	1239923,50	-215443,5	124,6
Poistot ja arv. Alentumiset	-1040730		-1040730	-1025198,94	-15531,06	98,5
Tilikauden tulos	419450	-435700	-16250	214724,56	-230974,56	-1546,6
Varausten ja rah.muutokset				26787,13	-26787,13	-100
Tilikauden yli-/alijäämä	419450	-435700	-16250	241511,69	-257761,69	-1711,5

Tuloslaskelman toteutumisen						
ulkoinen/sisäinen	TA 2022	Muutokset	TA+muut	Toteutuma	Poikkeama	Tot %
Toimintatuotot						
Myyntitulot	1038910	0	1038910	1164975,97	-126065,97	112,1
Maksutuotot	47000	0	47000	19492,95	27507,05	41,5
Tuet ja avustukset	242915	0	242915	230231,34	12683,66	94,8
Muut toimintatuotot	2221221	0	2221221	2867128,06	-645907,06	129,1
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintamenot						
Henkilöstökulut	-4610270	-31320	-4641590	-4536946,66	-104643,34	97,7
Palvelujen ostot	-17039015	-402380	-17441395	-17827198,55	385803,55	102,2
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-931295	-2000	-933295	-1027425,70	94130,70	110,1
Avustukset	-311500	0	-311500	-226962,81	-84537,19	72,9
Muut toimintakulut	-1925886	0	-1925886	-2143943,60	218057,60	111,3
Toimintakate	-21267920	-435700	-21703620	-21480649,00	-222971,00	99,0
Verotulot	10327000	0	10327000	10236641,75	90358,25	99,1
Valtionosuudet	12447000	0	12447000	12489562,00	-42562,00	100,3
Rahoitustulot ja -menot:						
Korkotuotot	0	0	0	14294,62	-14294,62	-100,0
Muut rahoitustuotot	2950	0	2950	74091,49	-71141,49	2511,6
Korkokulut	-48150	0	-48150	-92208,86	44058,86	191,5
Muut rahoituskulut	-700	0	-700	-1808,50	1108,50	258,4
Vuosikate	1460180	-435700	1024480	1239923,50	-215443,50	121,0
Poistot ja arv.alentum						
Suunnitelman muk. Poistot	-1040730	0	-1040730	-1025198,94	-15531,06	98,5
Arvon alentumiset	0	0	0	0,00	0,00	0,0
Satunnaiset erät	0	0	0	0,00	0,00	0,0
Tilikauden tulos	419450	-435700	-16250	214724,56	-230974,56	-1321,4
Varausten ja rah.muut.						
Poistoeron muutos				26787,13	-26787,13	-100
Tilikauden yli-/alijäämä	419450	-435700	-16250	241511,69	-257761,69	-1486,2

4 Tilinpäätöslaskelmat

4.1 Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA		
ulkoinen	Toteutuma 2022	Toteutuma 2021
Toimintatuotot		
Myyntituotot	1040563,50	1004784,14
Maksutuotot	19492,95	33976,70
Tuet ja avustukset	230231,34	392679,02
Muut toimintatuotot	1256139,92	1097125,06
Toimintatuotot	2546427,71	2528564,92
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-3686085,09	-3668198,37
Henkilöstösivukulut		
Eläkekulut	-803278,38	-787786,20
Muut henkilösivukulut	-98475,62	-101530,29
Henkilöstökorvaukset	50892,43	47356,30
Palvelujen ostot	-17372002,39	-16850556,44
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1026664,45	-848879,33
Avustukset	-226962,81	-263040,66
Muut toimintamenot	-864500,40	-850003,61
Toimintakulut	-24027076,71	-23322638,60
TOIMINTAKATE	-21480649,00	-20794073,68
Verotulot	10236641,75	10560516,76
Valtionosuudet	12489562,00	11647968,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	14294,62	40719,89
Muut rahoitustuotot	74091,49	16286,51
Korkokulut	-92208,86	-21301,90
Muut rahoituskulut	-1808,50	-451,54
VUOSIKATE	1239923,50	1449664,04
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1025198,94	-1076822,03
Kertaluonteiset poistot	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	-1025198,94	-1076822,03
Satunnaiset tuotot ja kulut		
TILIKAUDEN TULOS	214724,56	372842,01
Poistoeron muutos	26787,13	26787,13
Rahastojen muutos	0	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	241511,69	399629,14

4.2 Rahoituslaskelma

	Toteutuma 2022	Toteutuma 2021
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1239923,50	1449664,04
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tulorahoituksen korjaukset		
Muut oikaisut	-42854,84	-10587,66
Toiminnan rahavirta	1197068,66	1439076,38
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2058806,49	-2088589,30
Rahoitusosuudet investointeihin	430550,00	385041,00
Pys.vastaavien hyödykkeiden luov.voitot	46598,84	25203,95
Toiminnan ja investointien rahavirta	-384588,99	-239267,97
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennys		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4000000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-250000,00	-550000,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-3800000,00	1700000,00
Lainakannan muutokset	-50000,00	1150000,00
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääom.muutokset	-7388,83	77861,18
Vaihto-omaisuuden muutos	-9681,95	0
Saamisten muutos	-498558,58	251331,89
Korott. pitkä- ja lyhytaik. velkojen muutokset	222787,12	-676102,97
Muut maksuvalmiuden muutokset	-292842,24	-346909,90
Rahoituksen rahavirta	-342842,24	803090,10
Rahavarojen muutos	-727431,23	563822,13
Kassavarat 31.12.	1082475,45	1809906,68
Kassavarat 1.1.	1809906,68	1246084,55
Rahavarojen muutos	-727431,23	563822,13

4.3 Tase

VASTAAVAA	Toteutuma 2022	Toteutuma 2021
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	400366,43	418133,28
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	2774137,28	2774137,28
Rakennukset	11111462,20	11594949,38
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4840275,47	4899365,48
Koneet ja kalusto	247630,32	193445,21
Muut aineelliset hyödykkeet	37696,24	37696,24
Ennakkomaksut ja keskener.hankinnat	2526796,88	1427540,40
Aineelliset hyödykkeet	21537998,39	20927133,99
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet tytäryhteisöissä	2219785,11	2213569,11
Kuntayhtymäosuudet	2937080,70	2937080,70
Osakkeet ja osuudet osak.ja omist.yht	2602729,79	2602729,79
Muut osakkeet ja osuudet	24681,11	24681,11
Osakkeet ja osuudet	7784276,71	7778060,71
Muut lainasaamiset	1970531,21	1970531,21
Sijoitukset	9754807,92	9748591,92
PYSYVÄT VASTAAVAT	31693172,74	31093859,19
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot		
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet		
Toimeksiantojen varat		
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	9681,95	
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	0,00	0,00
Myyntisaamiset	410778,59	322900,48
Lainasaamiset	276066,33	195400,00
Muut saamiset	545981,21	202449,47
Lyhytaikaiset saamiset	1232826,13	720749,95
Siirtosaamiset		
Siirtyvät korot	0,00	0,00
Muut siirtosaamiset	162132,46	175650,06
Siirtosaamiset	162132,46	175650,06
Saamiset	1394958,59	896400,01
Rahat ja pankkisaamiset	1082475,45	1809906,68
Vaihtuvat vastaavat	2487115,99	2706306,69
VASTAAVAA	34180288,73	33800165,88

VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Peruspääoma	15902559,24	15902559,24
Ed.tilikausien yli-/alijäämä	1553828,41	1154199,27
Tilikauden yli-/alijäämä	241511,69	399629,14
Oma pääoma	17697899,34	17456387,65
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset		
Poistoero	264855,08	291642,21
Toimeksiantojen pääomat		
Valtion toimeksiannot	0,00	0,00
Lahjoitusrahastojen pääomat	120674,23	126005,40
Muut toimeksiantojen pääomat	2396,66	4454,32
Toimeksiantojen pääomat	123070,89	130459,72
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	7925000,00	4375000,00
Saadut ennakot	0,00	0,00
Muut velat	783116,73	820562,37
Pitkäaikainen	8708116,73	5195562,37
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4650000,00	8750000,00
Lainat julkisyhteisöiltä	1000000,00	500000,00
Saadut ennakot		
Ostovelat	1005411,97	664085,85
Muut velat	83534,69	88136,33
Siirtovelat		
Siirtyvät korot	39683,98	6215,03
Lomapalkkajaksotus	449549,45	446986,67
Valtionosuusennakot	137193,09	100330,75
Muut siirtovelat	20973,51	170359,30
Siirtovelat	647400,03	723891,75
Lyhytaikainen	7386346,69	10726113,93
Vieras pääoma	16094463,42	15921676,30
VASTATTAVAA	34180288,73	33800165,88

4.4 Konsernitilinpäätös

4.4.1 Konsernituloslaskelma

KONSERNITULOSLASKELMA	2022	2021
Toimintatuotot	12655485,37	12718423,9
Toimintakulut	-35160049,46	-34112181,79
Osuus osakkuusyht.voitosta (tappiosta)	6157,02	-4649,5
Toimintakate	-22498407,07	-21398407,39
Verotulot	10236641,75	10560516,76
Valtionosuudet	14344781,62	13538594,51
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	15920,54	48241,09
Muut rahoitustuotot	98199,47	39976,06
Korkokulut	-147817,03	-41299,52
Muut rahoituskulut	-26729,79	-44762,08
Rahoitustuotot ja -kulut	-60426,81	2155,55
Vuosikate	2 022 589,49	2 702 859,43
Poistot ja arvonalentamiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2132464,35	-1970475,14
Poistot ja arvonalentamiset	-2 132 464,35	-1 970 475,14
Satunnaiset erät	-0,01	
Tilikauden tulos	-109 874,87	732 384,29
Tilinpäätössiirrot	42000	-43,52
Tilikauden verot	-8319,38	-1529,73
Laskennalliset verot	1257,34	-9792,66
Vähemmistöosuudet	-17264,07	48096,04
Tilikauden yli/alijäämä	-92 200,98	769 114,42

4.4.2 Konsernirahoituslaskelma

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA	2022	2021
Toiminnan ja investointien rahavirta		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2022589,49	2702859,43
Tilikauden verot	-8319,38	-1529,73
Tulorahoituksen korjauserät	-81131,78	24704,78
Toiminnan rahavirta	1933138,33	2726034,48
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2559883,35	-2768513,32
Rahoitusosuudet investointeihin	430550,00	385041,00
Pys. vastaavien hyödykk. luovutustulot	46668,20	20966,80
Investointien rahavirta	-2082665,15	-2362505,52
Toiminnan ja investointien rahavirta	-149526,82	363528,96
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-1970531,21	-4128,40
Antolainsaamisten vähennys	1971356,89	0
Antolainauksen muutokset yhteensä	825,68	-4128,40
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4457606,31	330788,43
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-903818,62	-1270732,79
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-3992184,56	1537802,51
Lainakannan muutokset yhteensä	-438396,87	597858,15
Oman pääoman muutokset	-365182,04	28867,09
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos	-8492,30	78676,19
Vaihto-omaisuuden muutos	-84216,06	75304,06
Saamisten muutos	-275973,55	623104,92
Korottomien pitkä- ja lyhytaik. velkojen muutos	575003,61	-920610,42
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	206321,70	-143525,25
Rahoitustoiminnan nettokassavirta	-596431,53	479071,59
Kassavarojen muutos	-745958,35	842600,55
Kassavarat 31.12.	3720794,48	4466752,84
Kassavarat 1.1.	4466752,83	3624152,29
Kassavarojen muutos	-745958,35	842600,55

4.4.3 Konsernitase

Konsernitase , Vastaavaa	TP 2022	TP 2021
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	757016,98	769299,24
Muut pitkävaikutteiset menot	218076,92	205273,5
Aineettomat hyödykkeet	975093,9	974572,74
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	4245660,51	4248442,64
Rakennukset	22477402,68	23607110,86
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5101998,61	5173966,58
Koneet ja kalusto	1725372,04	1653628,79
Muut aineelliset hyödykkeet	56623,63	56510,01
Ennakkomaksut	234363,15	158542,46
Keskeneräiset hankinnat	2479259,73	1362016,74
Ennakkomaksut ja kesk.er.hankinnat	2713622,88	1520559,2
Aineelliset hyödykkeet	36320680,35	36260218,08
Sijoitukset		
Muut osakkeet ja osuudet	2810157,59	2851167,13
Osakkeet ja osuudet	2810157,59	2851167,13
Muut lainasaamiset	163302,72	164128,40
Muut saamiset	1176,18	1176,18
Sijoitukset	2974636,49	3016471,71
PYSYVÄT VASTAAVAT	40 270 410,74	40 251 262,53
ARVOSTUSERÄT		
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	63870,07	66979,55
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	17719,20	19044,68
Muut toimeksiannot	3120,36	3395,10
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	84709,63	89419,33
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	398614,92	314398,87
Lainasaamiset	285,69	285,69
Pitkäaikaiset saamiset	285,69	285,69
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	1397776,07	1237533,12
Lainasaamiset	83881,77	47797,87
Muut saamiset	736969,76	382442,4
Lyhytaikaiset saamiset	2218627,6	1667773,39
Siirtosaamiset	268399,12	245318,83
Saamiset	2487312,41	1913377,91
Rahoitusarvopaperit		
Muut arvopaperit	20752,06	301575,47
Rahoitusarvopaperit	20752,06	301575,47
Rahat ja pankkisaamiset	3700042,42	4165177,37
Vaihtuvat vastaavat	6 606 721,81	6 694 529,62
VASTAAVAA	46 961 842,18	47 035 211,48

Konsernitase	2022	2021
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Peruspääoma	15902559,24	15902559,24
Muut omat rahastot	0	0
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	2670660,61	2311663,37
Tilikauden yli/alijäämä	-92200,98	769114,42
Oma pääoma	18 481 018,87	18 983 337,03
Vähemmistöosuudet	3153294,63	3104412,97
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset		
Poistoero	0	0
Vapaaehtoiset varaukset	0	0
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	0	0
Pakolliset varaukset		
Muut pakolliset varaukset	125043,74	157163,67
Pakolliset varaukset	125043,74	157163,67
Toimeksiantojen pääomat		
Valtion toimeksiannot	63391,64	67577,82
Lahjoitusrahaston pääomat	123798,52	129400,49
Muut toimeksiantojen pääomat	20266,36	23680,21
Toimeksiantojen pääomat	207456,52	220658,52
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Pitkäaikainen korollinen vieras po	12759976,41	9364539,7
Pitkäaikainen koroton viera po	820521,3	852676,07
Muut velat	241975,74	240725,74
Laskennalliset verovelat	18193,23	27850,57
Pitkäaikainen	13840666,68	10485792,08
Lyhytaikainen		
Lyhytaikaiset joukkovelkakirjalainat	1000000,00	500000,00
Lyhytaikainen korollinen vieras po	6231614,17	10418647,75
Lainat muilta luotonantajilta	40791,75	40791,75
Lyhytaikainen koroton vieras po	3881955,82	3124407,71
Lyhytaikainen	11154361,74	14083847,21
VIERAS PÄÄOMA	24 995 028,42	24 569 639,29
VASTATTAVAA	46 961 842,18	47 035 211,48

5 Liitetiedot

5.1 Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

5.1.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1) Arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvät vastaavat, pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Kunnanvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 17.12.2012 poistosuunnitelman, ja että ns. vanhoissa hyödykkeissä käytetään vanhoja poistoajoja ja uusissa, vuonna 2013 käyttöön otettavissa hyödykkeissä käytetään poistoajojen alarajojen lähellä olevia poistoajoja, ellei pidemmän poistoajan käyttämiseen ole erityistä hyödykekohtaista perustetta. Pidemmästä poistoajasta päättää asianomainen viranomainen. Valtuusto hyväksyi 9.10.2017 tarkennetun poistosuunnitelman, joka vastaa kirjanpitolautakunnan kuntajaoston 22.11.2016 antamaa yleisohjetta kunnan ja kuntayhtymän suunnitelman mukaisista poistoista.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintameno mukaiseen arvoon.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus merkitään taseeseen todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen hankintameno mukaiseen arvoon.

Johdannaissopimusten käsittely, Valuuttamääräiset erät

Lappajärven kunnalla ei ole johdannaissopimuksia eikä valuuttamääräisiä eriä.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset merkitään ao. hyödykkeen hankintameno vähennykseksi.

5.1.2 Kunnan tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

2) Tuloslaskelman esittämistavan muutos

Ei ilmoitettavaa tietoa.

3) Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Ei ilmoitettavaa tietoa.

4) Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Ei ilmoitettavaa tietoa.

5) Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset, jos ne eivät ole merkitykseltään vähäisiä

Ei ilmoitettavaa tietoa.

5.1.3 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt ja kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja veroperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuusien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemissä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Poisto-oikaisuja ei ole tehty.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Poikkeavat arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Konsernitilinpäätöksen liitteenä esitetään perusteltu selostus, jos konsernitilinpäätöksen laatimisessa ei ole noudatettu samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita kuin kunnan tilinpäätöksessä.

Poikkeavat tilikaudet

Ei poikkeavia tilikausia.

5.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6) Toimintatuotot tehtäväalueittain

Ulkoiset erät	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Yleishallinto			148.548,00	78.861,90
Sosiaali- ja terv.toimi				0
Opetus- ja kulttuuritoimi			356.605,04	223.137,52
Tekninen toimi			1.789.121,44	1.827.898,58
Muut palvelut			250.995,43	387.212,57
Elinvoimapaalvelut			1.157,80	11.454,35
Toimintatuotot yht.	12.655.485,37	12.718.423,90	2.546.427,71	2.528.564,92

7) Verotulojen erittely

	2022	2021
Kunnan tulovero	8.194.540,84	8.590.409,33
Osuus yhteisöverojen tuotosta	1.019.061,25	994.078,32
Kiinteistövero	1.023.039,66	976.029,11
Muut verotulot		
Verotulot yhteensä	10.236.641,75	10.560.516,76

8) Valtionosuudet eriteltyinä

	2022	2021
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	7.426.227,80	6.726.060,00
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	3.008.640,00	3.075.384,00
Veromenetysten kompensatio	2.192.926,00	1.956.648,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-138.231,00	-110.124,00
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus		
Yhteensä	12.489.562,00	11.647.968,00

9) Palvelujen ostojen erittely

Palvelujen ostojen erittely,	2022	2021
Asiakaspalvelujen ostot	-15.593.163,83	-14.973.592,46
Muiden palvelujen ostot	-2.234.034,72	-2.244.742,01
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	-17.827.198,55	-17.218.334,47

10) Valtuustoryhmien toimintaedellytysten tukemiseksi annetut tuet valtuustoryhmittäin eriteltynä

Ei ilmoitettavaa tietoa.

11) Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan. Tarkempi hankekohtainen poisto-aika päätetään suunnitelman rajoissa kunnan talous-/teknisessä toimistossa. Kunnanvaltuusto on 9.10.2017 § 83 hyväksynyt tarkennetun poistosuunnitelman. Tarkennettua poistosuunnitelmaa on alettu noudattaa vuodesta 2017 lukien.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät

POISTOSUUNNITELMA (hyväksytty KV 17.12.2012 § 62)

Hyödykkeet ennen 1.1.2013

Uudet hyödykkeet 1.1.2013 alkaen

PYSYVÄT VASTAAVAT	Tasapoisto	Tasapoisto
Aineettomat hyödykkeet		
Kehittämismenot	2 -5 vuotta*	2 -5 vuotta*
Aineettomat oikeudet	5 -20 vuotta*	5 -20 vuotta*
Liikearvo	2 -5 vuotta*	2 -5 vuotta*
Muut pitkävaikutteiset menot		
Atk-ohjelmistot	2-5 vuotta*	2-5 vuotta*
<i>Osallistuminen toisen yhteisön</i>		<i>2017 lukien:</i>
- tiehankkeisiin		15-20 vuotta
- ratahankkeisiin		30-40 vuotta
- väylähankkeisiin (suositellaan vastaavanlaisen hyödykkeen hankintamenoa koskevia poistoaikoja)		15-20 vuotta
<i>Osake- ja vuokrahuoneistojen perusparannusmenot</i>		5-10 vuotta
Muut	2-5 vuotta*	2-5 vuotta*
	*) erityisestä syystä voi olla enintään 20 vuotta	*) erityisestä syystä voi olla enintään 20 vuotta
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	Ei poistoaikaa	Ei poistoaikaa
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennukset	20-50 vuotta	20-40 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20-30 vuotta	20-30 vuotta
Taloussrakennukset	10-20 vuotta	10-20 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	20-30 vuotta	20-30 vuotta
Asuinrakennukset	30-50 vuotta	30-40 vuotta
<i>Kallioluolat ja -tunnelit, väestönsuojat</i>		30-70 vuotta

Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit ja puistot	15-20 vuotta	15-20 vuotta
Sillat, laiturit ja uimalat	10-30 vuotta	10-30 vuotta
Muut maa- ja vesirakenteet	15-30 vuotta	15-30 vuotta
Vedenjakeluverkosto	30-40 vuotta	30-40 vuotta
Viemäriverkko	30-40 vuotta	30-40 vuotta
Kaukolämpöverkko	20-30 vuotta	20-30 vuotta
Sähköjohdot, muunto-aset, ulkovalaistuslaitteet	15-20 vuotta	15-20 vuotta
Puhelinverkko, keskus-asema ja alakeskukset	10-12 vuotta	10-12 vuotta
Maakaasuverkko	20-25	20-25
Muut putki- ja kaapeliverkot	15-20 vuotta	15-20 vuotta
Sähkö-, vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	10-20 vuotta	10-20 vuotta
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15-20 vuotta	15-20 vuotta
Liikenteen ohjauslaitteet	10-15 vuotta	10-15 vuotta
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10-15 vuotta	10-15 vuotta
Koneet ja kalusto		
Rautaiset alukset	15-20 vuotta	15-20 vuotta
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	8-15 vuotta	8-15 vuotta
Muut kuljetusvälineet	4-7 vuotta	4-7 vuotta
Muut liikkuvat työkoneet	5-10 vuotta	5-10 vuotta
Muut raskaat koneet	10-15 vuotta	10-15 vuotta
Muut kevyet koneet	5-10 vuotta	5-10 vuotta
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	5-15 vuotta	5-15 vuotta
Atk-laitteet	3-5 vuotta	3-5 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	3-5 vuotta	3-5 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto	käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa	ei poistoaikaa
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	ei poistoaikaa	ei poistoaikaa
Pysyvien vastaavien sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa	ei poistoaikaa

Poistoaikoina käytetään alarajoja, ellei pidemmän poistoaajan käyttämiselle ole erityistä hyödykekohtaista perustetta. alle 10.000 euron hankinnat kirjataan vuosikuluiksi.

12) Pakollisten varausten muutokset

	Konserni 2022	Konserni 2021	Kunta 2022	Kunta 2021
Pakolliset varaukset	-	-19.281,49		0

13) Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

	Konserni 2022	Konserni 2021	Kunta 2022	Kunta 2021
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot				
Rakennusten myyntivoitot				
Muut myyntivoitot	42.854,84	6.229,47	42.854,84	10.587,66
Myyntivoitot yhteensä	42.854,84	6.229,47	42.854,84	10.587,66
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot				
Rakennusten myyntitappiot				
Myyntitappiot yhteensä				

14) Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Satunnaiset tuotot		0	0	0
Satunnaiset kulut		0	0	0

Ei ilmoitettavaa.

15) Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

	2022	2021
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä		
Osinkotuotot muista yhteisöistä	1.629,75	1.629,00
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	11.609,52	11.609,52
Yhteensä	13.239,27	13.248,52

16) Erittely poistoeron muutoksista

Alkusaldo 31.12.2022	Vähennys	Loppusaldo 31.12.2022
291.642,21	-26.787,13	264.855,08

5.3 Tasetta koskevat liitetiedot

5.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

17) Kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset

Ei ilmoitettavaa tietoa.

18) Arvonkorotukset

Ei ilmoitettavaa tietoa.

19) Käyttöomaisuuden hankintamenojen muutokset 2022

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	Aineettomat oikeudet	Tietokoneohjelmistot	Muut	Aineett.
			pitkävaik.	hyöd.
			menot	yht.
Poistamaton hankintameno 1.1.	137211,77	34380,38	246 541,13	418 133,28
Lisäykset tilikauden aikana		28354,59	20 285,40	48 639,99
Rahoitusosuudet tilikaudella				
Vähennykset tilikauden aikana				
Siirrot erien välillä		2 603,50	2 672,20	5 275,70
Tilikauden poisto	-11760,2	-17598,34	-42 324,00	-71 682,54
Arvonlennukset ja niiden palautukset				
Poistamaton hankintameno 31.12.	125451,57	47 740,13	227 174,73	400 366,43

AINEELLISET HYÖDYKKEET			Kiint.		Muut		
	Maa-alueet	Rakenn.	rakent	Koneet ja	aineelli-	Keskener.	Yhteensä
			ja laitteet	ja kalusto	set	hankinnat	
					hyödyk-		
					keet		
Poistamaton hankintameno 1.1.	2 774 137,28	11 594 949,38	4 899 365,48	193 445,21	37 696,24	1 427 540,40	20 927 133,99
Lisäykset tilikauden aikana		30 604,47	205 366,35	146 229,60		1 621 750,08	2 003 950,50
Rahoitusosuudet tilikaudella			-55 550,00			-378 744,00	-434 294,00
Vähennykset tilikauden aikana							0,00
Siirrot erien välillä	0,00		138 473,90			-143 749,60	0,00
Tilikauden poisto	0,00	-514 091,65	-347 380,26	-92 044,49			-953 516,40
Arvonlennukset ja niiden palautukset							0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	2 774 137,28	11 111 462,20	4 840 275,47	247 630,32	37 696,24	2 526 796,88	21 537 998,39

Lappajärven kunta on perinyt maa- ja metsäkiinteistöjä, joita ei ole vielä v.2022 ollut merkitty käyttöomaisuuteen.

OSAKKEET JA OSUUDET	Tytär-	Kunta-	Osakkuus-	Muut osakk.	Muut	
	yhteisö-	yhtymä-	yhteisö-	ja osuud.	osakkeet ja	Osakkeet ja
	osakkeet	osuudet	osuudet	osak. ja	osuudet	osuudet yht.
				om.yhteis.		
Poistamaton hankintameno 1.1.	2 213 569,11	2 937 080,70	522 547,25	2 080 182,54	24 681,11	7 778 060,71
Lisäykset tilikauden aikana	6 216,00					6 216,00
Rahoitusosuudet tilikaudella						
Vähennykset tilikauden aikana						
Siirrot erien välillä						
Tilikauden poisto						
Arvonlennukset ja niiden palautukset						
Poistamaton hankintameno 31.12.	2 219 785,11	2 937 080,70	522 547,25	2 080 182,54	24 681,11	7 784 276,71

Olennaiset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset

20 – 22) Omistukset muissa yhteisöissä

Tytäryhteisöt ja kuntayhtymäosuudet	Kunnan omistusosuus	Kuntakonsernin osuus (1000 €)		
		omasta po:sta	vie-raasta po:sta	tilikauden voitosta/tappiosta
Tytäryhteisöt				
KOY Lappajärven Vuokratalot Oy Lappajärvi 1082833-8	100 %	526755	2881211	-238949
Lappajärven Virastotalo Oy Lappajärvi 0631340-4	62,84 %	1111430	56035	16862
Lappajärven Lomagolf Oy Lappajärvi 0804876-2	26,90 % äänistä 74,8%	448535	49591	5664
Lappajärven Lämpö Oy Lappajärvi 2657365-9	100 %	1016934	1444220	-10823
Yhteensä		3103654	4431057	-227247
Kuntayhtymät				
Järviseudun koulutuskuntayhtymä Lappajärvi 1807931-9	28,98 % *	2558399	295048	-30387
E-P:n sairaanhoitopiiri ky Seinäjoki 0243096-0	2,06 %	1174844	5572102	-8254
Eskoon sosiaalipalvelujen ky Seinäjoki 0283116-6	1,63 %	97451	461092	0
Etelä-Pohjanmaan liitto Seinäjoki 0955281-3	1,78 %	29552	12853	603
Yhteensä		3860246	6341095	-38038
Intressiyritys				
Kivitippu Spa Oy 2492015-1	14,07 %	-44453	266577	-46734
* osuus muuttunut 2021				

* Kivitippu Spa Oy on 25.1.2023 jättänyt velkasaneeraushakemuksen. Lappajärven kunta on määräpäivään mennessä ilmoittanut saataviensa määrän.

23) Saamisten erittely

	2022		2021	
	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen
Saamiset tytäryhteisöiltä				
- Myyntisaamiset		7.647,28		4.163,46
-Lainasaamiset	1.810.531,21	192.184,56	1.810.531,21	146.800,00
-Muut saamiset				
Yhteensä	1.810.531,21	199.831,84	1.810.531,21	150.963,46
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
-Myyntisaamiset				2.767,88
Yhteensä	-	-		2.767,88
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä	160.000		160.000	
Yhteensä	160.000		160.000	
Saamiset yhteensä	1.970.531,21	199.831,84	1.970.531,21	153.731,34

24) Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni 2022	Konserni 2021	Kunta 2022	Kunta 2021
Siirtyvät korot muilta				
Liittymismaksujen tuloutus				
Työterveyshuollon tuloarvio			13.500,00	
Muut siirtosaamiset	106.266,66	69.668,77	141.167,12	
Muut siirtosaamiset muilta, yhteensä	154.667,12	172.568,62	154.667,12	172.568,62
Ennakkomenot	7465,34	3.081,44	7.465,34	3081,44
Yhteensä	268.399,12	245.318,83	162.132,46	175.650,06

5.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25) Oman pääoman erittely

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Peruspääoma 1.1.	15.902.559,24	15.902.559,24	15.902.559,24	15.902.559,24
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	15.902.559,24	15.902.559,24	15.902.559,24	15.902.559,24
Arvonkorotusraho				
Muut omat rahastot				

Edellisten tilikausien ali-/ ylijäämä 1.1.	2.670.660,61	2.311.663,37	1.553.828,41	1.154.199,27
Muu lisäys tilikaudella				
Edellisten tilikausien ali-/ylijäämä 31.12.	2.670.660,61	2.311.663,37	1.553.828,41	1.154.199,27
Tilikauden ali-/ylijäämä	-92.200,98	769.114,42	241.511,69	399.629,14
Oma pääoma	18.481.018,87	18.983.337,03	17.697.899,34	17.456.387,65

26) Erittely poistoerosta

Alkusaldo 1.1.2022	Vähennys	Loppusaldo 31.12.2022
291.642,21	-26.787,13	264.855,08

27) Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin 5 vuoden kuluttua

Myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua maksettavaksi erääntyvät velat; velat, jotka erääntyvät 1.1.2027 tai sen jälkeen.

	2022	2021
Joukkovelkakirjalainat		0
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		0
Lainat julkisyhteisöiltä	6.125.000	3.125.000
Pitkäaikaiset velat yhteensä	6.125.000	3.125.000

28) Joukkovelkakirjalainat

Ei ilmoitettavaa tietoa.

29) Pakolliset varaukset

Muut pakolliset varaukset	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Takuuvaraus			-	-
Vahingonkorvausvaraus			-	-
Vuokravastuut käyttämättömistä tiloista	189,56		-	-
Ympäristövastuut			-	-
Osuus kuntayhtymän alijäämästä			-	-
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuut	124.789,32	157.163,67	-	-
Muut pakolliset varaukset yhteensä	125.043,74		0	0

30) Vieras pääoma

Velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille ja osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille

	2022	2022	2021	2021
	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		301,94		
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä		301,94		
Velat kuntayhtymille, joissa kunta jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		2316,49		1395,53
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä		2316,49		1395,53
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä				
<i>Vieras pääoma yhteensä</i>		2618,43		1395,53

31) Sekkilimiitti

Ei luotollista sekkilimiittiä.

32) Muiden velkojen erittely

	Konserni 2022	Konserni 2021	Kunta 2022	Kunta 2021
Muut velat muille (p.a)	449.753,53	487.199,17	449.753,53	487.199,17
Kaukolämmön liittymismaksu	222.268,30	222.268,30		
Vesilaitoksen liittymismaksu	61.366,20	61.366,20	61.366,20	61.366,20
Viemärlaitoksen liittymismaksu	271.997,00	271.997,00	271.997,00	271.997,00
Muut velat muille p.a	19.707,44	18.457,44		
Yhteensä	1.025.092,47	1.061.288,11	783.116,73	820.562,37

Muut velat

	2022	2021
Ennakonpidätysvelka	79.742,64	82.916,34
Sosiaaliturvamaksuvelka	3.792,05	5.032,11
Yhteensä	83.534,69	88.136,33

33) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot				
Menojäämät				
Palkkojen ja henkilöstösi- vukulujen jaksotukset	449.549,45	446.986,67	449.549,45	446.986,67
Korkojaksotukset			39.683,98	6.215,03
Valtionosuusennakot	137.193,09	100.330,75	137.193,09	100.330,75
Muut siirtovelat	1.025.984,98	984.318,54	20.973,51	170.359,30
Matkalaskut				
Siirtovelat yhteensä	1.612.727,48	1.531.635,96	647.400,03	723.891,75

5.4 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

34) Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin

- ei ilmoitettavaa

35 -37 Vakuudet

- ei ilmoitettavaa

38) Vuokravastuut yhteismäärä

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Vuokravastuut				
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	29.902,85	29.149,67		
Myöhemmin maksettavat	75.469,75			
Yhteensä	105.372,60	121.678,82		
Leasing-vastuut			8.137,56	10.243,20
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	58.323,61	30.989,46	3.673,68	
Myöhemmin maksettavat*	108.174,24	3.313,98	4.463,88	
Yhteensä	166.497,85	74.783,69	8.137,56	
Yhteensä	271.870,45	196.462,51	8.137,56	10243,20

Lappajärven kunta on hankkinut leasing-sopimuksella tietokoneita Järvinet Oy:n kautta. Nämä leasing-vas-
tuut ovat: Alv 0 %

	1.1. - 31.12.2023	1.1. - 31.12.2024	1.1.-31.12.2025	Yhteensä 31.12.2025
Yhteensä	22.033,04	15.668,74	7.047,57	44.749,35

39-40) Muut kunnan antamat vastuositoumukset

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	1.431.700,00		3.759.100,00	3.759.100,00
Jäljellä oleva pääoma	956.372,49		1.772.334,71	1.917.258,42
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma			5.399.200,00	6.149.200,00
Jäljellä oleva pääoma			4.997.405,00	4.769.897,80
Ympäristölupavakuus				
Alkuperäinen pääoma				
Jäljellä oleva pääoma				

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista

	2022	2021
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	21.697.392	20.680.392
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12	0	0
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	12.547	13.547

41) Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Koronvaihtosopimus 11132229 (EPSHP)				
Koronvaihtosopimus on tehty Handelsbankenin lainaan 31316000717747, jonka kiinteä korko on 2,7 % . Koronvaihtosopimus on kääntävä eli vastaanotetaan kiinteää korkoa 2,7 % ja maksetaan vaihtuvaa korkoa Euribor 12 kk. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus on voimassa 26.9.2018-11.12.2023.				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	16.022,21	32.044,43		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan) (Lappajärven kunnan osuus)	-24,85	1.509,55	0	0
Koronvaihtosopimus 11132276 (EPSHP)				

Tulevaisuudessa voimaan tuleva koronvaihtosopimus on otettu suojaamaan 10 500 000 euron OP:n bullet-lainan FI80 5419 0182 2625 96 korkoa. Pankki maksaa korkoa Euribor 3 kk ja sairaanhoitopiiri maksaa 2,13 % p.a. Sopimus alkaa bullet-lainan eräpäivästä lukien ko. lainan pääomalle. Sopimus on voimassa 26.9.2028-28.9.2048				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	216.300	216.300		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	11.072,29	-60.425,05		
Koronvaihtosopimus 14220652 (EPSHP) Tulevaisuudessa voimaan tuleva koronvaihtosopimus on otettu suojaamaan 12 000 000 euron OP:n bullet-lainan FI57 5419 0182 2583 54 korkoa. Pankki maksaa korkoa Euribor 3 kk ja sairaanhoitopiiri maksaa 0,23 % p.a. Sopimus alkaa bullet-lainan eräpäivästä lukien ko. lainan pääomalle. Sopimus on voimassa 10.7.2028-10.7.2048				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	247.200	247.200		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	74.199,86	21.147,19		
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yht		495.544,43		
Käypä arvo yht.		-37.768,31		
Professuurit Seuraavalle kaudelle	15.566,44	24.532,88 9.877,70		
ALV-vastuut	543.669,90	372.816,11		1.369.462,97
Tehostettu koronvaihtosopimus ET-POHSAIRS Koronvaihtosopimus päätetyn sopimuksen 11132195 tilalle. Ajalle 10.11.2022-10.11.2023. Korko kiinteä 1,13 %, jos Euribor 3 kk on alle 3,5 % ja sen yläpuolella Euribor 3 kk -2,37 %.				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	233.466,70			
Käypä arvo (pankin ilmoituksen muk)	15.243,81			
Korkokattosopimus 21011387 Korkokatto Kuntarahoituksen 10000000 euron lainalle ajalle 18.7.2022-18.7.2026. Pankki maksaa Euribor 6 kk – 1 % erotuksen				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	206.000,00			
Käypä arvo (pankin ilmoituksen muk)	15.637,99			

Tehostettu koronvaihtosopimus ET-POHSAIR6 Tehostettu koronvaihtosopimus Kuntarahoituksen 10000000 euron lainalle. Ajalle 19.7.2026-18.7.2051, korko kiinteää 1,98 %, jos Euribor 6 kk on alle 4 % ja sen yläpuolella Euribor 6 kk -2,02 %-yksikköä				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	206.000,00			
Käypä arvo (pankin ilmoituksen muk)	13.898,70			

Arvonlisäveron palautusvastuu:

Palautuksena tai vähennyksenä käsitellyt arvonlisäverot vuosina 2014 - 2022 valmistuneista uudisrakennusten ja perusparantamisen hankintamenosta, joihin liittyy mahdollinen palautusvelvollisuus kiinteistöt myytävissä tai niiden käyttötarkoituksen muuttuessa palautukseen tai vähennykseen oikeuttamattomaksi (AVL 33 §).

Arvonlisäveron palautusvastuu	31.12.2022	211.150,07 euroa
-------------------------------	------------	------------------

5.5 Henkilöstöä koskevat liitetiedot

42) Henkilöstön lukumäärä

Lappajärven kunnan palveluksessa oleva henkilöstö osastoittain 31.12.2022:

Osasto	2022	2021
Yleishallinto	4	4
Sivistystoimi	56	58
Muut palvelut	3	5
Tekninen toimi	29	28
Elinvoimapalvelut	1	
Yhteensä	93	95

Koko henkilöstön määrään sisältyvät kunnan palveluksessa olleet koko- ja osa-aikaiset henkilöt 31.12.2022. Osa-aikaisia ei ole muutettu laskennallisesti kokoaikaisiksi. Lukuun sisältyvät vakituisten lisäksi määräaikaiset, sijaiset ja työllistetyt. Luvuissa näkyvät myös henkilöt, jotka ovat palkattomalla virka-/työvapaalla. Yleishallinnosta on siirretty edunvalvonta ja hankkeet kohtaan Muut palvelut.

43) Henkilöstökulut

Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	2022	2021
Palkat ja palkkiot	-3.737.324,18	-3.693.720,71
Eläkekulut	-812.036,90	-792.483,74
Muut henkilösivukulut	-100.163,05	-102.260,22
Henkilöstökorvaukset	50.892,43	47.356,30
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	61.685,04	30.949,81
Henkilöstökulut yhteensä	-4.536.946,66	-4.510.158,56

44) Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetyt luottamushenkilömaksut

	2022	2021
Lappajärven kokoomus r.y.	208,50	192,00
Lappajärven Keskustapuolueen kunnallisjärjestö	1325,50	3197,88
Lappajärven sos.dem. yhdistys	130,00	168,00
Kristillidem. Lappajärven paikallisosasto	179,50	663,08
PerusS:n Lappajärven paikall.osasto	899,50	398,72
Yhteensä	2743,00	4.619,68

45) Tilintarkastajien palkkiot

	2022	2021
Tarkastusyhtiö KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy		
Tilintarkastus	4302,80	4848,25
Lautakunta	2926,40	2183,30
Lakipalvelut		
Yhteensä	7229,20	7031,55

46) Kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien väliset liiketoimet

Lappajärven kunta on antanut KOY Lappajärven Vuokrataloille pääomainsa 1.810.531,21 euroa. Kunnan käsityksen mukaan em. lainaan saattaa sisältyä taloudellinen riski. Kyseessä on ennen kuntalain 2015 voimaan tuloa annetusta lainasta. Kunta on antanut pääomainsa 160.000 euroa Kivitippu Spa Oy:lle.

Lappajärven kunta on antanut omavelkaisen takauksen Avain Palvelukodit Oy:lle Joelinkodin ja Lintukodin kauppohenkilöiden yhteydessä Avain Palvelukodit Oy:lle siirtyneiden lainojen vakuudeksi. Lainojen vastuu 31.12.2021 on 4.404.230,80 euroa.

Järvisuodun Sähkövoima kuntayhtymä purettiin ja perustettiin jäsenkuntien (Alajärven kaupunki, Vimpelin ja Lappajärven kunnat) omistama osakeyhtiö JärviS-Energia Oy. Kuntayhtymän velat ja varat siirrettiin perustettavalle osakeyhtiölle. Kunnat takaavat siirtyviä lainoja, joista Lappajärven kunnan osuus on 600.000 euroa.

Kunnanjohtajan kanssa on tehty kunnanjohtajasopimus, jossa erokorvaukseksi on sovittu kuuden kuukauden kokonaisansiota vastaava korvaus.

6 Vesihuoltolaitos

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Vesihuollon tehtävänä on talousveden laatuvaatimukset ja –tavoitteet täyttävän veden toimittaminen asiakkaille ja asiakkaiden viemäriverkostoon toimittamien jätevesien pois johtaminen ja puhdistaminen ympäristöviranomaisen edellyttämällä tavalla. Laitos huolehtii myös alueellaan olevan hulevesiverkoston kautta vastaanotettujen sade- ja hulevesien johtamisesta vesistöön.

Tavoitteena on toimintavarma verkosto. Vesilaitoksella on käytössä valvonta-automaatio-ohjelma. Vesi-huoltolaitoksella on kaksi vedenottamoa ja alavesisäiliötä sekä paineenkorotusasemia. Länsirannalle oste-taan vettä Kauhavan Vedeltä. Vesiverkoston pituus on n. 80 km. Liittyjiä on n. 800. Jätevesiverkoston pi-tuus on n. 90 km ja pumppaamoita n. 60 kpl. Jätevesiverkoston liittyjien määrä on 775. Jätevedet käsitel-lään biologisessa prosessissa jätevedenpuhdistamolla. Puhdistamolle tulevan jäteveden määrää pystytään säännöstelemään ja ajoittamaan huippukulutuksen ulkopuolelle kahden välivarastosäiliön avulla.

Uusia vesiliittymäsopimuksia tehtiin 8 kpl ja viemäri-liittymäsopimuksia 5 kpl.

Viemäriverkostojen toiminta-alueisiin tulee kiinnittää tulevaisuudessa enemmän huomiota.

Puhdistamolietettä toimitettiin Pohjanmaan Biokaasulaitokselle 265 tn.

Puhdasta vettä myytiin 76444 m³ ja jätevettä puhdistettiin 104256 m³.

Sakokaivolietettä käsiteltiin 721 m³ ja umpisäiliöjätevettä 437 m³.

Tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Talousvesi täyttää asetetut laatu- ja määrävaatimukset.	Laboratoriotulokset. Kuluttajien antama palaute. Häiriöiden määrä Käyttöaste	Ei poikkeamia veden laadussa. Veden toimitus on ollut keskeytyksetöntä. <5 kpl /vuosi Enintään 75 % antoisuudesta	Talousveden laadussa ei ole ollut ongelmia sen jälkeen, kun Lummukan vedenot-tamo poistettiin käytöstä.
Jätevedet käsitellään lupaehtojen mukaisesti. Laitoksen toimintavarmuus Liittymisaste	Laboratoriotulokset Häiriöiden määrä	Puhdistustulokset täyt-tävät lupaehdot Toimintahäiriöitä < 10 kpl/vuosi Toiminta-alueella 100 %	Lupaehdot ovat täyttyneet.
Hulevesiverkoston toimivuus	Jätevesien määrä ei li-säänny puhdistamolla tulva-aikana.	Vuotovesien määrä	Vuotovesien määrä on vähen-tynyt.
Haja-asutusalueiden jäteve-sien toimittaminen jäteveden-puhdistamolle	Vastaanotetun sakokaivo-lietteen määrä		Ei puutteita.
Käytön taloudellisuus	Laitoksen tulot kattavat menot		Tarkasteltava tu-levaisuudessa.

Vesihuolto	Budjetti 2022	Bu-muutos	Budjetti+muutos	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	548.300		548.300	449.978,71	98.321,29
Toimintamenot	-315.880		-315.880	-368.600,21	52.720,21
Toimintakate	232.420		232.420	81.378,50	151.041,50

VESIHUOLTOLAITOS (VESILAITOS+VIEMÄRI-LAITOS) TASEYKSIKKÖ					
TULOSLASKELMA		2022		2021	
Liikevaihto			449 978,71		445 964,05
Materiaalit ja palvelut					
Aineet ja tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana		-168 584,12		-108 992,55	
Palvelujen ostot		-169 760,93	-338 345,05	-191 880,52	-300 873,07
Henkilöstökulut					
Palkat ja palvelut		-20 048,37		-23 070,09	
Henkilösivukulut					
Eläkekulut		-9 143,70		-9 722,06	
Muut henkilösivukulut		-614,15	-29 806,22	-749,04	-33 541,19
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot		-200 579,10		-201 267,68	
Poisto ja arvonalentumiset yhteensä			-200 579,10		-201 238,52
Liiketoiminnan muut kulut		-448,94		29,16	
Liikelylijäämä (-alijäämä)			-119 200,60		-89 688,73
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korvaus peruspääomasta		-22 042,89		-22 042,89	
Muut rahoituskulut			-22 042,89		-22 042,89
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä			-141 243,49		-111 731,62
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia			-141 243,49		-111 731,62
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)			-141 243,49		-111 731,62
		2022		2021	
LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT					
Sijoitetun pääoman tuotto%		6,42	%	-6,35	%
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto%		6,42	%	-6,35	%
Voitto%		26,49	%	-25,05	%

VESIHUOLTOLAITOS (VESILAITOS+VIEMÄRILAITOS) TASEYKSIKKÖ				
RAHOITUSLASKELMA	2022		2021	
Toiminnan rahavirta				
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-119200,6		-89688,78	
Poistot ja arvonalentumiset	200579,1		201267,68	
Rahoitustuotot ja -kulut	-22042,89		-22042,84	
Tulorahoituksen korjauserät		59335,61		89536,06
Investointien rahavirta				
Investointimenot	0		-7150	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		0		-7150
Toiminnan ja investointien rahavirta		59335,61		82386,06
Rahoituksen rahavirta				
Saamisten muutos muilta	-70883,35		20733,86	
Saamisten muutos				
Korottomien velkojen muutos kunnalta	-7845,25		-70097,75	
Korottomien velkojen muutos muilta	19392,99		-33022,17	
Rahoituksen rahavirta		-59335,61		-82386,06
Rahavarojen muutos				
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12				
Rahavarat 1.1				
LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT	2022		2021	
Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä 5v	-441 987,40	€	-1 058 020,25	€
Investointien tulorahoitus %	0,00	%	1252,25	%
Pääomamenojen tulorahoitus%	0,00	%	1252,25	%

TASEYKSIKKÖ
VESIHUOLTOLAITOS TASE

	1.1.2022	31.12.2022	Muutos
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT	3 274 502,59	3 073 923,49	-200 579,10
Aineelliset hyödykkeet	3 274 502,59	3 073 923,49	-200 579,10
Maa- ja vesialueet	38 621,87	38 621,87	0,00
Rakennukset	231 781,43	212 382,95	-19 398,48
Kiinteä laitteet ja rakenteet	2 968 471,19	2 807 440,89	-161 030,30
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	18 090,95	8 651,87	-9 439,08
Koneet ja kalusto	10 387,15	6 825,91	-3 561,24
Enn.maksut ja keskeneräiset hankinnat	7 150,00	0,00	-7 150,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT	106 572,62	177 455,97	70 883,35
Saamiset	106 572,62	177 455,97	70 883,35
Pitkäaikaiset saamiset	0,00	0,00	0,00
Lyhytaikaiset saamiset	106 572,62	177 455,97	70 883,35
Myyntisaamiset	106 572,62	177 455,97	70 883,35
VASTAAVAA YHTEENSÄ	3 381 075,21	3 251 379,46	-129 695,75

	1.1.2022	31.12.2022	Muutos
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA	1 300 472,69	1 270 960,82	-29 511,87
Peruspääoma	2 204 288,85	2 204 288,85	0,00
Liittymismaksurahasto	0,00	0,00	0,00
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-792 084,54	-792 084,54	0,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-111 731,62	-141 243,49	-29 511,87
VIERAS PÄÄOMA	1 968 870,90	1 980 418,64	11 547,74
Lyhytaikainen	1 968 870,90	1 980 418,64	11 547,74
Ostovelat	15 967,00	35 359,99	19 392,99
Muut velat	333 363,20	333 363,20	0,00
Siirtovelat	1 619 540,70	1 611 695,45	-7 845,25
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	3 269 343,59	3 251 379,46	-17 964,13

	2022	2021
LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste%	67,80 %	45,07 %
Suhteellinen velkantuneisuus%	440,11 %	464,61 %
Kertynyt alijäämä	-933328,03 €	-792 084,54 €

(Korvaus peruspääomasta 1 %)

6.1 Liiketoiminnan tuloslaskelma

TULOSLASKELMA	2022	2021
Toimintatuotot		
Myyntituotot		
Liiketoiminnan myyntituotot	6 488,47 €	8 394,10 €
Muut toimintatuotot		
Vuokratuotot	236 002,87 €	235 595,33 €
Muut toimintatuotot	2 368,62 €	3 110,27 €
Toimintatuotot	244 859,96 €	247 099,70 €
Toimintakulut		
Palkat ja palkkiot	-38 553,69 €	-37 563,93 €
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-10 274,38 €	-10 216,30 €
Muut henkilösivukulut	-1 207,45 €	-1 288,67 €
Henkilöstökorvaukset	17,47 €	627,93 €
Henkilösivukulut		
Henkilöstökulut	-50 018,05 €	-48 440,97 €
Palvelujen ostot		
Muiden palvelujen ostot	-39 440,39 €	-40 937,06 €
Ostot tilikauden aikana	-64 807,83 €	-64 187,43 €
Muut toimintakulut		
Vuokrat	-112 083,01 €	-96 294,46 €
Muut toimintakulut	0,00 €	195,31 €
TOIMINTAKULUT	-266 349,28 €	-249 664,61 €
TOIMINTAKATE	-21 489,32 €	-2 564,91 €
VUOSIKATE	-21 489,32 €	-2 564,91 €
Suunnitelman mukaiset poistot	-101 521,49 €	-103 753,43 €
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-123 010,81 €	-106 318,34 €

Liiketoiminnan tuloslaskelma sisältää liiketoiminnan kiinteistöt

7 Henkilöstöraportti

7.1 Yleistä

Henkilöstöraportin tarkoituksena on antaa kokonaiskuva Lappajärven kunnan henkilöstötilanteesta vuona 2022. Tiedot ilmoitetaan 31.12.2022 tilanteen mukaan. Raportti sisältää tietoa henkilöstön määrästä, rakenteesta, tapahtuneista muutoksista, henkilöstökustannuksista, sairauspoissaoloista ja eläke-ennusteen. Raportti on tarkoitettu työyhteisön, johdon ja luottamushenkilöiden käyttöön.

Henkilöstövoimavarojen arviointi edistää henkilöstöjohtamisen tuloksellisuutta ja tukee myös päätöksentekijöitä resurssien suuntaamisessa. Henkilöstöraporttia voidaan käyttää henkilöstöresurssien seurantaan ja vaikuttavuuden arviointiin sekä mahdollisten muutostarpeiden tueksi. Työterveyshuolto tarvitsee tietoa henkilöstön tilan (terveys, hyvinvointi, motivointi) ennakkointiin ja esimerkiksi työsuojelutietoa tapaturmista ja sairauspoissaolojen kehityksestä.

Lappajärven kunnalla aloitti kuusi uutta henkilöä toistaiseksi voimassa olevassa palvelussuhteessa.

Lappajärven kunnan palveluksessa oli 93 henkilöä 31.12.2022. Toistaiseksi voimassa olevassa palvelussuhteessa (ns. vakituiset) oli 74 henkilöä ja määräaikaisia 19. Kunnanhallitus on hyväksynyt koulutussuunnitelman vuodelle 2022 sekä sopimuksen työterveyshuollosta TT Botnia Oy:n kanssa.

7.2 Henkilöstövoimavarat

7.2.1 Koko henkilöstön määrä vuosina 2020– 2022

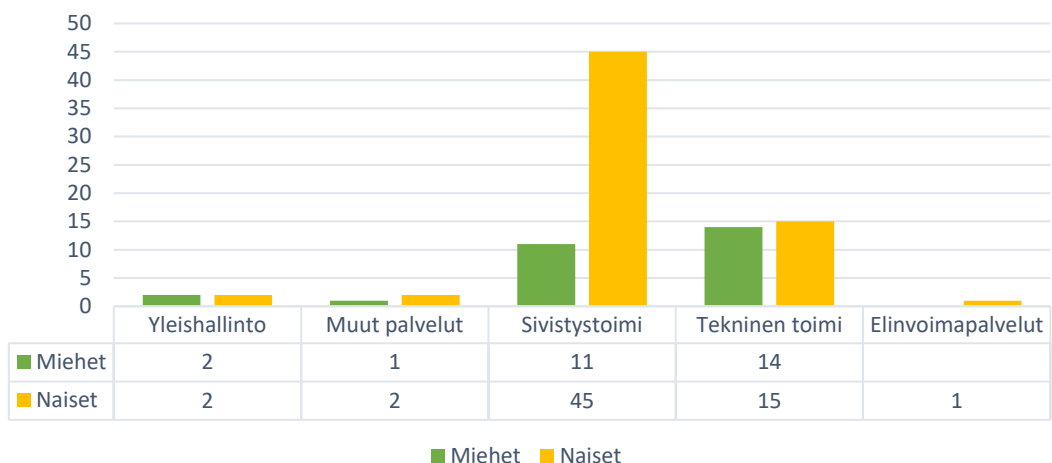
	2020	2021	2022
Yleishallinto	11	4	4
Sivistystoimi	60	58	56
Muut palvelut		5	3
Tekninen toimi	24	28	29
Elinvoimapaalvelut	0	0	1
Yhteensä	95	95	93

Koko henkilöstön määrään sisältyvät kunnan palveluksessa olleet koko- ja osa-aikaiset henkilöt 31.12.2022. Osa-aikaisia ei ole laskennallisesti muutettu kokoaikaisiksi. Lukuun sisältyvät vakituisten lisäksi määräaikaiset, sijaiset ja työllistetyt. Luvuissa näkyvät myös henkilöt, jotka ovat palkattomalla virka-/työvapaalla. Määräaikaiset henkilöt ovat lähinnä hanketyöntekijöitä.

Taulukon tietoja on muutettu siten, että Yleishallinnosta on siirretty Muut palvelut –kohtaan edunvalvonta ja hanke-työntekijät.

Henkilöstöstä oli yleishallinnossa 4,3 %, sivistystoimessa 60,2 %, muissa palveluissa 3,2 %, teknisessä toimessa 31,2 % ja elinvoimapaalveluissa 1,1 %.

Koko henkilöstö 31.12.2022

Toimialat on jaettu seuraavasti:

Yleishallinto: hallintopalvelut, toimistopalvelut,

Sivistystoimi: opettajat ja muu koulun henkilökunta, kirjasto, vapaa-aikatoimi

Muut palvelut: edunvalvonta, hankkeet

Tekninen toimi: tekninen toimisto, ympäristönsuojelu, rakennustarkastus, kirvesmiehet, kiinteistöhoitajat, siivoajat.

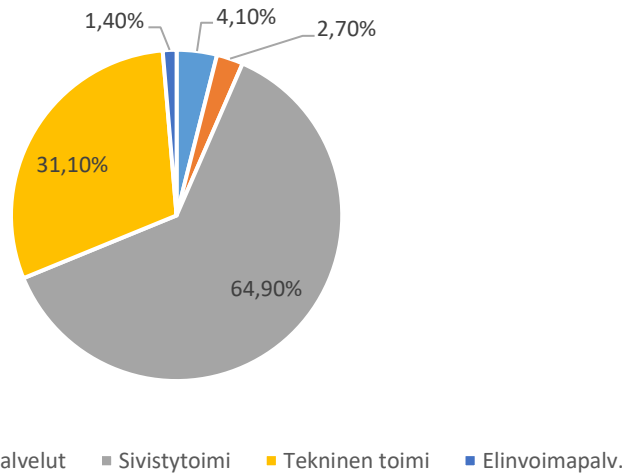
Elinvoimapalvelut: viestintä- ja hankekoordinaattori

7.2.2 Toistaiseksi voimassa olevassa palvelussuhteessa oleva henkilöstö toimialueittain

	2020 miehet	2020 naiset	2020 yht.	2021 miehet	2021 naiset	2021 yht.	2022 miehet	2022 naiset	2022 yht.
Yleishallinto	1	4	5	1	2	3	1	2	3
Sivistystoimi	9	39	48	8	40	48	7	39	46
Muut palvelut					2	2		2	2
Tekninen toimi	12	11	23	11	12	23	12	10	22
Elinvoimapalv								1	1
Yhteensä	22	54	76	20	56	76	20	54	74

Elinvoimapalveluihin on kirjattu 0,2 % kunnanjohtajan palkasta. Tässä taulukossa kunnanjohtajan työpanos on kokonaan yleishallinnossa. Elinvoimapalveluihin saatiin vahvistusta, kun kunta palkkasi viestintä- ja hankekoordinaattorin. Vapaa-aikasihteerin työpanos on sivistystoimessa. Edunvalvonta on siirretty yleishallinnosta muihin palveluihin. Miehiä oli 20 (27,0 %) ja naisia 54 (73,0 %).

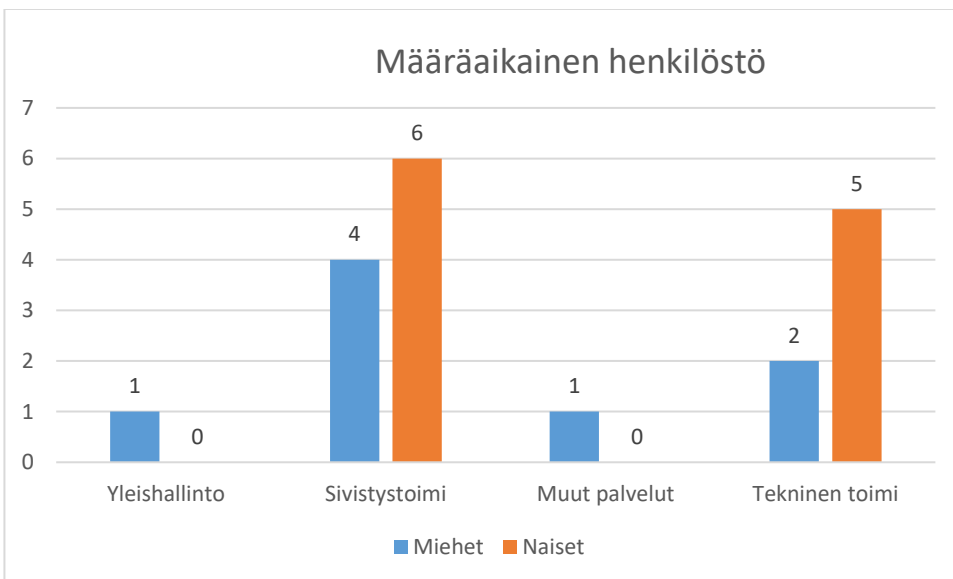
Henkilöstö osastoittain

7.2.3 Määräaikainen henkilöstö

	2020 miehet	2020 naiset	2020 yht.	2021 miehet	2021 naiset	2021 yht.	2022 miehet	2022 naiset	2022 yht.
Yleishallinto	1	4	5		1	1	1		1
Sivistystoimi	1	5	6	2	8	10	4	6	10
Muut palvelut				2	1	3	1		1
Tekninen toimi	0	0	0	2	3	5	2	5	7
Elinvoimapaal- velut									
Yhteensä	2	9	11	6	13	19	8	11	19

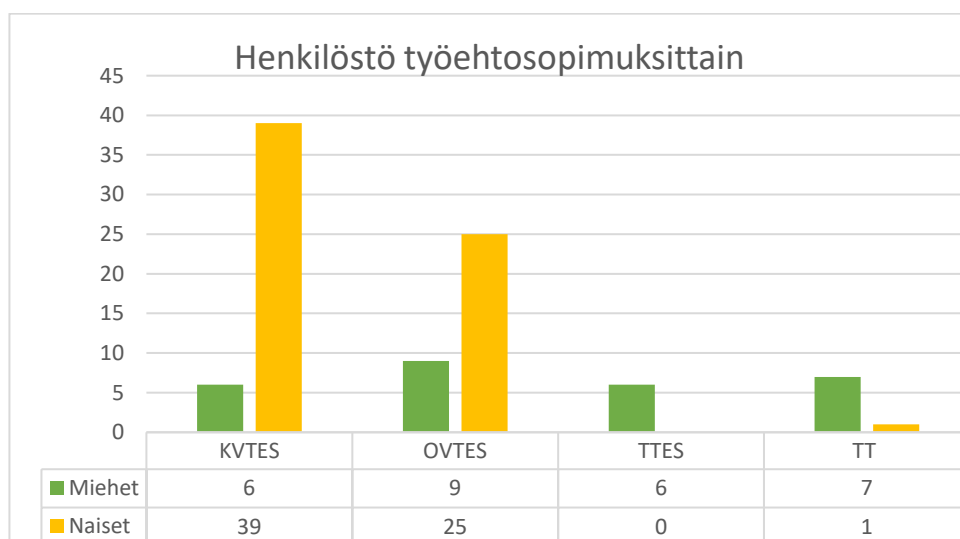
Määräaikaisista sijaisia oli 5 ja työllistettyjä 3.

Yhteenveto

	Miehet		Naiset		Yhteensä
	vak	ma	vak	ma	
Yleishallinto	1	1	2		4
Sivistystoimi	7	4	39	6	56
Muut palvelut	0	1	2		3
Tekninen toimi	12	2	10	5	29
Elinvoimapaalvelut			1		1
Yhteensä	20	9	54	11	93

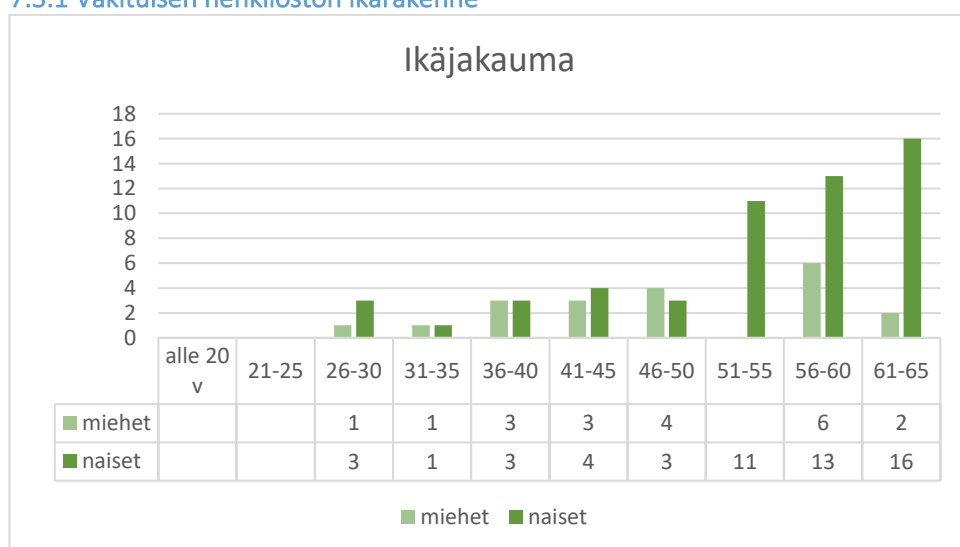
7.2.4 Henkilöstön määrä työehtosopimuksittain

TTES:n ja TT:n työehtosopimusten piirissä on yksi nainen ja 13 miestä. KVTES:n ja OVTES:n piirissä on sekä miehiä että naisia. Taulukossa on sekä vakituiset että määräaikaiset palkansaajat.

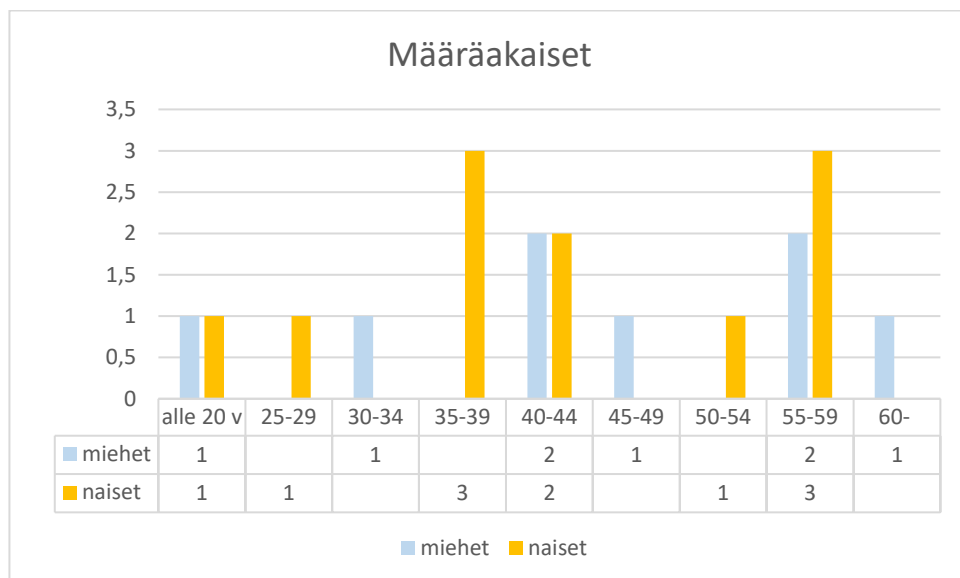
7.3 Henkilöstön ikärakenne ja sitoutuminen

7.3.1 Vakituksen henkilöstön ikärakenne

Taulukosta voidaan todeta, että sekä naisia että miehiä oli eniten ikäryhmässä 56-60 vuotta. 61-vuotta täytäneitä oli yhteensä 18. Alle 41-vuotiaita oli 12 henkilöä ja alle 26-vuotiaita ei ole ollenkaan. Vakituisten henkilöstön naisten keski-ikä oli 52,2 vuotta ja miesten keski-ikä 49,4 vuotta.

7.3.2 Määräaikaisten ikärakenne

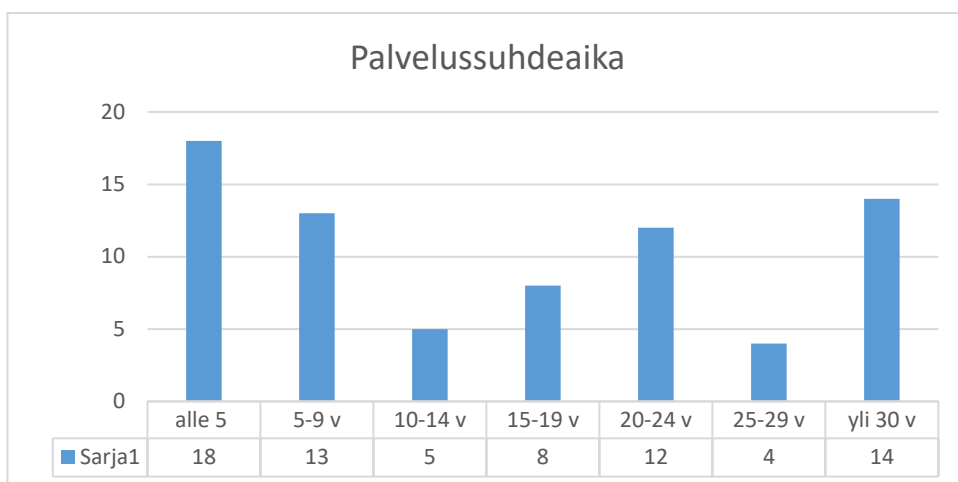
Taulukko sisältää määräaikaiset, sijaiset ja työllistetyt. Miesten keski-ikä oli 44,6 vuotta ja naisten keski-ikä 42,4 vuotta.

Koko henkilöstön ikärakenne:

Sukupuoli	-30	30-39	40-49	50-59	60-64	65-	Lkm
Naiset	5	7	9	26	18	0	65
Miehet	2	3	11	6	6	0	28
Kaikki	7	10	20	32	24	0	93

7.3.3 Henkilöstön sitoutuminen työyhteisöön

Lappajärven kunnan henkilöstö on hyvin sitoutunutta työhönsä, sillä yli 30 vuotta kunnan palveluksessa olleita on 14 henkilöä. Eniten on alle 5-vuotta palveluksessa olleita, mikä selittyy sillä, että eläköityneiden tilalle on palkattu uusia henkilöitä. Kunnan palvelukseen on tullut kuusi henkilöä vakituiseen palvelussuhteeseen. Vakituudesta palvelussuhteesta on jäänyt pois yhteensä 8 henkilöä, joista viisi eläkkeelle.

Maksettu palkka eriteltyä toimialoittain

	Palkat	Erilliskorv	Sij. palkat	Työll.palkat	Aktivoidut p	Yhteensä	Jaksotetut p
Yleishallinto	244284,82	347,00	2701,83	3393,53	0,00	248865,02	-1862,16
Sivistystoimi	2323010,99	507,83	108608,83	7058,84	0,00	2458666,02	19479,53
Muut palvelut	126007,94	1710,00	0,00	0,00	0,00	129344,25	1626,31
Tekninen toimi	747501,63	43662,39	55280,56	20276,49	-51239,75	795844,07	-19637,25
Elinvoimapaiv.	50320,69	0,00	0,00	0,00	0,00	53365,73	3045,04
Yhteensä	3491126,07	46227,22	166591,22	30728,86	-51239,75	3686085,09	2651,47

7.3.4 Eläköityminen

Eläkeuudistus 2017 Eläkeuudistus tuli voimaan 1.1.2017. Eläkeuudistuksessa Kunnallinen eläkelaki (KuEL), Valtion eläkelaki (VaEL) ja Kirkon eläkelaki (KiEL) yhdistettiin ja käyttöön otettiin Julkisen alan eläkelaki (JuEL). Julkisen alan eläkelaki koskee myös Kansaneläkelaitoksen henkilökuntaa. Tarkempaa tietoa löytyy KEVA:n kotisivuilta.

Eläkevaihtoehdot:

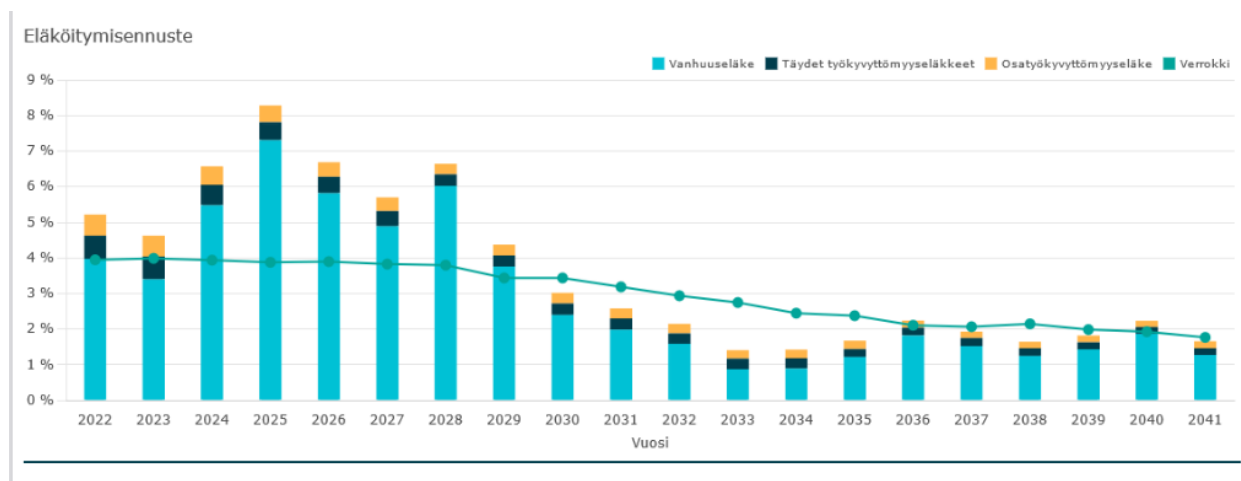
Vanhuseläke, osittainen varhennettu vanhuuseläke, osatyökyvyttömyyseläke, työkyvyttömyyseläke, työuraeläke, perhe-eläke, taloudellinen tuki, ammatillinen kuntoutus ja työttömän eläketurva.

Yleinen eläkeikä

Syntymävuosi	Vanhuuseläkkeen alaikäraja	Kertymisen yläikäraja
1954	63 v	68 v
1955	63 v 3 kk	68 v
1956	63 v 6 kk	68 v
1957	63 v 9 kk	68 v
1958	64 v	69 v
1959	64 v 3 kk	69 v
1960	64 v 6 kk	69 v
1961	64 v 9 kk	69 v
1962-1964	65 v	69 v
1965	vahvistetaan myöhemmin	vahvistetaan myöhemmin

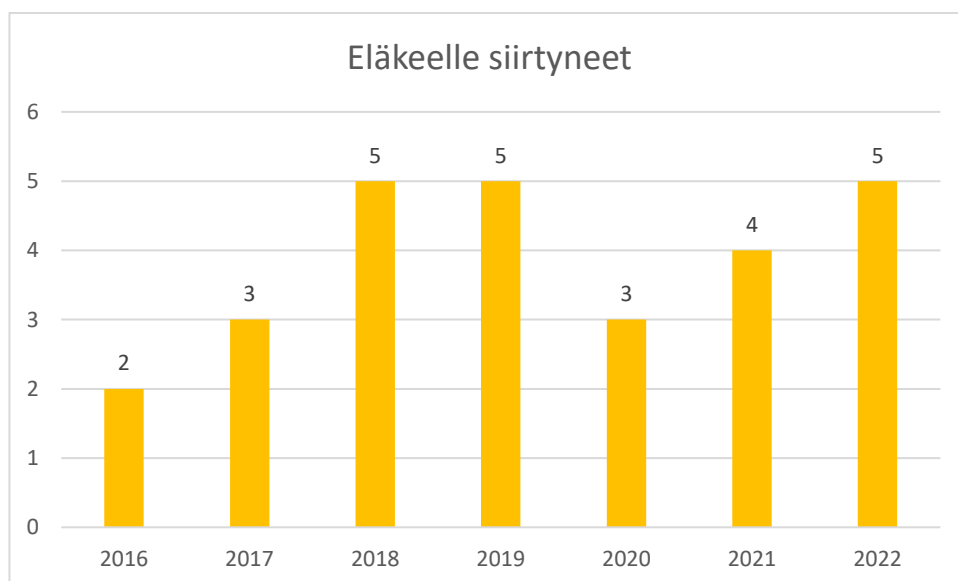
Jokaiselle ikäluokalle lasketaan lisäksi ns. tavoite-eläkeikä, joka on korkeampi kuin alin eläkeikä. Tavoite-eläkeikä tarkoittaa ikää, jolloin eläkkeen määrä vastaisi suunnilleen sitä eläkettä, jonka olisi saanut alimassa eläkeiässä ilman elinaikakertoimen aiheuttamaa vähennystä. Tavoite-eläkeikä ei ole sama kuin henkilökohtainen eläkeikä.

Eläke-ennuste:

	58 v	59 v	60 v	61 v	62 v	63 v
Vakituiset	1	8	5	4	10	4

Eläke-ennusteen mukaan kunnan vakituisesta henkilöstöstä on eläköitymässä lähivuosina 32 henkilöä eli 43,2 %. Tämä tarkoittaa sitä, että tässä vaiheessa on mietittävä toimenpideohjelmia, miten poistuvien henkilöiden tilalle saadaan henkilöstöä turvaamaan kunnan palvelujen sujuva jatkuminen. Työnantajien on entistä vaikeampi saada rekrytoitua henkilöitä, joten kunnan tulee huolehtia hyvästä työnantajaimagosta. Eläkkeelle on poistumassa henkilöstöä tasaisesti kaikista työntekijäryhmistä. Kunnan palveluksesta siirtyi viisi henkilöä eläkkeelle vuonna 2022 ja vakituisen palvelussuhteeseen tuli kuusi henkilöä.

7.3.5 Poissaolot vuonna 2022

	Kalenteripvt:t		Kalenteripvt:t
Hoitovapaa	155	Sairausloma lääk/tervh.todistus	966
Tilapäinen hoitovapaa	84	Sairausloma esimiehen luvalla	106
Lomautus	373	Sairausloma 2/3-osapalkalla	267
Työ-/vapaa-ajan tapaturma	4	Sairausloma palkaton	32
Koulutus	40	Yhteensä	1371
Sairauspoissaolot	1371	Ei yhtään poissaoloa sairauden vuoksi	8 henkilöä

Sairauspoissaolot keskimäärin/henkilö

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Yleishallinto	1,9	6	4,1	3,7	1	1
Sivistystoimi	17,1	23,1	16,7	8,2	15,6	25,4
Muut palvelut						8,6
Tekninen toimi	9,6	5,2	4,0	10,5	16,2	6,7

Vuoden 2020 sairauspoissaolot on laskettu koko henkilöstöstä vuoden aikana eli mukana ovat myös tilapäiset työntekijät. Keskimäärin sairauspoissaolot ovat olleet 8,3 pv/henkilö.

Vuonna 2021 otettiin käyttöön uusi Populus-ohjelma, joten raportit ovat nyt hieman erilaisia.

Sairauspoissaoloissa on vain 31.12.2021 hetkellä oleva henkilöstö.

Vuonna 2022 sairauspoissaoloissa on koko henkilöstö. Keskimäärin sairauspoissaoloja on ollut 14,7 kalenteripäivää/henkilö.

Sairauspoissaolotilastossa näkyvät herkästi erilaiset muutokset, koska henkilöstön määrä on aika pieni. Jos vuodessa on muutama pitkä sairauspoissaolo, heijastuu se tilastoon merkittävästi.

7.4 Henkilöstön osaaminen, kehittäminen ja koulutus

Osaaminen vaikuttaa sekä henkilöstön työhyvinvointiin että tulokselliseen toimintaan. Osaamisen suunnitelmalliseen kehittämiseen kuuluvat osaamisen ylläpito, osaamisen siirtäminen ja uuden osaamisen hankkiminen. Osaamisen kehittämiseen sisältyvät täydennys-, uudelleen- ja jatkokoulutus sekä erilaiset työssä oppimisen ja osaamisen kehittämisen tavat.

Laki koulutuksen korvaamisesta tuli voimaan 1.1.2014 ja työnantajalla on oikeus koulutuskorvaukseen sellaisesta koulutuksesta, joka perustuu suunnitelmaan. Kunnanhallitus hyväksyi Lappajärven kunnan henkilöstö- ja koulutussuunnitelman vuodelle 2022. Kunnat voivat hakea koulutuskorvausta työttömyysvakuutusrahastolta. Koulutuskorvaus on 10 prosenttia koulutuskorvauksen perusteena käytettävästä palkkakustannuksesta. Koulutuskorvauksen perusteena käytettävä palkkakustannus lasketaan siten, että työntekijöiden keskimääräinen päiväpalkka kerrotaan koulutuskorvaukseen oikeuttavien koulutuspäivien määrällä.

Talousarvioon 2022 oli varattu määrärahaa koulutusmenoihin. Lisäksi kunnanhallitus on tehnyt päätöksen, jonka mukaan henkilökunnalle voidaan myöntää palkallista virkavapaata tai työlomaa enintään viisi päivää vuodessa itse maksettuihin, omaehtoiseen ammatilliseen koulutukseen.

Henkilökunta osallistuu ammattialansa koulutuksiin ja seminaareihin ylläpitääkseen osaamistaan ja kehittääkseen ammattitaitoaan tarpeen ja määrärahojen puitteissa. Koulutustarpeet ja -toiveet kartoitetaan kehityskeskusteluissa. Koulutuspäiviä oli 40 vuoden 2022 aikana.

Opintovapaata käytettiin 212 kalenteripäivää. Henkilökunnalle pidettiin koulutusta TOS:sta, Dynatyn uudesta versiosta ja työajanseuranta-ohjelman käytöstä.

Sivistystoimissa kehityskeskustelut pidetään yleensä vuosittain – koulujen lukuvuosikierron mukaan kehityskeskustelut perusopetuksessa ja lukiossa eivät aina ajoitu samalle kalenterivuodelle. Henkilöstöä on koulutettu joko omana koulutuksena (mm. veso-koulutukset), saatujen hankkeiden koulutuksina tai henkilöstö on osallistunut ulkopuoliseen koulutukseen tarpeen mukaan.

Henkilöstöhallintojärjestelmään ei ole kaikkien henkilöiden osalta syötetty tutkintoastetta, joten järjestelmästä ei ole tulostettavissa luotettavaa henkilöstön koulutustasotietoa. Pääsääntöisesti henkilöstö on pätevää, lähinnä sijaisuuksiin tai määräaikaisiin tehtäviin on palkattu epäpätevää henkilöstöä.

7.5 Panostukset henkilöstöön

Talousarviossa oli 10.000 euron määräraha henkilökunnan tyky-toimintaan. Määrärahalla ostettiin ePassilippuja, joiden käyttömahdollisuudet ovat varsin laajat. Lisäksi henkilökunnalle tarjottiin tyky-päivä Nykälänniemessä, jossa oli mahdollisuus veneilyyn, kalastukseen, pyöräilyyn tai soutua kanootilla tai kajakilla. Tyky-päivä järjestettiin kahtena eri päivänä ja osallistujia oli yhteensä lähes kolmekymmentä. Juhtbackan markkinoilla kävi vain muutama henkilö. Liikuntakampanjaan osallistui kuusi henkilöä. Tyky-päivien ohjelmasta pyydetään henkilökunnalta toiveita ja niiden mukaan pyritään järjestämään tyky-päivät. Kunnanvaltuusto hyväksyi 18.6.2018 Laajan hyvinvointikertomuksen 2018 – 2022. Hyvinvointikertomuksen tekeminen aloitettiin 2022 ja sitä jatketaan vielä vuoden 2023 puolella.

7.6 Työsuojelu

7.6.1 Työsuojelutoimikunta

Työsuojelutoimikunnan toimikausi on neljä vuotta. Toimikausi alkoi 1.1.2022 ja päättyy 31.12.2025. Syksyllä 2021 pyydettiin ilmoittautumisia halukkuudesta asettua ehdolle työsuojelutehtäviin, mutta ilmoittautuneita ei tullut, joten aiemmin työsuojeluorganisaatioon kuuluvilta kysyttiin suostumusta jatkaa kaudella 1.1.2022 – 31.12.2025. Kaikki antoivat kirjallisen suostumuksen.

Työsuojelun yhteistoimintahenkilöstön toimikausi 1.1.2022 – 31.12.2025.

Toimikunnan kokoonpano:

Päivi Huhtala	työsuojelupäällikkö, työnantajan edustaja
Jaana Pyy	työsuojeluvaltuutettu, työntekijät
Miika Övermark	työsuojeluvaltuutettu, työntekijät
Minna Takala	työsuojelutoimikunnan jäsen

Työsuojelutoimikunnan varajäsenet ovat Anu Vähälä (Övermark), Tarja Mäkinieniemi (Pyy) ja Ritva Vistinmäki (Minna Takala).

Työsuojeluvaltuutetut:

Toimihenkilöiden edustajat:

Miika Övermark	työsuojeluvaltuutettu
Anu Vähälä	I varavaltuutettu
Ritva Vistinmäki	II varavaltuutettu

Työntekijöiden edustajat

Jaana Pyy työsuojeluvaltuutettu

Minna Takala I varavaltuutettu

Tarja Mäkinieniemi II varavaltuutettu

Toimikunta kokoontui kertomusvuonna kaksi kertaa ja käsitteli 11 asiaa.

7.6.2 Ohjeistus

Henkilökunnalle on laadittu seuraavat asiakirjat:

- työsuojelutoimikunnan toimintasuunnitelma
- tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma
- haitallisen henkisen kuormituksen tunnistaminen, ehkäiseminen ja hallitseminen
- perehdyttämishjeet ja –suunnitelma
- näyttöpäätetyö
- kemiallisten aineitten kaupanimen mukainen luettelo
- käsin tehtävät nostot ja siirrot työssä
- tekninen osasto, perehdyttämiskansio
- asiakasväkivallan hallintamenettelyt
- henkisen väkivallan ja työpaikkakiusaamisen ehkäisyn menettelytapaohjeet
- työsuojelun toimintaohjelma
- Lappajärven kunnan maahanmuuttostrategia ja kotouttamishjelma
- Sähköinen hyvinvointikertomus
- Savuton Lappajärvi –toimenpideohjelma
- Sisäilmaongelmien ratkaisun toimintaohje
- Turvallisuussuunnitelma
- Sosiaalisen median julkaisu- ja käyttäytymishje henkilöstölle ja –luottamushenkilöille
- Lappajärven kunnan viestintäohje
- Tietoturvapoliittikka ja tietosuojaohjeistukset.

Riskien kartoitus on tehty kaikilla kunnan kiinteistöillä.

7.6.3 Työterveyshuolto

Lappajärven kunta on tehnyt työterveyshuollon toimintasuunnitelman TT Botnia Oy:n kanssa ajalle 1.1.2022 – 31.12.2022. Työterveyshuollon toimintasuunnitelman liitteeksi on laadittu Työkyvyn hallinta, seuranta ja varhainen tuki –asiakirja sekä Suositus päihdeongelmaisen hoitoonohjausjärjestelmäksi. TT Botnia on vastannut työterveyshuollosta 1.4.2021 alkaen.

Työnantajan tilikaudelta 2022 alkaen ehkäisevän työterveyshuollon korvaus on 60 % ja sairaanhoidon 50 % hyväksytyistä kustannuksista.

Korvausluokka I:n kustannukset ovat yhteensä 12.713,81 euroa ja korvausluokka II kuuluvat kustannukset ovat yhteensä 27.617,18 euroa eli kustannukset yhteensä ovat 40.330,99 euroa.

Korvausluokka I: Työpaikkaselvityksiin on osallistunut terveydenhoitaja ja fysioterapeutti. Kustannukset ovat yhteensä 916,60 euroa. Tietojen antaminen, neuvonta ja ohjaus: kustannukset yhteensä 2441,04 euroa. Terveystilan ja työ- ja toimintakyvyn seurata: kustannukset yhteensä 7.865,01 euroa.

Korvausluokka II: Sairaanhoito, kustannukset yhteensä 25.434,26 euroa.

Työkykyä ylläpitävä toiminta on työnantajan ja työntekijöiden sekä työpaikan yhteistoimintaorganisaatioiden yhteistyössä toteuttamaa suunnitelmallista ja tavoitteellista toimintaa, jonka avulla tuetaan ja edistetään jokaisen työelämässä mukana olevan työ- ja toimintakykyä. Työkykyä ylläpitävä toiminta on työpaikan jatkuvaa toimintaa, jonka tueksi suunnitellaan erilaisia tyky-hankkeita. Henkilökunnalle annettiin mahdollisuus valita joko 10 kpl Kuntoseteli + -lippua tai passi kuntosalille. Henkilökunnalla oli mahdollisuus osallistua liikuntakampanjaan ja Nykälänniemessä järjestettyyn tyky-päivään. Nykälänniemen liikunnallinen iltapäivä järjestettiin kahtena eri päivänä, joista sai valita itselleen paremmin sopivan ajankohdan. Tapahtuma oli suosituin tähän mennessä järjestetty tyky-iltapäivä.

8 Allekirjoitukset ja merkinnät

LAPPAJÄRVEN KUNNANHALLITUS

Lappajärvi 27.3.2023

Ville Ala-aho
kunnanhallituksen puheenjohtaja

Petri Kuoppala
kunnanhallituksen varapuheenjohtaja

Heikki Honkaniemi
kunnanhallituksen jäsen

Vuokko Kraatari
kunnanhallituksen jäsen

Pirkko Lammi
kunnanhallituksen jäsen

Vesa Luoma
kunnanhallituksen jäsen

Sari Karlström
kunnanhallituksen jäsen

Sami Alasara
kunnanjohtaja

9 Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.
Kokkolassa

KPMG OY AB

Janne Kulju
JHT, KHT

10 Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista

KÄYTETYT KIRJANPITOKIRJAT

Tilikautena 1.1.- 31.12.2022 on käytetty seuraavia kirjanpitokirjoja:

Pääkirja
Päiväkirja

Talousarvion toteutuminen
Tuloslaskelma
Tase
Rahoituslaskelma

Tositesarjat 2022

<i>Selite</i>	<i>Tositelaji</i>	<i>Käytetyt tositenumerot</i>
Muistiotositteet	002	020001-020281
Vyörytykset	007	007000-007067
Oikaisut tilinavaussaldoihin	008	008000-008022
Käyttöomaisuusviennit	009	009000-009021
Ostoreskontran suoritukset	101	101000-101259
Myyntireskontran viitesuoritukset	151	151000-151387
Myyntireskontra, suoritukset	153	153000-153088
Myyntiresk./Intrumin viitesuoritukset	154	154001-154070
Myyntiresk./Intrumin suoritukset	156	156001-156011
Tiliotteet (tosnum Nomentia Bankingista)	201	000001-000534
Palkat	301	301000-301029
Kierrätettävät ostolaskut	470	470000-475739
Vuokralaskutus	603	603000-603652
Yleislaskut, yl. Ja tal.hallinto	605	605000-605241
Yleislaskut, sivistystoimi	607	607000-607257
Yleislaskut, tekninen toimi	609	609000-609446
Edunvalvonnan maksut	614	614000-614170
Vesi- ja jätevesilaskutus	690	690000-692979

PYSYVÄSTI SÄILYTETTÄVÄT TILINPÄÄTÖSASIAKIRJAT

Tasekirja
Tase-erittelyt
Pääkirja
Päiväkirja

Tositeaineisto säilytetään paperitositteina 10 v.

11 Tunnuslukujen selvitteet

11.1 Tuloslaskelman tunnusluvut

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista. Maksurahoituksen osuutta toimintamenoista kuvataan tunnusluvulla, joka lasketaan kaavasta:

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= $100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$

Kunnan toimintojen organisointi, kuten toimintojen yhtiöittäminen ja kuntien välinen yhteistoiminta vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät kuntakohtaisia eroja.

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä. Vuosikatteen ja poistojen vertailussa on vakiintunut käyttöön seuraava tunnusluku:

Vuosikate prosenttia poistoista

= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

Kun tunnusluvun arvo on vähintään 100 %, oletetaan kunnan tai kuntayhtymän tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa pitkällä aikavälillä. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenoa valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet.

Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot, ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Myös nämä väittämät pitävät paikkansa vain, jos poistot vastaavat keskimääräistä vuotuista poistonalaista investointitasoa.

Jos vuosikate on negatiivinen, on kunnan tulorahoitus heikko.

Vuosikate euroa/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Kuntakohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla edellä mainittu keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa. Tilikauden tulokseen saattaa olennaisesti vaikuttaa satunnaiset tuotot tai kulut, mistä syystä tulorahoituksen riittävyyden arviointia ei voida määritellä sen perusteella. Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat poistoero- ja tuloksenkäsittelyeriä. Ylijäämäinen tilikauden tulos voidaan siirtää varauksiin, rahastoida tai liittää tilinpäätöstä seuraavan vuoden tilinpäätöksessä edellisiltä vuosilta kertyneeseen yli- tai alijäämään. Ylijäämää lisääviä tai alijäämää vähentäviä eriä ovat varausten ja rahastojen vähentäminen.

11.2 Rahoituslaskelman tunnusluvut

INVESTOINNIT

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä

Rahoituslaskelman välitulos Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %

= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

LAINANHOITO

Laskennallinen lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa tuloslaskelman vuosikatteeseen lisätään korkokulut ja jossa saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Kunta voi halutessaan esittää myös todellisten lainanlyhennysten mukaisesti lasketun lainanhoitokatteen.

Lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Jos kunnan lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhennys, joka saadaan jakamalla edellä mainittu lainakanta 31.12. kahdeksalla.

MAKSUVALMIUS

Kassan riittävyys (pv)

= 365 pv x Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Kassasta maksut kootaan tilikauden tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä.

11.3 Taseen tunnusluvut

Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste, %

= 100 * (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma - Saadut ennakot)

Kaavassa koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= 100 * (Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuloista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista. Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

= [Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)] / Asukasmäärä

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän. Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaista kunnan asukasmäärää.

Lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoina sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla. Jotta lainakanta voitaisiin laskea suoraan toimintakertomukseen otetusta taseesta, ei mainittuihin vähennettäviin eriin tule kirjanpidossa merkitä korollisia lainoja.

Lainat euroa/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvuoden päättämispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.,

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vastuiden määrä tilinpäätösvuoden päättämispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen